

24242424

ลัทธิของเพื่อน ภาค ๔ ตอน ๑ ของ เสรีयरโกเศศ และ นาคะประทีป

โฝนทกซ์

สำนักงานตั้งรูป ประสาท สุขุม

ถนนหลานหลวง (ห้างยอนแซมซันเก่า) พระนคร

เราสอนการวิธีถ่ายรูป โดยส่งแบบแนะนำกำกับฟิล์ม ทุก ๆ ฟิล์มที่ส่ง

มาตั้ง ณ สำนักงานตั้งรูปของเรา

รูปธรรมดา

ตั้งรูป พิมพ์รูป ขยายรูป ๑ ล ๑

ภาพยนตร์

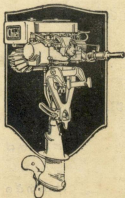
ถ่ายภาพยนตร์ ตั้งภาพยนตร์ พิมพ์ภาพยนตร์ ๑ ล ๑

(ปีที่ ๕ เล่ม ๑๐ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๑)

มาสนุสสรณ์	จันทร์เต็ม.	หน้า ๑๒๘๑
ลัทธิของเพื่อน	เสรีयरโกเศศและนาคะประทีป,,	๑๒๘๒
บุตรสาวเจ้าคุณ	ก. สุนทรโรทยาน	,, ๑๓๓๘
โปรดสัตว์ไต่บุญ	สารทูล	,, ๑๓๕๑
ความรักครั้งที่สอง	นนทุกษ์	,, ๑๓๕๖
ราตรีอันน่าสยง	ห. พุนเสริม	,, ๑๓๗๑
ลัวงคองเห่า	ทิดคู้ย	,, ๑๓๗๓
น้ำกถลัว	ลูกจันทร์	,, ๑๓๘๑
เป็นเฮอร์	บุษยลักษณ์	,, ๑๓๘๕
แถลงการสาธารณสุขพิเศษ	กรมสาธารณสุข	,, ๑๔๓๕
วิชานารู้	แฝง พหลรัตน์	,, ๑๔๓๘
สารเขมม	นนทุกษ์	,, ๑๔๔๑
อันควาที่		,, ๑๔๔๓

ลอกวูด ซีฟ ช

(อย่างที่เคยชนะเมื่อคราวแข่งเรือมาแล้วโดยมาก)

เครื่องติดท้าย

ขนาด ๘-๑๑ แรงม้า

ราคาขายวันนี้

๓๐๐ บาท

มีอยู่ไม่มากนัก จะขายให้อย่างขาดทุน เป็นเครื่องใหม่ทั้งชิ้น

และโปรดทราบด้วยว่าราคานี้เป็นราคาขาดตัว ชำระหมด

ห้างสามเหลี่ยม จำกัด

ห้างสามศรี ปากคลองตลาด พระนคร

โทรศัพท์ที่ ๖๕๓ และ ๒๐๕๕

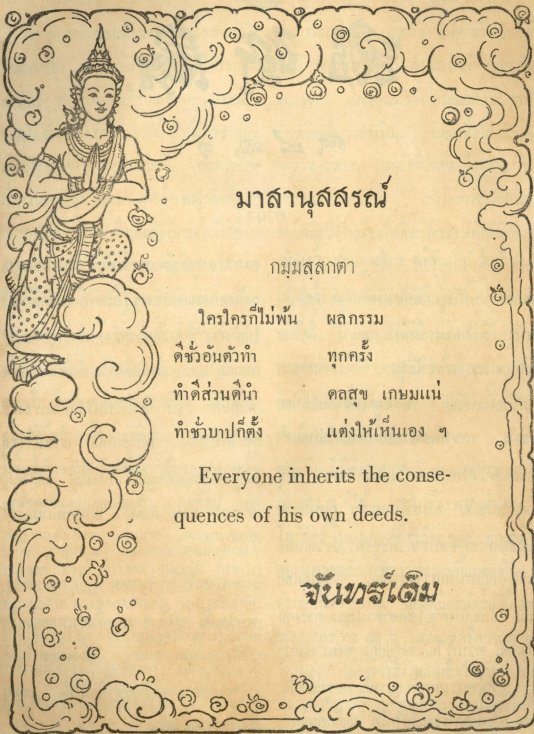
เพนเอเบนต์ในกรุงสยาม

..... ดิฉัน..... เป็น ‘บุตรสาวเจ้าคุณ’

ดูหน้า ๑๓๔๐

มาลาอนุสสรณ์

กมุทมุตตกา

ใครใครก็ไม่พ้น	ผลกรรม
ดีชั่วอันตัวทำ	ทุกครั้ง
ทำดีส่วนดีนำ	ความสุข เกษมแน่
ทำชั่วบาปก็ตั้ง	แต่งให้เห็นเอง ๆ

Everyone inherits the consequences of his own deeds.

จันทราเดวี

อินทร์

๙ ๘ ๗ ๖

คำนำ

ถ้าเข้าไปในวัดกัน จะเห็นรูปปฏิมาอยู่เป็นอันมาก : บางรูปมีลักษณะงดงามน่าเลื่อมใส, บางรูปก็มีลักษณะดั่งสิ่งที่น่ากลัว. ได้ลองซักถามพวกเจ้าหน้าที่เขาไปบูชา ก็ได้รับคำอธิบายไม่ได้แจ่มแจ้งนัก. เพราะพวกภาษากันไม่ค่อยเข้าใจ. ภาษาที่จะต้องใช้ขยายย่อมเป็นถ้อยคำที่บัญญัติไว้ โดยเฉพาะในลัทธิศาสนา. ข้าผู้ที่เข้าไปในวัด ความที่สังเกตเห็น ก็เหมือนอะไรก็เลยหายทูลถามว่าทำไม เพื่อขอความช่วยเหลือจากรูปปฏิมามากกว่าอย่างอื่น, เช่นไปทอผ้าไม้คู่ ขอบใจเสียหาย โชคชดชด และเผากรายเป็นต้น, ความรู้ในเรื่องรูปปฏิมาคงทราบแต่ว่ารูปอย่างไหนขาว แสง อย่างนั้น คือรูปที่ขึ้น. จะหาเรื่องพิสดารออกไปไม่ได้ ในชั้นแรกนี้ถือว่า

จะเล่าเรื่องรูปปฏิมาเหล่านี้ที่รู้จักเฉพาะบางรูป, ครั้นสอบสวนเข้าจริง ๆ รู้สึกว่าเพียงเท่าที่นึกไว้มิสำเร็จ, จึงกลับความคึกคักลงใจหาความรู้เพิ่มเติม แล้วเลาะถึงลัทธิศาสนาที่เพื่อนเจนนับถือเสียทีเดียว จะทำให้เข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องรูปบูชาได้ก็กลัวว่า; เพราะฉะนั้น เรจึงตั้งใจอยู่ในชุดลัทธิของเพื่อนนับเป็นภาคที่สี่. ข้อสำคัญที่ควรทราบอีกอย่างหนึ่งว่า ในภาคที่สามเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับภาคก่อน ๆ มากแห่ง, ถ้าจะนำเอามาสงไว้ อีก บางตอน จะเป็น การ เผลอไป. เพราะฉะนั้น จะต้องอ่านภาคก่อนประกอบด้วยจึงจะได้ความพิสดารขึ้นอีก, หรือเมื่อหาไม่ได้จะอ่านเฉพาะภาคนี้โดยลำพัง ก็ได้ เพราะเนื้อเรื่องจะอยู่ในตัว.

ลัทธิศาสนาของเพื่อนจนเป็นเวรอกเขาใจ
ไต่ถามอยู่ เพราะเงินดิลลัทธศาสนาารวมกัน
๓ ลัทธิ คือ เท้า ขงจื๊อ และ พุทธ, จะแยก
ออกไว้ เป็น ของ ลัทธิเท้า ขงจื๊อ หรือ ของพุทธ
เพียงไร ให้เห็นโคชกียากเฒ่า. ยกตัวอย่าง
เรื่องใน หนังสือ ไซอิ๋ว เหยงเจบ พญาลิง ขึ้นไป
ดูความแค้นสวรรค์ ซึ่งเขย่งลัทธิของเง็กเซียง
ช้องเก้. ทวยเทพและพวกเซียนปรายเหิงเจบ
ไม่ได้, คือรอนไปดัง พระเชกเกียบหมอนฮุก
คือ พระพุทธเจ้า มีพระโอรส (พระอานนท์)
เป็นยี่จุลราชสมณะเสกเจมาปราย. เมืองสวรรค์
ของเง็กเซียงช้องเก้จึงเป็นปึกคึก. เง็กเซียง
ช้องเก้เป็นเทพพคิของลัทธิเท้า. และทวยเทพ
มีช้องเก้เป็นของลัทธิเท้าก็, เป็นของประเทศอื่น
เช่นของอินเกียและดิเชกเก้. แต่ก๊อก แยก
ออกจากกันลำยากนักหนา เพราะทวยเทพ
บางองค์ แม้จะนำเขาจากต่างประเทศ ก็เอามา
ดัดแปลงให้ มีเรื่อง รว พิศัย เลย เลื่อน จาก
ประวัติของเก้. เช่นยี่มวราชหรือที่เรียกตาม
ภาษาแควจิวว่า เจี่ยมล่อฮ้อง มีตำนานว่าท่าน
ผู้เป็น เก้เป็นขุนนางจีนครั้งโบราณ เมื่อตาย
แล้วไปเกิด เป็น พญายม. เจี่ยมล่อฮ้องนี้

ภาษาจีนภาคเหนือ เรียกว่า ย่าโล่ หรือ ย่นโล่
คังนี้ จะเห็นโคชกียากเฒ่า สำเนียงคล้ายกียากเฒ่า
ยี่มวราช. และเจี่ยมล่อฮ้องจะเคยมี
กำหนดเป็นขุนนาง, ก็ยังเชื่อโคชกียากเฒ่า
ยี่มวราช นั้นเอง. แต่ขอท้าวเค็มเป็นขุนนางจีน
ของอินเกีย คงไม่มี. ยี่มวราชของจีนอีก
องค์หนึ่งซึ่งในหนังสือไซอิ๋วเรียกว่า ดิลลัทธช้อง,
นี่ย่า เค็มเป็นท้าวหล่งเจ้ง ในเรื่องห้องสิน, ท่าน
ผู้เป็น มีรูป อยู่ในวัดจีน เป็นท้าว ท้าวโลกยาล ค้วย
องค์หนึ่ง มีชื่อว่า ไคเว่น หรือ ไคย่น ใน
ภาษา แควจิว. ท่านผู้เป็นคือท้าวกุเวรมหาราช
อินเกียองค์หนึ่งนั้นเอง. ตามปึกคึก เรื่องราว
อินเป็นประวัติประจำตัวเทพต่าง ๆ บางที
องค์เกียกเก้มีชื่อและประวัติหลายอย่าง อาจเล่า
กันต่าง ๆ ก็ได้ เช่น เรื่อง พระกษัตริศรว
โพธิสัตว์ จันเรียกว่า คังฮ้อง พุ้สะ, ทกมาดัง
สยาม กลายเป็น เรียกว่า พระมาลย์เถระเจ้าไป;
ประวัติก็ต่าง ๆ กัน แห่งหนึ่งว่ามีชาติภูมิอยู่
เขี่ยมหลอ คือ สยาม แต่มีแซ่หรือนามสกุล
ว่า กิม; ยังอีกเรื่องในหนังสือโคเก็ก ซึ่ง
กล่าวถึงการสร้างฟ้าและดินว่า เมืองยี่มว
โลก พระเชกเกียบหมอนฮุกตรัสไซให้ขุนท้อ

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กุ่มภัก

เพิ่งชำนาญไป เจาะฟ้า และดิน สร้าง เป็นโลกขึ้น
พระเชกเกียหมอนชุกก็คือพระศาสดาของพระพุทธเจ้า
นั่นเอง แต่ทำไมจึงไปปรากฏว่า มีพระองค์
อยู่ก่อนสร้างโลก. แต่ที่จริงเรื่องของเขา
จะต้องเป็นเช่นนั้น คงจะได้ทราบบอชญาใน
หนังสือเล่มนี้.

ตามเหตุผลดังที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า
เรื่องที่เราเล่าต่อไปข้างหน้าในหนังสือเล่มนี้ ย่อม
ตกอยู่ในฐานที่ล้าชากใจ, เพราะผู้รวบรวมหา
ความรู้ ในภาษาจีน ซึ่งเป็นประโยชน์สำคัญสำหรับ
สอบสำรวาเรื่องให้ให้แน่ชัด โดยไม่มีผิด และ
ให้ โดยพิสดาร, จะได้อะไรบ้างจากหนังสือ
นักปราชญ์ชาวตะวันตกต่าง ๆ ตามแต่จะหาได้
ข้อความในหนังสือเรื่องนี้ใช้ Reichelt's Truth
and Tradition of Chinese Buddhism เป็นส่วน
มาก, และด้วยการสอบตาม ข้างท่านที่พอจะ
อธิบายให้ทราบได้บ้าง. ข้อความ ข้างแห่งที่
ประกอบของการสันนิษฐานเอาเอง. เพราะฉะนั้น
หนังสือเรื่องนี้จึงเป็นแค่เรื่องสังเขป และคง
บกพร่อง. เพราะความประสงค์ของคนจะเล่า
เรื่องโดยละเอียดประมาทได้แก่ใจข้างตน, จึง
นอนใจว่าจะเขียนขึ้นไม่ช้าก็คงเสร็จ; ครั้น

เมื่อมากล้นความคิด, ประจวบกับที่จะต้อง
การพิมพ์ในเร็ววัน เป็นเวลาจำกัด, การเขียน
จึงต้องรีบเร่ง ไม่มีโอกาสที่จะเสาะหาหนังสือ
อ่าน หรือซักถามท่านผู้รู้ ได้เพิ่มเติมอีกต่อไป:
ข้าเขียนให้จบ ก็ไม่ทัน เขียนได้เท่าใดก็ต้อง
พิมพ์เท่านั้น. เหตุนี้ ลัทธิของเพื่อนภาคนี้
จึง ต้อง แบ่งออกเป็นสองตอนอีก เล่มนี้ คือ
ภาคที่ ๑ ตอนหนึ่ง แต่เนื้อเรื่องเท่าที่เล่า
อยู่ในตัวจะเฉพาะตอน. การที่ ท่านผู้อ่านออก
ปากว่า ลัทธิของเพื่อนภาคก่อน ๆ เขียนรวบรัด
เกินไฉน ขอสารภาพว่าเป็นความจริง, และ
เล่มนี้ยังรวบรัดยิ่งกว่ากัน ๆ เข้าอีก. เพราะ
แต่ก่อนแต่ไรก็ไม่เคยเขียนเอาไว้, พอรับหน้าที่
เป็นผู้เขียน ก็ถูกกำหนดควนเขียนให้เสร็จ
ภายในกำหนดที่เดี๋ยว, จึงต้องยอมเข็ดโอกาส
ให้ความบกพร่องรวมเข้ามามากตลอดเรื่อง. อนึ่ง
คำจำกัดปรากฏใน เรื่องนี้ใช้ เรียก ตาม ลำดับ
แต่ จั่ว เพราะเป็นลำดับที่ เจนหนักัน มากกว่า
ภาษาอื่น หรือมีฉนวนที่ใช้ลำดับเชิงชกเกียน
ในคำที่เคยใช้กันแพร่หลายในเรื่องจีน ฉะนั้น
แปลว่าเก่า. หนังสือฉบับนี้ในภาษาแรก
อ่านได้สออย่างเลือกใช้ลำดับเชิงที่เคยใช้กัน,

พ.ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิขงเพือน

ส่วนคำใดในสำเนียงแค้ว มีเสียงต่างไกลจาก
สำเนียงจันทหลวง มาก ก็ทสำเนียงหลวงไว้ใน
วงเล็บด้วย. แต่อย่างไรก็ตาม เสียงที่จกไว้
อาจไม่ตรงกับเสียงของเขาโดยแท้ก็ได, เช่น
ในสำเนียงแค้ว ที่ขึ้นคำโคก หรืออยู่ข้างท้าย

ของคำก็มีเสียงสูงชนิดหนึ่งจกเป็นอักษรไทย
ไม่ได้ชัด จึงต้องย่อไปเช่นนั้น. เหตุฉะนั้น
หนังสือเรื่องจกที่แปลรุ่นเก่า จึงเลือกใช้สำเนียง
ชกเถียนซึ่งจกเป็นสำเนียงไทยได้ดีกว่า: หวัง
ว่าท่านผู้รู้คงให้อภัยในการนี้.

เลี่ยมรักเสด

โสดะบพิล

กรุงเทพ ฯ

วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๗๑

ลัทธิศาสนาของจีน

ลัทธิ ศาสนา ของจีน แยกได้ อย่างคร่าว ๆ เป็นสาม คือ ขงจื๊อ เต๋า และ พุทธ มหายาน. ประชาชนจีน โดยปกติชอบมานับถือลัทธิทั้งสามนี้ รวมกันไป, และทั้งต่างฝ่ายในลัทธิก็หาเอาลัทธิ อีก ฝ่ายหนึ่ง มา รวม กันไป อย่าง สนิทสนม จะ แยกออกจากกันได้ โดยยาก, จึงมีคำพูดใน ภาษาจีนว่า ซัมก่า แปลว่า คำสั่งสอน ทั้งสาม ซึ่งหมายความว่า จีนสามัญชอบมานับถือลัทธิ ศาสนาทั้งสาม รวมกันไป. ยี่คน จะอธิบาย ศาสนาของจื๊อและลัทธิเต๋าโดยย่อก่อน แล้วจึง จะเล่า เรื่อง พระพุทธศาสนา ของจีนโดยพิสดาร ต่อไป.

ศาสนาของจื๊อ—ลัทธินี้ใช้เรียกว่าศาสนา เหมาะจะ ว่าว่า จะเรียก ว่า ลัทธิ เพราะ ขงจื๊อ (ก่อน พ.ศ. ๘ ถึง พ.ศ. ๖๔) ผู้ ศาสตรา เป็น แค่นักปราชญ์ สั่งสอน นิกรชนให้ ประพฤติ ความดีเพื่อประโยชน์ความสุขในชาติกันมากกว่า ชาติหนึ่ง. ลัทธิของเขามียอดกันมาอย่างไร ขงจื๊อ มิได้ ประดิษฐาน หรือ แก่ ใจ และ ก็ไม่ตั้ง เสื่อม, คงมีคำเฉลยของขงจื๊อบทหนึ่งว่า “ จง

เคารพผู้ แต่อยู่ให้ห่างไว้.” คงเห็นได้ว่า ขงจื๊อนำระมีความเชื่อในลัทธิหรือวิญญาณ อย่างที่ เขานับถือกันอยู่ในสมัยนั้น, แต่ขงจื๊อ ก็ยอมรับว่าไม่มีความรู้ ในเรื่องผ่นก จึงได้กล่าวไว้ว่า “ผู้แสดงอิทธิปาฏิหาริย์ซึ่งมีอยู่ในคนใดคนหนึ่ง เพื่อ ชี้แจงหนอ? เราเองหารู้จักดี แต่ก็ไม่ แลเห็นตัว, เราฟังเสียงผี แต่ก็ไม่ได้ยิน. ถึง กระนั้น ผู้ยอมเข้าแทรกสยงอยู่ทุกสิ่งทุกอย่าง ที่ระบวคจากผีเป็นโมฆะ. ผีเป็นเหตุให้ประจักษ์ ชนใน อาณาจักร ต้อง ถูกลี้ภัย และ ชั่วร้าย มนทิน, ต้องสวมเสื้อผ้านวมทศก เพื่อไปกระทำกิจพล ิบชาติ. ดังนั้น ผักเหมาอันคงกระแสน้ำไหล, ก็ เหมือนผลอยทั้ง ทางเมืองบน เมืองชาย และ เมือง ขวา ของผู้กระทำความชั่ว.” ประวัติของขงจื๊อมี อย่างไร และคำสั่งสอนมีพิสดารเพียงไร ขอ หยิบไว้ ไม่กล่าว จะกล่าวแต่ลัทธิที่นับถือกัน อยู่ในสมัยของจื๊อหรือก่อนหน้านั้นไป ซึ่ง ขงจื๊อมิได้พยายามแก้ไขหรือส่งเสริม.

นับแต่กัศการรพมา ประเทศจีนมีพิธีใน ลัทธิคือการเซ่นบูชา ซึ่งเรียกว่าตามภาษาแต้จิ๋ว ว่า จี. การเซ่นนี้ มีสองอย่าง คือ เซ่นบูชาผี

๑ แปลจากฉะยี่แปลเป็นภาษาอังกฤษในหนังสือ Gile's The Religion of China Ancient

ซึ่งจะขอใช้คำว่า พระเจ้าอย่างหนึ่ง, ภัยเช่นนี้
หรือวิญญาณของ ผู้ตายไปแล้วอย่างหนึ่ง.
คำว่าพระเจ้า ในภาษาจีนเช่นเดิมใช้คำว่า เทียน
หรือเทียน ในภาษาแต้จิ๋วแปลว่า ฟา, เพราะทองฟา
กว้างขวาง หวาเซตศัคมิดิ และครอบคลุมโลก
ไว้สิ้น. แสงสว่างก็ ความร้อนหรือฝนก็
ย่อมออกจาก เทียน ซึ่งเป็นคนเหตุให้ พนพิภพ
อุดมสมบูรณ์ด้วยเครื่องการงชีพ ของสรรพสัตว์
ไว้. แต่คำว่า เทียน นี้เป็นคำหมายกว้าง ๆ
หาคำคนมิได้, ต่อมาจึงยกคำเทียนนี้ว่าเช่นแต่
เพียงลักษณะที่ ผู้เป็นใหญ่ เป็นประธานใน สกล
โลก แสง เป็นเครื่องหมายให้เห็น, แล้วให้
นามผู้เป็นใหญ่นี้ว่า ทิ (เทพ ผู้เป็นใหญ่ หรือ
พระเจ้า) หรือ เสี่ยงติ (อิทธิเทพ). นอกจาก
การเช่นนี้ เสี่ยงติ ยังมีการเช่นนี้ด้วย
ธรรมชาตินี้ เช่นฟ้าและดิน (ทิติ) พระอาทิตย์
พระจันทร์ ภูเขา ป่า แม่น้ำลำธาร เหมเช่นด้วย,
แต่ว่าวิญญาณหรือเทพประจำสิ่งเหล่านั้น ย่อมขึ้น
อยู่ในสิ่งทั้งหลายนั้น. การเช่นนี้ด้วย เสี่ยงติ ก็เพื่อ
แสดงความรักของพระคุณที่ไปยกกับรักษา,
แต่ มิกำหนดไว้ว่า ผู้จะทำใด จะเพราะ พระเจ้า
แผ่นดิน เท่านั้น, และมีไว้ทำกันพร้อมเพรช:

คงมีจากคิ เช่น กำหนดให้ ทำใด ในขมหนึ่ง เพชร
๒-๓ ครั้ง เท่านั้น. ต่อมาภายหลัง การ
เช่นนี้เช่นนี้ กำหนดให้เป็นพิธีของจริงจริงขึ้นโดย
ลำดับ, ความมุ่งหมายในเช่นเดิม จึงถูกขยาย
กลายเป็นการพิธี ในลัทธิเช่น.

ทีนี้ จะกล่าวถึงการเช่นนี้ชาววิญญาณของ ผู้
ตายแล้ว. แต่ไหนแต่ไรมา มนุษย์เป็นส่วน
มากมีความเชื่อว่า มนุษย์ตายไปแล้ว มีสิ่งหนึ่ง
ที่ยังอยู่ไม่ตาย สิ่งนี้ เรียกตามภาษาของ
พราหมณ์ ว่า อาตมัน หรือ ที่ เรียกใน ภาษา
อังกฤษว่า โสล, แต่ในที่นี้ขอใช้คำว่า วิญญาณ
แทน เพราะเข้าใจกันดีกว่า. วิญญาณนี้
เมื่อร่างกายสลายแล้ว ถือว่ายังคงเป็นความ
รู้สึกในตัวคนอยู่, และอาจจะอำนวยความสะดวก
ความช่วยให้แก่ ลูกหลานว่านเครือคนอื่น ๆ ได้.
เพราะฉะนั้น จึงต้องทำพิธีเช่นให้ไว้เช่นกำหนด
ประจบประแจงเอาใจไว้ ดังที่ใดเคยอธิบายไว้
ในที่อื่นแล้ว และด้วยเหตุนี้ ท่านนักปราชญ์
ชื่อ เฮอเบต สเปนเซอร์ จึงกล่าวว่ามีลัทธิของ
บรรพกาลที่ มิมีการ เช่นให้วบรมพรมศพตายไป
แล้ว ก็มนุษย์เป็นแบบเดียวกันกับช้างคนนั้น.
แต่สำหรับ ประเทศจีน การ เช่นนี้เช่น

๑. ดูเหมือนคนจะเพิกขมระ ยางเหล้า ของเรา ลงความเห็นกันว่า จิตต์.

๒. ดูบรรพชนในภาค ๒

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กุ่มภี

วิญญาณบรรพบุรุษ เรียกว่า จี๋โจ ซึ่งเรียกในภาษาอังกฤษว่า แอนcestorเทอวอร์ชิป (Ancestor Worship) ย่อมกระทำกันเป็นปกติทั่วไป. แม้จะมีลัทธิอื่น ๆ ที่ระแวง พ้องกัน โดยเกิดชาติไม่ติดไปด้วย มันย่อมเต็มที, เพราะคนเหมือนกันมีคตินิยมกันว่าบุคคล จะใหญ่โต หรือ มีความรู้ความสามารถและอุดมสมบูรณ์อย่างไร ไม่ใช่เพราะความประพฤติ ความดีงาม ของ บุคคล นั้นโดยตรง, ย่อมสืบสันดานมาจากวิญญาณบรรพบุรุษของผู้นั้น อำนวย. ด้วยเหตุนั้น การเซ่นบูชาวิญญาณ จึงถือว่าเป็นกิจวัตรสำคัญนักจะเว้นไม่ได้: ถ้าจะทิ้งฝ่ายอื่นคราย เพื่อไปเซ่นบูชาวิญญาณใดคนหนึ่ง. แม้จริงเอง ก็ยังปรากฏตามทหกล่วงการทำให้เซ่นบูชาวิญญาณเหมือนกัน. พอเซ่นบูชาใช้เขียนชื่อผู้ตายไว้ในป้ายไม้เรียกว่า เกชชิน (ป้ายวิญญาณในสกุล), แล้วทำการเซ่นสรวงเฉพาะป้ายนั้น. ถือว่าเมื่อเซ่นทำพิธี วิญญาณจะเข้าไปสิงในป้าย สามารถทำการคิดคดกับผู้อื่น เช่นบูชาได้ (พจนานุกรมสยามไคโยเวา ในเมื่อไม่สามารถนำศพ หรือ กระดูก มาได้ใช้ เขียนชื่อผู้ตาย ทำการฌาปนกิจหรือฝังสกุล).

คำว่า เก้าหยิน และ เก้าสือ ย่อยๆ, โดยปกติก็มีลัทธิอำนาจต่าง ๆ อย่างพวกเขียน ท่านพวกเหล่านั้น คือ ผู้ประพฤติพระมหากษัตริย์ ในลัทธิเก้า. เก้าหยิน แปลว่า คนเก้า, เก้าสือ แปลว่า ความทุกข์ ว่า บรรพชิตเก้า. ผู้คนลัทธิมีฉายาว่า เล่าโจ (เกิดราวต้นพุทธกาล) แปลตามพยัญชนะว่า เต็มแก่, ที่ถูกน่าจะหมายความว่า ท่านพุทธมหาราชจะมี เพราะตามตำนานมีว่า เล่าโจ อยู่ในครรภ์มารดาถึง ๑๒ ปี บางแห่งว่า ๑๒ ปี อีกแห่งหนึ่งว่า ๘๑ ปี เมื่อคลอดออกมาก็มาผจญอกชาววงหมกแล้ว. ลัทธิเก้าของเคิม มีหลัก เป็นไป ทางฉาน สมายทิ อย่างลัทธิพราหมณ์, แต่มีภาษาหลังกลายเป็นลัทธิที่เนื่องด้วย วิชา อาคม อย่างใน เรื่อง ห้องสิน. เพราะฉะนั้น ลัทธิเก้าใน ชนหลัง ซึ่ง กลาย จากลัทธิของเคิมมาไกล จึงเคยไปช่วยลัทธิอื่น ๆ ที่กลายจากลัทธิพราหมณ์ฉะนั้น.

เก้า คือ อะไร? สมควรจะขยายอธิบายให้มากสักหน่อย. เก้า คำนี้ แปลได้ หลายนัยแล้วแต่ความมุ่งหมาย. พุคตามรูปตัวอักษรแยกออกได้เป็นสองคำ คือ ชั่ว แปลว่า หิว, และ เจ้า แปลว่า วัง, รวมกันออกเสียงว่า เก้า ซึ่งแปลแล้วก็ไม่ได้อรรถาธิบายอะไร. ส่วนที่แปล

ลัทธิเก้า — เมื่ออ่านเวรณินยาจะพบ กัน: เก้า แปลว่า ฉานหนทาง, หลัก (ตาม

ความหมายในศาสนาซงโจ) หรือ สัทธา, และ
แปลเป็นอื่น ๆ ใดก็ แต่เป็นเนื้อความไม่เกีย
ยกับพระพุทธรูป. ในหนังสือเก่าของจีน ใช้
คำเก่า ให้หมายความว่าทางซงโจ, เพราะ
ฉะนั้น นักศึกษาชาวตะวันตก จึงแปลคำเก่าว่า
เหตุ หรือ รส นกม. ถ้าจะอธิบายง่าย ๆ คำ
เห็นจะเท่ากับ X ในหลักพีชคณิต ซึ่งทราบ
ไม่ได้และต้องค้นคว้าหาผลเอาเอง. ก็แต่คำ
มัลกษณะ อย่างไร? ชวรดาธิบายว่า คำ
มีมาแล้วแต่ก่อนกาล คือ ไม่มีต้นไม่มีปลาย,
สิ่งอยู่ทั่วไป, ที่ใด กาลใดจะขาดคำเสียไม่ได้
เลย, แม้ในสิ่งกระหายร้อยเป็นปรมานันท์ก็มี
คำ. คำเป็นเหตุให้ทั้งวันดวงเดือนโคจร
ไปตาม วิถี กำหนดไว้. คำอำนาจชีวิตแก่
สรรพสัตว์ ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่. คำปราศจาก
รูป แต่ก็เป็นแก่นเกิดของรูปต่าง ๆ ทั้งสนทรา
เห็น. คำปราศจากเสียงแต่เสียงต่าง ๆ ที่เรา
ได้ยินก็มักกำหนดขึ้นมาจากคำ. รวมความ:
ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกย่อม ออกจากคำ.
ดังนั้น เราเห็นได้ว่า คำมัลกษณะคล้ายพรหม
ในลัทธิพราหมณ์. ถ้าจะให้หาญพูด, ก็อยาก
จะไปถึงไปว่าลัทธิคำกับลัทธิพราหมณ์ คือ
ลัทธิเดียวกัน.

ชวรดาธิบายคำอธิบายไว้ว่า “คำ คือ
อะไร? คำ คือ สภาพที่ พระยงสวรรค์ ปกแผ่
พันพิภพ หาเขตกมมิ วิถีหาความสูงหรือหย่ง
หาความลึกไม่ได้. โอบอุ้ม สกลโลกไว้สิ้น,
และตกแห่งรูป อันแต่เองหารูปมิได้.....
คำมัลกษณะละเอียดสุขสมยิ่งนัก จึงแผ่ซ่านไป
ในสรรพวัตถุ เหมือนน้ำ แผ่ซ่านไปทั่ว ปลา
หนองฉนวน. ภูเขาที่สูง เทือกสูง ก็เพราะคำ.
สัตว์ที่เคลื่อนไหว นกที่บินในฟ้า ก็เพราะคำ. ดวง
ตะวันดวงเดือนทั้งสองแสงสว่าง, ดวงดาวที่โคจร
ไปตามจักรวาล.....ก็เพราะคำ. เมื่อดม
โนวสันตฤกษ์พุดมา ฝนฟ้าอันฉ่ำซ่านก็ตก สิ่ง
ทั้งหลาย ก็ทรงชีพ และเจริญ ออกงาม ที่มีชน
มีภักกพิภพไซ้ ที่มีชนปุถุชนก็เกิดลูก พกฤษชาติ
ตฤณชาติก็แตกใบไผ่ นกก็ตกไข่สัตว์อื่นก็
ตกลูก: ทั้งนี้หาปรากฏการกระทำ (ของคำ)
ให้แลเห็นไม่, แต่ว่าการกระทำ (ของคำ)
ก็สำเร็จผล เป็นเงา ๆ เห็นราง ๆ, แต่คำ
ก็ไร้รูป เป็นเงา ๆ เห็นราง ๆ, แต่คำก็มี
อำนาจไม่มีเขตกมมิ สัตว์ เรณูอยู่ แลเห็นเป็นราง ๆ,
แต่ก็ บรรดาลให้ สิ่งทั้งมวลเกิดขึ้นจากความไม่
มีรูป.”

เมื่อได้ชักคำอย่างในลักษณะ ของคำบาง

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กุ่ม

ประการมากนัก, ขอให้ท่านผู้อ่านนครองครว
เท่าคืออะไร. จะเห็นได้ว่าเท่ามีความหมาย
กว้างขวางอย่างไรก็ว่า จักรวาลฟ้าครอบ
จึงเป็นการยากที่จะแปลในคำเดียวให้มีความ
เท่ากับความหมาย, จะมีคำที่ใกล้เคียงคำหนึ่ง
ในภาษาที่เราใช้อยู่ คือคำว่า อรรถ ในส่วนที่
หมายกว้าง ๆ เช่น รูปธรรม นามธรรม
สภาวะธรรม จะได้กะมัง?

เล่าเรื่องศาสนาและศาสนิกย์ย่อมเห็นความ
จริง มีอยู่ว่า ความเห็นไปในสกลโลกย่อม
แย่งสรบส่วนกันความที่กำหนดไว้, คล้ายกับ
มีอำนาจอะไรอย่างหนึ่งไม่เห็นรูป ไม่ไต่บนเสียง
เป็นผู้ควบคุมอยู่, เช่น อำนาจอะไรที่ทำให้เกิด
มีฤดูกาล, ทำให้มีน้ำไหลไฟพุ่งใหม่, และ
อะไรที่อะไรเหล่านี้: คือ อำนาจที่ยังคงให้สิ่ง
มีลักษณะเป็น อย่างนั้น ๆ เล่าให้ชื่อว่าเท่า,
แต่ถ้าพูดทางภาษาลัทธิว่า พระเจ้า, ถ้าพูดทาง
วิทยาศาสตร์ก็เรียกว่าธรรมชาติ; อันเป็นของ
ประณีตกลซึ่งกว้างขวางล้วนไม่ทราบว่าจะเรียก
ว่าอะไรก็ต้องให้ชื่อว่าธรรมชาติ หรือพระเจ้า,
เพราะฉะนั้น ลัทธิเท่าจึงเป็นลัทธิอันเองด้วย
ธรรมชาติ. ธรรมชาติเกิดขึ้นอย่างไร? มี
อธิบายว่า “ได้มาดลหนึ่ง เมื่อสิ่งทั้งปวงมี
กำหนดกัน; อันว่ากาลซึ่งครั้งยังไม่กำหนด

กัน ย่อมมีกำหนดกัน ด้วยตนเอง, ย่อมมี
กำหนดกันเกิดขึ้นแก่กาลในขณะกาล ซึ่งไม่มี
กำหนดกันยังไม่ได้เริ่มกัน. ภาวะความ
ความเป็นย่อมมี และอรรถก็ย่อมมีเช่น
เกี่ยวกัน. ในสมัยซึ่งไม่มีกำหนดกัน ย่อม
มีความไม่มีหรือความว่างเปล่าอยู่. เมื่อกาล
อันไม่มีกำหนดกัน ยังไม่ได้เริ่มกันนั้น, ความ
ไม่มีย่อมมีอยู่. ธรรมนั้น เกิดความไม่มี;
แต่ไม่รู้ ไม่ได้ว่าความไม่มี เป็นภาวะหรืออรรถ
อันย่อมมีอยู่หรือย่อมไม่มีอยู่.” เมื่อถึงตอน
ท่านผู้อ่านคงจะใจว่าพวกเราจะไรกัน; ทั้ง
ต้องขอสารภาพว่า ทั้งผู้แปลและผู้ช่วยเอง ก็ไม่
เข้าใจ เหมือนกัน ว่าหมาย ความอะไรกันแน่,
และเพราะฉะนั้น จึงว่าเท่าเห็นได้แต่เงา ๆ
เป็นราง ๆ.

อนึ่ง ลัทธิเท่า มนุษย์ที่เกิดมาตั้งแต่ส่วน
หนึ่งของสกลโลกเท่านั้น, และถือกำเนิดมา
จากเท่าเหมือนกันดังอนึ่งทั้งนั้น; หรือพูดกลับ
อีกที มนุษย์ก็เป็นลักษณะส่วนหนึ่งของเท่าที่
ปรากฏเห็น. เมื่อรู้แจ้งดังนี้, จึงมอบกาย
ถวายชีวิตไว้ในเท่า คือปล่อยตนให้เข้าไป
ตามกฎของเท่า (ธรรมชาติ) ซึ่งมนุษย์ควร
บูชา. มีอรรถอธิบายไว้ในที่หนึ่งว่าด้วยความ
ตาย ซึ่งเป็นของน่าฟังอยู่. ความตายนั้น

พ.ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

อธิบายว่า “เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้, แต่การ
ยืนกราน : เกี่ยวกับความหมุนเวียนแห่งจักรวาล
ของสกลโลก อันเป็นเหตุธรรมดา เหมือน
ใบไม้เมื่อถึงฤดูกาลร่วง. หรือฤดูกาลทอง
คราว ก็หมุนเวียนเปลี่ยนกันไป. ความจริง
เป็นทรัพย์สินของนักปราชญ์คนใด, ความตาย
ก็เช่นอวสานแห่งเรขาคณิตคนนั้น. เมื่อ
ได้ดำเนินต่อไปตามทฤษฎีที่ไว้ โดยอาการที่
สงบ, คอยท่ากว่าจะบรรลุอวสานแห่งชีวิตโดย
อุเบกขาจากนั้น, จะมีอะไรเล่าทำให้เกิดทุกข์?
ความตายก็เหมือนความฝัน เบี่ยงเหมือน
มาดแล้วไป. ระวัง! ระวัง! ระวัง! ระวัง! ระวัง!
จะไม่ไปเกิดในท่อน? ระบอ! ระวัง! ระวัง!
คนเรานั้นเพื่อให้คงชีวิตอยู่ ไม่ใช่เป็นเพราะ
ความหลงเข้าใจผิด? ข้าพเจ้าจะบอกได้อย่างไร
ถ้าข้าพเจ้าตายไปในวันนี้ จะพิสูจน์ได้ว่า ความ
เป็นไป ของ ข้าพเจ้าในเมื่อ ตายไปแล้ว จะไม่เกิด
หรือดีกว่าเมื่อครั้งข้าพเจ้าถือปฏิบัติ? เออ
หนอ! มนุษย์รู้จักแต่ความกลัวต่อความตาย,
แต่ก็หาวิธีหลีกเลี่ยงความทุกข์ความสงบน
ของความตายไม่. นับว่าประเสริฐยิ่งหนอ
ที่ทั้งแต่เกิดมา ความตายได้เป็นสมบัติ

ของคนทั่วไป, ความตายเป็นเทพสังฆกรรม
ของสาธุชน และเป็นพิษของพาลชน.
ความตายเปรียบเหมือนกลีบใบไม้: ผู้ตาย
ไปแล้ว คือผู้กลีบใบไม้. ส่วนเรายังไม่ตาย
ก็เท่ากับยังเร็วอยู่.” ๑

บัดนี้ จะได้อธิบาย การปฏิบัติ ใน ลัทธิ เก้า.
สภาพเดิม ของ มนุษย์ สืบมา จากธรรมชาติโดย
ตรง หรือเป็นส่วนแท้ของธรรมชาติส่วนหนึ่ง,
เพราะฉะนั้น จึงเป็นกรณีศึกษาที่พระภิกษุศึกษา
ไว้โดยวิสุทธิ. จะปฏิบัติสถานใดจึงจะรักษา
ไว้ได้หมดทุก? พึงปฏิบัติได้ โดยอนุวรรต
ตามแบบฉบับของมหาตมาคือธรรมชาติผู้ให้
กำเนิด. ธรรมชาติ ย่อมกำเนิดธรรมชาติเป็น
กลาง ไม่เลือกทรงภพกตขัง, เพราะฉะนั้น
บัณฑิตผู้เห็นแจ้ง จึง ปฏิบัติ ตน ให้ เป็น กลาง
กล่าวคือ ไม่กำเนิดตน ด้วยมีความมุ่งหมายไว้:
ต้องอนุวรรตให้เป็นไปตามความรู้อันลึกซึ้ง
ในขณะนั้นโดยธรรมชาติให้เหมาะสมกับสภาพที่
แวดล้อมอยู่. ธรรมชาติไม่มีความพยายาม,
บัณฑิต ก็พึงทำตนเช่นเดียวกัน. ธรรมชาติ
ไม่กระตือรือร้น, บัณฑิต ก็พึงปล่อยให้เกิด
การดำเนินไปเองตามวิถัธรรม, และมีสันโดษ

๑ ข้อความที่อ้าง ของเกิณผู้เป็นเวียงมัตถุชุกคามและอธิบายท่านองนิทานวัตถุ แก่
ในทันใดแต่เพียงอธิบายมาไว้เท่านั้น.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กมก

ใน เหตุ การณ์ ตาม แด่ ธรรมเนียม ขาว ขาว คราว. ความทะเยอทะยานความคิดหาอุบาย มีความกำหนัดนัก มีความกระหน่ำเห่า หรือมุ่งในสิ่งใด ๆ ก็ตาม ที่เป็นของภายนอกเหล่านั้นล้วนเป็นเหตุให้ ธรรมชาติเกิด ของ มนุษย์ มัวหมอง เป็นมมก, จึงควรละเสียให้สิ้น, เหตุด้วยเป็นลักษณะ ของ มนุษย์ ที่ไม่แท้ ไม่ เป็นไป ตามธรรมชาติที่ถ้านวยไว้. ลักษณะที่ธรรมชาติที่ถ้านวยไว้ คือ อะไร ? แก้วว่าลักษณะนั้น คือ ความ มี สภาวะ ตาม ธรรมชาติ เสมอ ไม่ เปลี่ยนแปลง, บริสุทธิ์ใสสะอาดปราศจากมมก, มีความเที่ยงตรงไม่มัวสั่นเข้ป่นมาแต่กำหนัด. ลักษณะที่ไม่แท้ เป็นไหน ? กล่าวคือลักษณะที่เจอป่นด้วยความฉลาดเลโก ไม่ซื่อตรงกลองแก๊ง และเต็มไปด้วยมายาล่อลวง โอนเอียงไปโดยความนิยม ตามสมัยกาล. ซักตัวอย่าง ธรรมชาติของ โดกัมเขมาและมกกันแยก, ม้ากัมจนครอรรวมกกันไม่แยก : นั้นเป็นลักษณะแท้ตามธรรมชาติ. การทรมานเหลกของเหียนใต้ปากม้าและเจาะจมูก โด ส่นสพาย นั้นคือลักษณะไม่แท้ของธรรมชาติ. สรุปความ : การพยายามใด ๆ ที่ระเพิ่มเติมให้ดีกว่าหรือให้ดีกว่าไปกว่าที่สภาพเดิมมีอยู่แล้ว ตามธรรมชาติ ก็เป็นการ กระทำอันฝืน กฎของธรรมชาติโดย

ตรง. และถ้าฝืน กิดของบผลร้าย ทุกข โทมนัส ตามเหตุที่ใด กระทำ. ถ้าจะแย้งว่า ธรรมชาติของมนุษย์ย่อมเกิดกัน, ถ้าพยายามเหาะเหิรเหิรพา มีเป็นการฝืนธรรมชาติหรือ ? เห็นจะต้องแก้ว่า ถ้ามนุษย์คนควาหาลักษณะของธรรมชาติโดยแท้จริงได้แล้ว แล้วก็เหาะไต่อย่างเร็วอันขึ้นต้น, หาเป็นการฝืนไม่, เพราะประคองอยู่อย่างให้เหมาะเจาะกับ สภาวะของ ดิน พ้ำ อากาศ ตก อยู่ใน ขอบ วง ของ ธรรมชาตินั้นเอง.

นั้น จะอธิบายถึง วลีปกครอง ตาม แขนงเต้า. “อย่า กระทำสิ่งไร ๆ เพราะด้วย การ กระทำนั้น ๆ. อย่า กระทำสิ่งไร ที่ไม่เข้าเป็นจริง ๆ. อย่าลืมนะว่า ความมุ่งหมายอันใหญ่ของการ ออกกฎข้อบังคับ ก็คือ ทำให้ธรรมชาติเหลือไปนั่นเอง. จึงปล่อยให้ธรรมชาติจัดการเอง, อย่าไปชักขวาง. ไม่ว่าการนั้นจะเป็นไปในหมู่มนุษย์ในคณะในวิทยาและในธรรมชา. ถ้าการกระทำใด กิดขึ้นพลเมืองก็พอใจในสันโดษ พ้นจากการแตกร้าง กฤษฎาสาธ. ข้อใหญ่ใจความ : อย่าทำสิ่งไร อันจะเป็นปัจจัยให้กระทบกระเทือนคือความเรียบง่าย ๆ ของเกม, เครื่องมือของเกมเป็นของหาย ๆ ง่าย ๆ ก็ อย่าเพียร แสวงหา เครื่องจักรที่ขุ่ยยากมาเปลี่ยนแทน. การออก

พ.ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

ขัญญาหาบ^๑ขายสำหรับ ออมแรงกำลัง ก็ เท่ากับ การหาขาย, เพราะการหาขายทำให้วิเศษขึ้นเช่นนั้น เป็นเหตุให้เกิดการสำรวจ ต่อเป็นสะพานให้เกิดการทะเยอทะยาน และการไม่สิ้นโคย. ความล้นแห่งการให้เกิดสุข จะพบได้กับ ที่มิใช่สิ่งเรียบ ๆ ง่าย ๆ และสิ้นโคย. การที่ประยุตให้ ได้ผลดังกล่าว ก็คงทำการยาก วาใจให้เข้าไปตามธรรมชาติจริง ๆ.”

เมื่อลัทธิเข้ามีความมุ่งหมายเป็นคั้งข้างคนนั้น, ผู้เลื่อมใสศรัทธาในหลัก ก็คงอยู่ในบ้านในเมืองไม่ได้แน่: ต้องออกไปอยู่บ้านเปล่าพัง โทกเถียวอย่างฤษชไพร. เพราะฉะนั้น ในนิยายจีน เราจึงอ่านพบ พวกเจ้าหยิน อยู่ในป่าบ่อย ๆ. แต่ก็มีฤทธิ์เดชล่องหนหายตัวของวิเศษต่าง ๆ นั้น เป็นเจ้าหยินในลัทธิเจ้า ซึ่งเลื่อนหลักมาในตอนหลัง. ตามปกติ เจ้าหยินในลัทธิเจ้าของเดิม มักแสวงหาทั่วเวกเช่นที่ ฟานัก, หรือมีฉะนั้นก็เป็นเห็บหอยที่มเกลาล้อมรอบ ปกคลุมมีร่นด้วยพฤษชาติ และมีหัวขนล้าธารไหล, ข้ำเพญิกิโคย วิชฌานสมาบัติ สังคีตารมณสังขารสังขัง, เพียรศึกษาความกำหนดคณิก และความปรารถนาคนนั้น

เสียส้น, ให้ห่างพ้นจากสิ่งเกาะเกี่ยวอันเย็นไป ในทางโลกย์. ดังนั้น เจ้าหยินก็ถูกยกเป็นอันเทียบกันได้ว่า คล้ายคลึงกันจริง ๆ, ระมีการลอกแบบยคึกความคึกกันบ้างหรือไม่ นั่นเป็นหน้าที่ของประวัติศาสตร์.^๑

ต่อไป ระนำ ตัว อย่าง สุภาษิต ของ ลัทธิเต๋า ข้างข้อจากคัมภีร์ ของเจ้า เว่ยกว่า เจ้าเตกเองมากล่าว, เพราะสุภาษิตเหล่านั้น ข้างข้อเป็นคำสั่งสอนที่ไม่แพ้ข้อศาสนาอื่น :-

“ จง ทอเย แทน ความ ร้าย ด้วย ความดี ”
 สุภาษิตยนี้ มีตำนานเล่าว่า ได้มีผู้นำไปตามความเห็นของขงจื่อ. ขงจื่อท้วงว่า “ ถ้าเช่นนั้นจะทอเยแทนความดีด้วยอะไร ? ควรทอเยแทนความดีก็ด้วยความดี, แต่ควรทอเยแทนความชั่วด้วยยคึกกรรม.” ที่ขงจื่อกล่าวเช่นนั้น นำระมุ่งไปในทางโลกมากกว่าทางธรรม. ความประวัติกเล่าว่า ขงจื่อ ก็ยเล้าเรือไปพบกันครั้งหนึ่ง, แต่ความเห็นของศาสดาทั้งสองไม่ร่วมกัน และต่อมาสองลัทธินี้ก็ไม่ได้ถูกกัน. แต่ก็นำเอาความคึกความอ่าน ตลอดจนพรอของ แห่งกันและกัน ไปใช้รวม ๆ กัน จนปัจจุบันแยกออกได้ยาก.

๑ แต่เทียบได้ ตรง กับ วิราคธรรม ร้อยบท ของ ภรรพทฤหิ ซึ่ง พระยาอริยวิสุทธิพงศ์ พิมพ์เป็นพระลักในการปลงศพมารดา.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กมว

เล่าอีกกล่าวว่า “แต่คือ ฅวง มณี ของ
สาธุชน และเป็นอภินิหารของพาลชน”

“ผู้ใดรู้จักผู้อื่น ก็เป็นบัณฑิต; แต่ผู้ใด
รู้จักตนก็เป็นผู้คนแล้ว. ผู้ใด ชะนะ คนอื่น
ก็เป็นผู้แข็งแรง; แต่ผู้ใด ชะนะ ตน ก็เป็นผู้
มีเดช. ผู้ใด รู้จักพอ ผู้หนึ่งเป็นคนมี. ผู้ใด
เมื่อตายแล้วยังมีผู้ระลึกถึง, ผู้หนึ่งก็อยู่คำพา.
ไม่มีชายไร หนักเท่ากบเขนยังเหินให้แก่ความ
ปรารถนาคนอื่น. ไม่มีทุกข์ไร ใหญ่กว่าความ
ไม่สิ้นโทษ. ไม่มีพิบัติไร ร้ายยิ่งกว่าความ
โลภ. เพราะฉะนั้น ความเป็นผู้สิ้นโทษรู้จัก
เพียงพอ จึงเป็นความพอเพียงอันอยู่ตลอด
อวสาน.” ๑

“มีอยู่สามสิ่งที่เขาพูดว่าประเสริฐ ซึ่ง
ข้าพเจ้าต้องยก และถนอมไว้. สามสิ่งนี้ คือ
กรุณา มีอภัย และถ่อมตัว.”

“สิ่งก่อนแต่ที่สุดในโลกนี้ ย่อมมีราว
ไว้ คือ สิ่งซึ่งทนแข็งแรงที่สุด กล่าวคือ ไม่มี
อะไรใดพาทะลอนเท่านั้น แต่ทำทำลายของที่
แข็งแรงที่สุดได้. (เช่น กัดหินแก้ว).”

“ลักษณะ เลิศ ของ ความ ดี ก็ เหมือน น้ำ
เพราะนำมาดื่มแก้สิ่งทั้งปวง.”

“เมื่อมีกฎข้อห้ามมาก, ประชาชนก็ยิ่ง

จนลง. เมื่อประชาชนล้าสมทรมัยสมบัติไว้
มาก, ความประพฤติก็ทรมอง. เมื่อมนุษย์
สามารถในวิชาเกินไป, ก็มีสิ่งอุกทวิแปลก ๆ
เกิดขึ้น. เมื่อ มีการ ลงโทษ หนักเกินไป,
ผู้ร้ายก็มีมากขึ้น. เมื่อใด บัณฑิตกล่าวว่า
‘ข้าพเจ้าไม่ทำอะไร,’ ประชาชนก็ประพฤติ
ตนก็เอง; ‘ข้าพเจ้า รัก ความ เงียบ สงบ,’
ประชาชนก็ชอบตรึงตนเอง; ‘ข้าพเจ้า ไม่เกียศ
กัน,’ ประชาชนก็ยังมีเอง; ‘ข้าพเจ้า ไม่
ความปรารถนา,’ ประชาชนก็มีความเย็นอยู่
โดยเรียบ ๆ ง่าย ๆ ขึ้นเอง.”

“บัณฑิตอยู่ในโลก มีกายสงบสงี่ยม,
แต่ใจไม่มัวหมองอยู่แก่สิ่งทั่วไป. ประชาชน
เหลือคาและเอียงทู่ไปหาท่าน, ท่านก็ถือว่า
ประชาชนเหล่านั้น คือบุตรของท่าน.”

“ผู้ใด ออกทนไว้ ได้ คือคำเสียดสีกล่าวว่า
ของประเทศชาติกัน, ก็เป็นยศแห่งคนแดนนั้น.
ผู้ใด ออกทนไว้ ได้ ในภัยพิบัติของบ้านเมืองตน,
ผู้หนึ่งก็เป็นผู้เจ้าโลก.”

ลัทธิแต่ก่อนมาดังสมัยราชวงศ์ ชัน กลาย
รูปจากหลักที่กล่าวไว้ข้างต้น: เกิดมีการ
แสวงหาอำนาจและของวิเศษต่าง ๆ. ครั้น
พระพุทธศาสนาเข้าไปประคัมภีร์ฐานใน ประเทศจีน

๑ เทียบธรรมบทในทางข้อความ ก็คล้ายคลึงมาก.

พ.ศ. ๒๔๓๑

ลัทธิของเพื่อน

ในชั้นต้น กระทั่งกระทั่งเป็นศรัทธาแจ้งขึ้นขึ้นกับ
ลัทธิเท่า, แต่คือมากเป็นไมตรีกัน, ต่างอยู่
เกล้าคละปะปนกันไปได้ ไม่มีการแก่งแย่ง,
ต่างฝ่ายเลียนแบบอย่างแก่งกันและกัน. จน
มาบัดนี้ พิธีกรรมทำหรือหลกบทนบดอ จึงทำ
รวมๆ กันไป เช่น วัฏวาทธรรมและนิกาย
กัก การสวดมนต์ภาวนาหรือพิธีใด ๆ กัก,
ลัทธิเท่า หินหาให้คล้ายคลึงกับ พระพุทธศาสนา
(อย่างลัทธิลามะ) ๑.

พระพุทธศาสนา มีไตรรัตน์, ลัทธิเท่าก็มี
เรียกว่า ซัมเซง (ไตรศร) คือ พระผู้
บริสุทธิ์สาม ไก่แก่ เจ้าขอพวงโคส (ผู้
สร้างโลกในเรื่องโคส) และ เจ้าเซียง
ฮ้องเต. และ ยังมี องค์สาม อีก อย่างหนึ่ง
เรียกว่า ซัมหงวน (ไตรมถ) ไก่แก่ ฟาคิน
และมนชัย. ส่วนทวยเทพและภักดีฝ่ายใน
ก่อนหลังน ลัทธิเท่ามคคกคน คงจะเห็นโค ใน
เรื่องนิยายต่าง ๆ ของจีน, คนทมิฬซอเสียง
ของจีน เมื่อตายไปแล้ว ยังมีผู้ ยมนมยถลลล
เท่ายกขึ้นเป็นเทพหรือเจ้า อย่างเช่นเจ้ากววนอ
เป็นต้น ซึ่งเรียกว่า กวนกั, เพราะฉะนั้น จึงมี
จำนวนเจ้าวามานกั. การนบถเช่นนี้ไม่ใช้มี
แต่จีน ถึงประเทศชาติอื่นก็มีเหมือนกัน เขา

จึงให้ชื่อว่า ฮีโร วอร์ชิป (Hero Worship)
แปลว่า การบูชาวีรชน, และการยกมนชัย
ที่ตายแล้วขึ้นเป็นเทพ ให้ชื่อว่า อโปธีโอสิส
(Apotheosis). นอกจากนั้น ลัทธิเท่ารุ่นใหม่
ยังมีคติอยู่ว่า เจ้าขอ แม้ตายไปแล้ว ก็ยังอวตาร
มาเกิดในประเทศจีน มีนามและรูปร่างต่าง ๆ
ตามยุค: ในยุคใด ลัทธิเท่า เสื่อม เร็ว ลง,
เจ้าขอ ก็ อวตารมาพณลลล ให้บริสุทธิ์ผ่องใสขึ้น
อีก, ทำนองเป็นพระพุทธรูปเจ้ามาตริศนนั้น.

พุทธศาสนา มหายาน — พระพุทธ
ศาสนาที่นบถกันในประเทศจีนเป็นฝ่ายมหายาน
เป็นชนชั้นทมิฬของจีนเองเขาเจ้าขอ เช่น อย่างเกี่ยว
กับลัทธิลามะของทิเบต มีลัทธิขงปะเจ้าเจ้า
ปนดลนั้น.

ตำนานภายนอกลัทธิ — พระพุทธศาสนา
เขาไปประดิษฐานในประเทศจีน ตามตำนาน
โดยย่อกล่าวว่า เมื่อราว พ.ศ. ๖๐๐ พระเจ้า
เม่งเต ในราชวงศ์ซัน โอรัสพระเจ้าซันกองบู
(เรอังกังซัน) ทรงสุบินว่า มีปฎิมากรทองคำ
ขนาดใหญ่นิลมาจกสวรรค์ พอถึงพระราช
วังปฎิมากรนั้นหักยุบ แต่วางไปมา บนเคียง
ปฎิมากร มีศรีมัสว้างใส เอยงกายมีแสง

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กมก

อาทิตย์และแสงจันทร์. พระเจ้าเม่งเต้ตก
พระทัย. แก่มาคนคนหนึ่ง^๑ ด้วยพยานกรณ
ว่าปฏิมากรนั้น คือ ฉายาลักษณ์แห่ง องค์พระ
พุทธเจ้าในอินเดีย. พระเจ้าเม่งเต้ทรงเห็นเช่น
ศุภนิมิต्त^๒ จึงตรัสใช้ให้ราชบุตรไปสืบแสวง
เรื่องพระพุทธรูปให้ ได้ความซัด เพราะก่อน
หน้านั้นทรงได้ยินเกียรติคุณในองค์พระพุทธรูป
ในอินเดียมาแล้ว^๓ และเป็นโอกาสให้พระองค์
จะได้ ทรงทราบความเป็นไป ของ พวกคาค ซาคี
ชนต่าง ๆ ทางเอเชียกลาง เพราะมีการ
กระ้างกระเถียงจะเป็นอันมากอยู่แล้ว. ราชบุตร
ที่ไปสืบครั้งนั้นรวม ๑๔ คน ได้ออกจากกรุง
ลกเอียง เคียวไปตามทางเข้าสู่ทวีปเอเชียกลาง,
แล้ววกกลับไคทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของ
อินเดีย; ต้องเผชิญภัยโศรภัยความลำบาก
แสนเข็ญไม่น้อย ก็บรรลุแคว้นมคธ. ราชบุตร
เหล่านั้นก็รวบรวมพระธาตุและคัมภีร์ต่าง ๆ ไว้
ไว้เป็นอันมาก, จึงอัญเชิญส่งเหล่านั้นเข้ามา
ถวายประเทศจีน พร้อมกับภิกษุ ๒ รูป. เพราะ
ฉะนั้น วัดแรกก็สร้างขึ้นในนครลกเอียง จึงได้

ชื่อว่าวัดมาขาว (แปะมาซือ), และวัดที่
สร้างขึ้นมาหลังในทีอื่น ก็ใช้นามเช่นเดียว
กัน. ภิกษุ ๒ รูปที่ไปประเทศจีนในคราวนี้
รูปหนึ่งชื่อ กาศยปมาตังค^๔ จีนเรียกว่าเจียโม
เตง (เจียเหยโมเตง), อีกรูปหนึ่งชื่อ
โคโรณ^๕ หรือ ภารณ^๖ จีนเรียกว่า ชัซวตัน
(จุฟาลัน).

กาศยปมาตังคผู้นั้นนับว่าเป็นพราหมณ์ชาว
มัธยมประเทศ. เมื่อหนุ่มปรากฏว่ามีปัญญา
เฉลียวฉลาด มีความเพียรแก่กล้า ชอบศึกษา
อรรถธรรมคัมภีร์ เพื่อแก้ปัญหาคืออยู่ในนั้น.
ต่อมา ประเทศน้อยแห่งหนึ่ง (ไม่ปรากฏชื่อ)
อัญเชิญกาศยปมาตังคไปเทศนาอธิบายข้ออรรถ
ในคัมภีร์สุวรรณประภาสสูตร (กิมกวางม่งเกง
หรือ กิมกวางม่งกิง — เช่นคัมภีร์ ของ พุทธ
ตันทรยาน).^๓ ขณะนั้น มีประเทศใกล้เคียง
เป็นชาติยกทัพไปตีขานเมืองซึ่งกาศยปมาตังค
กำลังเทศนาอยู่, แต่ก็ไม่สามารถลวงล้าพรม
แดน เพราะด้วยอำนาจพิพจน์อย่างหนึ่งอันกาล
ตามานไว้. ชาศักให้ ไทโรพิจารณาค^๖ ก็

๑ ข้างแห่งว่าเขื่อนอนชา.

๒ แสดงว่าก่อนหน้านั้นในเมืองจีน คงมีผู้ทราชมเด็จพระพุทธรูปศาสนาอยู่แล้ว.

๓ ก. ภาค ๒.

ทราบดีเหตุผล, ยังเกิดความเลื่อมใสในองค์แล้ว
สังเขตนารกรณ, ทันใดนั้น ก็เคลื่อนทัพ
ล่องเข้าไปไต่, ไปถึงนคร เห็นพระเจ้าแผ่นดิน
และเสนามากยกกำลังส่งขบวนไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
พวกราชาก็เข้าไปเฝ้า, โคตรายในธรรม
กลบไทมะ. ในขณะนั้นท้าวธรรมจันทน์ไปพบ,
จึงไต่ถามเหตุการณโดยย่อมาทูลไปยั้งประเทศจีน.
แต่ ท้าวธรรมจันทน์ไป อยู่ใน ประเทศจีนไม่นาน
เท่าไรก็ถึงมรณภาพ.

โคตรณ^๑ ภิกษุรูปหนึ่ง ก็ว่าเป็นชาว
มอญประเทศหนึ่งเหมือนกัน, เป็นผู้ มีบุญญาเดียว
แหลมมาแต่หนุ่ม ชอบศึกษาพระธรรมวินัย,
สามารถ ท่องจำ พระสูตร และพระวินัยได้ คล่อง
แคล่ว เป็นผู้ ไม่ชอบอยู่ในที่เคี้ยว: ต้องการ
จาริกไปเผยแผ่พระศาสนาในนานาประเทศ. แต่
พระเจ้าแผ่นดินในประเทศที่โคตรณอยู่ ไม่
ประสงค์ ให้ โคตรณไปนอกประเทศ, เพราะ
ฉะนั้น โคตรณ จึง ลอย คาบยไปมาทักไป
ประเทศจีน (บางแห่งว่าตามไปก็หลัง). ท่าน
ผู้นั้นอยู่ในประเทศจีนช้านานจนอายุได้ ๖๐ ปี จึง
ถึงมรณภาพ. ท่านทั้งสองเป็นผู้แปลคัมภีร์
พระพุทธศาสนาสู่ภาษาจีนเป็นประถม, จึงนับว่า

เป็นผู้สามารถมาก; เพราะการแปลธรรม
จากภาษาหนึ่ง มาอีกภาษาหนึ่ง ในชั้นแรก
ไม่ใช่เป็นของง่ายเลย, ต้องประกอบด้วยความ
เพียร และศรัทธากล้าแรงไม่น้อย. คัมภีร์ ที่
แปลขึ้นในคราวนี้ เรียกในภาษาจีนแต่จิวว่า
ฮุ่ยเจียงเก้ง แปลว่า สูตร ๔๒ ภาค. สูตรน
ธรรมดถาจารย์จีนแก้ว่า คัดคัดลอกจากคัมภีร์
ต่าง ๆ, เพราะการศยไปมาทักเลื่องลือด้วย
บุญญาอันลึกลับว่า ประชาชนจีนในครั้งนั้นฟัง
แรกจะรู้จักพระพุทธศาสนา ควรจะคัดธรรมที่
และเข้าใจง่าย จากคัมภีร์ต่าง ๆ มารวมไว้ใน
ที่เดียว สำหรับเป็นหนทางให้เจริญศรัทธา,
จึงมิได้แปลคัมภีร์ โดยละเอียดไว้.

ตาม ธรรมคาลัทธิ ศาสนา ที่เข้าไปแผ่ใน
ประเทศที่มณฑลศาสนาพเนเมืองอยู่แล้ว ก็ย่อม
จะต้อง ประสพอุปสรรคในเรื่องลัทธิ ของเดิมที่
พยายามคักค่าน ไม่ยอมให้ ลัทธิใหม่เข้าไป เป็น
ที่นิยมของมหาชน, แต่ในที่สุด พุทธตามประวัติ
ลัทธิเก่า ก็ต้องพ่ายแพ้ไปเอง, โดยอาศัย
สติปัญญาหรือธรรมของลัทธิใหม่. เพราะฉะนั้น
พุทธศาสนาของจีน จึงมีค่านานเรื่องบรรพชิตใน
ลัทธิเก่าทำการชักชวน. ในตำนานนั้นว่า:—

๑ ใน Eitel's Handbook of Chinese Buddhism ว่าชื่อ ธรรมวัณ, และว่าคำโคตรณ
หรือ ภารณ เป็นชื่อในอินเดียเรียก. ใน Beal's Buddhist Literature เรียกว่า ธรรมมานที.

ในกาลที่ ราชบุรุษ นำ พระธรรม คัมภีร์ พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ไปตั้งกรุงลกเอียง, พระเจ้าเม่งเต้ มีพระหทัยปราโมทย์, โปรดรับรองเป็นอนงค์, แล้วทรงสร้างวัดมีชาวสำเร็จในเคื่อนันแห่งรัชกาลย ๑๔ (พ.ศ. ๖๑๔), พระองค์ก็ให้มีการสมโภช มหกรรมเป็นการใหญ่ ขณะนั้น บรรดาบรรพชิตเคารพสักการะไม่พอใจในการนี้, จึงจัดให้ผู้แทนไปเฝ้าพระเจ้าเม่งเต้, ขอให้ทกลองกลวิเศษของลัทธิศาสนาทั้งสอง. พระเจ้าเม่งเต้ โปรดให้มีการประชุมคณะนักโทษของวัดมีชาว. พวกบรรพชิตเหล่านั้นคัมภีร์และเครื่องใช้ในพิธีทำไปประดิษฐานไว้บนแท่นบูชาเยื้องตะวันออก, ส่วนพระคัมภีร์ และ พระพุทธ สรรพสา และ พระพุทธปฏิมากรของฝ่ายพระพุทธศาสนา พระเจ้าเม่งเต้ทรงจัดให้ประดิษฐานไว้ในหอแก้วเจ็ดประการอยู่เยื้องตะวันตก.

ขณะนั้น บรรพชิตต่างกราบลงและพาแท่นบูชา สวดอ้อนวอน ขอความ ศักดิ์สิทธิ์ จากผู้เป็นใหญ่ในฟ้าฟากฟ้าตามลัทธิตน, แล้วเอาไม้จันทน์วางกองลง บนแท่นเสาคัมภีร์เก่า โดยหวังว่าเมื่อเผาไหม้เป็นท่าหมอกแล้ว แท่นนั้นจะกลายเป็นคัมภีร์ ขึ้นอีก และลอยอยู่ท่ามกลางอากาศ

เห็นเป็นมหัศจรรย์เหมือนอย่างที่เคยเคยแสดงมาแล้ว; แต่ในครั้งนั้น การอธิษฐานนั้นหาปรากฏมิขึ้นไม่, แม้นครั้นที่เคียวรายันจนใจในครั้งนั้น ก็ล้มเหลวคร่ำครวญได้. อมาตย์คนหนึ่งเห็นเหตุการณ์ดังนี้ จึงกล่าวแก่บรรพชิตซึ่งกำลังทำพิธีไม่ประสบผลสำเร็จว่า “การ ทกลองของท่านไม่สำเร็จแล้ว, การอวดอ้างของท่านนั้นเท็จ; ศาสนาซึ่งมาจากประเทศตะวันตกจึงเป็นศาสนาที่แท้จริง.” พอพูดขาดคำ ทันทีบรรพชิตต่างก็ล้มลงทำกาลกิริยา. ขณะนั้น พระพุทธ สรรพสาที่ปรากฏมรคัมภีร์ ๑๑ พวยพุ่งขึ้นไปในอากาศ ปกคลุมเมืองบนแห่งสถานที่ประชุมไปทั่ว, แลมีแสงสว่างส่องประกายดุจแสงสุริย. ฝ่าย พระภคย์ปมาตงค์ ซึ่งสำเร็จเป็นพระอรหันต์มาแต่ก่อนหน้านั้นแล้ว ก็แสดง อิทธิ ปราณีหาย ลอย ขึ้น ไป ใน อากาศ, แสงอิริยาบถ ขึ้น เคียวรายันจนให้เห็น.

ขณะเดียวกัน มีฝนตกไม่ทั่วไปรอบปรายลงมา. บรรดาผู้อยู่ในที่นั้นรู้สึกช้ำช้ำซึ่งครีทอาปราโมทย์หาที่เปรียบมิได้. เมื่อพระภคย์ปมาตงค์กำลังนั่งในอากาศ, พระธรรมมานนท์ (โคภรณ์) แสงเทศนา: มหาชนในทันนั้น ก็ยังเกิดความเลื่อมใสด้วยคนเป็น

๑ แปลกทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส, ไม่ใช่สี่เหลี่ยม.

พ.ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

พุทธมามกในพระศาสนา รวมทั้งพวกเค้าหยิน ภัย ๖๒๐ คน. ส่วนที่เหลือขออุปสมบทก็ ไม่น้อย รวมทั้งราชวงศ์ภัย. ได้มีการถวาย ของแก่ พระคัมภีร์ เป็นธรรมยุตต์ ถึง ๓๐ วัน, ถัดจากนั้น ก็ได้สร้างอารามขึ้นอีก ๑๐ แห่ง: อยู่ในพระนคร ๓ แห่ง, นอกพระนคร ๗ แห่ง.

พระพุทธศาสนาในประเทศจีน ถัดจากที่ กล่าวข้างต้น ใน ระยะสองร้อยปีเศษ ไม่มี เหตุ การณ์ พิเศษ คงเจริญเป็นลำดับมา. ถึง พ.ศ. ๘๗๖ ใน สมัยราชวงศ์ฮั่นจิ่ว ราชบุรุษ จึงได้ รับ อนุญาตให้ อุปสมบทได้ ทั้ง ชายหญิง. ที่ใน นครลกเอี้ยงเอง ว่ามีผู้อยู่ในสมัยนั้น ไม่น้อยกว่า ๔๒ วัฑ. ถึง พ.ศ. ๘๒๔ ประชาชนจีนภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ในสี่ส่วน นับถือพระพุทธศาสนาถึงเก้าส่วน. พระเจ้า แฉ่นกิ้นใน ราชวงศ์คังจัน และฮั่นจิ่ว ก็มี ความ เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา. พระเจ้าแฉ่นกิ้น องค์หนึ่งยังได้ออกผนวช. ครั้นสิ้นราชวงศ์ จัน ประเทศจีนเกิดจลาจล, พระพุทธศาสนา ก็ ถูก เบียดเบียนให้ ได้รับความ เกือบ ร้อน ทั่ว, (เรื่องน่าซึ้ง) พระพุทธศาสนามีความเจริญ จน ถึง รัชกาล พระเจ้าเต๋ ใน ราชวงศ์เหลียง

รุ่งเรืองมาก เพราะ พระเจ้าเต๋ ทรงมีศรัทธา และได้เคยออกบรรพชาเป็นหลวงจีนถึง ๓ ครั้งว ะนั้นรุ่ง พระพุทธศาสนา เป็นอัครศาสนาปฐมภ, เพราะ ฉะนั้น ในลัทธิ มหายาน จึง ชานาน นาม พระองค์ว่า เป็นพระเจ้าโคกของจีน. ใน รัชกาลของพระองค์ โพธิธรรมเถระ (ซึ่ง ในลัทธิมหายาน ถือว่าเป็น มหาเถระองค์ที่ ๒๘ สืบต่อจาก องค์พระพุทธเจ้า และเป็น พระมหา เถระ องค์ที่ ๓ ของ จีน) ไปสู่ ประเทศจีน (พ.ศ. ๑๐๗๐), และ อาศัย อยู่ในกรุง นำเกีย (นังกิง). โพธิธรรมเถระนั้นเรียก ว่า ผู้ให้ศรัทธา (ผู้ศรัทธาโม - โพธิธรรมโม) หรือเรียกย่อลงนามว่า ศรัทธาโมให้ชื่อ. จักเล่า เรื่องราวของท่านผู้นี้ในตอนที่หลัง.

สมัยราชวงศ์จัน พระพุทธศาสนาประสบ ทั้งภัยและความเจริญ. ประสบภัยเพราะพวก ศาสนาขงจื้อ และลัทธิเค้า เบียดเบียน. พระเจ้า ถึงเต๋ ฉะนั้นไปทางศาสนาขงจื้อเพราะมีอภิมาย โปรกปรมาณ คอย กราบถวายส่งเสด็จให้ทรง เกียรติยศ พระพุทธศาสนา. ถึง พ.ศ. ๑๑๗๐ พระเจ้าถึงเต๋ เวนราชสมัยก็ แก่โทง ราชโอรส (ลิซัน). พระเจ้าถึงโทง ภายหลังทรง

๑ มีรูปอยู่ในวัดคัมภีร์ กรมหลวงวิสุทธิพร ในวัดระกุก้านซ้ายของนคร หลังพระ ประทาน เป็นรูป หลวงจีน มิคเร.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กมกั

เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เหตุด้วยทรงสืบน
ว่าไต่เสด็จไปตั้งเมืองนรก. แล้วตรัสใช้ให้
หลวงจีนเหียนจิ่ง ไปสืบศาสนาในประเทศอินเดีย
(มีเรื่องอยู่ในไซอิ๋วแล้ว). เมื่อหลวงจีน
เหียนจิ่ง กลับจากประเทศอินเดีย, พระเจ้า
ถึงไทจง โปรดให้มีการ สัมโภชเป็น มหกรรม;
แล้ว ตรัส ตั้ง ให้หลวงจีน ที่ ทรง ความรู้ ช่วย
หลวงจีนเหียนจิ่ง แปลกมถารต่าง ๆ ทนนำไปจาก
ประเทศอินเดีย. นอกจากนี้ หลวงจีนเหียนจิ่ง
ยังได้ ด้วย ร่ายยาว การ เติร ทาง ที่ไป ประเทศ
อินเดีย. หนังสือรายยาวเติรทางนั้น ชื่อว่า
ไซเซียงกั ซึ่งเป็นระยะเติรทางโดยปกติ, ผิด
จาก เรืองไซอิ๋ว หรือ ไซอิ๋วกั ซึ่ง บรรพชิต เก่า
เป็นผู้แต่งขึ้น เป็นชนิดเรื่องอ่านเล่น อิงอาศัย
ความจริงในหนังสือเล่มนั้น. หนังสือไซเซียงกั
ของ หลวงจีนเหียนจิ่ง ใน ที่ กล่าวถึงภูมิประเทศ
ต่าง ๆ ใน เอเชีย กลาง และ อินเดีย ตลอดจน
สถาน บรมโลกเจ็ดกั ตามที่ นักปราชญ์ชาวตะวันออก
ศกสืบสวน ปรากฏว่ามาช่อความที่เชื่อถือได้ วาดกั
ค่อนข้างมาก. เพราะฉะนั้น ชาวตะวันตกจึงถือว่า
หนังสือของ หลวงจีนเหียนจิ่ง มีค่ามาก เพราะ
ได้ความรู้ ใน เรื่องภูมิประเทศ และ พงศาวดาร
ความเป็นไปของ พระพุทธศาสนาในอินเดีย สมัย

นั้นได้เป็นอย่างดี. ซึ่งจะหาจากที่อื่นได้น้อย
เท่าเท. นอกจากนี้ พระเจ้าถึงไทจง ยังทรง
ทำการ คึกคัก กับ ประเทศ อินเดีย. พระเจ้า
หรรษวรวรรณะ เเคย ตรัสใช้ ให้ราชทูตไป
เจริญทาง พระราชไมตรี กับ พระเจ้าถึงไทจง,
และ พระเจ้าถึงไทจง ก็ ทรง ส่งราชทูต เป็นการ
คอยแทนไปถึงสองครั้ง. แต่ราชทูตที่ไป
ครั้งหลังซึ่งมีอมมาตย์ชื่อ เซียงเอียงแซะ (อ่อง
เหียนเถ) เป็นหัวหน้า ไปยังเมืองอินเดียนกัได้
ทราบบ้างว่า พระเจ้าหรรษ สันพระชนม์เสียแล้ว
ราชสมบัติตกแก่คนอื่นแย่งชิงไป. เซียงเอียง
แซะ รวบรวม ทหารในอินเดียได้เล็กน้อย, ยก
ไปจับผู้แย่งชิงราชสมบัติได้ และคุมตัวเป็น
เชลยไปประเทศจีน.

ถัด มา พระพุทธศาสนา ใน ประเทศจีน ได้
ประสพอันควาย และสวัสดี แล้วแต่ พระเจ้า
แผ่นดิน ทรง เลื่อมใสใน ลัทธิใด ก็ ทรง ยกย่อง
ลัทธินั้น และเรียกเบียดลัทธิที่เบียดปรักกัน;
เพราะฉะนั้น จึงมีการแข่งขันล่องวิชาความรู้
กันในช่วงลัทธิเต๋าและพุทธ, และต่างฝ่าย
อ้างว่าเป็นผู้ชนะ. จนถึงรัชสมัยราชวงศ์
หงวน พระเจ้าหิยั โล่ชาน (ชกยัคเคียดในเรื่อง
เม่งเฉียว) ทรงเลื่อมใสใน พระพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

มาก, เพราะฉะนั้น พระพุทธศาสนาจึงมีความเจริญขึ้นเป็นพิเศษ. แต่พระพุทธศาสนาครั้งนี้ เข้าไปในลัทธิลามะของทิเบต, เพราะพระเจ้าทิเบตขึ้นเป็นชาติกษัตริย์ทรงทราบ และคุ้นเคยกับลัทธิลามะอยู่แล้ว, ทรงเห็นว่า ถ้าทรงบำรุงลัทธิลามะ ก็จะเป็นประโยชน์แก่การปกครอง เชื่อม สามัคคี บรรดา ชาติกษัตริย์ในพระราชอาณาบริเวณกว้างขวาง ของพระองค์ได้. เพราะฉะนั้น ลัทธิลามะจึงเข้ามาผนวกกับพระพุทธศาสนาในประเทศจีนระคนกันออกชั้นหนึ่ง, ๑ กระทำให้ มีการเปลี่ยนแปลงในหลักพิธีผิดแผกไปจาก ของเดิม. ถึง สมัย ราชวงศ์เหมงพระเจ้าแผ่นดินในราชวงศ์นี้ ก็ทรง อนุวรตน ราชกรณียกิจ เหมือน อย่าง พระเจ้าแผ่นดินในราชวงศ์หรงกวน กล่าวคือ ทรงอุทิศตนลัทธิลามะต่อมา. พระเจ้าแผ่นดินพระองค์แรก (บูฮ่งยู่) ก็ปรากฏว่าเดิม ก่อนได้ราชสมบัติ ทรงผนวชเป็นหลวงจีนอยู่, ครั้นเมื่อปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์แล้ว, ก็ทรงทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี. ในรัชกาลนี้ ปรากฏเป็นครั้งแรกว่ามีหลวงจีนนิกายหนึ่งเกิดขึ้น. หลวงจีน

นิกายนี้มีศรัทธาวิไล และไม่ต้งอยู่ในวัด, ทางราชการได้ ออก ประกาศห้าม ถึง สอง ครั้ง แต่ไม่สำเร็จ กลับมีจำนวนทวนขึ้น. สาเหตุที่เกิมีหลวงจีนชื่อนี้คน ก็น่าจะเนื่องมาจากลัทธิลามะ, เพราะมีนักบวชลามะบางนิกายในลัทธิอื่น ไม่ได้ ประพฤติ พรหมจรรย์, ๒ และนักบวชชื่อนี้คนในครั้งราชวงศ์หรงกวน ก็เกิดมีขึ้นบ้างแล้ว, จึงทำให้ หลวงจีน บางพวกถือเอาแบบอย่างบ้าง. พระเจ้ายังลัก (เจียนฮอง) พระเจ้าแผ่นดิน องค์ที่ สามใน ราชวงศ์เหมง ก็ทรงเลื่อมใสในลัทธิลามะ, ถึงกับทรงเชิญคตอง ซะ ปะ ผู้ที่ตนนิกาย เล็กๆ ปะ อันเป็นนิกายใหญ่ของลัทธิลามะในทิเบต ให้ ไปประเทศจีน. คตอง ซะ ปะ ปฏิเสธไม่ยอมไป แต่ส่งลามะรูปหนึ่งชื่อ หีบลิมา ไปแทน. ท่านผู้นี้พอไปถึง พระเจ้ายังลักก็อวยเชิญให้ ทำพิธีส่งวิญญาณไปสู่ศคคิม (กงเก็ก) ให้แก่บรรพราชวงศ์ของพระองค์. ในการทำพิธีคราวนั้นยังเกิดการอัศจรรย์ต่าง ๆ พระเจ้ายังลัก ทรงเลื่อมใสแก่กล้า ทั้ง ลามะ หีบลิมา มีราชทินนามว่า “ไท่ป้อฮวยฮวงไช่ไท่เจียนซือ

๑ ครอบงำในภาค ๓ ตอน ๒.

๒ ครอบงำในภาค ๓ ตอน ๒.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กุ่มภี

“โลซุค” แปลว่า เจ้าแห่งมหาตมธรรม พระพุทธเจ้า แห่ง แคน สุชาวัก^๑ และให้ เป็น มหาสังฆนายก ในบรรดาหลวงจีน ทว่าฉาณาการ. ในปัจจุบันนี้ ลามะผู้ สืบตำแหน่งก็ยังมิอยู่ใน ประเทศจีน.

ถึง พ.ศ. ๒๑๘๗ ประเทศจีนเปลี่ยนวงศ์ กษัตริย์ เป็นราชวงศ์เซ่ง. พระเจ้าซุ่นตี้ ปฐม กษัตริย์ทรงกวตจีนในเรื่อลัทธิศาสนา, มีการ ตรวจและจำกัดจำนวนหลวงจีน. ที่ทรงเข้มงวดนัก ก็เพราะเขาทรงเห็นว่าหลวงจีนบางหมู่ ขานักายประพฤติตนเสื่อมทรามลง มิ พระประสงค์ จะทรง พนลชอนัน, เพราะ พระองค์ รัชสังว่า “พระพุทธโอวาท เป็น ของ บริสุทธิ สระอาแต่จริง. ผู้ใด เคารพ บูชา พระองค์ ด้วยใจ บริสุทธิผ่องแผ้ว เข้มมด้วยศรัทธา ก็ จะบรรลุถึงความสุข.” พระเจ้าจงฮิ ราชโอรส พระเจ้าซุ่นตี้ ซึ่งสืบราชสันตติวงศ์ ทรงผก ใส ในลัทธิคริสต์คงอยู่หน้อยหนึ่ง, ภายหลังกลับ เลื่อมใสในลัทธิขงจื้อ, แต่ก็มีโคทรวงละเลย พระพุทธศาสนา ที่เคยว, โคทระบารุงไว้ว่า อารามก็มากแห่ง. สรุปความ: พระเจ้า แผ่นดินในราชวงศ์เซ่ง แม้จะทรงเลื่อมใสใน

พระพุทธศาสนาทุก, แต่มีโคเอเพียงไปกว่า พระเจ้าแผ่นดินในราชวงศ์ก่อน ๆ, เพราะทรง จำกัดจำนวนหลวงจีน ตั้งกำหนดข้อข้อยกยเข้มงวดในการบวช, เป็นเหตุให้มียุคคลเลียง ประกาศ. เกิดมีหลวงจีนชนิกมครอยครว มากขึ้น จนพระเจ้าเคียนหลง (ที่ ๓ ในราชวงศ์ เซ่ง) ต้องทรงตั้งพระราชกำหนดข้อยกยอีกว่า ถ้า จะเป็น หลวงจีน ก็ต้องประพฤติ พรหมจรรย์, มิฉะนั้น ก็ต้องเป็นคฤหัสถ์: ระคำเวรตนเป็น ชนิกหลวงจีนมิครอยครวไม่ได้. แต่ต่อมา ด้วยเหตุบางประการ ทรงลดหย่อนพระราช กำหนดนี้ อนุญาตให้คงมีหลวงจีนจำพวกมิ ครอยครวได้ แต่ก็ยังมีเหตุผลอันสมควรไป แดก.

อนึ่ง ควร กล่าวไว้ ในที่นี้ ด้วยว่า พระพุทธ ศาสนา ของจีน และลัทธิลามะของทิเบตและมอง โกลีเย พกทางหลักมีลักษณะผิดกันมาก, หากไปรวมกันอยู่ จึงปะปนกันไปได้, แต่พอ ถึงพิธีของทกระทำ ก็ออกจะคล้ายกัน. พระพุทธศาสนาของจีน นำไปจากประเทศอินเดีย โดยตรง, ส่วนลัทธิลามะนั้นเป็นอีกอย่างหนึ่ง คือ ไป จาก ทิเบต ทั้งได้เล่าไว้ใน ที่อื่น แล้ว

พ.ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

(ภาค ๓ ตอน ๒). สถานที่ศักดิ์สิทธิ์
ทางแห่งในประเทศจีน หลวงจีน และนักบวช
ลามะไปนมัสการร่วมกัน. ในวัดจีน ทางที่
ก็มีรูปบูชา และการสวดของลามะ ปนอยู่ด้วย.
แต่ตามปกติแล้ว ถึงปนกันอยู่ก็แยกไว้คนละ
ส่วน.

ตำนานภายในลัทธิ — ต้นเหตุที่เกิกลัทธิ
มหายานขึ้น และมีหลักข้อธรรม ข้อปฏิบัติขึ้น
ประการไรบ้าง ได้เล่าไว้ที่อื่นแล้ว,^๑ และ
พระพุทธศาสนา ที่เข้าไปในประเทศจีน นั้น เป็น
มหายาน; เพราะฉะนั้น บรรดาคนต่าง ๆ
ทางนิกายนี้, แม้ ในอินเดีย ทางคัมภีร์ของเดิม
จะสูญศูนย์ไปแล้ว, ก็ยังมีอยู่ทางข้างจีนซึ่ง
รักษาสืบต่อไว้ได้. แต่ต้องระวังไว้ข้อหนึ่งว่า
นอกจาก จีน จะรักษาคัมภีร์ ของเดิมไว้ได้ กัด,
แต่จำยอมนำความคิดความอ่านของจีนเองเข้า
ไปปนอยู่ในความนิตยด้วย ก็จะเห็นได้ชัดไป.

ในบรรดาอาจารย์เจ้าลัทธิ ชาว อินเดีย ผู้
สั่งสอนคัมภีร์มหายาน มีอยู่ ๓ ท่าน ซึ่งจีนนิตย
มาก คือ อัครโฆษ (จีนเรียก มาเม้ง),

นาคารชุน (เล่งชิว หรือ ล่งชู), และวสุพันธุ
(ชี่ชุน) ศิษย์นาคารชุน.^๒ อัครโฆษ ผู้
ได้เคยเล่าประวัติไว้ว่า^๓ เป็นชาวเมืองสาเกท
ในแคว้น โอโยธยา และเป็นราชครู ของ พระเจ้า
กนิษกะ. เเกิม อัครโฆษ เป็นราชครู อยู่กับ
พระเจ้ากรุงปาฏลิตปุตร, พระเจ้ากนิษกะยกไปค
กรุงปาฏลิตปุตรได้ ขอรับตัวอัครโฆษไปจาก
พระเจ้ากรุงปาฏลิตปุตร แทนเงินค่าถ่ายคนเมือง.
แต่ใน หนังสือ ของ จีน มีเรื่องพิสดาร ออกไปว่า
อัครโฆษ เป็นพราหมณ์ ภายหลังกลายใจมา
นยถือพระพุทธศาสนาแล้ว ได้พยายามที่จะ
ทำลายล้างลัทธิพราหมณ์. อัครโฆษเป็นศิษย์
ของปารศวะมหาเถระ ซึ่งเป็นประธานในการ
ทำสังคายนาครั้งพระกนิษกะ.^๔ ในประวัติว่า
ครั้งหนึ่ง ปารศวะ ออกจากภาคเหนืออินเดีย
ลงไปสู่ริมฝั่งประเทศ, เห็นพระภิกษุสงฆ์ไม่
สามารถจะฉันของ คือไม่กลาโภษธมฺมโดย
บัญญัติธรรมแห่งศาสนาที่เคยร่ายตนหนึ่ง ซึ่ง
มีความสามารถในเชิงธรรมกลัก. เคยร่าย
ตนนี้ คือ อัครโฆษ. เมื่อปารศวะ ทราบ

๑ ก. ภาค ๓ ตอน ๑.

๒ ท่านเหล่านี้ จีนนิตยถือว่าเป็นพระโพธิสัตว์.

๓ ก. ภาค ๓ ตอน ๑

๔ ก. ภาค ๓ ตอน ๑.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กัมภี

พฤกษการณณ ^๑ จึงส่งให้เล่นขึง, แล้ว
ทำการ ถามโต้ แก่ ขุนหาธรรม กับ อัครโฆษ.
อัครโฆษ แพ้ ขอม คน เป็น ศิษย์ ของ ปารศวะ.
ปารศวะ จึงส่งสอนพระพุทโศศาสนาให้แล้วก็กลับ
ไป. ส่วน อัครโฆษ ยังอยู่ในมอญมประเทศ
มีชื่อเสียงปรากฏ มาก และ เป็นผู้คิดให้ มี
คนศรัทธาในลัทธิพธิ. เมื่อพระเจ้ากนิษกระยก
ไปตีกรุงย่างลิบบุระได้ และก่อนหน้ารับตัว

อัครโฆษ มากจึงเล่าไว้ข้างต้น, พระเจ้ากรุง
ย่างลิบบุระ มีพระประสงค์ จะ ทรง แสดง ความ
สามารถของอัครโฆษ, ได้ทรงเลือกม้า ๗ ตัว
ตรัสให้จกไว้ในที่แห่งหนึ่ง และให้มอญอาหาร
ไว้ ๖ วัน, แล้วนำมาไปยังที่ซึ่งอัครโฆษกำลัง
แสดงธรรมเทศนาอยู่ และนำหญ้าอาหารไปให้
ม้าทั้ง ๗ ตัวกิน. แต่ม้าไม่กิน กลับนำตาไหล
เพราะได้กินธรรมเทศนา. เพราะฉะนั้น จึงได้
นามว่า อัครโฆษ คือ เสี่ยงขมรลือแห่งม้า. แต่
ในท้องแห่งว่า อัครโฆษ มีเสียงดังกังวานไกล
จึงได้นำมาว่า อัครโฆษ^๑

อัครโฆษ รนา ^๑กัมภี ^๑ไว้เรื่อง ^๑หนึ่ง ^๑คือ
กัมภีศรัทธาโลกยา (การศรัทธาแห่งศรัทธา)

จึงเรียกว่า กัมภี ^๑ชชนัน ^๑อันเป็นหลักสำคัญ
ในลัทธิ มหายาน. กัมภี ^๑นี้ พระภิกษุ ^๑ชื่อ
ปรมากร (^๑จีนให้ชื่อว่า ^๑จินต) ชาวนครอุชเชน
ในอินเดียซึ่งไปเผยแผ่ลัทธิศาสนาในประเทศจีน
เมื่อ พ.ศ. ๑๐๕๑ ได้แปล ออกเป็นภาษาจีน
เมื่อ พ.ศ. ๑๐๕๓ ประชาชนจีน ที่ ได้ รับการ
ศึกษา ย่อม ศึกษา ^๑กัมภี ^๑นี้ ^๑ดูเหมือนมากกว่า
กัมภี ^๑อื่น.

ตามลัทธิมหายาน พระพุทธเจ้าเกิด ^๑พระ
โพธิสัตว์ ^๑ก็เกิด ^๑ย่อมมีจำนวนมากมายเหลือ
คณนา ได้ ^๑มากแล้วและสืบต่อกันมาแต่กาล
ก่อนย้อนถอยหลังขึ้นไปจนหาเขตคัมภีได้. พระ
พุทธเจ้าที่เป็นองค์สำคัญที่สุดในมหายาน คือ
พระอัมิตาภะ (^๑อินโทฮุค = อมิโคพุทริ)
ซึ่งนาการชุนเป็นผู้ริเริ่มให้สาธุชนบูชา, และ
พระโพธิสัตว์องค์สำคัญอีก พระอวโลกิเตศวร
หรือกวนอิม ซึ่งวสุพันธุเป็นผู้สังเสวิม. เพราะ
ฉะนั้น นาคารชุนและ วสุพันธุ จึงเป็นผู้ที่ พุทธ
ศาสนิกชนในประเทศจีนนับถือมาก นับเนื่องใน
จำพวกมหาเถระ. (ตามคัมภีมหายาน มีมหา
เถระ สืบต่อในพระศาสนา นับพระมหากาศย

๑ วิถีต่างประเทศมาเป็นของจีน ใช้แปลเอาความมาโดยมาก เช่นชื่อน แปลว่า
เสียงมารอง ก็ให้ชื่อในภาษาจีนว่ามาเม้ง, เพราะฉะนั้น จึงสังเกตได้ยากว่าคำเดิมเป็นอะไร,
แต่ที่ใช้ถ่ายเอาเสียงมาตรง ๆ ก็มี เช่น = ยันโล่ ยมราช.

เป็นองค์ที่ ๑ พระอานนท์เป็นองค์ที่ ๒ เวช
เป็นลำดับมา นาคารชุนเป็นที่ ๑๔ โพธิธรรมา
เป็นที่ ๒๘ ถัดจากโพธิธรรมาล้วนเป็นชาติจีน.
ทางฝ่ายหินยานก็มีเหมือนกัน เรียกว่า อารย
ปรมิชา (คัมภีร์มหายาน). บางทีมหาเถระ
เหล่านั้น พระเจ้าแผ่นดินทรงตั้งให้ มีตำแหน่ง
เรียกว่า กักซอ หรือ มหาราชครู. ประวัติ
ของท่านทั้งสองนี้ และเรื่องพระพุทธเจ้ามีภาวะ
และโพธิสัตว์ของโลกโคตรว ไกล่ไล่ไว้ในท่อน
แล้ว. ในนิยาย เซงไท้ (เจตมึญแปลว่า
ประเทศสุกใส คือ แก่นสุขาวัว) นับถือ พระ
อัมิตาพุทธ และอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ กับ
พระมหาสถามะปราชัย โพธิสัตว์ (ไคซุ)
มากกว่าพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์องค์อื่นๆ
และ สร้าง ปฏิมากร ทั้งสามนี้ สำหรับบูชาไว้ใน
วิหาร (ตามปกติ พระประธานในวิหารจีนมี
สามองค์เสมอ ะทราว่าเป็นวัชของนิยายโร
กัฬารณารูปพระปฏิมากรทั้งสามเป็นหลัก).

เมื่อภาคปลายมาคั้งและโคจรลงไปประเทศ
จีน ไม่ปรากฏว่า จะมุ่งหมายประกาศลัทธิศาสนา
ในนิยายไว้, ความประสงค์ก็ต้องการ จะ
เผยแผ่พระพุทธศาสนาเท่านั้น ไม่จำกัดว่า
นิยายไหน. แต่อาศัยเหตุที่พระพุทธศาสนา

ในประเทศอินเดียใน สมัยนั้น มีอยู่ หลายนิกาย
พระพุทธศาสนาในประเทศจีน ต้อง มีคติ เป็นไป
ตามนิกายของผู้นั้นไปเสียแล้ว. ผู้นั้นไปเสียแล้ว
ใน ชั้น ต้น ย่อม เป็น พระภิกษุ ชาติอินเดีย หรือ
ชาติใกล้เคียง อินเดีย. ครั้น เมื่อ พระพุทธ
ศาสนาไปประดิษฐานในประเทศจีนได้ ประมาณ
๒๐๐ ปี, จึงเกิดมีคณาจารย์ชาวจีนผู้หนึ่ง
อันกระทำให้ พระพุทธศาสนาของจีนเพ่งฟู เป็น
ผลให้ลัทธิลัทธิขงเพือนไปอีก. ท่านผู้นั้น
คือ ซูเยียง (ซูเยิน) ชาวมณฑลเซียมไฮ
(ซันซี) ซูเยียงเกิดเป็นคหบดี, ภายหลัง
เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และส่งเสริมนิยาย
เซงไท้ ขึ้น ขึ้นเป็นนิกายใหญ่พิเศษไปกว่า
นิกายอื่น ทางคัมภีร์มหายาน. แท้จริง นิกาย
เซงไท้ นั้นได้ มีมาก่อนสมัยซูเยียง แล้ว, แต่
ซูเยียง นำเอาความคิดความอ่าน ตลอดจนข้อ
และคำใช้ ของ ลัทธิเต๋าเข้าไปแทรกไว้ด้วย.

ใน บรรดา พระภิกษุ ที่ ไปเผยแผ่ พระพุทธ
ศาสนาในประเทศจีน มีมากลุ่มด้วยกัน มีทั้ง
ชาวอินเดีย และ ชาวประเทศใกล้เคียง อินเดีย.
เพราะฉะนั้น พุทธศาสนาของจีนจึงเป็นลัทธิมาก
นิกาย รวมกัน. คัมภีร์ มหายาน และ
หินยานเคล้าคลอกันไป, กระทำให้สังเกตแยก

เสฐียรโกเศศ และมาคะประทีป

กมก

ให้เห็นเด่นชัดว่าเป็นของนิยายไว้ได้ยาก. แต่ในทันทีที่กล่าวถึงสิ่งสองท่านเท่านั้น คือ:— ภิษุข อัสติเกา และ กุมารชีพ ซึ่งท่านเรียก ว่า จัโมโลชัย.

ภิษุข อัสติเกานี้ เป็นเชื้อโอรส ของ พระเจ้าแผ่นดินปาร์เดีย (Parthia เป็นประเทศชาติภาคคักกรังโบราณ อยู่ภาคเหนือของ เปอร์เซีย), เมื่อ พระบิดาสันพระชนม์แล้ว, กุมาร อัสติเกา ไม่โยกในราชสมบัติ ขอลวาทแก่ พระยัศลา, แล้วออกบรรพชาเป็นภิษุ ขวักไปในแดนต่าง ๆ, ในที่สุดไปถึงประเทศจีน (พ.ศ. ๖๕๒), และไม่สามารถเรียนภาษาจีนได้ ก็ จึงได้แปลพระคัมภีร์ต่าง ๆ มีคัมภีร์ อามิตาย รวยบุตตร (ขัณเฑียร) ขวัก - สัตว์แสดง พระผู้มีอายุกาล อันหาเขตคัมภีร์ ว่าด้วยเรื่องพระอามิตาภะ) เป็นต้น. ส่วนภาษาจีน มีตำนานในประวัติของท่านผู้ นี้ ตอนหนึ่งว่า ครึ่งหนึ่งได้ไปมณฑลกวางตุ้งเพื่อไปหาผู้ซึ่งในชาติก่อนเคยเป็นเพื่อนชอชบพรวักไกรกันมาก แต่มีนิสัยขี้ฉ้อฉล. เมื่อภิษุข อัสติเกาเฝ้าไปตามถนน, ชายหนุ่มคนหนึ่ง ถอนตัววิ่งตรงเข้าท้าว; ภิษุข อัสติเกาได้โกรธเคืองถือโทษ,

กลัษณ์และปราศรัยว่า “ข้าพเจ้ามาทักเพื่อมาหาท่าน.” ชายหนุ่มคนนั้น คือ เพื่อนของ ภิษุข อัสติเกานั่นเอง. อีกครึ่งหนึ่ง ภิษุข อัสติเกาเข้าไปในวัด ซึ่งมีชาวเครีเรือไปเคารพ

บูชากันมาก และสวดขอความคุ้มครองภัยจากสัตว์ร้ายคนทั้ง ซึ่งอาศัยอยู่ในแม่น้ำ; ภิษุข อัสติเกา ทราบดีว่า สัตว์ร้ายนี้ จะถึงความตายในไม่ช้า, แต่เกรงว่า เมื่อตายแล้ว จะทำให้น้ำในแม่น้ำเน่าเหม็น จึงบันดาลให้สัตว์ร้ายนั้นลอยขึ้นจากน้ำไปสู่ฝั่งแห่งหนึ่งในมณฑลซัวไฮ. แต่ก่อนหน้านั้น ภิษุข อัสติเกาได้ให้โอวาทเป็นภาษาฮู (ภาษาอะไรไม่ทราบ) แก่สัตว์นั้น ซึ่งฟังเข้าใจ ถึงกระมังให้. และเพื่อมิให้สัตว์นั้นออกไปเกิดทุกขเวทนาอยู่ในนรก อีก ภิษุข อัสติเกาได้สร้างเจดีย์ (พระ) อุตทิศ ส่วนบุญให้.

ภิษุข อัสติเกาของคักกรัง คือ กุมารชีพ (จโมโลชัย) นั้น เป็นภิษุชาวอินเดียน, เมื่อ พ.ศ. ๘๔๔ ถูกจับเป็นเชลยไปจากประเทศอินเดีย; เมื่อไปถึงประเทศจีน ก็มุ่งแปลคัมภีร์ต่าง ๆ ด้วยความเพียรแก่กล้า. ท่านผู้นี้ได้แปลคัมภีร์ ไว้มากเล่ม ๑ ซึ่งนับถือกันว่าเป็น

๑ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันท์ ได้ทรงแปลคัมภีร์ อมิตายะสูตร ฉบับของกุมารชีพนี้ไว้ในพากย์ไทย เล่มหนึ่ง.

พ. ศ. ๒๔๗๑

ลักษณะของเฟือน

คำแปลที่ชัดเจนที่สุด.

บทนี้จะได้อธิบายว่า 'พระพุทธเจ้า' ตามความหมายของ มหายานจีน. คำว่า พุทธในสำเนียงจีน เรียกว่า ชุตโต (สุดโต) ซึ่งมีความหมายคล้ายคำเดิมมาก, แต่ตามปกติมักจะใช้เรียกคำหน้าคำเดียวว่า ชุต (สุด). คำว่า ชุต นี้มีอรรถาธิบายว่า กัก คือความมีแจ้งซึ่งตนและสกลโลก. ได้เล่าไว้ในภาคก่อนๆ แล้วว่า พระพุทธเจ้าในลัทธิมหายานมีสองอย่าง คือ พระฉานพุทธ และพระมานิพุทธ. พระฉานพุทธ คือ พระพุทธเจ้าเสวยสรวรค์. ส่วนพระมานิพุทธ คือ พระผู้ปรากฏพระองค์เป็นมนุษย์อยู่ในมนุษยโลก เมื่อตรัสรู้แล้ว ก็เป็นพระโฆชวยุไลชุก (พระทศภาคพุทธแห่งแดนตะวันตก หรือ สีขาว) เข้าอยู่ในหมู่พระยูลิ (พระผู้มาแล้วอย่างนั้น—ทศาคค) หมู่ละสามพระองค์ คือ เป็น พระผู้มีทิพยลักษณะอันเท (จินหยู), เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้า จึงมีตรีกาย กล่าวคือ (๑) ชวชิน (ฟ้าเสน) ได้แก่ธรรมกาย อันเป็น สภาวะ หรือ ภาวะสำคัญ ของบรรดาพระพุทธเจ้า เป็นกาย อันจะให้เข้าสู่ความรู้แจ้งซึ่งโพธิ์, (๒) ป่อชิน ได้แก่ สัมโลกกาย หรือกายแห่งความขันธ์ทั้ง กล่าวคือ พระกายทิพย์มรคัมรุงเรือง อันพระพุทธเจ้า

ย่อมปรากฏให้เห็น, (๓) ชว (ชว) ชิน

ได้แก่นิรมลกาย หรือกายอันนิรมลคิตเย็นชิน คือ รว่างมนุญย์ของ พระพุทธเจ้า ปรากฏลักษณะแท้จริงของพระองค์ให้แลเห็น. และด้วยเหตุนี้ในวัชริน จึงมี พระประธาน สาม องค์ให้เข้าหลักตรีกาย. ตรีกาย ภายหลังเลื่อนมา มีความหมายไปต่าง ๆ แล้วแต่กายและสมัย.

อนึ่ง พระนามพระมหาสมณโคดมพระพุทธเจ้าทาง ฝ่าย มหายาน ย่อม ชานว่า เชกเกีย หมอนชุก (คำขมื่นพุทธ) ทาเรียกว่าโคคม ไม่, ท่านองพระพุทธเจ้าทรงห้ามมิให้ ใช้คำว่าโคคม ในเมื่อออกพระนามของพระองค์ ยกเหตุในเรื่อง ปฐม เทศนา ตอน ที่ เสด็จไปโปรด บัญจวคคัย. บัญจวคคัยกล่าวปฏิสันถารพระพุทธเจ้าโดย อากาธ อันเป็น คนอื่น หรือ ต่เสมอเป็นกันเองว่าโคคม. พระพุทธเจ้าตรัสว่า อย่าเรียกพระองค์ว่าโคคม, เพราะพระองค์เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว. อีกอย่างหนึ่ง ชาตคิก โยวณอยู่ในอาเซียกลาง เป็นชาติที่ไทรยพระพุทธศาสนาในคัมภีร์มหายานไปก่อนจีน; ชาตคิก จึงเรียก พระพุทธเจ้าว่า คำกายมุน เพราะถือว่า เป็นมงคลนามตามชื่อของชาติตน และเขากันได้ อย่าง สนิทสนม กับคำกายมงคลของพระพุทธเจ้า. ในโคเก็ก เรืองสร้างโลก ของ

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กัมภี

จึงกล่าวว่า พระเชกษณ์หมอนชุก คริสต์ใช้ให้
คุณค่อเป่งข่าน่า ไปสร้างฟ้าและดิน. พระ
เชกษณ์หมอนชุก ก็คือ พระศาสดามุนีพุทธเจ้า
นั่นเอง เพราะศิษย์พระองค์ท่านกล่าวในเรื่องนั้น
องค์หนึ่ง มีชื่อว่า โอนัน ก็คือ พระอาณนท.
แต่ทำไมจึงปรากฏมียุ่ก่อนสร้างโลก, ถ้า
ระลึกคำอธิบายถึง พระพุทธเจ้า ที่มีพระลักษณะ
เป็นกายขาวทนมัน ก็คงจะหายสงสัย. ๑

ท่านเจ้าถึง พระอามิตาภะพุทธเจ้า. พระ
อามิตาภะนี้ พุทธศาสนิกชนนับถือมาก. ๒ ถ้า
เข้าไปในวัดจีน, จะต้องพบรูป พระอามิตาภะ
เสมอ. มักมีไว้เป็นพระประธาน องค์กลาง,
หรือมี ฉะนั้น ก็ไว้ข้าง ขวา ของ พระปฏิมากร
ศาสดามุนีพุทธเจ้า. เหตุไร จึงมีรูปของ พระ
อามิตาภะมาก? ก็เพราะมีคติไว้ว่า ถ้าผู้ใด
ระลึกถึงพระองค์ โดยภาวนาว่า “น่าย โอนัน
โทชุก” (โนโม อมิโตพุทธ), ผู้นั้นแม้
ทำบาปไว้หนัก ก็ระหลุดพ้นบาป เข้าสู่สภาวะ
บรมสุขของพระองค์ คือ สวรรค์สุขาวดี อยู่ทาง
ทิศตะวันตก (ไซซวง คีลลอก ชักโก). พระ

อามิตาภะ มี พระโพธิสัตว์ สอง องค์ คือ พระ
อวโลกิเตศวร และ พระมหาสาณามะปรายค
(รวมเป็นหมู่ พระบุโล่สามองค์). อาศัย
เหตุที่ พระอามิตาภะ ตรัสเป็นพระญาณพุทธแล้ว,
พระองค์ไม่ต้องการมาในมนุษยโลกอีก, จึงต้อง
ใช้ พระโพธิสัตว์ ทั้งสอง เป็นผู้ลงมา ช่วยเหลือ
มนุษยโลกทุกชาติ. เพราะฉะนั้น พระนามของ
พระอวโลกิเตศวร จึงเรียกว่า กวนซิม (กวน
ซิม) หรือย่อลงว่า กวนอิม ซึ่งแปลคำจีน
ว่า พระผู้ไถ่ภัยเสีย (ร้องทุกข์). พระ
กวนอิม คือมากลายเป็น พระโพธิสัตว์ ผู้หญิง
ที่เรียกว่า กวนอิมเนย (คงมีชื่ออยู่ในเรื่องจีน
ย่อยๆ) ด้วยอาการอย่างไร ก็อธิบายไว้ ใน
ตอนแล้ว. ๓

เมื่อ พระพุทธศาสนา ไป ประดิษฐาน ใน
ประเทศจีนได้ราว ๒๐๐ ปีเศษ มีความเจริญ
มั่นคงแล้ว, ผู้มีความเลื่อมใสแก่ลัทธิของการ
จะศึกษาหา ความรู้ ใน พระธรรมวินัยให้กว้าง
ขวาง ออกไป, ก็เป็นธรรมดาที่จะต้องไปหา
ความรู้ ในประเทศอินเดีย ซึ่ง เป็นแดนเกิด แห่ง

๑ และเพราะเหตุนี้ จึงเกิดมีเรื่อง ทศกัณฐ์ไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ดังที่ปรากฏในหนังสือ
มหาวีรยาลย์ เล่ม ๖ ตอน ๓ (พ.ศ. ๒๔๗๑)

๒ ในอานันตนิยายเรียกว่า อธิกา.

๓ ภาควิ ๒

พ.ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

พระพุทธศาสนา. การเคี้ยวทางจากประเทศจีน
ไปประเทศอินเดียในสมัยนั้น ย่อมแควคลอ้ม
ด้วยภัยอันตรายต่าง ๆ, แต่ผู้มีศรัทธาแก่กล้า
ก็ยังยอมผจญอันตรายไป, เพราะถือว่า ถ้าไปถึง
และได้เห็นสถานที่อันเป็นบวร โลกเจดีย์, ทลชก
จนได้ พระสรีระธาตุ, พระปฏิมากร และคัมภีร์
ต่าง ๆ เพิ่มเติมเข้าอีก ก็จะเป็นบุญกุศลแรง
หากผู้ใดเข้ามาเยี่ยมได้ เพราะเป็นการสยออายุ
พระศาสนาให้ถาวร. ในบรรดาผู้ไปสืบศาสนา
ทลชก คือ ทลวงเงินช่วยเขียน (ฟ้าเขียน)
ทลวงเงินชั่งชั่ง (ชั่งเงิน) ทลวงเงินแซ
(ฮิง) และทลวงเงินเขียนจริง (ถึงขมิ้น)
ในทลวงเงิน ๔ รูปนี้ ทลวงเงินช่วยเขียน และ
ทลวงเงินเขียนจริง ได้เขียนเรื่องราวระยะเคี้ยวทางไว้
โดยพิสดาร อันเป็นเรื่องน่าอ่านที่สุด เพราะให้
ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ของ พระพุทธศาสนา
ในอินเดียในสมัยนั้นไว้มาก.

เมื่อ ภิกษุ โพธิธรรมไป ประภาศ ศาสนาใน
ประเทศจีน ณ พ.ศ. ๑๐๖๓, พระพุทธศาสนา
ในประเทศจีนมีอายุเพียงฟุมาก, แท้กับโพ
ธิธรรม ยกเอาคัมภีร์มาหาจาก อินเดียไปไว้ใน
ประเทศจีน เพราะ พระพุทธศาสนาในอินเดีย
เสื่อมลง: โพธิธรรม เป็นภิกษุอยู่ในนิกาย

โยคาวจร ซึ่งในภาษาจีนเรียกว่านิกายเขียนจริง
(งานจริง — นานนิกาย). โพธิธรรมไปอยู่ใน
กรุงลกเอียงก่อน. มีตำนานเล่าว่าครั้งหนึ่ง
พระเจ้าเหลียงบูเต ครัสแก่โพธิธรรมว่า “คิง
แต่ข้าพเจ้าเสวยราชสมบัติมา ก็ได้สร้างวัด
และ พระคัมภีร์ เป็นอันมาก กับได้อุปสมบท
กุลบุตร บวช เวียน พระพุทธศาสนา ก็ไม่น้อย
ดังนี้ จะเป็นกุศลที่ข้าพเจ้าได้ทำสมใจ มาก น้อย
เพียงไร?” โพธิธรรม ทูลสนองว่าไม่เลย.
พระเจ้าเหลียงบูเต ครัสพระหทัยทรงซักถามว่า
เป็นไฉน. โพธิธรรม ทูลว่า “บรรดาสิ่งที่
พระองค์ได้ทรงทำไว้แล้วเป็นของเล็กน้อย ยัง
หาใช้กุศลอื่นแท้จริงไม่. กุศลแท้ คือ มีใจ
ผ่องแผ้วได้สะอาดทั้งกายซึ่งความทะเยอทะยาน.
การแสวงหากุศลอยู่ที่ละโลกออกบำเพ็ญงาน
สมาบัติ.” ที่โพธิธรรม กล่าวเช่นนั้น เพราะ
เห็นว่าในสมัยนั้นพระพุทธศาสนาจะเฟื่องฟูก็จริง
แต่มีมากนิกายด้วยกัน จนไม่สามารถจะทราบ
ได้ว่า จะทำนิจทางใด จึงจะหาทางรอดพ้นได้.
โพธิธรรม เป็นภิกษุอยู่ในนิกายโยคาวจร จึง
เห็นว่า การบำเพ็ญงาน ย่อมทำให้ จิตต้องแผ่ว
เห็นแจ้งในธรรม, การศึกษาจากคัมภีร์เท่านั้น
จะให้จิตต้องแผ่วเห็นแจ้งในธรรมไม่ได้. เพอ

๑ มีแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วทั้งสองเรื่อง.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กมภ

ให้กำเรียนไป ตามนี้ โพธิธรรมเองได้เข้า
ฉาน หันหน้าเข้าข้าง กำแพง เช่น เวลานั้น ถึง
แก่บัย, นอกจากนั้น ในเวลากระทำกิจ ต่าง ๆ
เสร็จแล้ว, ก็เข้าฉานเสมอเป็นนิตย์จนตลอด
อายุขัย. โพธิธรรมได้กล่าวว่า “พระพทธ
ศาสนาเป็นธรรมโลกซึ่ง จะเปลือยออกเป็นหนังสือ
ไม่กว้างขวางพอ; เพราะฉะนั้น การศึกษา
จากข้อความในคัมภีร์ ทำพอ สดกมนตร์และ
ประกอบกิจไร ๆ ก็ไม่เห็นธรรมได้แจ่มแจ้ง,
ต้องใช้ความตรึกนึก กระทำจิตให้สงบนิ่ง เป็น
นิตย์ ระลึกว่า พระพทธเจ้า มาอยู่ในดวงจิต
นั้นแหละจะเห็นธรรม, เพราะบ่อยเกิดแห่งธรรม
ทั้งหลายอยู่ ที่ใจ ระบอถกกันไม่ได้. การสอน
เป็นแต่กรูยทางเท่านั้น.” ดังนั้น จะเห็นได้ว่า
หลัก ของ โพธิธรรม ตกคล้ายกับหลักในอุปนิย
ยบทตอน และใกล้เคียงกับหลักของเต๋ามาก.

หลักที่โพธิธรรม สั่งสอนดังนี้, แม้มีผู้
เลื่อมใส ขอมตนเป็นศิษย์ เห็นด้วย เป็นอันมาก
ถึงกับตั้งเป็นนิกายใหญ่ นิกายหนึ่งก็ถาม, แต่
ผู้ที่ไม่เห็นพ้องด้วย ก็ยังมี มาก เหมือนกัน,
เช่นหลวงจีนยารูปที่มีความรู้ ในข้อธรรมธรรม
โลกซึ่ง เห็นว่าหลักนั้นมุ่งแคบไป จึงคิดคิดแปลง
แก้ไขหลักให้สามารถไปเข้ากับกายต่าง ๆ ที่มี
อยู่ในสมัยนั้น: มิให้เป็น อริค่อกัน. ใน

บรรดาหลวงจีนที่กล่าวนี้ มอญรูปหนึ่ง ชื่อ ก็โค
(จีโฮ) เป็น ชาว มณฑลฮั่นชั๋ว เกิด เมื่อ ราว
พ.ศ. ๒๐๕๐ ปี, เคิมบวชเป็นหลวงจีนอยู่ใน
กรุงนังกิง, ภายหลังย้ายไปอยู่ที่เขาเทียนไท่
ในมณฑลเจียง, ตั้งนิกายขึ้นใหม่เรียกว่า
เทียนไท่.

นิกายใหม่นี้มีหลักคล้ายกันตรงข้ามจากของ
นิกายโพธิธรรม เพราะถือว่าการศึกษาคณะ
ธรรมคัมภีร์เป็นของสำคัญ, แต่ไม่ใช่หมกมุ่น
ศึกษากันจนเกิน ถึงกับทอดทิ้งการบำเพ็ญฉาน
อันเป็นหลักสำคัญ ซึ่ง ต้อง ประกอบไปด้วย อีก
ประการหนึ่ง. แม้พระพทธเจ้า จะปรากฏอยู่ใน
ในจิตต์ทุกคน แต่ไม่เส้นทางให้เกิดญาณความรู้
และใช้ได้, เพราะฉะนั้น จึงต้องศึกษาพระ
คัมภีร์เพื่อกำจัดความเข้าใจผิด. หลวงจีนก็โค
มีความเชื่อว่า ถ้าตั้งความเพียรเรียนพระธรรม
คัมภีร์ แล้วพิจารณาให้ลึกซึ้ง ก็จะเห็นว่า
พระพทธศาสนา แม้มี หลัก ต่าง นิกาย เห็น เช่น
พิเศษโดยละเพาะภค แต่กลับมอรรถรสแห่ง
ธรรมอันแท้จริงร่วมกันได้. เมื่อเห็นดังนี้แล้ว
จะบรรลุความเห็นแจ้งซึ่งของจริง, ยังเกิด
สันติสุขซาบซึ้งในดวงจิต. เพื่อบรรเทาทาง
แก่ผู้แสวงหาความจริง หลวงจีนก็โค ได้
แสดงหลัก ซึ่งเป็นผลเกิดจาก การศึกษา และ

พ. ศ. ๒๔๗๑

ลักษณะของเพื่อน

การพิจารณาใคร่ครวญ เป็นเวลาหลายปี คือ
แม้พระธรรมคัมภีร์ของมหายาน ซึ่งมีอยู่มาก
มาย ออกเป็นหมวด ๆ แล้ว มีคำอธิบายเฉพาะ
หมวด. หลักรุ่นมีผู้นิยมยึดถือในประเทศจีน
ญี่ปุ่น และเกาหลี สมัยมา.

หลัก ของ หลวงจันใด คือ บรรดาพระ
พุทธวาระ ของพระศาสดาพุทธเจ้าจอมแห่งโลก
ทำสมัย, เพราะฉะนั้น พระธรรมคัมภีร์ จึงต้อง
แบ่งออกเป็นห้าหมวด ตามระยะสมัย เมื่อแบ่ง
แล้ว, จะเห็นได้แจ้งว่า บรรดาอธิบาย อันเป็น
หนทางพันทุกซ์ คงมี แสดง ไว้ ในนิกาย ต่าง ๆ
หาเป็นการขัดกันไม่ แท้จริงกลายสมานรูปกัน
ในหัว เป็นของแท้ทุกข้อด้วยกันทั้งนั้น.

หลวงจันใด แบ่งหมวดธรรมออกเป็นห้า
ยุค ดังนี้ :—

ยุคแรก นับแต่ พระพุทธเจ้า สำเร็จ พระ
โพธิญาณ คริสต์ เป็น องค์ สัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ว
และต่อไปถึงสามสัปดาห์ ณ ตอนนั้น พระองค์
ประทานพระธรรมเทศนาแก่บรรดาโพธิสัตว์และ
ทวยเทพ คง มี แจ่ง อยู่ในคัมภีร์ ชั่วระยะบาง
(ชั่วเย็นถึง = พุทธาวตัสส มหาไวชยสูตร)

ยุค ๒ เมื่อ พระพุทธเจ้า ทรงเห็นว่า พระ
ธรรมเทศนา ของ พระองค์ ที่ ทรงแสดง แก่โพธิ
สัตว์ และ เทวดา ข้างบนนั้น เป็น ของสูง ลึกซึ้งนัก

ยากที่สามัญชนจะเข้าใจ, พระองค์ จึงทรง
แก้ ให้ง่ายเข้า, เปลี่ยนเป็นทรงแสดง พระ
จริยสัจยส และ พระอริยสัจยสคัมภีร์. ผู้ใด
คำนึงถึง ตามพระธรรมที่ประทานไว้ นี้ ก็ย่อม
บรรลุพระอรหัตตผล. ระยะกาลตอนนี้มี ๑๒ ปี

ถัดจากยุคแรก คัมภีร์ของหินยาน คือพระธรรม
ซึ่งประทานเทศนาในตอนนี้.

ยุค ๓ เมื่อพระพุทธเจ้าทรงเห็นว่า สาวก
ของพระองค์เข้าใจว่า พระธรรมอันแท้จริงมีอยู่
เฉพาะในคัมภีร์ของหินยานคงกล่าวไวข้างคน,
พระองค์ จึงรับทรงแสดงให้เห็นว่าพระธรรมของ
พระองค์ยังมีอีกมากเหลือคณนา ล้วนเป็นทาง
ให้บรรลุโพธิ ธรรมรู้แจ้งเหมือนกัน. เพราะ
เท่าที่ทรงแสดงมาแล้ว เป็น แค่นี้ ของ อรหันต์,
จึงสมควรเล่นถ่มขี้ไปอีก เพื่อร่วมกัน ช่วย
ทุกซ์ของสังสารโลก คือ ขำเพื่อยกออกไปให้บรรลุ
ภูมิโพธิสัตว์โค (โพธิสัตว์โค) หรือเรียกย่อ
ลงมาว่าโพธิ. ระยะกาลตอนนั้น ถัดจาก ระยะ
กาลที่ ๓ มา มีกำหนดไว้ ๘ ปี. พระธรรม
ที่ทรงแสดงหรือคัมภีร์ต่าง ๆ ของมหายาน.

ยุค ๔ เมื่อ พระสาวกได้ สักย พระธรรม
อันลึกซึ้งข้างบนนี้, ก็รู้สึกเห็นว่า สามัญชน
คงไม่สามารถ บรรลุธรรม สำหรับโพธิสัตว์ภูมิ
ใดเพราะสูงมาก, จะเห็นแจ้งหนทางที่ใดก็เพียง

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กุ่มภี

อรหัตผลโดยค่านิเวทาน ^๕ คือตามคัมภีร์ของ ^๕ หินยาน. พระพุทธเจ้าทรงเห็นว่า ^๕ ทพระสาวก เห็นเช่นนั้น ยังหาถูกต้องไม่, เพราะฉะนั้น ใน ระยะเวลาที่ตอนนั้นมาหนักได้ ๒๒ ปี, พระองค์ ^๕ จึงทรงแสดง พระธรรม ^๕ อันเป็นไป เพื่อแก้ความ เข้าใจผิด คือทรงแสดงให้เห็นว่าพระธรรมของ ^๕ หินยานนั้นเป็นยานคน ที่ระนำบุคคลชั้นธรรม ^๕ ชั้นสูงต่อไปเป็นลำดับจนถึงมหายาน. ^๕ คัมภีร์ ในยุคนั้นได้แก่ โคตมโคตม (คายนโยกิง — มหาราชาญาปารมีทาสตร — ภูภาค ๓ ตอน ๑) เป็นต้น.

ยุค ๕ หรือ สัตตทาย เมื่อพระพุทธเจ้ามี พระชนมายุได้ ๗๒ พรรษา, พระองค์ประทาน เทศนาในพระธรรมอันลึกซึ้งที่สุด, แสดงให้ เห็นว่าทุกคนอาจบรรลุพระนิพพานได้. แต่จริง ^๕ ที่พระองค์เสด็จขอคารมาเป็นมณเฑียรแล้วครั้งนั้น พระพุทธเจ้าก็เพื่อประโยชน์, ทรงเล่าทุกข้อ คือ ความเกิด ^๕ ขึ้น ก็ด้วยจักได้แสดงพระธรรม เทศนา เพื่อ เปลื้อง ทุกข์ ของ สรรพสัตว์ ตลอด สกลโลก. พระธรรมที่ทรงแสดงในยุคนั้นมีอยู่ใน คัมภีร์ ขวัญใจ — สัทธรรมปุณฑริกาสตร อันเป็นหลัก หรือ กุญแจ ของ นิกาย เทียนไท่ สำหรับใช้คัมภีร์อื่นทั้งหมด บรรดา มีอยู่ใน พระ พุทธศาสนา.

ต่อมาได้เพิ่มเติมคัมภีร์สูตรอื่นเข้า อยู่ใน ^๕ หมวดยุค ๕ นั้น มีคัมภีร์ เนียนเนง (นิพพาน สุต) เป็นต้น. ในพระสูตรนี้ถือว่า สรรพสัตว์ ^๕ ย่อมมีสาระ อันอาจพาตนให้บรรลุภูมิพุทธเจ้าได้ เมื่อ บรรลุแล้ว ก็อาจถึงพระนิพพาน อันมีสุขเป็น ^๕ นิรันดร์. ฝ่ายนิกายเซงโท เมื่อเห็นนิกาย เทียนไท่ แบ่งคัมภีร์เช่นนั้น, ก็เป็นธรรมมาก ^๕ จะยกคัมภีร์ของตนขึ้นถือว่าเลิศ ^๕ จักเข้าไว้ใน ^๕ หมวดยุค ๕ ขึ้นบ้าง; เพราะฉะนั้น คัมภีร์ ^๕ ที่นิกายเซงโท จักเข้าไว้ในหมวดนั้นจึงมีคัมภีร์ ^๕ บัณฑิตยัญญิง (อัมคยาบรุษยสุทฺร) โอน ^๕ ไทเอง (อัมคยาบรุษยสุทฺร) และ กวนยอ ^๕ เหลียงชิวเอง (อัมคยาบรุษยสุทฺร).

ตามที หลวงจันตโค ได้แบ่งหมวดหมู่ พระ ^๕ คัมภีร์ออกเป็นยุค เพื่อ สำนานิกายต่าง ๆ ^๕ จึงมี ^๕ ผู้เห็นพ้องเป็นอันมาก, เพราะฉะนั้น การ แยกไว้ในระหว่างนิกายต่าง ๆ ^๕ ซึ่งแต่เดิมมีอยู่ ^๕ ก็เป็นอันหมดไป. และอาศัยที่นิกายเทียนไท่ ^๕ มีหลักให้ ศึกษาพระคัมภีร์, จึงมี หลวงจันตโค ^๕ นิกายนี้ทมิความไว้ ในข้อธรรมลึกซึ้งเหลืออีกมาก ^๕ ระบุ เพราะการศึกษาพระธรรมคัมภีร์ ^๕ ได้ชัก ^๕ ไปทั้งนิกายต่าง ๆ ^๕ ขึ้นใหม่, แต่ก็ไม่กระทบเป็น ^๕ อริคือนิกายเทียนไท่ ผู้ ให้กำเนิด. แต่การที่ ^๕ ดังหลักให้ ศึกษาพระคัมภีร์ว่า เป็นกิจอันสำคัญ

พ. ศ. ๒๕๓๑

วิถีชีวิตของเพื่อน

ย่อมมีผลเป็นอกอย่างหนึ่ง คือ หลวงจีนทมิ
ศรัทธา ถ่มลงใน การ คัดลอก และอ่านคัมภีร์ เป็น
กิจวัตร ถ้อยคำบุญแรง : บางรูปที่มศรัทธา
แตกแล้ว ถึงกับแห้วเส้น เขาโลกิตมาเขียน
คัมภีร์คัมภีร์ ; ยังไปว่า หลวงจีนบางรูป
หาขายทางลัก เช่น ซ้ำ ๆ นาน ๆ เข้าไปใน
หอธรรม หีบคัมภีร์เอาไปขบคั เรียก
ขวงเก้ง กล่าวคือเมื่อพลัดหนาคัมภีร์ขบคั
มองคัมภีร์ สักแต่ได้เห็นตัวอักษรทำไรก็ได้
หนักเข้าก็จำได้ นับว่าได้ ความรู้เหมือนกัน
แต่เป็นความรู้ กะทอนกะแท่น. พื่อน ยังคงทำ
กันสืบมาในทางแห่งจนปัจจุบัน, แท้ก็ถาวร

ไปกว่านี้ ถ่ม คือ เอา คัมภีร์ ทั้งหมดบรรจุไว้
ในตู้ กลมมีคัม แล้วหมุนไป ถ้อยคำได้บุญแรง.
อนึ่ง ควรกล่าวไว้ในที่นี้ด้วยว่า เมื่อเร็ว ๆ
นี้มศพคาศักดิ์ถ่มอยู่หลายคณะ มีความเห็น
เป็นปรกัย คือ ถ่ม ๕ ขบ ของ หลวงจีนใด
คณะมศพคาศักดิ์ถ่มอยู่หลายคณะเห็นว่า พระพุทธ
เจ้าตรัสถึงหลักรวมถ่มยากเพียงแค่นี้ ๆ พระ
ธรรมของเดิมอันแท้จริงของพระพุทธเจ้าคือคัม
หลักของหินยาน. เพราะฉะนั้น ในเร็ว ๆ นี้
จึงเกิด มี นิกายหินยาน ขึ้นใน ประเทศ ถ่ม ถ่ม
สองนิกาย, ซึ่งแต่เดิมมาประเทศถ่มถ่มแต่
นิกายมหายานเท่านั้น.

พิธีเซ่นวิญญูณส์สุคติ

ตามปกติ ถ่มต่าง ๆ ย่อมมีพิธี สำหรับ
ช่วยวิญญูณส์ของ ผู้ที่ตายแล้ว ให้ ไปสู่สุคติภพ
ในลหุภพมหายานถ่มมีพิธีเซ่นถ่มกล่าว. แต่เพื่อ
ให้เข้าใจเรื่องแจ่มแจ้งขึ้น ขอถ่มถ่มว่าถ่ม
การเวียนว่ายตายเกิด และภพต่าง ๆ ฉะเพาะ
ของถ่มมากถ่มไว้ก่อน.

ในสังสารวัฏถ่มมนุษย์ต้องเวียนว่ายตายเกิด
เพราะคิดหาเป็นเหตุมีอยู่ ๖ ถ่ม. ซึ่งในภพ
จัน แต่ จัว เรียกว่า สุนัขขี้ แต่ถ่ม จักรถ่ม.

ถ่มถ่ม เป็นคติสงฆ์ ถ่มถ่มถ่ม เป็นถ่ม
ของเทวามเทพ (ชั้น), เพราะฉะนั้น จึง
เรียกว่า เทยถ่มถ่ม คือ สวรรถ่ม. ผู้ถ่มใน
สวรรถ่ม เรียกว่า เทยถ่มถ่ม คือ คนสวรรถ่ม,
พถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่ม
บรรลโหมกถ่มถ่ม ถ่มจากการเวียนว่ายตายเกิด.
ถ้าประสงฆ์ให้ถ่ม ถ่มเข้าสู่ภพซึ่งสุข คือ
ความเป็นพถ่มถ่ม เป็นสภาพความสุขซึ่ง
สุกใสแท้จริง รู้แจ้งในธรรมทั้งปวง: สภาพ

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

๑๖๖๖ กุมภ

เช่นนี้ เรียกว่า จิกวน (พุทธภูมิ) บ้าง, ชินเคีย (จีนเตง - ฉาน) บ้าง, และ เนียชาน (นิพพาน) บ้าง. เพราะฉะนั้น สวรรค์จึงเป็นที่สถิตของ บรรดาโพธิสัตว์ ซึ่ง ต่อไป ก็ เกียงแท้ ที่ จะ คริสต์ เป็น พุทธเจ้า เข้าสู่นิรพพาน. แต่โพธิสัตว์มีประติธยานที่จะช่วย สรรพสัตว์ภวานภพให้พ้นจากทุกข์, จึงหมั่นงเห็นว่าการบรรลุนิรพพานของคนไว้. โพธิสัตว์ นอกจากมีสรรพพญา และ มีมหาสันนิษฐาน เป็นปกติแล้ว, ต้องมีเมตตาการุณยจิตอันเยือกหาเชตคัสุมิได้ คือ สรรพสัตว์ที่ใดทุกข์, และยังไม่ปรารถนาเข้าสู่โลกุตระภูมิ อันแท้จริง คือ นิรพพาน จนกว่าจะแจ้งว่าได้ช่วยสรรพสัตว์พ้นทุกข์ หมกแล้ว. บรรดาโพธิสัตว์ ต่างมีหน้าที่ที่จะต้องปลุกปลอง ทุกข์ของ สรรพสัตว์ในภพใด ภพหนึ่ง แล้วแต่จะเลือกไปรอก.

ตามทีอธิบายมาข้างต้น ทุกข์ใดความซัดคิว่าภุมันคือสวรรค์, ผู้อยู่ในสวรรค์ก็ขบเรียนว่า ขยายเกิดอยู่. แต่ทว่าสวรรค์นี้บางทีปรากฏว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลายก็เคยประทับอยู่, กระทำให้ความเข้าใจในเรื่องสวรรค์ซัดเคลื่อนไป ขยไม่คิด, เช่นในคัมภีร์ของมหายานมักมีกล่าววว่า พระศาสดามหันตพุทธเจ้าปรากฏพระองค์ในสวรรค์ เทาล์เทียน เพื่อบรรณาคพระธรรมเทศนาในข้อ

อรรถธรรม. เทาล์เทียน เป็นคำรวมเรียก สวรรค์ทั้ง ๓๓ ชั้น (ทวีปทั้ง ๖) มีอนสวรรค์ชั้นรองอีก ๒๔ ชั้น, แบ่งออกเป็น ๔ ทิศๆ ละ ๘ ชั้น แล้วมีชั้นกลางอยู่ชั้นหนึ่ง เป็นที่สถิตของ เตเชก (เชก เพี้ยน จาก สักกะ คือ พระอินทร์). ชั้นสวรรค์เหล่านี้ยังแบ่งแยกประเภท ออกอีก เป็นสามภพ เรียกว่า ชัมโกะ ภพนั้นได้ชื่อว่า ยกโก ผู้อยู่ในภพนี้มีกามฉันทะบริบูรณ์เทียบได้กับ กามภพ; ภพที่ ๒ ชื่อ เชกโก เป็นภพดีกว่าภพนั้น แต่ยังมีชาติรูปุปรายนอกเป็นเครื่องสัมผัสกำหนดหมายอยู่ ยังมีเพศเป็นหญิงและชายร่วมประเวณี (รูปภพ); ภพที่สาม ชื่อ ย้อเชกโก (อรูปภพ), ภพนี้รูปภายนอกหมดสิ้นไป เพราะฉะนั้น จึงไม่มีการประเวณี, ทวยเทพที่อยู่ในภพก่อน อาจเลื่อนขึ้นไป อยู่ใน ภพนี้ อันเป็น ภพ ของ พระอรหันต์ และ พระโพธิสัตว์.

ภมที่สอง ไคแก๋ ยันเต้า คือ มนุษย์ภมิ. มนุษย์หญิง ชาย มังมี หรือ จิน ฉลาก หรือ งัรปงาม หรือ รูปชัเหว นำเกลียด สุข หรือทุกข์ ที่มีเคล้าคละปะปนกันอยู่ในภมนี้ ก็เพราะวิบากกรรมอำนาจ จะหลีกสละหนีจากกฎแห่งกรรม ตามสนอง (อินทวิย) มิได้เลย. เพราะฉะนั้น มนุษย์ จึงมีสภาพความเป็นไปแตกต่างกัน.

ผู้อยู่ในภุมินทณเข้าในจำพวกกเลิกล เพราะ
มีเสียนกน คือ กุศลมูลประจำอยู่ในสันดาน,
และทั้งเข้าเพื่องบุญกุศลสืบต่อไป อาธ บวรลภูมิ
สูงศักดิ์ อรหิทธิกมลได้. แต่จะถึงภุมโพธิสัตว์
สัณเฑาะฐชาวดิ กก็เมื่อโคตสละสรวรชณเณ มหา
ภทวปโยนแล้ว. บุคคลเป็นอันมาก ละธรรม
ไปหลงในกามสมยติประกอบ อุกุศลกรรม เมื่อ
พ้นจากขุพณไป จะต้องไปเกิดในภุมิที่ต่ำกว่าน
เป็นลำดับลงไปแล้วแต่วิบากแห่งกรรมที่ท้าวไว้.

ภูมิถัดไป เรียกว่า โอชีวลไธเท คือ อสุ
รภูมิ. อสุรณ มีทั้งกและทวราย. เพราะฉะนั้น
จึงแบ่งได้เป็นสองพวก ย่อมทำสงครามต่อ
พระผู้ทรงคุณธรรมคือท้าววิเชก (พระอินทร์)
เสมอ. อสุร จำพวกผู้ชาย มีรูปร่างหน้าตา
น่าเกลียดน่ากลัว, แต่นางอสุรมีรูปร่างงดงาม.
ยักแห่งอสุร มีนามว่า โอชีวลไธ (อสุโร) อยู่
ในคำบลยาคาลโคตทะเล อันเป็นสถานมฤคภูมิ
เครือไม้น้ำอยู่เลย. ภูมิอสุรนี้ ยงนยวอยู่
ในภูมิที่ข้างตน รวมเป็นสามภูมิด้วยกัน.

ผู้ตกไปอยู่ในภูมิถัดลงไปอีกสาม ต้อง
วิโยทโยททุกขทรมานแสนสาหัส. สามภูมิ
เรียกว่า ชัมมอิกเท (ชัมโวเท) คือ ขยาย
ภูมิทั้งสาม. ภูมิต้นได้แก่ภพทั้งก (คยอ)
คือ นรก. ในภูมินี้มีการลงโทษทรมานผู้ตก

ไปอยู่ตลอดกัลป์ (ชอ). นรก ของจีนก็
เหมือนกับของอินเดีย, แต่การลงโทษทรมาน
มีวิเศษกว่ามาก. นรกแบ่งออกเป็น ๑๘ ชุม
ตั้งอยู่ใต้เขาที่อุยชว (เทเวช) แปลว่า
ภูเขานมเหล็กล้อมรอบ. ในนรก บางชุมมี
ความรอนจนถึงขีดสุด, และบางชุมก็มีความ
หนาวถึงขีดสุด. มีบท หรือ วาชะ (จีนใช้
คำว่า อวง ทุกองค์) คือ หัวหน้สำหรับชำระ
และกดกลืนลงโทษสัตว์บาป สิบศาล มีอำนาจ
ครอบงำทั้ง ๑๘ ชุม. ชุมเหล่านี้ ล้วนมี
ลักษณะแต่ละอย่างเป็นพิเศษ หาเขตที่สุกขุมได้
(ข้อเกี่ยวเนื่อง ในคัมภีร์ วิภาสศาสตร์ กล่าว
ว่า โคชชุมพวดยมีสถานทั้งโทษสัตว์บาป เรียก
ว่า อวจิ โดยกว้างได้ สหมนโยชน เรียวช
มาจากล่างคล้ายกองข้าว. คำว่า อวจิ จิน
เรียกว่า ยอเกียน แปลว่า ทวรวาง หรือ ระยะ
มีได้). ผู้เป็นสุภายกแห่งนรกทั้ง ๑๐ ศาล
ชอ ทั้งก ทวชยติกรรมเฉียบขาด, มีทอยู่
จนเขาได้ชวในมณฑลชวทั้ง (ชันทง). ทั้งก
มีบทของ ชอ เงยมลอ (เย็นได้-ยมาช).
ท่านผู้นี้มีผู้เกรงกลัวมาก เพราะเป็นผู้ลงโทษ
สัตว์บาปโดยทวง. ในคำพดตามความเข้าใจ
โดยสามัญ ถ้ากล่าวถึงท่านผู้นี้ ก็คือ หมายถึง
ความถึงยติทั้ง ๑๐ ศาลรวมนั้น. ยักเหล่านี้

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กุ่มกั

มีพวกยศาศเป็นบริวารคอยรับใช้สำหรับลงโทษ
ทรมานสัตว์นรก, และแบ่งออกเป็นสองพวก
มีชื่อ ดังนี้ :-

ทั้งนี้	สถาป
ขุม ๑	ยศชอ จินกวน
ขุม ๒	,, โสกัง
ขุม ๓	,, ชังค
ขุม ๔	,, โง่กวน (วูกวน)
ขุม ๕	,, เจ้ามลธ (เย็นโล)
ขุม ๖	,, เมยบง
ขุม ๗	,, โล่ชัว (โล่ชัน)
ขุม ๘	,, เพ่งเตง
ขุม ๙	,, โคลิ
ขุม ๑๐	,, รวงลัน

วิธีปกครองในนรก จะทราบได้ว่า สัตว์
บาปคนใดทำอกุศลกรรมไว้มิเพียงไร, ก็มิพวก
เจ้าในในเมืองมนุชย์คอยบันทึกความดีความชั่ว
ไว้. ถ้าทำความดี ก็รายงานเสนอเจ้าหน้า
เมืองสวรรค์, ถ้าทำความชั่ว ก็เสนอรายงาน
เจ้าหน้าเมืองนรก. ส่วนกรรมที่จะตามสนอง
ก็ในเวลาอันควร ช้าบ้างเร็วบ้าง เพราะ :-

“ความดีย่อมสนองความดี,
ความชั่วย่อมสนองความชั่ว;

และถ้าการสนองนั้นมาถึงช้า,
ก็เพราะเวลานั้นยังไม่มาถึง.”

เจ้าผ ซึ่ง คอย บันทึก ความดี ความชั่ว ใน

เมืองมนุชย์แบ่งเขตคณาทังนี้: ในคณาทัง
(คชง) มีเจ้านาทเรียกว่า ทูต (พระภูมิ
เจ้า) มีทสคติเป็นศาลเล็ก ๆ เรียกว่า
ทูตเขยว: ในกรุง มีเจ้านาท เรียกว่า
เซยช่วงง (ในกรุงเทพฯ มีอยู่ข้างโรงกระทะ
สำเพ็ง เรียกว่า ศาลเจ้าชยา) (เจ้าประจำ
เมือง). ในหัวเมืองเรียกว่า คชง (เจ้า
ประจำชนบท). เจ้าผเหล่านี้ มีภริยาอาศัย
อยู่ในศาล (เขยว) ขวัญจร, ถึงย ประชาชน
ก็สมโภช นำออกมาแห่แหนสนุกสนาน.

คคเจ้าผเหล่านี้ นำจะเป็นของเงินที่นำมา

ผนวก. ประชาชนสามัญชนมีอยู่ จะเงิน
ไม่ได้. เพราะฉะนั้น เมื่อญาติกันมีคดี
ไป, เกรงว่าจะไปเกิดเป็นผลคือยากในนรก
(ง้อชัน), จึงต้องขอให้หลวงเงินช่วยเหลือ
เพื่อแบ่งเบาบาปคือเจ้าหน้าในนรก. ดังนั้น จึง
ต้องมีคดีทำพิศต่าง ๆ ขึ้นในลทธิ. นอกจาก
นรกที่กล่าว ยังมีนรกของลงมากอีกหลาย
และนรกย่อยอีกพันซิม.

ภูมิที่ ๕ เรียกว่า เขยวชกีย คือเปรต

พ. ศ. ๒๔๗๑

ลักษณะของเพื่อน

วัยยัย. พวกเปรต คือผู้มีใจบาปหยามช้าพอใจ
ในสิ่งชั่ว, เพราะฉะนั้น เมื่อตกไปอยู่นรก,
บางพวก พอใจ ชอบรับ หน้าที่ สำหรับทรมานและ
ประหารสัตว์นรก. แต่พวกเปรต ก็แบ่งออก
เป็นหลายชั้น, ชั้นที่ต่ำมาก คือ จำพวกเปรต
ที่เร็วขึ้นไปในนรกปราศจากเชือก หาคำความสุข
กายใจไม่ได้เลย. พวกเหล่านี้มีจำนวนเพิ่ม

เสมอ, เพราะคนชั่วมากกว่าคนดี. ถ้าจะ
ช่วยเปรตให้พ้นทุกข์, ต้อง พยายามอุทิศ
ส่วนบุญไปให้มาก ในขณะที่ยังเป็นปรตติดขี้ขี้;
มิฉะนั้น พวกมันจะไป เข้า พวกชั้นที่ ต่ำ มี หน้าที่
ทรมานประหารสัตว์นรก; ถ้าไปเข้าพวกนั้นแล้ว
ก็เหลือที่จะแก้, เพราะจิตกระต้างด้วยความชั่ว
เสียหมดแล้ว; แลรรปร่างก็น่าเกลียดน่ากลัว.

ภุมขันธ์หลงทิศ ไกลเกินวิมานกำเหนิด
เรียกว่าชุกแซ. มนุษย์ ซึ่งเข่นผู้ร้ายอย่าง
ชั้นที่ต่ำร้ายที่สุด ย่อมไปเกิดในภุมนี้.

เรือนรก และเรือนของเงิน เป็นของลัทธิ
พทอมหายาน และลัทธิเต๋าปนกัน คงได้กล่าวไว้
แล้ว; เรือง เหล่านี้ มีมากใน คัมภีร์ ของจีน
เรียกว่า เล็ก และ เซาทั้งเงงส์. แปลเอา
ความว่า เกือน สติ มนุษย์ หูยิง ชาย ตาม ปุ่ม
ปฏิทินทิพย์ ของ เล็กเซียงฮ้องเก. หนังสือ

เรือนนี้จะหาได้ตามศาลเจ้าต่าง ๆ เพราะ มีผู้
ไ้บุญ พิมพ์ ไว้ สำหรับแจก เพื่อให้นมนุษย์ รู้บาป
บุญ คุณโทษ, และมี รูปปั้น แห่ง ศาล นรก
๑๐ ศาล แสดงไว้ด้วย. ๑) บางทีกรมพนักงาน
อุกรูปหนึ่ง เป็นรูป เกล่เซียงฮ้องเก, ประทับ
เป็นศาลการชำระคดีสัตว์นรก มีเทพยดา
แวดล้อมพร อมพร้ง, จะเห็นสัตว์นรกทำบุญ
กุศลไว้ครั้งเป็นมนุษย์ก็ไว้บรรจงวัดความสุข,
ที่ไ้บาป หยามช้า กับโทษ ทรมาน. ในที่นี้

จะเห็นรูปพระองค์หนึ่งสวมหมวก ๕ แฉกแสดง
ว่าเข่นโพธิสัตว์ มีศีรษะประภา, ขี่เสือเป็นพาหนะ,
มีศิษย์เข่นรูปหลวงจีนหนุ่ม ๒ องค์: องค์หนึ่ง
ถือไม้เท้ามีวงแหวนที่หัว (ชุกซร), อีก
องค์หนึ่งถือธงรูปเรือยาวมีลายดอกบัว: ท่าน
พระรูปนี้ คือ พระกษัตริย์รวโพธิสัตว์ (พระ
โพธิสัตว์ หวงกิง - แม่พิมพ์) จึงเรียกว่า
คิง ฮวง พุ้, หรือกษัตริย์เรียกกันในประเทศ
นี้ว่า พระมาลัย, แต่จะเล่าเรื่อง พระโพธิสัตว์
ไว้ตอนหลัง.

ชุกซร เข่นชื่อไม้เท้าที่สันให้ เกิดเสียง
ไม้ชั้นนี้กันในนิกายฝ่ายใต้ไม่มี คงมีกล่าวแต่ใน
คัมภีร์มหายาน หลายแห่ง. นับว่าเป็นของ
จำเป็นในบริกซาร ๑๘ อย่าง (ไม่ใช่แปด)

๑ ได้เคยเห็นหลวงจีนทำพิธีงัดเด็ก มีภาพเหล่านี้แขวนไว้ทั้ง ๑๐ ภาพ.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

๑๓๑๘ กุมภ

ของภิกษุ โดยพระพุทธเจ้าว่า ภิกษุผู้ไปอุทิศ
ในบาค้อมชกขระ. ถ้าเข้าไปในละแวกบ้าน
มิให้กล่าววาจา แต่ให้เคาะควยไม้ชกขระ.
ถ้าคนในบ้านถาม ก็ให้สันนิษฐานเป็นอาณัติ
สัญญาณคอย. อนึ่ง การสนั่น เป็นเหตุให้
สัตว์เลื้อยคลานได้ขยับแล้วหนีไป จะได้ไม่ถูก
เหยียบ. ถ้าไปในที่รก หรือป่าสูง สัตว์ร้าย
หรือ แมลงที่ฟังได้ยินเสียงก็ตกใจ ไม่ทำ
อันตรายต่อผู้ใด. ไม้ชกขระนี้ เป็นไม้ถ่อ
หกล้อมขนาดยาว ยอคมิโลหะ สัตว์ฐาน
เป็นเจ้าย มีช่องเป็นวงกลม ๒ ช่อง ๓ ช่อง
หรือ ๔ ช่อง สำหรับร้อยของแหวนโลหะ ใน
ช่อง หักใส่ วงแหวน ช่อง ละ ๔ บ้าง ๖ บ้าง
๑๒ บ้าง. วงแหวนเหล่านี้ มีความหมาย
ทุกอัน. ถ้าเป็นไม้เท้าสำหรับภิกษุถือ ต้อง
มีวงแหวน ๔ วง, หมายความว่า ถึง อริยสัจ.
ไม้เท้าชนิดที่มี ๓ ช่อง ร้อย วงแหวน ช่องละ
๖ อัน เป็นของ พระภิกษุสัพ พุทธเจ้า เป็นผู้คิด
สำหรับพระโพธิสัตว์ ซึ่งหมายความว่า คำของ
ข้าพเจ้า บรม ๖. ชนิดที่มี ๔ ช่อง ร้อย
แหวนช่องละ ๑๒ ห่วง เป็นของ พระศาสดา
พุทธเจ้า เป็นผู้คิด สำหรับ พระปัจเจกโพธิ์ ถือ
ซึ่งหมายความว่า ปฏิวิเสฐปาท ๑๒ อากา.

คัมภีร์ เเงกและนี้ มีตำนานเล่าว่าเจ้าหิน
ชื่อ คาช ค่ายไปนรกแล้วกลืนพินคนศพ ได้
คัมภีร์ ทักกล่าวมาควย. ตามคัมภีร์กล่าวว่า
เง็กเชียงซ้องเคมีพระกรรณาคิดทรงรณนาและ
ประกาศคัมภีร์ เง็กและ เพื่อให้มนุษย์ หลับ
ซาบได้ ข้าพเจ้าถูกศัล รู้ สำนึกบาปที่ได้ทำไว้
กล่าวคือ ในวันประสูติของ พระโพธิสัตว์ ตรึง
ซึ่งเป็นประธานใน นิรยโลก (ทั้งรัก) บรรดา
ยัคแห่งศาลทั้ง ๑๐ ใน เมืองนรก ก็ ประสานมือ
น้อมเศียร ถอนวอนอะเพาะ พระโพธิสัตว์องค์นั้น
ให้ช่วยทุกชีสรวพลี. พระโพธิสัตว์ แสวง
พระมหาการุณย์ศรีว่า “เราประสงค์จะช่วย
สัตว์ทั้งหลายให้พ้นทุกข์ วันน เมื่อดวงเวลาเป็น
(คือเป็นชน ๑๓ คำ เกอน๓๗) เราสั่งให้ยก
โทษของบรรดาสัตว์บาป, แล้วให้ไปเกิดใหม่
ในคติหรือภพทั้ง ๖ แล้วแต่วิบากกรรมที่ทำได้.
แต่ทว่าคนชั่วนั้นมากกว่าคนดี, การลงโทษ
ในนรกก็รุนแรง ควรจะลดหย่อนลงเสียบ้าง.
วิญญานใดที่ชั่วช้า แต่ได้สำนึกในบาปแห่งตน
ซักชวน วิญญาน อันหนึ่ง หรือ สองให้รู้ สำนึก
อย่างเดียวกัน, ก็ควรจะชดเชยเป็นความดี,
กลั่นลบโทษ ที่ต้องได้รับ.” ยัคทั้ง ๑๐ ศาล
จึงตกลงว่า ผู้ใด ประพฤติแต่การบุญมาแต่

พ. ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

เขาวัววัย เมื่อตายไป ให้ ไป สู่ แดน สวรรค์, ๑
บรรดาผู้ ที่มีบุญ และบาป เท่ากัน จะรอกัน
อวยบุญทั้งสาม (ข้ามอีกเท่า) กลับไปเกิด
ในมนุษย์ภูมิ (ขึ้นเท่า), ส่วนผู้ ซึ่งใช้หนี้บุญ
คุณแล้ว แต่บาปยังมีมากกว่า จะต้องสู้รบ
ผ่านศาลต่าง ๆ ใน นรก แล้ว ก็ให้ ไปเกิดเป็น
มนุษย์ มีมั่ง ทุน แด่ หนุน มีโรคภัย พิกัด
แล้วแต่วิบากกรรมเพื่อให้ทำการแก้ตัว. ถ้า
ประพฤติคนดี, ก็ให้ ไปเกิดในสุคติ; ถ้า
ประพฤติชั่ว, ก็ให้ ย้ายมาลงลากตัวไปสู่ศาล
ทุกศาล, ให้รับทุกข์ทรมานสาหัสตลอดไป;
แล้วให้ ไปเกิดอีก, ให้ ใ้รับทุกข์ ยากจน
ขึ้นแค้นทุกข์, ตายแล้วก็ไปสู่ นรก ใ้รับทุกข์
ทรมานไม่มีที่สิ้นสุด. คน ออกบุญไม่รู้คุณ
บิดา มารดา, ฆ่าตัวตายเอง, ประหารชีวิต
สัตว์, หรือไม่เชื่อกรรมวิบาก, มักเห็นรอบ ๆ
ว่า เมื่อตายแล้วก็เป็นอันบุญกัน เมื่อสนอง
หนี้ (คือ แดงกายทำลายร่าง) กันชั่วได้
รับทุกข์ทรมานอย่างที่สุดจนขาดใจแล้ว เท่ากับ
คนยังมีชีวิตอยู่ ใ้รับโทษทรมาน เช่นเดียวกับ
ใคร ๆ ก็ไม่เคยเห็น ผู้ที่ ตายเป็นผี แล้ว ใ้รับ
โทษทรมาน ฯลฯ แท้จริงคนเหล่านั้นก็รู้ว่า
ส่วนที่ตายไปนั้น เพียงทำลายสรีระร่าง, แต่

วิญญาณหาคายกายไม่: อุกุศลใด ๆ ที่ทำไว้
เมื่อมีชีวิตอยู่, จะต้องอานวยวิบากตามสนอง
ในภพหน้า. บรรดาผู้ประกอบ อุกุศลกรรม
เช่นนั้น จะต้องถูกส่งไปรับทุกข์ทรมานในเมือง
นรกเป็นนิจนคร. อหิชา! แม้จะมีคำสั่งสอน
ทั้งสาม (ข้ามเท่า-ช่อโอ, เท่า, พทอ), ก็ยังมี
คนทกข้อ เห็นเสียวว่าคำตักเตือนนั้นเหลวไหล,
เพิกเฉยต่อพระกรุณา, กระทำอุกศลกรรมทั้ง
ร้อยแ่ใจ, ที่รู้สำนึกตน ในร้อยหนึ่งจะมี
สักคนเกี่ยวกับหาซาก. เหตุฉะนี้ การลงโทษ
ทรมานใน นรก จึง ต้อง ดำเนิน เฉลยขาดไม่ลด
หย่อนผ่อนผัน. แต่มีคนกำหนดไว้ ด้วยความ
กรุณาว่า มนุษย์หญิงหรือชาย หนุ่มหรือแก่
อ่อนแอ หรือ แข็งแรง ซึ่งให้ทำ บาปกรรมไว้
อย่างไร ๆ ยอมให้พ้นไปได้ ถ้า รลถึง
พระโพธิสัตว์ อยู่เสมอ, และในวันเกิดของ บั
ทั้ง ๑๐ ศาล ก็ให้ ถอดคืนในเร สวภวานา คึง
มัน บัญญัติว่าไม่ทำบาปอีกต่อไป, หรือให้ทำ
กุศลไว้เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ก็ระหลกพ้นศาลนรก
เป็นศาล ๆ ไปตามจำนวนกุศลที่ใดทำไว้. กฎ
ที่ผ่อนผันนี้ ไม่ยอมใช้แก่ เสนา อมาตย์ ที่ไม่
ซื่อตรง บุตรไว้ ก็บัญญัติไว้ ผู้คน บิดา มารดา
ผู้ฆ่าตัวตายเอง เหล่าผู้คิดทำลายล้างสาธุชน

๑ ตามลัทธิของจีนต้องไปนรกก่อน.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กุ่มมิ

ในทางลับ เหล่าผู้ถูกฆ่าฝ่ายตาย เหล่าผู้ถูกฆ่า
ท่อม หรือไฟ ครอบคืบ ถูกสควย้า หรือถูก
อสรพิษขบกัดตาย: สควย้าปลาเหล่านักต้อง
ผ่านศาลนรกทุกโรงไม่มีการยกเว้น^๑ และ
ต้องรับโทษทุกศาลตามเกณฑ์ของอกุศลกรรม
ที่ทำได้. บรรดาสัตว์อื่น ๆ นอกจากพวก
ข้างต้น ยอมให้เอาบุญหักบาป เพื่อรอกพ้นการ
ทุกข์ทรมานบ้าง, และเพื่อไ้รับรางวัลในกุศล
กรรมบ้าง.

อันเรื่อง รว ความ ชั่ว ของ มนุษย์ในโลก
และโทษ ที่ จะต้องได้รับนั้น ได้เขียนไว้ด้วย
ภาพที่หญิงชายจะอ่านเข้าใจง่าย แล้วเสนอ
พระโพธิสัตว์ เพื่อรับ อนันต์. เรื่องราวนี้มี
ประสงค์จะคอยให้ ญาณของมนุษย์อ่านทำนุ
กุศล ตกไปอ่านในนรก แล้วกลับไป (สลับ
แล้วพบเช่นอย่างในเรื่องนิยาย), จะได้นำเรื่อง
นี้ไป ประกาศให้ทั่วโลก. เมื่อ พระโพธิสัตว์
เห็นแผนกำหนดทุกที จากวโรปนิ, ก็อนุมัติว่า
ดีแล้ว. พอวันขึ้น ๓ ค่ำเดือนที่ ๘ พระโพธิสัตว์
พร้อมด้วยสภาศาลนรกทั้งสิบ ก็พากันนำแผน
ภาพนั้นเสนอ เจ้าเข็ญช้องเท.

เจ้าเข็ญช้องเทรสฐาการว่า "ก็จริง ๆ!

ก็จริง ๆ! แต่ไม่ไปให้ บรรดา ชาว เทพยดา
มนุษย์ที่บัญญัติว่า จะกำหนดในกุศลวิดี และ
รู้สันทน สันนิษฐานว่า จะไม่ทำบาปอีกต่อไป.
ให้ยกเว้นการลงโทษเสียสองอย่าง และนอก
จากนั้น ถ้าสามารถ ขำเพื่อกุศลวิตร ๕ ประการ
(ศีล ๕) ได้แล้ว, ก็ให้พ้นจากการลงโทษ
ทั้งหมด และไปเกิดอีกในคติที่ดี, ถ้าเป็นหญิง
ก็ให้ไปเกิดเป็นชาย. แต่ถ้าประพฤติกุศลวิตร
เกินกว่า ๕ ประการ, จะสามารถช่วยคนอื่น
ได้ด้วย, และช่วยภริยา และครอบครัวให้พ้น
จากการทรมานในนรกด้วย. ให้ประกาศ
กำหนดนี้ไว้ ใน ปุณยปฏิทิน หยก (เง็กและ).
ให้บรรดาชาวฉะปะการุง (เข็ญช้องเท) ขำ
ประกาศให้ ทั่วไปในโลก. "จงมีความกลัว
ตัวสันตอญ และปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แล้ว
ดำเนินการให้เย็นผลกัด้วยความเคารพ เทอญ."
ต่อไปนี้ จะอธิบาย ถึง การกำหนด ทั้งสิบ,
กล่าวถึงวิตรและการลงโทษ, ทางที่จะรอกพ้น
โทษโดยอาศัยการถือศีลสวภาวา ญาณ
ว่าไม่ทำบาป ฯลฯ, และกำหนดให้ประภอย
กุศลวิตรนั้นในวันเกิดของ พระโพธิสัตว์และบ
ศาลทั้งสิบ.

๑- คนที่แก้ตาย ถือว่าเป็นผู้ มีแต่กุศล.

ศาลาหนึ่ง

ผู้เป็นประธานศาลาคนชื่อ จินกวง, มหานา
เป็นนายทะเบียนคนเกิดตายของมนุษย์ และ เป็น
ตุลาการ. มนุษย์หญิง ชาย ตายไปนายแก่
และจะต้องไปเกิดอีก, ถ้าบุญและบาปเท่ากัน,
ต้องไปสู่ศาลัน, แล้วจึงส่งให้ ไปเกิดเป็นคนค
มีน แล้วแต่ผลกรรมที่ ทำไว้. ถ้าส่วนบาป
มีมากกว่าส่วนบุญ, ถูกส่งไปต้องที่กระษาน
ใหญ่ มีขนาดตามกว้างไป ๑๐ ช่วงมือทั้งสอง
ที่อาออก (๕๐ ฟุต) จะเห็นบาปของคนเมื่อ
ครึ่งยังมีชีวิตปรากฏอยู่ในกระษาน; เมื่อ
เห็นบาปของคนแล้ว, ก็ถูกส่งไปขึ้นศาลที่สอง
ซึ่ง จะพิจารณาพิพากษา วาง บท ลงโทษ ทรมาณ
แล้วส่งไปนรกตามควรแก่โทษานุโทษ.

ผู้ใด เมื่อมีชีวิตอยู่ประมาทประมาทใจ มีไ
ระลึกว่าทำคนเป็น ผู้ให้กำเนิดมนุษย์, ไม่รู้ ว่า
มีการมาตายกับภิกษามาจนเคยโค, เพิกเฉย
ต่อเจ้าหน้ ๔ ประการ (คือ พ้า คิน พระมหา
กษัตริย์ และญาติพี่น้อง); ไม่เห็นสำคัญชีวิต
ของตน เอามักเล่นคอ ผูกคอ กินยาพิษ หรือ
โจนน้ำตาย: อันการกระทำเหล่านี้ มีโทษ

ไปเพื่อความชั่วร้าย กตัญญู เพื่อความ บัณฑิต
หรือ มีกรรมอื่น เป็นทางไปสวรรค์, แต่
กระทำไปโดยโทษาคติ หรือ ภัยาคติ โมหาคติ
ชลาหคตวิบากผลแห่งความชั่วที่กระทำไว้. คน
เหล่านี้สนมหายใจไปสู่ศาลัน ถูกกักขังไว้
ในห้องทิวโหย และกระหาย, ในเวลาเช้า
ตั้งแต่ ๗ ถึง ๑๑ นาฬิกาทุกวัน จะรู้สึกตน
ได้ทุกข์เวทนา เหมือน เมื่อ ครึ่ง ยังมีชีวิตอยู่ใน
ขณะที่น่ากลัวตาย: ทนทุกข์ทรมานอยู่อย่าง
๗๐ วันบ้าง บ้างหนึ่ง หรือ สองบ้าง แล้วแต่
ฐานโทษ. แล้วถูก นำตัวขึ้นไปยังที่ ซึ่งคน
เคยฆ่าตัวตาย, ให้เห็นเหตุการณ์ ที่ล่วงแล้ว,
แต่ไม่ให้ กินเครื่อง ที่เขานำไปเช่น, ตนจะรู้
สำนึกคนเสียใจนักหนา, ไม่สามารถจะปรากฏ
ตนให้มนุษย์เห็นตกใจ เพียรพยายามจะหา
ตัวแทน ๑ ----- วิญญาณใดปรากฏตนให้
เห็น ทำให้มนุษย์ถึงตาย, จะถูกขังหน้าคำ
เขยี่ยววาลากตัวไปทรมานไม่ให้ผุดเกิดอีก --
ก่อนที่ผู้อาศัยอยู่บนดิน, ในวันขึ้น ๑ ค่ำ
เดือนที่สอง ถ้ากระทำการถือศีลกินเจฉันทนาไป
ทางเหนือ, ปฏิญาณว่าเว้นบาป มุ่งอยู่แต่กุศล

๑ ถ้าว่าถ้าประพฤติกินให้มนุษย์เห็นตกใจ ขัคนานจะคลายทุกข์.

๒ ถ้าหาได้ ตนก็ไปเกิด เช่นโคคน้ำตาย ถ้ามีใครโคคน้ำตาย คนตายก่อนก็ไปเกิด
คนตายทีหลังก็เข้าตำแหน่งตนทุกข์ไปกว่าจะมีตัวแทน.

เสวียรโกเศศ และนาคะประทีป

กมุท

ไว้, ก็ระพันจากนรก. พระธรรมของพระ
พุทธเจ้าก็แผ่แพร่หลายไปจบพิภพ เพื่อเตือน
สติมนุษย์ชาติย ให้มีความเชื่อรู้ สักขย. เมื่อ
ถึงเวลาแล้ว, เทวทูตก็จะพาวิญญูณท่านไปสู่
สวรรค์สวรรค์.

ศาลต่อไป กล่าวถึงชายและโทษที่จะต้อง
ไต่รับไว้ อย่าง พิสดาร มีการ ทรมาน อย่าง
แปลก ๆ วิเศษ ไปกว่านรกของอินเดียนหรือของ
ฝรั่ง แต่เห็นว่าเผื่อนักง้อขอขมาเสีย ลึกไป
เล่าศาลที่สืบหรือศาลสุดท้าย. ศาลนี้มีหน้าที่
พิจารณาวิญญูณที่ถูกส่งไปจากศาลอื่น. ถ้า
มีชายมาแล้ว มากน้อย เพียงไร และรับโทษ พอ
แล้ว, จะไต่รับส่งไปเกิดเป็นมนุษย์หรือสัตว์จตุรา
แล้วแต่ชายที่ทำได้. ก่อนไปเกิด จะต้องไปสู่
เชิงเทียนแห่งความจำ อะไร ๆ ไม่ได้. ฉะนั้น
เป็นที่อยู่ของเทวดาเม่งโพ (เจ้าแม่แห่งเม้ง).
เม้งโพ เกิดเมื่อครั้งราชวงศ์ซุน, เมื่อเกิดโต
ศึกษาความรู้ต่าง ๆ ของ ขงจื๊อ, เมื่อโตขึ้น
ศึกษาพระสูตรต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนา, ชัก
ชวนให้ มนุษย์ งาม การ ฆ่าสัตว์ และ ถูศีล
กินแก, เมื่ออายุได้ ๘๑ ปี ผสมหญิงสาว
เหมือนนกยาง แต่ผัวเม้งโพให้เหมือนเด็ก.
นางกำเนิดคนเป็นพรหมจารีณี เรียกชื่อตนเอง
ว่าเหม้ง, แต่คนทั้งหลายเรียกว่า เจ้าแม่เหม้ง.

เง็กเซียงต้องให้ คริสต์สั่งให้นาง สร้าง เชิงเทียน
แห่งความจำ อะไร ๆ ไม่ได้, และสั่งให้นางเป็นผู้
ดูแล มีวิชาเป็นบริวารคอยปฏิบัติตามแต่นาง
บัญชา. นางผสมน้ำยาชนิดหนึ่ง คล้าย
เหล้าไวน์ มีเบญจรสคือ หวาน ขม ชื่น เปี้ยว
เค็ม. วิญญูณที่ศาลทั้งสืบพิพากษาให้ ไปเกิด
ต้องตามนาย, เมื่อคุมแล้วจำความหลังไม่
ได้หมด. แต่ว่า ถ้าวิญญูณได้ มีบุญกุศล,
นายนั้น จะทำให้ อินทรีย์ ทั้งห้าดีขึ้น; ถ้า
วิญญูณมีบาป, ก็ถ่วงกันข้าม.

เชิงเทียนที่กล่าวนี้ อยู่หน้าศาลทั้งสืบ ถัด
จากสะพานทั้งหก คือ เงิน ทอง หยก หิน ไม่
และแผ่นกระดาน. มีรูปสี่เหลี่ยมข้างบน แบ่ง
ออกเป็น ๑๐๘ ห้อง วางเรียงด้วยน้ำยา
สำหรับให้วิญญูณคุม. วิญญูณจะคุมน้อย
หรือมากก็ได้ผลเท่ากัน. บางทีมีคำทักต้อง
ไม่ยอมคุม, ทุนใดนั้น ก็เกิดมีมกคคุมกวัช
ผูกพันทพ, แล้วมทอทองแดง ยกเขาไปใน
ลำคอ ถูกกรรอกด้วยน้ำยา. คุมเสร็จแล้วถูก
พาไปบนสะพาน ลอย อยู่เหนือนาคแดง ไหล อยู่
หลัง ๆ, ไปใด ครึ่งทาง จะเห็นอักษรจารึกไว้
ที่หน้านาคแดง อยู่ตรงหน้าว่า :—

เป็นมนุษย์นั้นง่าย แต่จะปฏิบัติกันให้สม
แก่ความรับผิดชอบ เป็นการยาก.

พ. ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

ถึงกระนั้น เกิดเป็นมนุษย์อีกคนหนึ่ง ยัง
ระยากขึ้นไปอีก.

เพราะ ผู้จะไปเกิด อีกใน สุกตวิโร ๆ ก็ไม่มี
ความลำยากมากนัก ;

แต่จำเป็นต้องรักษาปากและใจให้คงกัน.

เมื่อวิญญาณฐานด้วยคำเหล่านี้แล้ว, ก็
ระพยายามกระโทกขึ้นฝั่ง, แต่ถูกบศารูปว่าง
ใหญ่โตสองตน คอยขัดขวางให้ตกลงไปในน้ำ.

บศาร ตนหนึ่ง สวมหมวกดำ ตาม คำแห่ง และ

สวมเสื้อดำ, มือหนึ่ง ถือกระดาษขึ้นสอ ขนบ่า

แยกกระบัง, ทยอยเอวด้วยเครื่องทรมานต่าง ๆ,

ร้องทักถ่มทั้ง และหัวเราะสน : บศารตนนี้

สัญญาว่า อายุสั้น. บศารอีกคนหนึ่ง หนาม

โลหิตเปรอะเขื่อน, สวมเสื้อขาว ถือลูกคิด

แยกกระสอขาว, รอยคอ แขนงเงินกระต่าย,

หน้าผากควมวค น้ำกลั และถอนหายใจเชือก

นาน : บศารนี้โต ชื่อว่า ผู้รับรางวัล. บศาร

คนนี้มีหน้าทศกอบผลักวิญญาณ ลงไปในน้ำแดง.

วิญญาณชั่วและถ้อย คิใจ ที่ระโก ไปเกิดเป็น

มนุษย์ อีกครั้งหนึ่ง. แต่วิญญาณตกเสียบใจ

ร้องไห้ เห็น ว่า เมื่อ ครั้ง ยัง มีชีวิต อยู่ไม่ได

สระสมบุญกุศลไว้ เพื่อจะได้ ไปสวรรค์ ไม่กลับ

ไปเกิด อีก. แต่ อย่างไร ก็ตาม วิญญาณ

ทั้งหลายต่างแย่งกันไปเกิดคล้ายคนเมา. ครั้น

ไปเกิดแล้ว ก็ ลม นึก ถึง ขาป บุญคุณโทษ
ประพุดติชั่วอีก, ใน ที่สุด ก็ ตกไป ้วยโทษ

ทรมานเหมือนควราก่อน.

อนึ่ง เมื่อ เจ็กเซียงซ้องเต มีวัยสั่งให้ อาณ

คัมภีร์ เจ็กและ ให้ วิญญาณในนรกฟัง. ฝั่ง

บศาร ทั้ง หลาย ก็ น้ำตาไหล เหม่ ตน ด้วย พระ

กรวดหาคิด, ปฏิญาณว่า ถ้าไปสู่อีกอันสว่าง

แล้ว จะทำเนิรตามคำสั่งสอน. ครั้นแล้วปรากฏ

หมอกมีแสงสีพระวรกายปกแผ่แผ่ดิน, เห็น

เจ็กเซียงซ้องเต เสก พา พระกวนอิมโพธิสัตว์

(อวโลกิเตศวร) ลงไปในนรก. บศารทั้งสิบ

ศาลออกไปต้อนรับแสดงความเคารพ. พระ

โพธิสัตว์ กวนอิม ปรากฏ พระรูป เย็นยศยาวใหญ่

หนาเทียมเกรียบมสูงหกชั่วตัวทอง (ไม่ทราบ

ว่าเท่าไร) แล้วเปล่งวาทะอันที่ เหตุด้วย

เจ็กเซียงซ้องเต ประทานอนมิต ตาม ข้อกำหนด

ที่ พระโพธิสัตว์ ทั้ง และ บศารทั้งสิบศาลได้ตกลง

ไว้ ใน ที่ จะ ลด หย่อน ผ่อนโทษ สัตว์ ขาป ตาม

ประกาศ คัมภีร์ เจ็กและนี้. พระโพธิสัตว์

พยากรณ์ว่า ผู้ชักชวนมนุษย์ชาติย์ให้ประกอบ

บุญกุศล หรือ รู้ สึก ใน ขาป เพื่อ ให้ รอดพ้นจาก

นรก, ย่อมจะถึงพุทธภูมิ; ครั้นแล้วก็เสก

เหาะลอยไปในก้อนเมฆ. บศารทั้งสิบก็กลับ

เข้านรกภูมิ, เจ็กเซียงซ้องเต ก็เสกคืนกลับ

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กัมภี

สวรรค์.

ใน ตอน ต้น โค ภู ถึง วัน ประสูติ ของ พระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ต่าง ๆ ขยงเงินกำหนด อย่างนี้ :—

พระอิริยาบถ, เฝ้ามล่ออึ้ง, และเง็กเขียงช้องเก้ โดยลำดับ ๑ คำ ๘ คำ ๕ คำ เกณฑ์ของเงิน

บันรูกศาลที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๔ และ พระโพธิสัตว์ กวนอิม โดยลำดับ ๑ คำ ๘ คำ ๑๘ คำ และ ๑๕ คำ เกณฑ์ ๒

บันรูกศาลที่ ๒ ที่ ๖ ที่ ๗ โดยลำดับ ๑ คำ ๘ คำ และ ๒๗ คำ เกณฑ์ ๓

บันรูกศาลที่ ๘ ที่ ๙ พระศาสดาพุทธและยุคศาลที่ ๑๐ โดยลำดับ ๑ คำ ๘ คำ ๑๕ คำ ๑๗ คำ เกณฑ์ ๔

จำพรรษาจำกำแพงเมืองและคูเมือง ๑๑ คำ เกณฑ์ ๕

พระโพธิสัตว์ ทรง ๑๓ คำ เกณฑ์ ๗

จำพรรษาจำครัวไฟ (เจ้าชิน) ๓ คำ เกณฑ์ ๘

นอกจากนี้ ยังมีวันแข่งเก้ (สำเริงมรรคผล) ของพระโพธิสัตว์กวนอิม ในวัน ๑๕ คำ

เดือนที่ ๖ วันยตรลพทณมิ แห่ง พระศาสดาพุทธเจ้า ในวัน ๘ คำ เดือนที่ ๑๒ (ปลายปี) ๑ วันท จำพรรษาครัวไฟ ทุกครัวเรือน ขึ้นไปเสนอความดี ความชั่ว ของ มนุษย์ ในครัวเรือนที่ จำเทศาคืออยู่ แต่ เง็กเขียงช้องเก้ (เชื่องจำพรรษา) ขนสวรรค์ก่อนตรูฏฐน เทคนเองจริงของมพอสงเขาอกเขาใจไว้) ในวัน ๒๔ คำ เดือนที่ ๑๒.

ระกล่าวถึงยุค ซึ่งตามคติเงินแบ่งออกเป็นสาม ยุคที่หนึ่ง นับแต่พระศาสดาพุทธเจ้าเสด็จลงมาครั้ง เป็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้า หมดลงในระยะ ๕๐๐ ปี นับแต่ปรินิพพานแล้ว, ยุคนี้เรียกว่า เจียชวย (เงงฟา—ยุคแบบฉะฉินแห่งธรรม คือ มีแต่ธรรม หา ธรรมมิได้—วิวรรตกลัย). ยุคที่สอง เรียกว่า เขียงชวย ต่อจากยุคต้นมีระยะ ๕๐๐ ปี, ยุคนี้ มนุษย์ใช้รยาพและอักษรเป็นเครื่องนำทางไปสู่ความจริงแห่งธรรม คือ มีทั้งธรรมและอธรรม. ยุคที่สามถัดมาเป็นระยะนานได้ ๒๐๐๐ ปี เรียกว่า ย้อชวย (โมฟา—ไม่มีธรรม—สัวรรตกลัย), ยุคนี้ อธรรม ทวี ข้น เช่น ลำคัย จน พระศาสดา เรียวลงและหมดกันไป, ถึงตอนนั้น ไม่ได้ยุค (ศรีอารยโมเครย) รวมมาครั้งสิ้นพระศาสนา

๑ ตอนนั้น กล่าวถึงกาลที่พระศาสดาพุทธเจ้า, ในตอนที่กล่าวถึงวันประสูติว่าเป็นวัน ๑๕ คำ เกณฑ์ ๔: ตามนัยนี้ วันประสูติและตรัสรู้ หาใช่วันเดียวกันไม่.

พ. ศ. ๒๔๗๑

ลักษณะของเพื่อน

ใหม่เวียนไปอีก. ตามที่เล่ามานี้ จะเห็นได้ว่า
คติในเรื่องเหล่านี้ ของจีน ก็ไม่สู้ ฝิดะไรจากที่
เคยรู้เคยได้ยินมาแล้ว, จะแปลกกันบ้างก็ใน
พลความเท่านั้น.

บัดนี้ จะเล่าถึง พริตติส ส่วน ขวัญ ให้แก่
วิญญูณ. พินิจว่า สืบมาแต่ครั้งพุทธกาล
ถึงแรงอยู่ในคัมภีร์ ชื่อว่า ยุเกธยเมคคา (ยอ
เจยเยนโคว). ในคัมภีร์ นาคานิเร เรื่องว่า
พระอรหันต์เห็นเปรตชกคอกอยู่ไนกร บังเกิด
สังเวช, จึงทูลถามพระพุทธเจ้าว่า จะมีหนทาง
ที่จะบรรเทาความ อคอกยาก ของเปรต เหล่านี้ได้
ประการใดบ้าง. พระพุทธเจ้าทรงแนะอุบายแก่
พระอรหันต์ว่า ถ้าจะอุทิศอาหารไปให้ถึงพวกพ้อง
ได้ ต้องให้ประทุมสังฆสวัคคมนตรีตามทักทวน
ไว้ ฉะเพาะ พระ พุทธ ปฏิมากร พระพุทธเจ้า. ๑
อาศัยเหตุนี้ จึงได้ เกิดมีพิธี ดังกล่าวแล้วกระทำ
สืบกันมา. เรืองนี้ คล้ายคลึงกับเรื่องคนแหก
พุทธทระจกของญวนมาก. และบางทีก็จะเป็น
เรื่องเดียวกัน, เพราะการทิ้งกระดูกคือทำบุญ
ส่งไปให้พวกผี. ในตำนานนั้น มีว่า :-

“ในสมัยครั้งหนึ่ง องค์สัมมาสัมพุทธเจ้าทรง
พระภาคเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่ นครวิมลาเมือง

กบิลพัสดุ์ พร้อมด้วยพระภิกษุเจ้าที่หม่อม
คอกย สกย พระสังฆกรรมเทศนา. ในเวลานั้น
พระอรหันต์ เสด็จเข้าไป นมัสการ อยู่ในที่สงัด
ผู้เดียว. ครั้นถึงเวลาค่ำสังคยพระผู้เป็นเจ้าได้
ทักทวนไปเห็น อสุรกาย มี นามว่า เทญยมไชว
ร่างกาย ซบผอมเหี่ยวแห้ง และมีเพลิงพลุ่งออก
จากปาก ลำคอ เทารุเข็ม ผมนัยศรัณกรร
ทั้งมีเขี้ยว งอก ออกจากปาก นำพังกด บังนัก.
อสุรกายนั้นมายืน ประณมมือ ทูล พระอรหันต์ ว่า
“ยังมีอีก สามราตรี ท่าน ก็ จะถึงแก่มรณภาพ,
แล้ว ต้อง มา อยู่ในหมู่ อสุรกาย กังเช่นข้าพเจ้า
นี้.” พระอรหันต์ ได้ พัง อสุรกาย ออกกึ่งนั้น,
พระผู้เป็นเจ้า ก็ มีความ หวาดเสียว คอ มรณภัย
เพราะยังเป็นปล้นชุกอยู่. พระผู้เป็นเจ้าจึงถาม
อสุรกายนั้นว่า จะทำประการใดจึงจะพ้นจากความ
ตาย และพ้นจากทุกข์ ในหมู่ อสุรกายนั้นได้.
อสุรกาย คอยว่า “ถ้าพระผู้เป็นเจ้าอยากจะทำ
พ้นจาก กองทุกข์, ก็ให้ กระทำ พุทธบูชา
ธรรมบูชา สังฆบูชา, และบริจาคทานให้แก่
ยากเข็ญใจ ท้อคอกยาก, และแผ่กุศลไปให้
แก่พวก อสุรกายทั้งหลาย, ท่านก็จัก ได้ มาอยู่
ในวิมลาเมือง. ส่วน อสุรกายทั้งนั้นจัก ได้ พัง

๑ ตรงกับพิธีสวดคัมภีร์เขน วาธา ตามยานของเรวาท้องคังพระพุทธรูปด้วย.

๒ คติจากตำราทางเต็กในฮานามันกายของพระศรี คุณานันมีสมณจารย (ย) วัดมงคลสมัคคม.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กุ่มภี

ผลกฐกัทานอุทกัให้, อา^๑พ^๑นจากกองทุกข^๑นี้แล้ว, พระผู้เป็นเจ้า จึงจัดหาเครื่องสักการบูชา และ เครื่อง อุป^๑โลก^๑บริ^๑โลก^๑พร้อมแล้ว, พระผู้เป็นเจ้าก็ตั้งพิธีสนับตาพุท^๑ท^๑ธ^๑จักร^๑ณ^๑ที่^๑ควร, จึงกระทำสักการบูชาพระพุท^๑ท^๑ธ^๑เจ้า^๑ พระธรรมเจ้า^๑ พระสัง^๑ฆ^๑เจ้า^๑ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุท^๑ท^๑ธ^๑เจ้า^๑ เป็นประธานในการนี้. เมื่อพระอนันต^๑ผู้เป็นเจ้า^๑บริ^๑จาค^๑ทาน และอุทกัส่วนกุศลไปให้หมู่สุ^๑ร^๑กาย^๑ ครั้นนั้น, โดย^๑ใ^๑ค^๑ พ^๑ง อำ^๑นาจ^๑ พระบารมีอัน^๑หา^๑ร^๑แห่งพระรัตน^๑ตรัย^๑ทั้งสาม และอำนาจพระกา^๑ลา^๑ ด^๑ก^๑ย^๑ธ^๑า^๑ย^๑ นั้น, จึงบันดาลให้ท^๑ว^๑งหมู่สุ^๑ร^๑กาย^๑ทั้งหลาย ไ^๑ร^๑ย^๑ผล^๑ทานอัน^๑แล้วไป^๑สู่^๑ส^๑ค^๑ค^๑. (เผ^๑ก^๑โ^๑ง^๑อ^๑า^๑นา^๑น^๑ ห^๑ง^๑อ^๑ค^๑เ^๑ย^๑เท^๑ค^๑าก^๑ข^๑้า^๑ลา^๑โม^๑น^๑ธ^๑ ก^๑ว^๑าง^๑ค^๑ือ^๑ค^๑ำ^๑ย^๑ โ^๑ย^๑ค^๑าก^๑) องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า จึงมีพระพุท^๑ท^๑ธ^๑จักร^๑ตร^๑ัส^๑แก่พระอนันต^๑ว่า “ดูก^๑อน^๑ อ^๑า^๑น^๑ท^๑, จ^๑ง^๑ร^๑เ^๑ดิ^๑ก^๑ เ^๑ว^๑า^๑ ต^๑ถ^๑า^๑ค^๑ ะ^๑ร^๑เ^๑ส^๑ก^๑ง^๑ให้^๑ท^๑ว^๑าย. เม^๑อ^๑อ^๑ก^๑ต^๑ก^๑าล^๑ส^๑ง^๑แล้ว^๑คร^๑ั^๑ง^๑นี้ เ^๑ว^๑า^๑ ต^๑ถ^๑า^๑ค^๑ เ^๑ก^๑ิ^๑ใน^๑ค^๑ระ^๑ก^๑ล^๑พ^๑รา^๑ห^๑ม^๑ณ^๑ อย^๑ู่^๑ใน^๑สำ^๑นัก^๑พระ^๑โ^๑ฬ^๑ี^๑ส^๑ัต^๑ว^๑ ท^๑ร^๑ง^๑นาม^๑ว่า^๑ ก^๑ว^๑าง^๑ค^๑ือ^๑ค^๑ำ^๑ย^๑ โ^๑ย^๑ค^๑าก^๑.^๑ พระโ^๑ฬ^๑ี^๑ส^๑ัต^๑ว^๑พ^๑ระ^๑อง^๑ค^๑ัน^๑ เม^๑อ^๑ผู้^๑ไ^๑ค^๑ะ^๑บริ^๑จ^๑าค^๑ทาน^๑ให้^๑แก่^๑หมู่^๑สุ^๑ร^๑กาย^๑ใด^๑ๆ^๑ แล้ว, พ^๑ระ^๑อง^๑ค^๑ั^๑อ^๑า^๑น^๑พ^๑ระ^๑ค^๑า^๑นา^๑น^๑นาม^๑ว่า^๑ ด^๑ก^๑ย^๑ธ^๑า^๑ย^๑ ส^๑ว^๑ก^๑ษ^๑เ^๑น^๑. ค^๑ว^๑ย^๑ อ^๑า^๑นาจ^๑พ^๑ระ^๑ค^๑า^๑นา^๑น^๑ อา^๑ให้^๑ท^๑ว^๑ง^๑หมู่^๑ส^๑ัต^๑ว^๑สุ^๑ร^๑กาย^๑

ผลกฐกัทานอุทกัให้, อา^๑พ^๑นจากกองทุกข^๑นี้แล้ว, พระผู้เป็นเจ้า จึงจัดหาเครื่องสักการบูชา และ เครื่อง อุป^๑โลก^๑บริ^๑โลก^๑พร้อมแล้ว, พระผู้เป็นเจ้าก็ตั้งพิธีสนับตาพุท^๑ท^๑ธ^๑จักร^๑ณ^๑ที่^๑ควร, จึงกระทำสักการบูชาพระพุท^๑ท^๑ธ^๑เจ้า^๑ พระธรรมเจ้า^๑ พระสัง^๑ฆ^๑เจ้า^๑ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุท^๑ท^๑ธ^๑เจ้า^๑ เป็นประธานในการนี้. เมื่อพระอนันต^๑ผู้เป็นเจ้า^๑บริ^๑จาค^๑ทาน และอุทกัส่วนกุศลไปให้หมู่สุ^๑ร^๑กาย^๑ ครั้นนั้น, โดย^๑ใ^๑ค^๑ พ^๑ง อำ^๑นาจ^๑ พระบารมีอัน^๑หา^๑ร^๑แห่งพระรัตน^๑ตรัย^๑ทั้งสาม และอำนาจพระกา^๑ลา^๑ ด^๑ก^๑ย^๑ธ^๑า^๑ย^๑ นั้น, จึงบันดาลให้ท^๑ว^๑งหมู่สุ^๑ร^๑กาย^๑ทั้งหลาย ไ^๑ร^๑ย^๑ผล^๑ทานอัน^๑แล้วไป^๑สู่^๑ส^๑ค^๑ค^๑. (เผ^๑ก^๑โ^๑ง^๑อ^๑า^๑นา^๑น^๑ ห^๑ง^๑อ^๑ค^๑เ^๑ย^๑เท^๑ค^๑าก^๑ข^๑้า^๑ลา^๑โม^๑น^๑ธ^๑ ก^๑ว^๑าง^๑ค^๑ือ^๑ค^๑ำ^๑ย^๑ โ^๑ย^๑ค^๑าก^๑) องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า จึงมีพระพุท^๑ท^๑ธ^๑จักร^๑ตร^๑ัส^๑แก่พระอนันต^๑ว่า “ดูก^๑อน^๑ อ^๑า^๑น^๑ท^๑, จ^๑ง^๑ร^๑เ^๑ดิ^๑ก^๑ เ^๑ว^๑า^๑ ต^๑ถ^๑า^๑ค^๑ ะ^๑ร^๑เ^๑ส^๑ก^๑ง^๑ให้^๑ท^๑ว^๑าย. เม^๑อ^๑อ^๑ก^๑ต^๑ก^๑าล^๑ส^๑ง^๑แล้ว^๑คร^๑ั^๑ง^๑นี้ เ^๑ว^๑า^๑ ต^๑ถ^๑า^๑ค^๑ เ^๑ก^๑ิ^๑ใน^๑ค^๑ระ^๑ก^๑ล^๑พ^๑รา^๑ห^๑ม^๑ณ^๑ อย^๑ู่^๑ใน^๑สำ^๑นัก^๑พระ^๑โ^๑ฬ^๑ี^๑ส^๑ัต^๑ว^๑ ท^๑ร^๑ง^๑นาม^๑ว่า^๑ ก^๑ว^๑าง^๑ค^๑ือ^๑ค^๑ำ^๑ย^๑ โ^๑ย^๑ค^๑าก^๑.^๑ พระโ^๑ฬ^๑ี^๑ส^๑ัต^๑ว^๑พ^๑ระ^๑อง^๑ค^๑ัน^๑ เม^๑อ^๑ผู้^๑ไ^๑ค^๑ะ^๑บริ^๑จ^๑าค^๑ทาน^๑ให้^๑แก่^๑หมู่^๑สุ^๑ร^๑กาย^๑ใด^๑ๆ^๑ แล้ว, พ^๑ระ^๑อง^๑ค^๑ั^๑อ^๑า^๑น^๑พ^๑ระ^๑ค^๑า^๑นา^๑น^๑นาม^๑ว่า^๑ ด^๑ก^๑ย^๑ธ^๑า^๑ย^๑ ส^๑ว^๑ก^๑ษ^๑เ^๑น^๑. ค^๑ว^๑ย^๑ อ^๑า^๑นาจ^๑พ^๑ระ^๑ค^๑า^๑นา^๑น^๑ อา^๑ให้^๑ท^๑ว^๑ง^๑หมู่^๑ส^๑ัต^๑ว^๑สุ^๑ร^๑กาย^๑

๑ อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์.

พ.ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

ทั้งหลาย. เราตกตักจึงนำมาแสดงแก่
 อานนท์ ในกาลขณ. และ อานนท์ จรูซึ่ง
 อสุรกาย ที่มาบอก อานนท์ ว่า บังอิกสามราตรี
 อานนท์ก็ทรงมรณะนั้น หาใช่อันใดไม่ คือ
 พระโพธิสัตว์ กวางคือตาย โยตก นนเอง.
 พระโพธิสัตว์ องค์นี้ เธอปรารถนา จะไปรักทั้ง
 มนุษย์ และ อมนุษย์ทั่วไป, (คืออเหตฺตา)
 ด้วยพระมหาวีร คือ เมตตา กรุณา มุทิตา
 อุเบกขา ทั้ง ๔ อย่างนี้ บริบูรณ์อยู่ในเธอ ๆ จึง
 ได้แบ่งภาคมาบอกแก่ อานนท์ เพื่อจะได้เป็นคน
 บริจาคทานต่อ ๆ ไป.” เพราะเหตุนี้ การ
 บริจาคทานทั้งกระจาก จึงต้องมีอุปมาว่า คือ
 พระโพธิสัตว์ แบ่งภาค เป็น ปรารถนา สำหรับแจก
 เครื่องไทยทานทั้งกระจาก. ปฐมพิททั้งกระจาก
 มีมาในพระสูตรดังนี้ จึงได้กระทำตลอดมาจน
 ปัจจุบัน.”

ผู้เผยแพร่ลัทธิของเพื่อนให้เจริญขึ้น
 รวดเร็ว คือ อโหมชวธระ จึงให้ชื่อว่า
 ปุกงกิมกิง, ท่านผู้นี้เป็นภิกษุไปจาก อินเดีย
 ภาคเหนือ เมื่อ พ.ศ. ๑๖๒๖, ได้เป็นพระมุข
 ของโยคาจารย์ภายในประเทศนั้น สืบต่อจาก
 วชิรโพธิ์ (กิมกิง) ผู้อาจารย์. เมื่อ
 พ.ศ. ๑๒๘๔ และ ๑๒๘๕ พระเจ้าดงเหียนจง
 ทรงให้ไปสืบเสาะหาพระคัมภีร์เพิ่มเติมจาก

อินเดีย. ท่านผู้นี้แหละทรงเริ่มให้มโหฬาร
 เช่นวิญญูญาณผลเร็วร้อน, ซึ่งต่อมา เรียกใน
 ภาษาจีนว่า พื่อ ชูลันพุน ขวย (ชูลันพุน เป็น
 ชื่อคัมภีร์ของนิกายโยคาจารย์) อันเป็นพิธีทำ
 สบายมากวนัน (เคยมีทำกันใน กรุงเทพฯ
 พณิน เหนืออ่างใส่น้ำวางไว้ ญาติพณของผู้ตาย
 เติร์เวียน รอยข้าง).

ก่อนเล่าถึงพิธี ควรทราบตำนาน อันเป็น
 ต้นเหตุของพิธี. ในตำนานนั้น มีว่า มารดา
 ของพระมหาโมคคัลลาน (โมโห หมักเกลียน
 เหลียน (เนย) หรือเรียกชื่อว่า หมักเกลียน
 = โมค — ลาน) ถัดคือกินแก้อาหารที่เป็น
 ผักหญ้าอย่างเคร่งครัด, ภายหลังขี้ขุยลง,
 พยายามรักษาเท่าไรไม่หาย. บุตรคนหนึ่ง
 บอกว่าถ้าจะให้หาย ต้องกินอาหารที่เป็นมังสะ;
 แต่มารดาไม่ยอมกิน. บุตรคนหนึ่งจึงคิดอุบาย
 เอามังสะไปทำอาหารเจอปนกับผัก, มารดา
 ไม่ทราบกิน. บ่าวในย่านคนหนึ่งทราบเรื่อง,
 นำความลอบไปบอก หมักเกลียนบุตรอีกคนหนึ่ง.
 หมักเกลียนเกรงว่ามารดาจะตักตวง, จึง
 นำเรื่องไปแจ้งแก่มารดา. มารดาไม่รู้สึกตัว
 ก็ประติเสธสาบานว่า “ถ้าหากินเนื้อ, ก็ขอให้
 เทวาททั้งหลายลากตัวไปตกนรกชั้นใดที่สุก.”
 พอลงแล้วชากคำ, ก็มีโลหิตออกจากท้าวปาก,

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กุ่มภี

ยศานันธียาลักลากเอาตัวไปนรก. หมักเหลียน กิ่ง. ๑
 ใ้พยายามสุดสามารถที่จะช่วยมารดา: มี
 การทรมานกายทุกขณะ, แต่ก็ไม่สำเร็จผล.
 คนหนึ่งเห็นเห็นมารดา มีเสอผาชาควน คงหน้า
 บอกว่าคอกอยากได้รบทุกขทรมานสาหัส, เห็น
 พวก บัควา นิรยาลลิก เ็นทอง และ อาหาร ที่
 หมักเหลียนเผาส่งไปให้, ไ้ยินเสียงมารดา
 ร้องขอให้ช่วย. หมักเหลียนคนขึ้น ก็ตกลง
 ใ้ไปหามารดาในนรก (สลบหรือตาย), ไ้
 เร่ร่อนไปในนรกทุกขุม, เสาะหา มารดาเป็น
 ช้านานจึงพบ. เห็นยศานันธียาลักลึงจับคว่ำ
 มารดาจะทุ้มทุ้งไปใ้ในมือใหญ่เพื่อก้มใ้สุก.
 หมักเหลียนโผล่ลง คุกเข่า อ้อนวอน ขอ รบิโทษ
 แทน ซึ่งตามเรื่อง อนุญาตใ้ให้แทนกันได้เช่น
 คราว. ทั้ไป หมักเหลียน ถูก ทรมาน
 ร้อยอย่างต่างขณะ แต่มิไ้ยอมอ้อ. ภายหลัง
 พระพุทธเจ้าปรากฏพระองค์มรคัมรุงเรื่อง, ครุส
 กะหมักเหลียนว่า ถ้าจะช่วยมารดาใ้พ้นทุกข
 ทั้ขอ อนุญาต ุณณะสงฆ์ สวค ุทัคใ้ ตาม พ้อ
 ณะเพาะพัทพร พระพุทธภูมิมากร จึงจะสำเร็จผล.
 ในที่สุด หมักเหลียน ก็ช่วยมารดาหลุดออกจาก
 นรกไ้. เทียบเรื่องกันเหต ถวายเข้าสงฆ์
 ของสงฆ์อานันนิกาย ซึ่งเรื่องคล้ายคลึงกัน

“สมัยครั้งหนึ่ง องค์สมเด็จพระผู้มีพระ
 ภาควา เสด็จประทับอยู่ที่ เขตวันวิหาร เมือง
 สาวตถิ. ในเวลานั้น พระโมคคัลลานเถระเจ้า
 พระผู้เป็นเจ้า เสด็จทักขิภิกขุภวคทวมนนยโลก
 ทั้ลลคดถึงขยายภมิ, ก็ไ้เห็นมารดา ท่านไป
 เป็นปรัททกขปชวเปรต, ทนทุกขเวทนาออยาก
 ร่างกายชยผอม. พระผู้เป็นเจ้ามีความเมตตา
 ระลคถึงพระคณแห่งมารดา, จึงนยาตรเข้า
 ใ้มารดาบริโลก. มารดาจึงรับเอายาตร
 อาหารพอดังมือแล้ว, แต่ยังไม่ทันจะบริโลก
 อาหารในยาตรนั้นไม่, ก็ยันคาลอาหารในยาตร
 นั้น ลูกเป็นเพลึงทั้งสน, ก็หาอาจะบริโลก
 อาหารนั้นไ้ไม่. พระโมคคัลลานเถระเจ้า
 จึงนำเอาเหตุนไป กรายทูลองค์ สมเด็จพระผู้ทรง
 พระภาควา. (เผิกโงนยอโหม่วไ้ยักกัเทม
 เกยบ พหยอัยกญิงหลกเสอหน้ายา) พระ
 พุทธองค์พระพุทธุภาครสแก่พระโมคคัลลาน
 เถระเจ้าว่า “กุก่อนโมคคัลลาน, มารดาของ
 เอนั้น สร้างเวรกรรมไว้ แต่ชาติ ่ปางก่อน ทนา
 เน้นนิก เหลืออานาจของเอนแต่ผู้เกยวะไปรค
 มารดาเอนใ้พ้นจากกองทุกขนั้นไ้ ทั้คงพง
 พระยามรพระอริยสงฆ์เจ้าทั้งสยค ุ จึงจะไปรค

๑ คคจากเรื่องกัารากะกักของอานันนิกาย พระครุคณานันนสมณจารย์ (บ) รรนา.

พ.ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

มารดาของเธอให้พ้นจากกองทุกข์ได้." พระ
โมคคัลลานเถระเจ้าเมื่อใดรับ พระพุทธเจ้า ทั้ง
นั้นแล้ว, พระผู้เป็นเจ้าก็ทำปฏิหารไวยาธนา
พระอริยสงฆ์เจ้าทั้ง สิบ ทิศให้ ประชุม สันนิยต
พร้อมแล้ว, พระผู้เป็นเจ้าจึงแจกของอาหาร
บิณฑบาตถวาย พร้อมทั้งเครื่องไทยทานต่าง ๆ
เสร็จแล้ว. มารดาพระโมคคัลลานเถระเจ้าก็
พ้นจากกองทุกข์ ไปสคติ โดยพึ่งอำนาจพระ
บารมี อภินิหาร แห่ง พระ ผู้ทรง พระภาคเจ้า และ
พระอริยสงฆ์ ทั้งสิบทิศ. คนเทศมนเืองมาจาก
พระสัทธิศรจน จึงได้กระทำการสวดต่อมาในพระยณิน."
(ได้เล่าเรื่องความลำบากจนไร้ซึ่งทายาททั้งสอง
คนด้วย).

ท่านจะเลาถึง ตัวพ่อ เช่นว่าบุญญาตมมาใน
คัมภีร์ บุลันพันชวย :-

ความประสงค์ศกทาพอน กเพื่อนำบุญญาตม
ให้ ล่วงพ้นจากความ อค อยาก และการทรมาน
โดยเร็ว, เพราะผู้ตายไปมีบาปกรรมทำไว้ จะ
ต้องรับทุกข์ทรมาน. เพราะฉะนั้น จึงมีศัพท
ติดปากว่า โท้งแซอ้วยลี้โคโย่ แปลว่า เพื่อ
ช่วยสรรพสัตว์ข้ามห้วงแห่งความทุกข์. เมื่อ
ผู้ใดตายไป, ญาติพี่น้องทั้งหม หรือ บุตร
ธิดา ที่มีใจกุศลถวายอุทิศทำบุญ, จะนิมนต์
หลวงจีนให้ ทำทมนวักหรือระนิมนต์ ให้ไปทำพิธี

ที่นั่นก็ได้. ถ้าทำที่นั่น, ต้องสร้างสถานที่
สวดมนต์ชั่วคราว (เคาน์เต็ หรือ เคาน์เต็ง -
อย่างทีพระญวนไปทำทางเต็ก) สำหรับหลวงจีน
ไปสวดในพิธี ถ้าผู้ตายเป็นคนยากไร้เสียใจ
ไม่มีญาติพอที่จะจัดทำได้, หลวงจีนและผู้
มีบุญก็ช่วยกันจัดทำให้, หรือจะจัดทำออกเทศ
ให้ทั่วไปไม่กำหนดเฉพาะก็ได้, เพราะถือกัน
ว่า ถ้าทำพิธี นี้ โดยบุญกุศลแรง. บางทีทำกัน
เป็นพิธีใหญ่ เป็นพิธีเค็ย กำหนดระยะทำใน
๑๐ ปี ๑๒ ปี หรือ ๑๕ ปี ครึ่งหนึ่งก็มี.

ผู้ใดบุญ แก่กล้า ประสงค์ จะทำบุญใน พ้น,
กำหนดวัน ทำวันใด ก็ยก ประกาศ กระทาย ส
เหลืองบอกไว้, ขอให้ช่วยกันส่งชื่อของผู้ตาย
โดยอาหารธรมณ์ ถูกล่าคายหรือประสพย์รับ
ภัยตายไปให้ จะใด ทำพิธีแก่ผู้คลี้. ส่วน
การเว่ยรายเงินสำหรับค่าใช้จ่ายในพิธี ต้องมี
เป็นธรรมดา.

ถึงวันพิธี มีประกาศห้ามฆ่าสัตว์ หรือ ขาย
เนื้อสัตว์, ร้องขอให้ประชาชนถือศีล เว้นจาก
การกินมังสะ จักทำรูป พระโพธิสัตว์ ทิ้ง
(จะอธิบายในตอนหลัง) กวนอิม พุทธ นาย
นริชบาล มีเจียมหลอดเป็นประธาน และรูปอื่น ๆ
ตลอดจนรูปเมืองนรก. รูปเหล่านี้ ทำด้วย
กระดาษ มีโครงไม้ ไม้ อย่างคึกักตากกระดาษใน

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

พิทักษ์เศ.

สถานที่ทำพิธี ใช้ลาน ตามปกติ โกลสระหรือเม่น้ำ, ทั้งโต๊ะบูชาหลายโต๊ะ เครื่องบูชาพร้อม, โกลสระมีเรือนกระต่ายขนาดใหญ่ แบ่งยื่นหาห้อง, ห้องกลางไว้รับ อิมเชิงซี (ยืนยังสุ) ๒ รูป ผู้มี หน้าที่นำวิญญาณจากโลกนไปสู่โลกอื่น, มีหน้าซีกหนึ่ง ซีกหนึ่งขาว หมายความว่าไปมาไต่กระมังนัยโลกและภุกโลก. ห้องสองข้างที่ตกไป เป็นที่พักของวิญญาณชายหญิงจะเกิดทางไปสู่ความรอกพัน. ยังมีเรือนกระต่ายขนาดเล็กอีกหลังหนึ่ง, ข้างเรือน มีรูปผู้แจกจ่าย เครื่อง ขริโลก แก้ววิญญาณ เพราะในภุกโลก มีร้านขายของอยู่ ๓๖ ร้าน สำหรับวิญญาณไปจับจ่ายเอามาใช้สรวบ, เพราะฉะนั้น ต้องมีกระต่ายสมมติว่าเป็นเงินแท่งทองแท่งเผาส่งไปให้. เมื่อจะเริ่มพิธี ต้องแจ้งให้ภุกโลกรู้. มีการเผารองกระต่ายขนาดใหญ่, และเผารูปคนขี่ม้าด้วย. รูปคนขี่ม้า คือ ม้าใช้ ผู้นำจากหมาย ขอกข้าวยไปให้ทราญ.

คราวนี้ถึงพิธีหลวงเงินสวคมนตรีซึ่งนำออกจากสุทรท่าง ๆ และมีคนบริวารลงประสานไปด้วย. ในคราวเดียวกัน ต้องจักหาอาหารข้าว หมู เป็ด ไก่ และขนมจกวางเรียงไว้. พิธี

กม

ตอนนั้นถือว่าสำคัญมาก ต้องใช้หลวงเงินทมความรู้อ่านาญเป็นผู้นำ, มิฉะนั้น จะทำเครื่องหมายน (มูตรา) ทำประพรมน้ำมนตร์ ทำสาคข้าวสาร และอะไรก็อะไรอันเกี่ยวด้วยพิธีไม่ได้ ถูกต้อง ขริขรณ์. ถ้าใน ที่ โกลสรมณจาลมสระนา ก็ให้สร้างสะพานน้อย ๆ ขึ้นหลวงเงินรูปหนึ่ง ดอกกระต่ายมากแผ่น ทำเป็นประหนึ่ง แยกให้ แก้ววิญญาณ ของ ผู้ที่ คาย ไปสมมุติว่ากำลังข้ามสะพานไปสู่ภุกโลก. หลวงเงินอีกรูปหนึ่งยืนอยู่ข้างหนึ่ง คอยรับกระต่ายจากหลวงเงินรูปแรก, รับเอามาแล้วก็เผาไฟ.

ที่บนแท่นกลางซึ่งทำเป็นสามชั้นมีหลวงเงินมาก รูปด้วย กัน สวคมนตรี มีคนบริวารประกอบหลวงเงินที่เป็นประธานในการสวดคือไม่มา (ไม่ทราญรูป ย่างที่จะเป็นไม้ เชื้อยวหุค ที่ขุนนางถือเข้าเผ่าพระเจ้าแผ่นดินกระมัง) ยืนอยู่กลางแท่นระหว่างหลวงเงินสองรูป. บนชั้น ทำลงมา มีหลวงเงินประจำสวคมนตรีทราญ. ขณะทำพิธีถึงตอนไหน ผู้ค้อย่อมทราญได้ คอยังเราฟังสวคมนตรีเกิดคำนำฉนั้น, เช่นถึงตอนวิญญาณไปตกนรก (พอเลี้ยวถึง), ถึงตอนที่วิญญาณผู้หญิง ตก ลงไป ในทะเล สาย เลือด (พอเลี้ยวซ้ายไธ), หรือถึงตอนถูกรถมานอย่างนั้น ๆ, ในที่สุกถึงตอนรอกพัน. ดังนั้น

กว่าจะเสร็จพอดี ตั้งแต่หัวค่ำถึงเที่ยงคืน. นอก
จากนี้ ยังมีวัดเชตะวันญาณในกลางเขื่อนทะเล
ของจีน เรียกว่า พิกกัช (เช่นเดียวกับวัด)
ในพม่าทางลัทธิ ก็ทำเหมือนเช่นข้างต้นแต่ขอให้
น้อยลง, และมีการลอยกระทงด้วย. พิกกัช
ก็อ้างว่าเนื่องมาจากหมึกเกลียน ตามหามารดา
ในนรก ดังได้เล่าไว้โดยสังเขปในหนังสือแล้ว.
ยังมีพิกกัชอีกชนิกหนึ่ง เรียกว่า รุ่ยเล็ก
เท่าเคย, เป็นพิกกัชที่ให้อาหารเชตะวันทั้งนา
และขก. พิกกัชเป็นจวร อย่างใหญ่ เสียค่า
ใช้จ่ายอย่างน้อยก็ถึงพันเหรียญ, เพราะต้อง
ใช้จ่ายรักษาหมู่ปลาเล็ก ใหญ่ เตียน กระดาษ
เงิน กระดาษทอง ฯลฯ เป็นจำนวนมาก.
ในท้องที่พิกกัชในวัดก็ประกอบพิธีบูชาด้วยเครื่อง
ซึ่งพิถีพิถันข้อความซึ่งคัดออกจากคัมภีร์ต่าง ๆ
และ จำนวนหลวงเงิน ที่เขาพิกกัช ก็ต้องใช้มาก
พิกกัชคนหนึ่ง มีการเคาะให้เขาห้องนี้ ออกห้องนั้น.
เริ่มพิกกัชแต่ยาค้างเที่ยงคืนเหมือนกัน. รุ่งขึ้น
ก็ทำอีก เป็นครั้งครั้งสัปดาห์ หรือมากกว่านั้น
จึงหมดพิกกัช. อย่างในนิกายเจงโก ต้องทำให้
โคเจกวันเจกหนึ่ง คือ ๔๘ วัน มีวันเต็มเป็น
วันสังคายนาพิกกัชวันหนึ่ง. การทำงาน ยกไว้
ไม่กล่าวถึงตัวพิกกัชทำ ถ้าจะพูดถึงความมุ่ง

หมายของพิกกัช, ก็เป็นการนำสมาธิ อย่างหนึ่ง
เพราะทำงาน ก็ด้วยความเชื่อมั่นหวังจะช่วยให้
ให้พ้นทุกข์ร่ำมาจากนรก, นับว่าเป็นกิจพอ
กุศลเจกนาอันเนื่องด้วยกรรมกรรมมพรมหิหาร
ควรสรรเสริญ. ข้างวัดหมึกทะเลเก่าเล่า
ย่อมทำพิกกัช เหล่านี้โดยย่อ ทุกวัน เป็นการท้าว
ทักเตือน. ถ้าเขาไปในวัดจีน, ก็อาจจะเห็นได้,
หากแต่ไม่ทราบว่าทำอะไรกันเท่านั้น.

มีพระโพธิสัตว์องค์หนึ่ง ถ้าถึงเวลาทำพิก
เช่นวัดญาณ มีการสวดค้อนนอน ขสา ขอ
ให้ปลดปล่อยทุกข์ ของสัตว์ ในนรก. พระ
โพธิสัตว์ องค์นี้ชื่อพระกัษิครวรร ๑ เป็นพระ
โพธิสัตว์ที่ตนอดกินมาก ในประเทศจีนและญี่ปุ่น
ถัดจาก พระโพธิสัตว์ อวโลกิเตศวร, เพราะ
ฉะนั้น เรื่องของ พระโพธิสัตว์องค์นี้ จึงพิสดาร
อยู่สักหน่อย. รูปลักษณะของ พระกัษิครวรร
เป็นชายหนุ่ม สวมหมวกเป็นรูปใบไม้ ทำแฉก
(อย่างท่หลวงจีนสวมในเวลาทำพิกใหญ่ รูป
ใบไม้หมายถึงกลีบบัว หมวกเช่นนี้เป็นของ
พระโพธิสัตว์สวม) นั่งอยู่เหนือแท่นคล้ายบุษบก
ข้างล่าง มีรูปชายแก่อยู่ข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่ง
เป็นรูปหลวงจีนหนุ่มศีรษะโล้น ข้างที่ด้าน
รูป หลวงจีน ธรรมมา คือไม่เท่าหัว มีวงแหวน

๑ The gods of Northern Buddhism, by Alice Getty

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กมุท

(ชักชวน) ผู้เขียนเรื่องเคยเห็นรูปพระโพธิสัตว์
องค์หนึ่งที่ในวัดมิ่งวรภพมลาวาส, แต่จำไม่ได้
เสียแล้วว่ามีรูปร่างเป็นอย่างไ; ทราบแต่ว่า
ในบริเวณวิหารที่ไว้พระโพธิสัตว์องค์นี้ มีห้อง
กระจก กองทับถมกันไว้มาก ซึ่งมีผู้เอาไปฝาก
พระโพธิสัตว์องค์นี้ ช่างจนให้ชื่อว่าห้อง
พุทธรูป แต่เรียกกันโดยสามัญว่า พระมาลัย.
ทำไมจึงเรียก พระมาลัย ยังไม่พบหลักฐาน,
ต่อมาได้เห็นเรื่องในหนังสือว่าด้วยคำรางเหล็ก
ซึ่งท่านพระศรีศรคณานันตมหาราช (ย) ธิราช
พบคำว่า เขี้ยวเข็ญของโยคี (เสียงใกล้เคียง
กับ พุทธรูป ของจีนมาก) ซึ่งแปลว่าดินแดน
ว่า พระมาลัยเถระเจ้า, ก็เป็นอันยกได้ว่าท่าน
องค์นี้ คือ ที่เรียกว่าพระมาลัย แน่แล้ว.

ในตำนานของนิกายฝ่ายใต้ มีเรื่องพระ
มาลัย ว่าเป็น พระอรหันต์ องค์สุดท้าย ภายหลัง
เมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้วเป็นเวลาช้านาน,
เมื่อเรื่องเกี่ยวกับของ ก็เรื่องไปโปรดสัตว์ในนรก
เหมือนนรกของจีน. แต่ที่ยังสงสัยอยู่ก็คือ
ทั้ง พุทธรูป หรือ เขี้ยวเข็ญของ โยคี
คำท้ายของชื่อ บอกชัดว่าเป็นโพธิสัตว์ ไม่ใช่
พระอรหันต์อย่างพระมาลัย, ในคัมภีร์สังกต
ก็รับรองชื่อว่า พระภิกษุศรคณานันตมหาราช, เป็นพระโพธิสัตว์,

ทั้งคัมภีร์ของ มหายาน ก็มุ่งโพธิสัตว์ภูมิ ทำให้
พระภิกษุศรคณานันตมหาราช, และในตำนาน ของ พระภิกษุ
ศรคณานันตมหาราช เท้าที่โดย ก็ไม่ปรากฏมี
ชื่อว่า มาลัย เหตุนี้ จึงต้อง พระโพธิสัตว์จะ
เป็นองค์เดียวกับ พระมาลัยหรือเห็นเถระได้ โดย
สถานใดไม่ทราบ. ถ้าจะให้เห็นตามเค้าความ
บางทีเรื่อง พระมาลัย อาจ มี อยู่ใน คัมภีร์ ของ
มหายาน คือ เรื่อง พระโพธิสัตว์กนิชศรคณานันตมหาราช,
เพราะ เนื้อเรื่อง พระมาลัยไปช้าง มหายาน มาก
กว่าของ หินยาน. นิกายหินยานรุ่นหลังได้มี,
แต่เมื่อไม่เห็นท่าทางว่าเป็นโพธิสัตว์ เพราะมี
พุทธลักษณะอยู่ จึงให้เป็นพระอรหันต์เสียดังนั้นก็
เป็นได้, ด้วยเหตุว่าโพธิสัตว์ ใน หินยาน เป็น
เพียง ผู้ปรารถนา พุทธภูมิ ถ้าไม่สำเร็จงาน
สมารถ ก็เป็นคนธรรมดาเราอย่างนั้น.

ทั้งนี้เล่าประวัติของพระภิกษุศรคณานันตมหาราช. ครั้ง
หนึ่ง มารดา ของ พระภิกษุศรคณานันตมหาราช กล่าว
พระสุวาทต่อพระโคตริน, แล้วถึงแก่ความตาย
ตกไปในนรก. พระภิกษุศรคณานันตมหาราช ประสงค์จะ
ช่วยมารดาให้พ้นทุกข์, ก็บูชาพระ
พักตร์ผู้มีพระพักตร์เจ้าแต่ปางก่อนเป็นนิตย์
ทุกวัน. วันหนึ่ง นางโคตรินได้ฝันว่าให้
กลับเป็นแล้วมารดา นรกถึง พระพุทธเจ้า แต่

พ. ศ. ๒๔๗๑

ลัทธิของเพื่อน

ปางก่อน, นางทำคาม. ในขณะถาวร^๑ถึงพระพุทธรูปเจ้า, ทันใด วิญญาณของนางก็ออกจากร่างไปถึงฝั่งมหาสมุทร, ได้เห็นสัตว์ร้ายตัวเป็นเหล็ก ย่างขึ้น ย่างเคียว อยู่ในมหาสมุทร. ในมหาสมุทรมีมนุษย์หญิงชาย วัยวัยนวนอยู่มากมาย, ถูกสัตว์ร้ายตัวเหล็กโดยกักอยู่เสมอ. อาศัยพุทธานภาพ นางมิได้กระหนกตกใจ. ขณะนั้น มีสัตว์คนหนึ่ง มาไต่ถาม และชี้แจงว่าท่านคือเซตคฤศคของจักรวาล มีภูเขาเหล็กกันไว้โดยรอบ.

นางถามว่า “ข้าพเจ้าได้ยินว่านรกอยู่แถวนี้, ทำไฉนข้าพเจ้าจึงเข้าไปถึง?”

ตอบ — “มาได้ต้อง อาศัย มโน อิทธิ และ เข้มแข็งด้วยกุศลผลบุญ”

ถาม — “ผู้รับทุกข์อยู่ในทะเล คือใคร?”

ตอบ — “พวกในชมพูทวีปทำบาป พยายาม และพึงตาย เมื่อพ้น ๔๕ วันไม่มีใครทำบุญอุทิศให้กุศลให้ ก็จะต้องจมตัวไปในที่นั่น. ดัดไปทาง ตะวันออก มีทะเลทราย อีก สอง แห่ง. การลงโทษกรรมอย่างร้ายกว่าที่เห็นมากนัก”

ถาม — “ถิ่นนั้นอยู่ที่ไหน?”

ตอบ — “ภายใน มหาสมุทร ทั้งสามแห่งนี้ มีนรกที่คุมขังมนุษย์ได้หลายพันชุม แต่ที่เข่นะหนักใหญ่ มี ๑๘ ชุม.”

ถาม — “มารกาข้าพเจ้าตายไปเมื่อไม่สู้ช้านาน. ยืนยัน วิญญาณไปไหน?”

อสุร ยืนยันถามว่า — “ก่อน โพธิสัตว์ มารคาท่าน เมื่อ ครั้ง มีชีวิตอยู่ได้ ประพฤติตนอย่างไร?”

ผู้ถามตอบ — “มารกาข้าพเจ้า เป็นคนยาก กุศลมีน้อย พระไตรทศน์, แม้จะมีความเชื่อก็เป็นครั้งแรกแล้วกลับใจอีก.”

อสุรถาม — “มารคาท่านชื่อไร?”

ตอบ — “บิดามารกาข้าพเจ้าชื่อ ชีระและเยติ (ไม่ทราบชื่อแน่) เป็นตระกูลพราหมณ์.”

อสุรประสานมือกล่าวว่า “ท่านจงกลับไปเถิด เพราะกุศลอันสำเร็จด้วยการภาวนาและการบูชาของท่าน เป็นเหตุให้มารกาของท่าน พ้นทุกข์ออกจากนรกไปเสวยสวรรค์แล้ว.”

แต่นางได้เห็นสัตว์ในนรกเย็นอันมาก ได้รับทุกข์ทรมานอย่างน่ากลัว, ก็ยังเกิดกรรมสังเวช, ตั้งประณิธานว่าจะขอฆ่าเพื่อกุศลไปทุกกลับ เพื่อช่วยสัตว์เหล่านั้นให้พ้นทุกข์. ต่อมาพราหมณ์ กลับชาติเกิดเป็นชาย, แล้วได้เป็นโพธิสัตว์ มีนามว่า คัทร, และได้เป็นใหญ่ในนรก, แต่ไม่ต้องการลงโทษกรรมคนสัตว์บาป, กลับชำระเป็นผู้โยกทางแก่สัตว์นรกที่ลำบากย่ำแย่ทั้งคนได้พ้นจากนรกไป. เพราะ

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กัมภี

ฉะนั้น การทักสินลงโทษสัตว์ในนรก จึงตก
แก่ ชก สยุม ม เญม ลอ ออง เช่นคน. ที่ใด
กล่าวไว้ซึ่งกันว่า ยี่เป็นสภายกนรกเป็นใหญ่
กว่าตทงสยุม ชก คองกน. อาเป็นองค์
เคยกนภยพระตงกเก, แคกไม่พยทมาว่า
เป็นองค์เคยกน. คำว่า กยคกรรภ แผลว่า

ทวงกน ทรงกยคำจนว่า ทง (ท = คน
จ = เกยไว้). เมื่อรกรกคควา อยู่ใดคน
ก็คงหมายความว่าอยู่ในครรภ์ของกิน เพราะ
ฉะนั้น พระตง จึง คอง เป็นใหญ่ ในนรก เป็น
ธรรมดา. เวลาทำพิณเด็ก คองมรปและ

แทนยชาพระตงไวเสมอ.

ยังมีประวัติพระตงเรื่องหนึ่ง ซึ่งไม่เหมือน
กับเรื่องที่เราข้างกันว่า พระตงนบนไฮสของ
พระเจ้าแผ่นดินสยาม ๑ นามตามแซ่ (สกุล)
ว่า กิม, และมีฉายาว่า เกยจก. เมื่อ
พ.ศ. ๑๒๕๗ ท่านผู้สนโลกออกบรรพชา
แล้วจาริกไปประเทศจีน. ตามความเห็นของ
นักปราชญ์จีนและชาวต่างประเทศหลายคนร่วม
กันว่า พระตงน คงไปจากประเทศสยาม,
เพราะในคัมภีร์ และ ศิลาจารก ซึ่งรักษาไว้ทั่ว
ข้างภษา เกยจก (ภษาออกไม้เกยจก),
เขียนชื่อชาติ กิม ของ พระตง ว่า ชินหลอ

หรือ ยางกักเขมหลอ. ถ้าคำหลังเป็นคำดก
ก็เขมหลอชกได้วาไปจากสยาม, เพราะเขม
ประเทศสยามว่า เขมหลอ; แต่ถ้าเป็นคำค
ก็น่าจะเป็นประเทศเกาหล, เพราะในสมัย
กล่าวนั้น มีประเทศชื่อ ชินหลอ หรือ ชิลล่า
เป็นกักหนงอยู่ในเกาหล.

เมื่อ พระตง จาริกไปยงประเทศจีน, ได้
ลงเรือล่องขึ้นไปตามลำน้ำเอียงชเกียง, ถึง
คำบล เกยจก, เห็นภมประเทศกงม, จึง
ตกลงใจขึ้นจากเรือถน, แล้วไปหาเจ้าหนาท
ชอนอก เกาหล จะไปเสอ พอสำหรับยง สวกมน
ภาวนา, เจ้าหนาทก็อนุญาต. พระตง จึง
นั่งลงเข้าถนถน. ประชาชนเห็นแสงเป็น
วิคมิออกจากพระตง, ก็แจ้งว่าเป็นพระผู้วิเศษ
พากันไปสักการบูชา.

พระตงเข้าถนอยู่ถนถน ๗๕ ปี. ถึง
ปี พ.ศ. ๑๓, วัน ๑๓ คำ เกยจก ๗, พระตง
ก็ บรรลโพธิญาณ และ สิ้นสังสาร์, สรรวม
ชนมายไค ๕๕ ปี. ก่อนถนนั้น มีชนนางเงิน
คนหนึ่ง ชื่อ มนง เป็นคนเลื่อมใสศรัทธา
ในพระตงมาก, ได้ถวายถนและคยยถน
จักอาหารไปถวายเสมอ. ครั้น เมื่อ พระตง
กยชนแล้ว, ร่างกายไม่เฒ่าเอยเป็นเวลา

พ. ศ. ๒๔๗๑

ลักษณะของเพื่อน

ชานาน, ยืนหลมท่งศพนแปลพลึงแลยชน
มาทว, แสงให้เห็นว่า พระคิง ลงไปช่วย
เปลืองทุกขของสัตว์ในนรก. ต่อมา มินกง
กับยุคร ชอ เคาเหมง ออกอุปสมบทเป็นภิกษุ
ในพระศาสนา. ท่านสองคน คือ รูปยืนอยู่
ซ้ายขวาของรูปพระคิง.

เรื่องพระโมคคัลลานคามหามารดาในนรก
มีมาใน ยูลันพันชวย (อุลลัมพันสูตร) ซึ่ง
ภิกษุธรรมภิกษุแปลสู่ภาษาจีนเมื่อ พ.ศ. ๕๘๕.
โดยนมาคัง. สมัยนั้น พระผู้มีพระ
ภาคเจ้าเสด็จประทับเป็นปกติด้วย พระสาวก ณ
คัลลว กยโกกั ยัง ในกรุงสวักถิ. ขณะนั้น
โค มกเกียนเหลียน (มหาโมคคัลลาน) ได้
ล่วงเอาถนทวารแห่งความรู้งามแล้ว เกีย
สามารถเห็นหลักอันใหญ่แห่งชว. พระ
เป็นเจ้ามีปวราณยานักที่จักช่วยบิดามารดาให้

พ้นทุกข์ เพื่อสนองคุณท่านโคยักภักภิกษา
มา. ด้วยภิกษุญาณ พระเป็นเจ้าโคเห็นแจ้ง
ชัดว่ามารดาซึ่งตายไปแล้ว โคตกไปอยู่ในหมู่
เปรตอสุรกาย, โคเห็นมารดาคอยากแสน
สาหัสหนึ่งและกระตกเขวชิตกตกกัน.

เมื่อพระมกเกียนเหลียน เห็นคัง, กรู สก
เป็นทุกชนก, จึงฉวยบาตรบรรจุอาหารแล้วส่ง
ไปให้มารดา. มารดาจับไว้และเอามือซ้าย
บีบปากบาตร เพื่อมิให้พวกเปรตแย่งชิงกิน.
ส่วนมือขวาที่หยิบอาหารขึ้นมาบริโภค; อาหาร
พลึงปาก ก็กลายเป็นถ่านไฟลุก: มีสามารถ
ระกินได้. พระมกเกียนเหลียนเห็นแล้ว ก็
เหลือใจระตกสิ้นความคยแค้นใจ, ร้องออกมา
โดยคัง, น้ำตาไหลลงอาบแก้ม, ้วยกลับไป
เฝ้าพระพุทเจ้า แล้วกราบทูลเรื่องให้ทรงทราบ.

พระพุทเจ้าตรัสว่า "มุลแห่งบาปของ
มารดาท่านลักซึ่งและมาก, ลำพังท่านเท่านั้น

๑ ท่าน ศาสตราจารย์ เซอร์เกส ได้กรุณาส่งเรื่องของพระโพธิสัตว์คัง ซึ่งมีอยู่ในหนังสือ
Ostasiatische Zeitschrift ปี ๑๘๑๓-๑๔ มาให้. ในนั้น มีเรื่องราวของ พระโพธิสัตว์คัง
และ เรื่อง นรก ของท่าน และ ญูขันไว พัสตาร. แต่ไม่มีโอกาสนำมาลงไว้ในหนังสือ เพราะเวลา
กระชั้นมาก, จึงใส่ใจไว้ว่าถ้ามีโอกาสเขียนอีก, จักกล่าวไว้ในตอนที่สองข้างหน้า.

๒ คำนี้ ท่านศาสตราจารย์ เซอร์เกส ได้กรุณาค้นศัพท์มาให้ ซึ่งแปลแยกได้ดังนี้
ก-เช (ก), คว-ไม้ หรือ ข่า (วัน), กย-ให้ (บิณฑบาต), โกกั-กำพร้าว และ ไร
ทพง (ขนาด), ชง-สวน (อาราม): เขตวัน สวน ของ ขนาดบิณฑบาต.

เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป

กมุท

ไม่สามารถจะช่วยให้อรอกพนักได้ แม้ว่าตัวท่าน
มีกตัญญูรู้แจ้งไปตลอดพิภพโลก และสรวรค
จะอาศัย ฟา และ กิน ทวยเทพ และ ยักษ์ ยศาร
ท้าวเจดโลกบาลหรืออาหารยผู้ฉลาดช่วยกับมือ
พนัก ในเรื่องจำเป็นของอาศัยคณะสงฆ์ใน
ทุกทิศแห่งโลกจึงระอกรพนักได้ กับเราขอ
ถึงอภัย อันจะถึงความระอกรพนักได้ โดยปกติ
“กล่าวคือ ในกลางเดือนที่เจ็ด สงฆ์ใน
ทิศทั้ง ๔ แห่งโลกจะมาพบกัน เวลานั้น เป็น
วาร มงคล ที่ ระสวด อธิษฐาน ให้ แก่ ขยพเขตชน
ยอนขึ้นไปถึงเจดีย์ ทั้งขยพเขตคามทั้งมณฑล
อภัย และท้องถิ่นทุกทิศ โทมนัสกับระอกรพนัก ขณะ
นั้น เป็นเวลาที่จะรักษาอาหารให้อรอกพนักกระทำพล
พร้อมกับ อ่าง ขรรจนาควย. นอกจากนั้น ให้
จิตหมอน นาคหอน อภัยเขยน ทนชน ผาห่ม และสิ่ง
อื่น ๆ พร้อมทั้งเครื่องกมทุกชนิดเอามาเรียง
วางไว้.

“ถึงกำหนดวัน ขรรคายุทธะกิดการชน
จะเป็นผู้ถือพนักเป็นอุษณำเพณญาณ, หรือเป็นผู้
ได้บรรลุตมแล้ว ซึ่ง ความบริสุทธิ์กิด, ผู้
เร็วอนไปเป็นญาณ ระวางทนไม่, หรือผู้อาศัย
ทวารแห่งความรู้อยู่ทุก (ลพญาณ) ขรรค
ความรู้อย่างแล้วกิด, ผู้ยังยืนอยู่แต่แห่งหนทาง
ระวางความกิดความชั่ว, หรือพระมหาโพธิสัตว์

ฉลิมมหาสถานกิด, ผู้พึงเป็น บัค (นวกกิก) หรือ ขรรคาคือมีความปรารถนาเช่นนั้น, หรือผู้
ได้สละขอสักขาบทอนมรสทุทระสาคขาบซึ่งเข้า
ไปในควงใจ และมีชีวิต อภัยด้วยคำสั่งสอนของ
พระอรหันต, หรือผู้ ใจบุญ และผู้สงขเลียม
กิด: ขยพเขตเหล่านั้น พร้อมด้วย คณะสงฆ์
ระเป็น (ทักษิณเขตขยพเขต) ผู้รับเอาอาหาร พล
โดยอาการ อันเคารพ แทนขรรคเขตขยพเขตซึ่ง
ทนทุกขุทรมาน อยู่ใน อภัยภมิตั้งสาม, และ
อาศัยกระท่ายชาเช่นเดียวกับสำหรับขยพเขตคาม
ทั้งมณฑลอภัย ก็จะทำให้อภัย ยศาร มารถานัน
ทวยชนถึง รอยย.

ขณะนั้น พระพุทธเจ้ามีรับสั่ง ให้ ขรรค
พระภิกษุสงฆ์ อานพระคัมภีร์ขรรพนัก อันว่า
ด้วยลิมมาทิจิระชนแห่งพระพุทธานศาสนา. นอก
จากนั้น เวลาขริ โภคอาหารกิดให้เข้าฉานอชทิศ
ส่งไปให้เขตขยพเขตขยพเขตขึ้น. การขยา
อาหารพล ต้องวางลงเฉพาะพระพุทธภูมิมากร
ยอนอยู่ในวิหารหรือในเจดีย์. เมื่อสวดอภัยมนตร
อชทิศแล้วญาณแล้วแล้ว, ให้ภิกษุสงฆ์
ตั้งประณทานแล้ว, จึงเริ่มขริ โภคอาหารนั้น.
ด้วยอิน มารถาของพระมกเกียนเหลียน
จึงระอกรพนัก จาก การ ทรมาน ของเขต อสุภกาย.
พระมกเกียนเหลียน จึง กรวยทูลพระพุทธเจ้าว่า

พ.ศ. ๒๔๓๑

ลัทธิของเพื่อน

“^๕ บิดา มารดา พระองค์ใด ^๕บรรลุลกคุณแล้ว โดยอาศัย พระไตรรัตน (๕) และด้วย บุญกุศล แห่ง พระภิกษุสงฆ์. แต่ต่อไป ในกาลภายหน้า ถ้า ^๕บรรดาพระสาวก แห่ง พระพุทธเจ้า จะทำ ^๕โดยวิสัยเดียวกัน เขาอย่างมาว่ง, จะช่วยบิดามารดา และ ^๕เปตบุตรเจ็ดชั่วให้รอดได้หรือไม่, พระเจ้าข้า?”

พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า “^๕ถ้ามันเป็นข้อสมควรนัก เพราะเรากำลังจะกล่าวเช่นนั้น. แต่เมื่อท่านถามขึ้นก่อน, ก็เป็นการดีแล้ว. สาธุชน เช่น ภิกษุ ภิกษุณี พระราชาธิบดี เจ้านาย และ เสนามาคย์ ราชบริพาร ทุก ^๕ชั้นตำแหน่ง ตลอดจนสามัญชน ผู้ปรารถนาโดยแท้ จะบำเพ็ญ กตเวทิตา แก่ บิดา มารดา และ ^๕เปตบุตรเจ็ดชั่ว ควรจะทำดังต่อไปนี้: ในวณชยณเท่งแห่งพระพุทธเจ้า อันตกในวัน ๑๕ คำแห่งเดือน

ที่เจ็ด ตามที่พระภิกษุคำนวณ, ให้ จักอาหารต่าง ๆ บรรจุ ลง ใน ถาดบูชา ด้วย พระภิกษุในแดนสวรรค์ ซึ่ง จะ อุตทิศให้ ความ มี อายุ ยืนยาวจาก โรคภัย หรือปราศจากความยากแค้น แก่ผู้ ^๕ที่ยังมีชีวิตอยู่, และอำนวยความสะดวก แก่ ^๕เปตบุตร เจ็ดชั่ว ให้ ^๕พ้น จาก แดน ของ เปรต อสุรกาย, เพื่อไป ^๕บังเกิด ใน มนุษย์ภูมิ หรือ สวรรภูมิ อันมีบันเทิงสุขเยียม หาเชดที่สุขุมได้. เพราะฉะนั้น บรรดา บุตร ผู้ กตัญญู และ สาวก พระพุทธเจ้า ^๕พึง ระลึก ถึง บิดา มารดา และ ^๕เปตบุตร เจ็ดชั่วเสมอ. เมื่อ ถึงวัน ๑๕ คำ ในเดือนที่เจ็ดทุกปี. จึงแสดงความปรารถนาที่จะให้ ^๕เห็นความ กตัญญู โดยบูชาด้วยอย่างใหญ่ (พัน) ^๕เฉพาะพระพรตปฏิมากร และพระสงฆ์ เพื่อเป็นกตเวทิตา แก่ ^๕บิดามารดาที่ใดเสีย รักษามา” ด้วยประการฉะนี้.

บุตรสาวเจ้าคุณ

โดย ก. สุนทโรทยาน

๑ ความรักเกิดด้วยเหตุ
คือหนึ่งบุพเพสัน
สองคืออนุกุลกัน
เปรียบประดุจดอกบัวสล้าง

สองพันธ
นิวาสร้าง
ในชาติ นนอ
สลบซ้อนกลางสินธุ์
(พระราชนิพนธ์ รัชกาลที่ ๕)

หล่อ่นสว้ย ! ลูกแล้ว หล่อ่นเย็นสตร์
ที่สว้ยที่สุก—สุว้ยสุว้ยที่สุก—เพื่อที่สุก ความ
งามของหล่อ่นคล้ายกับ ดอกกุหลาบ ยามอรุณ
กาล อันพึงจะส่งกลิ่นหอม ฉมชวนให้หนุ่ม
เกิดล้าหลังฉันใด ความงามของหล่อ่นและ
ความขี้นวนของหล่อ่นก็สามารถจะดึงดูดกวง
จิตที่ป่วยบรุษเพศให้กระนึ่งหลง—ยอมหมอบราย
กายแกว่งแกย เท้าหล่อ่นได้ โดย เร็วพลันฉัน
นั้น อ่า ! หล่อ่นงาม—งามอย่างไม่มีที่
วง พักตร์ กลม เกลี้ยง เพียง จะ เขี่ย หยั้น กวง
รัชนีกร ใน วันเพ็ญให้ ถึง ซึ่ง ความ อัมระยศ
ปราง ทั้ง สองข้าง ขาวสะอาด ปราศจาก คำหิ
พร้อมกัมมัสาย โททิดแห่งพรหมจารีขมิ้นเนื้อ
ให้กลายเป็นสีชมพู กุษาารัยกับโยษฐัน

แถมบางเสียงกระไร การตบแต่งผมเกล้า แ่น
ละ—เจ้าหล่อ่นก็ไม่แพ้สตร์อื่น ถึงแม้ว่า
หล่อ่นจะไม่แต่ง ขรรมชาติอันงามแห่งเส้น
เกศาที่คงจะอำนวยผลจานเป็นที่เพียงพอหรือจะ
เลิศเลอ อย่างที่สุก และที่เมื่อหล่อ่นสั่งเสริม
ความงาม ตาม ขรรมชาติให้ กระเคื่อง ชน แล้ว
ผลที่ไกรบิจะเป็นไฉน อากาการชมกชเมื่อยของ
หล่อ่น—อากาการ ยมยวน ของ หล่อ่น—ต่ำ เนียง
เสียง สรวลระริกของหล่อ่น ปานจะแปรวิดิจิตต์
บรุษเพศให้กระนึ่งเพื่อกระนึ่งถึงแทมถิมกาย

กษณะ เจ้าหล่อ่น กำลังนั่งอยู่ เหนือเก้าอี้
ภายในสวน มีข้อข้อดอกกุหลาบแรกแย้ม
พลาง พินิจ พิจารณา อยู่ ไปมา — แล้ว ก็ยม—
ยมมานแแต่เห็นรายพันอันขาวสะอาด ออฮา !

พ.ศ. ๒๔๗๑

บุตรสาวเจ้าคุณ

อาการขมขื่นของหล่อนอาจแล่นซึมทรายเข้า
ทรวงจิตตราวมืดระส่ำไฟฟ้า

“แม่ไฟอะไร พื้ทรวงว่าน้องคงคอยไม่
นานนักไม่ใช่หรือ?”

เสียงขรรยลั่นหนึ่งพดกชนเยื้องหลัง หล่อน
หันกลับไปพุดพร้อมกบิอาการขมขื่นไม่ ขรรย
ผู้นั้น รูปร่างสูง ไปรุ่งฉิวเนื้อ ค่อนข้างขาวหน้า
ตาสะสวย แต่ทว่าเต็มไปด้วยความทุกข์ช้ำ
อยู่ในราว ๒๒ ปี การแต่งกายและ วัฏกิจวิชา
สมสภาวะแห่งสุภาพบุรุษ

“สำหรับคุณพี่ น้องให้ช่วย แต่คุณพี่
ก็คงพยายามอย่างสุดความสามารถแล้วไม่ใช่
หรือคะ?” ส่วนน้อยพุดพลางลุกจากเก้าอี้
และชักทอดกุดหลาย ให้ ทริ่งกระคนเสื้อของชาย
หนุ่ม ชายหนุ่มผินบม และนั่งลง

“คุณพี่ทักขรอนอะไรหรือคะ?—คุณ
พี่หน้าเข้า—เคียว—บอก น้องหน่อยเถอะ ค่ะ
ทักขรอะไรนะคะ? น้องจะช่วยได้ไหม?”

ชายหนุ่มโคลง คีรีขะไปมาและ ถอนใจ
ใหญ่

“ถ้าพี่บอก น้องคงจะเสียใจด้วยพี่—หรือ
จะสมน้ำหน้าพุดก็อาจเป็นได้” ชายหนุ่มน้อย

“โอ๊ย! เรืองอะไรน้องจึงระคิกไปดัง
เช่นนั้น—บอก ชีคะ—คุณพี่ เสนอ—บอก ชีคะ

ไอ้จะนั่งอมพ่นาไว้ทำไมกันนะ?” หล่อน
พุดพลาง กระดกตัวเข้าไปใกล้ เอื้อมมือ ไปจับ
ไหล่เขาไว้

“เป็นเรื่องร้ายกาจมาก เทียน น้องเอ๊ย”
นายเสนอ ประพินชีพน เอ๊ยชน เขา ๆ พร้อม
กับขรรยโอบร่าเง้าหล่อนเข้ามาไว้ในวงแขน
และปลอบ “พี่ถูกไล่ออกจากงาน”

“คุณพี่ถูกไล่ออก!” หล่อนร้องท้วง
ความตกใจ

“ถูกแล้วน้อง เป็นความข้ำและความ
อวดคึกเขือหยงของพี่เอง

“แปลว่าหน้าที่ของคุณพี่หมดคือ และ
เงินเดือน เดือนละ ๒๕๐ บาทด้วยนะชีคะ?”

“เป็นเช่นนั้น”

ส่วนน้อยผละออกจากวงแขน กระเลียบหนี
ไปจนสุดเกาะทอดสายตามองดู ชายที่รักอย่าง
ไวยศ

“เรืองนั้นไม่เป็นท่าพอใจของน้อง แต่
น้อง คงจะไม่ พยิยเอา เรือง นั้นมา เป็น ข้อใหญ่
ใจความ” ชายหนุ่มพุดพลางมองดูหญิงสาว
ด้วยความพิศวง ในอาการกิริยาของหล่อน

“ออกจะเป็นข้อสำคัญสำหรับคิดนั้นมาก”
หล่อนพุดทักด้วยความไวยศ

“น้องว่าเป็นเรื่องที่สำคัญของน้องหรือ?”

ก. สุนทโรทยาน

กมล

“ถูกแล้วจ๊ะ เพราะน้องกับพี่เสมอนันท์
หัวใจเป็นอันเดียวกันแล้ว แะ——”

“ขอให้เลิกคิดถึงเรื่อนั้นเสียเถอะ”

หล่อนพยักขย

“น้องพูดว่าอะไร?—น้องมีความหมาย
เป็นอย่างไร—แม่ไฟเราะ?”

“หมายความว่า ความรักระหว่างเรา
ทั้งสองจะดำเนินไปไม่ได้เสียแล้ว”

“ความรักระหว่างเราทั้งสองจะดำเนินไป
ไม่ได้เสียแล้ว” นายเสนอร้องทวนด้วย
ความตกใจ

“อะ ชื่อนั้นถูกแล้ว”

“เพราะเหตุ—ไร?” ชายหนุ่มถาม
ตะกุกตะกัก

“เพราะว่าเกียรติยศของคุณไม่สมควรกับ
เกียรติยศของกิดิน” หล่อนตอบ

“แม่ไฟเราะจ๋า น้องพูดว่า—คำ—คำ—คำ—
หมกนั้นเป็นความรู้ดีอย่าง เริงใจ ละหรือ?
เป็นความประสงค์ของน้องละหรือ? พี่
แทบไม่เชื่อเสียเลยที่ว่าคำพูดเหล่านั้นเป็นของ
น้อง—”

“เป็นจริงดังที่ กิดินพูดทุกประการ—คุณ
เสนอ กิดินลาจากอนละกะ และเพราะในเมื่อเวลา
พอประจันอีก”

“ประเทียก่อนซีจ๊ะ” นายเสนอคำ

อย่าง ละห้อย “เกียวก่อน น้อง ควร
จะอธิบายให้พี่เข้าใจ อย่างแจ่มชัดเสียก่อนว่า
อะไรเป็นสิ่งที่ทำให้น้องลดความรักจากพี่ ถ้า
เป็นเพราะราคาสินค้า ๒๕๐ บาทละก็พอจะ
เสียใจมาก——”

“นั่นคือข้อสำคัญ!” หล่อนตอบด้วย
เสียงอันดัง

“นั่นหรือคือความคิดของน้อง? น้องลืม
ความรักระหว่างเราเสียแล้วหรือจ๊ะ? โอ!
ดวงจิตต์ของน้องเป็นอย่างไรรึ?”

“เปล่าจ๊ะ—ดวงจิตต์กิดินยังก็อยู่เสมอ นี่
เพราะกิดินมีความคิด กิดินจึงไม่เียงายา
สมาคม กับคุณ—กิดินเป็นลูกผู้มี ขรรคาคักก
เป็น ‘ขรรคสาวเจ้าคุณ’ กิดินจะสมาคมกับ
ขรรค์ผู้ ซึ่งโลกกิดินนิพนทาว่า ถูกไล่ออกจาก
งานอย่างคุณไม่ได้!”

“ร้ายกาจเกินไปนัก แม่ไฟเราะ พี่
พิก่อน” นายเสนอร้องคำด้วยความทรมใจ
“ช่างเถอะจ๊ะไม่ต้อง มาเถียง สบาย อะ ไร
ให้กิดิน พี่อีก จะไปไหน ก็เชิญเถอะ”

หล่อนพูดแล้วก็หันหลังกลับ เกรี้ยวสนม
พุ่มไม้หายไปโดยรวดเร็ว ทอทั้งชายหนุ่ม
ให้อาทรอยู่แต่ผู้เดียว อนิจจาเอ๋ย!—ผู้ใดจะ

พ.ศ. ๒๔๗๑

บุตรสาวเจ้าคุณ

สามารถทำนายได้ว่าภายในวงกลมของชายหนุ่มจะมีความรู้สึกเป็นประการไร ? อ้า ! ความรักได้อำนวยความทุกข์ระทมแก่เขาละซิหนอ กุญชรไพร่แม่สาวสวย—หล่อนช่างมีใจคอโหดร้ายเสียจริงเจี๊ยะ ครี ! เพราะหล่อนมิใช่หรือ ? หัวอกหนุ่มจึงแทบจะแยกแตกออกเป็นภาค ๆ คำพูดของหล่อนร้ายกาจเพียงนี้เขยวหนอ หล่อนช่างไม่สงสารเขาย่างเลย หล่อนรักเขาเมื่อเขามีสฐานะก็ แต่รังเกียจเขาเมื่อเขามีสฐานะตกต่ำ ฉะนั้นความรักของหล่อนจะเป็นความรักที่ยริสติดะหรือ ?

นายเสนอ ประพันธ์พาน ยืนนิ่งอยู่ด้วยความระอ้ารัก ความทุกข์—ความปราศจากโชคได้ทำเนิร มาสู่เขาอย่างรวดเร็วจึงเจี๊ยะหนอ—เกินนึก—เกินคาด—เกินฝัน ทุกข์ที่ต้องออกจากงานแล้วมีหน้า ซ้ำยังถูกคร่ำครวญ สลัดคร่ำครวญได้แล้ว เขาเขยหน้ามึงองค์พระพิฆเนศวรกำลังจะเล็ดลอดหนีหล่นสู่แม่น้ำด้วยความอันธพาลใจ พระพายร่ำเพ้อพิศพิศทุกขชาติ หวันไหวสะท้าน โธเนอียง ฉะนั้นก็เสมือนหนึ่งดวงจิตต์ของเขาถูกกวักไกวด้วยมหาทุกข์และกำลังจะจมถึงลงสู่ ความมืด—มืดคล้ายกับดวงเทียนที่คนเจ้าชั่งกำลังจะเคลือบเคลือบสละทิ้งจากถาดแห่งหนึ่งพ้นพ้นแล้ว อ้า—รักติดกาล—รักติดกาล

อันพึงระบ้างเหยียบมานัก ก็เหมือนหนึ่งดวงจิตต์ของเขา ดวงจิตต์ซึ่งกำลังถูกหุ้มด้วยความมืดมิดลอนชกอลแห่งมหันตทุกข์

วาระวิวิโยค ! กาลต่อไปความสับสนมาเยี่ยมเยือนเขาอีกหรือไม่ ? เขายืนนิ่ง มีอชวาเท้ายังยกเก้ายาวด้วยความอ่อนใจ ส่วนมือซ้ายนั้นปลุกคอกกุกหลายของขงฉัญ ชันมาพิจารณาด้วยความรักระคนแค้น เขาจะขว้างทิ้งเสียหรือไม่ ? เปล่า ! แทนที่เขาจะขว้างหรือขยทิ้ง เขากลับเสียบลงไปในกระเป๋าย่างระมัดระวัง ครั้นแล้วก็ค่อย ๆ เก็บตุ้มออกไปจากสถานที่นั้น

๐ ๐ ๐

—๒—

เวโรจน์ ไครจวบจวนจะหลับหล่นไคลแล้ว พันทะเลในขณะนั้นช่างงามแสนกระไร เป็นแพรวพรรณระวากย์เพ็ชรรัตนอันหาค่ามิได้ ภูมิภาพแห่งหิวัน ฉายมานั้น เราได้สาธยายแห่งผู้ทัศนงานมียากเขยอนหนี สภาพสทรี—สภาพบุรุษต่างพากันเกิด คลอสเคลือบเพื่อบริ อากาศอันลึกซึ้งด้วยความบรรเทิงเริงรมย์

“ไพร่เราถูกรัก เรากลับกันเสียทีละอะ ประเคียวคุณพระผูกงักขัยแก่ระคอบ เพราะพื่อนักว่าจะไปกินข้าวพระมกัณเฑ ” นี่เป็นวาทะ

ก. สุนทโรทยาน

กุ่มภา

ของ พระยาพิทยาภิรักษ์ พுகกับนางสาว ไผเราะ
จันทร์ประไพ หล่อนเงยหน้าขึ้นมองศุภกิตา
ด้วยความไม่พอใจ ในที่สุดก็พุดออกมาว่า
“คุณพ่อไป รัยประทาน กับแก คนเดียว ไม่ไ
หรือคะ ?”

“ไม่ไ่ก็ออกลูก เพราะพ่อชอกแกลไว้ว่า
จะพาคุณไปเที่ยว” เจ้าคุณตอบ

นางสาวไผเราะหันหน้าไปมองดวงอาทิตย์
เสียดน้อยหนึ่ง แล้วจึงเคียวตามเจ้าคุณนิศาไป

“เจ้าหล่อนคือใครกันจ้าน แกรู้จัก
ไหม ?” ชายหนุ่มผู้หนึ่งกระซิบกระชาตาม
เพื่อนเมื่อหล่อนเคียวผ่านเข้าไป

“ลูกสาวพระยาพิทยาภิรักษ์” สหาย
ของเขาตอบ

“สว้ยไม่ใช่เล่น หรือจะพูดก็ทักขึ้น
เช็ดเทียว”

“จริง ถ้าแก จะชอบหล่อน ละละมัง
ประสงค์ ?”

“ไม่เพียง แต่ ชอบ — รัก เทียวแหละ”
ชายหนุ่มผู้มึนนามว่าประสงค์ตอบ

“รูปสว้ย—รวยทรัพย์ อย่างไหน ?
กุชี่ ประสงค์ ไม่ว่าหล่อนจะเคียวไปทางไหน

ก็ยังมีคนมองเป็นตาเกียวกัันหมด”

“เราทำอย่างไร จึงจะรู้จัก กับ หล่อนไ้

เล่า ?” นายประสงค์ ประเสริฐวิทย์ เอ่ย
ปรารภกับสหาย

“เชียว ! ะยากอะไรนะ ไว้เย็นพนักงาน
กันเอง”

สหายทั้งสองพุดจาซบซิบกันสักครู่หนึ่งก็
เคียวมุ่งตามแม่สาวน้อยไผเราะไปโดยเร็ว

◎ ◎ ◎

พระพาย ไชยมา อ่อน ๆ กระ ทำให้พื้น
ทะเลเย็นละล่อนน้อย ๆ นายประสงค์ ประเสริฐ
วิทย์ ชายหนุ่มผู้มีความ รักใคร่กับนางสาว
ไผเราะ ได้ทำนริ กิจการ ของตนโดย อากา
เรียบร้อย จากวันที่สี่แห่งคราวที่ไ้ รู้จักกัน
และขณะนั้นเขากำลังเคียวคุยคลอไปกับหล่อน

“คุณพ่อของเธอ—กับคุณพ่อของฉันก็เ็น
เพื่อนกัน ฉะนั้นก็ไมเ็นการแปลกประหลาด
อะไร ไม่ใช่หรือคะ ที่เรามา รู้จักกันโดยรวก
เร็วเช่นนี้” นายประสงค์ พุดกับด้วยสำเนียง
อ่อนหวาน หล่อนยมีน้อย ๆ

“ถึงแม้ว่าเราจะไม่รู้ จักกันเอง คุณพ่อ
ก็คงแนะนำ ให้เรารู้ จักกันภายหลัง” หล่อน
เอ่ย

“ก็ไ่แล้วนี่ เธอไม่ควรจะบอกคุณพ่อ
ของเธอว่าเรารู้จักกันแล้วปล่อย ให้ ท่านแนะนำ
เร่อีกครั้งหนึ่ง ความสัมพันธ์ของเราจะ

พ. ศ. ๒๔๗๑

บุตรสาวเจ้าคุณ

ไต่เน่นซนเป็นสองเปลาะ ” นายประสงค์
พูดแล้วก็หัวเราะ หล่อนพระยักหนำรับคำ

“ก็ฉันเมื่อนัก” หล่อนพูดพลางหย่อน
กายลงบนถ้องหินซึ่งนายประสงค์กักกระทำให้ตาม
การสนทนาของหนุ่มสาว ทั้งคู่ได้ดำเนินไปใน
เวลาอันนาน แต่ข้อใหญ่ใจความของนาย
ประสงค์ ก็คือ กล่าวขวัญยกย่องหล่อน เพื่อ
ทำให้หล่อน รักตน หล่อนว่า อะไรเช่นนั้น
ถ้าหาก หล่อน จะ ว่า—กลางวัน เป็น กลางคืน
นายประสงค์ ก็คง จะ ว่า กลางคืน ด้วย เป็น แน่
ขรรณาคือหญิง มักจะขอมขอม—ไม่ขอมคำซักหุ
หรือ พุก ซักหุ ขอม ถ้อย คำ ที่ไฟเรา
อ่อนหวาน ฉะนั้นสตรี โดยมากจึงมักจะหลง
ลุ่มหลงขอมเจ้าชู้ ซึ่งในพุงของเขาเต็มไปด้วย
ถ้อยคำโกหก—อ่อนหวานปานน้ำเชื่อม วิชา
วิเศษ ของ นายประสงค์ ฅณกาล บัดนี้ก็เคิร แยก
เจ้าชู้ มิได้ ผิดเพี้ยน ก็ฉันนี้เขากับหล่อน
คุยกัน ไปไม่เท่าไร คำพูด อัน อ่อนหวาน
ไฟเราก็เป็นดัง ยักดวงจิตต์ หล่อนไว้ ไต่อย่าง
มั่นคง

หล่อนรักเขาหรือ ? เปล่า ! หล่อนมิไต่
รักเขา เป็นแต่หล่อนขอม—ขอมในถ้อยคำ
กิริยามรรยาทอันอ่อนโยนละมุนละม่อมของเขา
แต่สำหรับกตเวทิต้านายประสงค์เล่า ? อ่า !

เขาแทบเป็นบ้า—บ้าหลงรักใคร่ ในรูปทรงอัน
เฉิดโฉมของหล่อน คราวใดที่หล่อนเหลียว
ชะม้อยมองเขา—คราวใดที่หล่อนยมิใน ถ้อย
คำของเขา คราวนั้นก็เหมือนความปลาบปลื้ม
ยินดี จะแล่นซนสู่ชีวิตสูงสุด อ่า ! ถ้าเขา
มีโอกาสดได้ ครอบครองหล่อนไว้ แน่ ชก ไต่
ปลดปล่อย โลมหล่อน จนสมรักแล้ว ความ
ปรีดาปราโมทย์ จะบังเกิดแก่เขาเพียงไรหนอ ?

พอเจ้าหล่อนเอ่ยปากว่าอยากกลับ เขาก็
นำหล่อน ไปส่งทันที ถึงแม้ว่าเขาจะมีความ
เสียดาย ลัก เพียงไร แต่เขาก็ต้อง ถ้อยว่า
คำพูด ของหล่อน เสมือนหนึ่ง พระเสาวดีแห่ง
นางพญา.

◎ ◎ ◎

การกลับกรุงเทพ ฯ เพราะนางสาวไฟเรา
เยื่อหิวหิน นายประสงค์ก็เยื่อด้วย เจ้าคุณ
พิชานวัณษก็เยื่อด้วย และคงพระผดุงก็เข้า
เยื่อตามนายประสงค์คลุกซาญ อีกด้วยเหมือนกัน
สองเดือนต่อมา—และเป็นสองเดือนที่นาย
ประสงค์ ควบคุมครอบครอง เพราะ ความรัก พอ ชน
เดือนที่สาม ก็มีข่าวประกาศหมั้นระหว่าง
นางสาวไฟเรา กับพระประไพ กับ นายประสงค์
ประเสริฐวิทย์ ปรากฏ อยู่บน หน้ากระดาน
หนึ่งสี่ชั่วตัวไข่ง ๆ

ก. สุนทรภะ

กัมภีร์

หล่อนรักเขาหรือ ?—ถามได้ ก็ทำไม
หล่อนจึงรัยหมั้นเขาล่ะ ? เปล่าหล่อนมิได้
รัยหมั้น เจ้าคุณบิดาของหล่อนต่างหากเป็น
ผู้รัย แต่หล่อนก็มีใจเกลี้ยกล่อมเขา หรืออย่าง
ที่หล่อนจะนึกว่า เขาจะอำนวยความสะดวกให้แก่
หล่อนได้บ้างกะมัง หล่อนจึงมิได้ คัดค้าน

ฉันมนุษย์ ถึงแม้ จะมีเนื้อที่ไม่ ยิ่งหย่อนไป
กว่า ๓ ตารางนิ้วก็ แต่มีฤทธิ์เดชยิ่งกว่าไฟฟ้า
กระสุนปืน—หรือวิชา จิตตศาสตร์ ซึ่ง อาจ
โน้มน้าวจิตมนุษย์ ได้ตามความพอใจ ฉะนั้นก็
ไม่น่าจะสงสัยเลยว่า คุณหลวงพ่อนประสิทธิ์
จะไม่ฉันฉันเป็นภรรยา หรือ เป็น อำนาจ นำ ความ
สโมก มาสู่ดวงจิตต์ นายประสงค์ ประเสริฐ
วิทย์ โภยพลัน

ขณะนั้นคุณหลวงพ่อนประสิทธิ์กำลังนั่งทำ
หน้าที่ สกจกจิตต์ นายประสงค์ อยู่ ภายใน ห้อง
นั่งเล่น

คุณหลวงพ่อน “ คุณประสงค์ เชื้อผม
เถอะ หล่อนไม่รักคุณ ผ่าซี ! คุณทำไม
จึงเชื่องเฉื่อยเพียงนั้น ”

นายประสงค์ก็ยิ้มขลุ่ยผสม “ รัง !
ผมออกทะเลอยู่บ้าง แต่เป็นเพราะถูกขีรึก ”

คุณหลวงพ่อน “ ก็นั่นน่าซี ฟังจะ
อธิบายให้ฟัง แต่คุณรักหล่อนไม่ใช่รึ ? ”

นายประสงค์ “ ถูกละ ”

คุณหลวงพ่อน “ และอยากแต่งงาน
กับหล่อนใช่ใหม ? ”

นายประสงค์ “ แน่ะ—จะมาถามทำไม
กัน ? ”

คุณหลวงพ่อน “ อีก ข้อ หนึ่ง เถอะ
พ่อคุณ คุณรัก ฉะเพาะ ตัวหล่อน หรือของ
มฤคกัณฑ์ ? ”

นายประสงค์ นั่งอึ้งอยู่สักครู่ “ ถ้าได้
ทั้งสองอย่างละก็—แต่ มฤคกัณฑ์ ค่อย จะต้อง
การนัก ”

คุณหลวงพ่อน “ สมะให้คุณได้ทั้ง
สองสถาน ”

นายประสงค์ “ คือแต่งงานกับหล่อนเสีย
ในขณะหรือ ? ”

คุณหลวงพ่อน “ ม่ายซ้ำ ! คืออย่าง
นี้ โง่ ! เจ้าคุณพิทยา ารวมมฤคกัณฑ์หมด
ไม่ให้ เหลือเลย แล้วหล่อน จะไป ข้างไหน
เสีย ”

นายประสงค์ทำท่าเหลือกและร้อง “ อ๊ะ !
ไม่ใช่ละครับ คุณมันกระไรอยู่ ”

“ คุณรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ” คุณหลวงพ่อน

“ คอยฟังเถอะครับ สมมุติว่า คุณแต่งงาน
กับหล่อนแล้ววัน ก็คงสมหวัง แต่ไม่ก็ เพราะ

เหตุไร ?—เพราะเหตุว่า คุณจะได้แต่ตัว
 หล่อนเท่านั้นส่วนมฤคกระ ไม่ได้เลย ถึงได้
 ก็ไม่มาก—ไม่ใช่ส่วนทั้งหมด และหล่อนก็จะ
 ข่มคุณได้ เพราะฉนั้นถ้าเกียรติยศเสมอกัน

ขอโทษ—หรือ หล่อนดีกว่า ถ้าทำอย่างผมว่า
 คือ โกงเจ้าคุณ ให้มันได้แล้วเป็นที่สุด”

“ถ้าผมโกงคุณพ่อของหล่อน—หล่อนจะ
 ข่มแค้นงานกับผมละหรือ ?” นายประสงค์
 พูดอย่างไม่เต็มใจ

“พุทโธ ! คุณประสงค์ก็... เราจะทำให้
 หล่อนรู้ว่าไม่ละว่าเราโกง ทำให้สนิทสนม
 พ่อหล่อนสิ้นเนื้อประดาตัวแล้ว ะหันไปหา
 ใครได้นอกจากคุณ ที่ที่คุณถึงรักการเด็ก
 นั้นแน่—คุณประสงค์ผมจะอธิบายให้ฟัง”

คุณ หลวงพ่อนประสิทธิ์ พยายาม แล่ง
 กลโกง และ พูกว่าเกลี้ย กล่อม ต่าง ๆ จน
 นายประสงค์ออกจะคล้อยตาม

นายประสงค์ “คุณหลวงบอกคุณพ่อ
 แล้วหรือยัง ?”

“บอกแล้ว—เห็นก็ด้วยแล้ว” คุณหลวง
 ตอบ

นายประสงค์ “แต่หล่อนเป็นไม่ทุกมือ
 แต่ละนะ ?”

คุณหลวงพ่อน้ำ ทวีเราะก๊าก ๆ “ผีรัก

เขาสั่งเสียเค็มที่—พุทโธ! เซ่ผมเถื่อนนะ ไม่
 รอคณมือไปให้หรอก”

นายประสงค์พะยักหนำรัยคำ

◎ ◎ ◎

—๓—

ข่าว ประกาศหมั้นระหว่าง นางสาวไพเราะ
 และนายประสงค์ย่อมจะประจักษ์กับคลองจักษ์
 นายเสนอ ประพันธ์ พันธ์อย่างซัดเจน ความ
 เป็นไปในเมื่อสามเดือนกว่าล่วงมาแล้วนั้นมิได้

เคลือบคลาดจากความ ทรงจำ ของเขา แม้แต่
 น้อย เขายังจำได้ทุกสิ่งทุกอย่าง คำพูด
 ตีกับถลึงสวาทของหล่อนทุก ๆ คำยังกึกก้อง
 อยู่ในโสตประสาทของเขามิรู้วาย อากัปกิริยา
 ที่หล่อน แสดงแก่เขา วันนั้นยัง ชมชื่นอยู่

ในทรวงอกมิรู้หาย อนิเหา ! หัวโสตศรี
 เช่นหล่อนนี้ ช่างกลังกลอก ได้รวดเร็วราวกับ
 น้ำกลิ้งบนใบบอนแจ้วหน่อ ความรักของ
 หล่อน สะบั้น ไปพร้อมกับ ตำแหน่งเงิน เดือน
 ๒๕๐ ของเขา

อา ! ความรักของหล่อน
 ปลดเปลื้องออกอย่างง่ายคายประคองเขายิ่งที่เมา
 เกาะเสื่อ คำพูดที่ว่า “กิดัน รักคุณ”
 ทุ ช่วง ช่มช้าย ได้รวดเร็ว ประคอง แสงอาทิตย์
 เผลาหยากน้ำน้อย ๆ บนใบขี้ เขาอ่านข่าว
 ในหนังสือข่าวทบทวนไปมาแล้วก็ซึม อากา

ก. สุนทโรทยาน

ข้มของเขาเป็นอาการข้มระคนปนโคกข้มอย่าง
ปราศจาก ความหวัง โอ้ออก เอ๊ย—อาการ
ข้มของเขาเสมือนหนึ่งเป็นเครื่องสำแดงความ
โคกอย่างแสนสาหัส

๑ ๑ ๑

กิจการแห่ง บริษัท ทำ น้ำตาลทราย ซึ่งมี
เจ้าคุณพิทยา ๑ และ คุณพระผดุง เป็นหัวหน้า
ได้คำนวณมาจนกระทั่ง ถึงเดือนที่สอง แต่—น้ำ
อนาค—ความเจริญ แห่ง บริษัท ยัง มีทันที จะ
เฟื่องฟูขึ้นอย่างไร ก็ต้องมาล้มจมเสียในกาล
ครองตนเองขึ้น

จำนวนเงิน ๒๕๐๐๐๐ บาท ไม่ใช่ของ
น้อย สำหรับคนทั่วไปนับตั้งแต่เศรษฐกิจมาหา
คนขอทาน เงินจำนวนนี้เป็นเงินของบริษัท
และหายไปจากตู้ ข้องกันภายในบริษัท และเงิน
รายนี้ก่อบุญในความคุ้มครองป้องกันของเจ้าคุณ
พิทยา ๑ ทั้งเงิน จำนวนนี้ ก็ ค้นหาได้ ในบ้าน
เจ้าคุณพิทยา ๑ ด้วย

เมื่อ เป็น เช่นนี้ใครเล่า จะ กล้า ปฏิเสธ ว่า
เจ้าคุณพิทยา ๑ ไม่ใช่ชะ โมบ วัง ! เจ้าคุณ
ไม่ใช่ชะ โมบ แต่เจ้าคุณถูกชะ โมบความ
บริสุทธิ์ เพราะเจ้าคุณไม่มีความบริสุทธิ์จัก
สำแดง

ในที่สุด ศาลก็พิพากษาให้ เจ้าคุณ เจ้าคุณ

กุมภาพันธ์ กุมภาพันธ์

พิทยา ๑ จึงต้องถูกถอดลงเป็น นายเข้า จันทร์
ประไพ และ ในที่สุด ก็เป็น อ้ายเข้า—คำเนิร
ไปสู่กองมหันตโทษโดยไม่มีข้อโต้แย้ง ๑ ปี
มิใช่ เวลา อันเร็ว พลัน ยิ่ง ๑ ปี ในกอง
มหันตโทษด้วยแล้วยังยาวนานนักหนา อนิจจา !

คนชื่อ มัก จะ เสีย ด้วย คนคด เช่นนี้ และ หนอ
เกียรติยศ—เกียรติศักดิ์—ทรัพย์สินเงินทอง—
หมดแล้วไม่เหลือเลย และ ไม่มีหวังที่จะ
กลับมาเยี่ยมมารายพระกุล จันทร์ประไพ อีกแล้ว
นับวันแต่จะล่มจม—จมลงสู่ความมืด ไม่มีวัน
เจริญเฟื่องฟูอีกต่อไป สำหรับหล่อนเล่า ?

อ้า ! สาวสวยไฟเราะ—ไฟเราะ ยอดกรุณ
เล่า ? โอ้ อนิจจาเอ๊ย ใครจักสามารถ
ทายได้ว่า หล่อนจะบริเวณนาการ เพียงไร ?

ออกเอ๊ย ! เจ้าหล่อน จะเหลียวแลไปพึ่งพา
ใครเล่า ! พันธหรือ ? โอ้ ! เขาหมิน เขา
ไม่โยกอะไร กับหล่อนแล้ว—หล่อนเป็นลูกผู้
ทำชั่วเลวกรรมแล้ว หล่อนคือลูกนักโทษ
ชะ โมบเงิน หัวใจ หล่อน แทบ จะ แยก
ออกสักพันเสียง “ลูกรักของพ่อ—พ่อไม่ได้
ชะ โโมเงิน—พ่อไม่ได้ยกยอกเงินของใคร มัน
ใส่ ความพ่อ—มันโกงพ่อ—แต่พ่อ พูกล ไม่ได้
เพราะพูกลไม่ออก ลูกเอ๊ย—ยอมคายเสียดีกว่า
อย่าไปพึ่งพามันเลย”

อา! คำพูดของบิดาหล่อนเหล่านั้น ยัง จก
จารึกอยู่ในความทรงจำของ เจ้าหล่อนมิรู้ลืม
หล่อนต้องทกระกำลังยาก อย่างแสนเข็ญ แยก
เลือดตาจกหยาดหยอ แต่เศษขมขื่นที่จำรส
สาวไซ้ผู้ซอสัตย์ ยังคอยปฏิบัติดูแลรับใช้อยู่
อีกผู้หนึ่ง น้าอนาค! อาหารที่หล่อนไม่เคย
นึกเคยฝันเลยว่า จะแตะต้อง ก็ต้องทนลืมน ต้อง
กลืนให้ล่องล่อคอพอกหนัก ๆ ทั้ง งานที่ไม่
เคยจับก็ต้องจับ—ต้องทำ เครื่องนุ่งห่มที่ไม่
เคยสวมใส่ก็ต้องใส่ จะไปไหนแต่ก่อนน
เคยนั่งเหนือเขารอนอันอ่อนนุ่มแห่งรถยนต์ เออ !
บันทึก แม้แต่รถลาก หรือ รถราง หล่อนก็แทบ
ไม่มีสัตาจะขึ้นเสียแล้ว

หล่อนเป็นสาว—สาวแรกรุ่น หล่อนสว
สวอย่างประเสริฐ หล่อนจะให้ รัยภัยหรือ ไม่
ในเมื่อปราศจากผู้ปกครองเช่นนั้น ? หล่อน
ไม่เกรงกลัวอะไรข้างเทียวหรือ แน่นอนหล่อน
จะต้อง ใ้ รัยภัย—หล่อน จะ ต้อง หวาก ห้วน
พรันพรัง แต่หล่อนหาพึ่งพิงมิได้ อาชีพ
ของหล่อนกับจำรัสสาวไซ้ ก็คือ รัยจ้างเย็บเสื้อ
และดักลูกไม้คอเสื้ออะไรต่าง ๆ พอได้เงินมา
ซื้ออาหารเลี้ยงชีวิต ทั้งที่หล่อนเข่าอ่อนน้ก
กุน่าเวทมนยังนัก ความจนสอนให้ความเหยื่อ
หยิ่ง ของ หล่อน ปลาดินนาการ ไปโดย ดมยพลัน

บันทึก หล่อนรู้จักความเป็นไปของโลก รู้จักรส
แห่งความลำบากยากแค้นแล้ว

ดวงจิตของ หล่อนในเวลานี้ หวลนกก
เหตุการณ์เมื่อครึ่ง ๕ เดือนก่อนโพ้น อา !
หล่อนรู้ดี—ซมดี ตลอดแล้ว ว่าหล่อนผิด—ผิด
อย่างร้ายกาจ ผิดแทบจะถอนตัวไม่ชน หล่อน
อยาก จะ ไป หาเขา — นายเสนอ — นายเสนอ
ยอดชีวิต ของหล่อน—อยาก จะ ทรายลง แยก
เท้าเขา—อัน วอน ให้ เขา บกโทษ แต่
อนิจจา! เขาจะยกโทษให้หล่อนหรือไม่หนอ ?
บ้านเขาไม่มีหล่อนเสียแล้วหรือ ? แน่แล้ว
เขาคงลืมหล่อนเย็นแน่ หล่อนยังคิดกบ่ง
โคกเศร้าว่าบ้านดวงจิตรักสลาย ความหวัง

ของหล่อน ผิด—การ ที่ หล่อนนึกว่าเขาจะ ลืม
หล่อนนั้นเย็นอันผิดถนัด ทาไม้ เขายังไม่ลืม
ยงนักถึง หล่อนอยู่ทุกลมหายใจ เขาออก ขณะ
เมื่อเขาทรายระหัดเหตุอันร้ายกาจ เขาส่งสาว
หล่อนเป็นล้านพัน เขาใ้ใครจะไปหาหล่อนเอง
ถามข่าวคราวจากหล่อนด้วยตนเอง แต่—ความ
รักกับความแค้นยังเป็นประกายกันอยู่ “ปล่อย
ให้หล่อนรู้สแห่งความ ทุกข์ยากเสียก่อนเถิด
เพื่อจะ ใ้เขามนทเรียนอันกล้าหวยหล่อน”

“คุณคะ วันนั้คืนผมพบคุณเสนอค่ะ”
จำรัส บอกกับนายสาวเมื่อ กลับมาจากซอของ

ก. สุนทโรทยาน

กุ่มกั

ทวน หน้า ของ นางสาวไพเราะ ชำนาญ
โลหิตแห่งความยินดี

“พบที่ไหน—แล้วเธอพูดว่าอะไรกับจำรัส
หรือเปล่า?” หล่อนถามอย่างร้อนรน

“พูดอะไร” สาวใช้ตอบ “เธอยังฝาก
จดหมายมาฝากคุณละยังหนึ่งค่ะ” จำรัส
พูดพลางส่งจดหมายให้—สาวสวยยืนมืออัน
สั้นเทาออกไประยะ และรีบฉีกออกอ่านทันที
มีชนยตร์ ใบละ ๒๐ บาทพยับแนบอยู่ด้วย จด
หมายมีข้อความดังนี้

วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๗

คุณไพเราะ

ฉันได้ทราบข่าว อันน่า สยดสยอง ของ เธอ
แล้วรู้สึกเสียใจด้วย แต่ฉันก็หมดหนทางที่จะ
ช่วยเหลือเธอ ทั้งฉันหวังว่าเธอจะลืมฉัน
เสียแล้ว ความจริงก็จำเป็นเช่นนั้น เพราะ
ฉันเป็นผู้ที่ไร้เกียรติยศเกียรติคุณ ปราศจาก
ทรัพย์สินสมบัติ มายกฉันฉันรู้สึกคนแล้วว่าฉัน
เป็นคนไร้สูงจนเกินศักดิ์ และสมควรแล้วที่เธอ
จะกระทำแก่ฉันเช่นนั้น การที่ฉันมีจดหมาย
มาเยี่ยมนั้น เธออย่าทว่าฉันเป็นคนไร้
สูงจนเกินศักดิ์ประการใดเลย และฉันขออภัย
อีกครั้งหนึ่ง ที่ฉันยังอาจ ส่งเงิน มาให้เธอโดย
ปราศจากการขอร้อง เพราะฉันคิดว่าบางทีเธอ

จะต้องการขังกระมังและถ้าเธอมีความประสงค์
จะให้ฉันช่วยเหลือในความ ขาดแคลนของเธอ
ในครั้งนั้นแล้ว ฉันยินดี จะพยายามช่วยเหลือจน
สุดความสามารถและกำลังของฉัน

จากฉัน

เสนอ

แม่สาวน้อยน้ำตาไหลพราก ๆ ด้วยความ
โทมเศร้า โอ ! ถ้อยคำใน จดหมายของเธอ
แม้จะมีใจ ความไม่ มาก มาย ก็จริง แต่ ทว่า
ประจักษ์แก่ความรู้สึกของหล่อน เธอ
ยังระลึกถึง หล่อน อยู่—ยัง กรณา หล่อน อยู่
หล่อนร้องไห้—ร้องไห้ แล้วก็ยม—ยมทั้งน้ำตา
ยมโดยความปลายปลม และยกจดหมายขึ้นดู

“บ้านเธอ อยู่ไหน จำรัสรู้ ไหม?”

หล่อนถามเมื่อนั่งไปสักครู่

“เลขที่ ๕๑ ถนนราชวิถีค่ะ” จำรัส

ตอบ

“จำรัส พาฉันไป หน่อยเถอะ—พวุงนั้นะ”

๐ ๐ ๐

ความรัก อย่างบริสุทธิ์—ความรักอันมีค่า
เสมอชีพ ยักได้ประจักษ์กับดวงจิตนางสาว
ไพเราะที่ จันทระไพร อย่างแน่นแฟ้นแล้ว

ใจหล่อน เต้นแรง—เต้นด้วยความ กระตัก
ละอาย—ด้วยความขวยเขิน ในเมื่อหล่อน

พ. ศ. ๒๔๗๑

บุตรสาวเจ้าคุณ

ข้างเทียบเข้าสู่วิเวณเคหะน้อยของนายเสนอ
ผู้ยอศรัย

“คุณเสนออยู่หรือเปล่าคะ ?” หล่อน
ถามชายคนหนึ่งซึ่งเข้าใจว่าเป็นคนใช้

“อยู่” คนใช้ตอบ “คอยประเดี๋ยว
ก่อนฉันจะเข้าไปบอกท่าน”

สักครู่หนึ่งคนใช้ก็กลับออกมา “ท่าน
บอกว่า—เวลานี้กำลังมีอะไรไม่มีเวลาพอที่จะ
รับแขก”

หล่อนหันหน้าเลื้อยหน้าตาคลอตาอินจ่า !
นายเสนอ ยังผูกใจ แค้น หล่อน อยู่ อีก หรือ ?
ตกลงหล่อนต้องกลับ พาเอาความทุกข์ระทม
ทรวงไปสู่วังหน้าด้วย

วันรุ่งขึ้นหล่อนออกสู่ท่าอีก และควาน
นัยว่าเคราะห์ดี เพราะพบนายเสนอ ประพันธ์
พจนนังอยู่ทิวเขียงเรือน

“คุณมา หา ฉัน เพื่อ ประสงค์ อะไร ?”
นายเสนอ ถามเมื่อ หล่อน นั่ง ลง เวียงริบแล้ว
พลงเขื่อนหน้าหันแต่ไม่ใช่หันด้วยความโกรธ
หรือเกลียด หัน—เพราะความสงสาร ออ !
พักครู่ที่เคยผูกฝอยย่านจันทร์เมื่อวันเพ็ญ ยัก
นั้นก็ย่ำเท้ามองเพราะความทุกข์ เครืองแต่ง

กายที่เคย หู หวรา สะอาดเข็ม กลั้ว กลาย เป็น
เก่าคร่ำคร่าจนระเซขาวห้วน หล่อนทอด

สายตาอันหวานล้ามายังเขาอย่างอื่นนอน ไม่
มีบุรุษคนไรที่จะละเว้นไม่ส่งสารหล่อนได้

“คุณเสนอ ขา—คิ—คิฉัน—มา ขอบ
พระเดชพระคุณและขอโทษ” หล่อนพูด
ด้วยถ้อยคำอ่อนหวานแต่ทะลุทะลวง

“ฉันไม่มีอะไรที่จะบอกให้เธอ” นายเสนอ
พูด อย่าง แล้ว เขารู้ สัก ว่า เค็มไป ด้วย ความ
สังสาร

“ใช่—คุณเสนอขา ไปรอกอย่าทำให้
คิฉันเข้าใจนักเลยล่ะ—ไอ้ ! คิฉัน นี่ถึงเรื่อง
นั้น ชินมา คราวไร แล้ว หัวใจคิฉัน แทบ สลาย
ไปรอกกรุณาคิฉันเถิด”

“ฉันยกโทษให้เธอ” ชายหนุ่มพูด
อย่างผ่น

แม้สวณน้อยทอดสายตาคาล้ำกับเด็กอื่นไม่
เคียงสาไปยัง นายเสนอ ซากบักวีรยา ของ
ชายหนุ่ม ฅบ่ทัน เครื่องขมิ้ม เหมือนไม้ไผ่ ก็
หล่อนเลย แต่ภายในดวงจิตต์ของเขารุ่มร้อน
เพียงเพลิงผลาญ เขาใคร่จะโยยทอดหล่อนเข้า
มาในวงแขนและ ชื่นใจให้สาสม กับความรัก

ก. สุนทโรทยาน

กุ่มภี

เขาเหลียมมองกุหล่อนนิกหนึ่ง เห็นทวงเนตร เป็นคนใจไม่ไ้ระก่าต่อไปได้แล้ว”

คลอกลองไปก้วยอัสสุชล

เขาพุก พลง ก็ ครง เจ้า ปลอม ประ โลม

“กิ—กิดิน กรายลา คุณก่อน ละคะ—”

เจ้าหล่อนเสียอย่างสุครัก สาวน้อยเอ๊ย—ความ

เสียง หล่อน หายแหมแห้ง ลงไปใน ลาคอ ก้วย

ปลายปลื้ม—ปริกาปราโมทย์ของหล่อนในกาล

ความ ชื่นชม ——กิ—กิดิน—กิดิน—จะไม่

นัสสุทที่ระคะนาคำนวณได้ หล่อนเอนกายแนม

ล้ม พระเกษ—พระคุณ—ของ คุณเลย—คุณชา

กั้มอกชายหนุ่ม น้ำตาไหลหลังก้วยความยินดี

คุณ—”

“คุณพ่ชา — คุณพี่ชกชีวิต— คุณพี่ชก

“แม่ไฟเราะ !” ชายหนุ่มร้องเรียก

โทษให้แก่น้องแล้วนะคะ ?”

เพราะจะทนะการรักข้อไปอีกมิได้แล้ว “—พี่

แทนที่นายเสนอะระคอบก้วยวาวา เขา

รู้ ใจน้องแล้ว—พุกโทษให้น้องแล้ว ยักัน

ใช้ ภิรยา อันเป็นเคระของหมาย แห่งการยกโทษ

น้องไ้เเรียนรู้ ถึงความทุกขยาก แล้ว—ไฟเราะ

เยี่ยงชายหนุ่มหญิงสาวที่มีความพิศวาทอกัน

จำน้อง ยอกทักักของพี่—พี่ไม่ สามารถ จะ ทน

อย่างสุทซึ่ง

๑ กอกยิโธ อะโตะแคน แม้นกหลาย
ใครเทอหลง ทนงักกัก เหลิงหนกมือ

แต่ทำเพส กิเลศหยาย มันทรายหรือ
มักขันซ้อ เช่นยิโธ ฉินไ้เอย ๑

พระศรี นิพนธ

กลอนตลาด-โปรดส์ตร์ได้บุญ

อรุณ

ประพันธ์ตามเค้าเรื่องภาษาอังกฤษ

๑ จักประพันธ์คำทำอักษร

กลอนตลาดบาทบทพจน์สั้น
แม่บท ไทพลงพลากซาสลัส
ถ้าเพราะหลัฟ่งอย่างงั้น

๑ ประมาณกาลนานครันหลายพันปี
มีหนุ่มน้อยทรพลคนเขื่องใจ
สมญาแอนไครกลิสต์กเป็นทาส
ไอ้อกเอี้ยเวรามาตามทัน
นายใจร้ายชายแอนไครไอ้ขนาด
ไปอยู่อาฟริกันพรันอินทรีย์
ครันจะหนีเสียให้พ้นเหมือนชนโลก
ท่วยกฎหมายบัญญัติซัดเช่นนั้น
ขึ้นอยู่ไปไร้สุขทกข์ส่ำหี
ทั้งร่างกายบอยซำไม้น้ำนวล
แล้วหักจิตต์คึกว่าเลิกมาแล้ว
ท่ายภาพหน้าผ้ากระของเข้ากองไฟ
ทิวาวารภาพพิ้งกหักฮารมณ
จะหนี้นายความกลัวทิวัว

อุปกรณการกวีธรรม
โปรดส์ตร์แต่งให้เหมาะอย่าเยาะหยัน
ควรช่วยกันยกย่องให้คองใจ
ครั้งมูโรมนันทันสมัย
เพื่อนยากไร้มิตรญาติขาดพินช
ต้องชวยอาคมคักอัยยามกัยขัน
เจ้าจะหันฟั่งใครก็ไม่มี
จำรัสกรุงโรมยรีศรี
ถูกนายคิกำเล่นไม่เว้นวัน
จะต้อยโทษเช่นฆ่าถึงฮาสัญ
ให้อีกอันตั้นจิตคึกคึกเรว
น้ำตาหยกหยกย้อยละห้อยพล
แอนไครครวนเข้าค้ำระกำใจ
คงไม่แคล้วมียมมอครอกทไทน
แม้รอกไปทุกขีรณะจะผ่อนเบา
ออกเคิร์ชมเลียมทำสุบ้ำเขา
ออกวิ่งเหย้ารียรอันไม่อนใจ

การทูล

กัมภี

๑ ครั้นรุ่งสว่างจ้าแสงอาทิตย์
 คุ้มเห็นแต่เขาป่าพนาลัย
 ยลชะเงยชมเทือกเขายืนเงาเจ้า
 ควบพักผ่อนช่อนกายไถ่หลายวัน
 เขาคหาเห็นศิลาเย็นมันลน
 คุ้มเห็นอยบ่แท้แค่มาในวาศ

๑ มีช้านักประจักษ์เสียงสิงหราช
 แอนโคตรกลืนตาประหม่าใจ
 เหมือนหนเสื่อลงวนชลธิ
 พนราชเข็งสะยักหทัยกระยาน
 มันส่งเสียงเร้งร้องก้องสนั่น
 โกงทางฝั่งทุ่งคอโค
 พญาสัตว์เลื้อยเท้าแล้วเฝ้าร้อง
 โลหิตย้อยหยดหทัยมัทรมทาง
 แอนโคตรกลืนพิศเพ่งเล็งเท่าสัตว์
 ให้มีจิตคลุ้มเพทเวทนา
 ทำซมเขื่องเหมือนระเยืองให้ยลหนาม
 แอนโคตรกลืนเมื่อยมอช้องเข้าไ
 ห้ามโลหิตยักแผลก้วยแม่มอ
 แสกกความจงรักภักดีครัน
 แล้วลุกโลกโคกกลาเข้าป่าชฎ
 คายเอามาควหาโดยการบุญ
 มนุษย์สิ่งห้อยก้วยกันดินกัศหาย
 ไกล่ใจกันกันทุกวันมา

แอนโคตรกลืนคิกพระวงนักลสลับ
 เรวาโคตรสร้างแต่ข้างบรรพ
 รู้ว่าถ้าใหญ่กว้างทางคัมภี
 คาริพลันรียไปทันที่
 แอนโคตรชมชมเปรมเกษมศรี
 ใจซบคัมภีระพลัษระยไป

กัมปนาทคะนองร้องก้องป่าใหญ่
 สิงห์ยั้วมาคว่ำวิญญาณ
 พยภูมิกลัใหญ่ยาวทั่วหัวหาญ
 แลตระหน่งนำปลัด้ากรรม แอนโค
 ยืนชาสันเป็นสง่าท่าโมโห
 แอนโคตรเพ่งพิศพิณพลง
 คุกานองซัดเขินระเถียร่าง
 ไม่เสื่อมสร้างเจียแสดแปลบยาทา
 ก็เห็นมีหนามคำคำเท่าหน้า
 ฝ่ายพญาสัตว์เล่าก็เข้าใจ
 แล้วคำรามควากครอกคล้ายขอกโย
 คึงหนามใหญ่เนจะเยอนเลือนหลกพลัน
 สิ่งที่ไม่ก็กระคิกทางวงหน้าขึ้น
 คุกเลิกลั่นสัตว์ขึงหัยรู้คุณ
 เทียวัยสัตว์น่านาออกว่าน
 แทนพระคุณแอนโคตรเพอนไซมา
 ถ่านอทรายแย่งขึ้นโดยทรรษา
 ประมาดกว่าลัษไม่มีลัษ

พ.ศ. ๒๔๗๑

โปรดสัตว์ได้บุญ

พอรุ่งเช้า แอนไกรไวกุเข้าบ้าน
สิ่งที่ไคออกก้าวสะกักกับสัตว์ไฟ
ครั้นพลบค่ำคืนถ้ำที่สำนัก
ถึงยามกินร่วมกันกินสิ้นระคา

๑ ต่อมา แอนไกรคลิสิกิโยเข้า
อยู่กับสิ่งที่สัตว์รักสมัครใจ
โอกาสเหมาะจะลัดคักเข้าบ้าน
จะหนีหน้าพ่อคุณผู้ค้นเคย
แต่บุกขัฏขัฏกรทกรทว
เที่ยวเคียวเซอะเซอะซ่าประหม่าใจ
ทั้งผัวผอนจากวันหมดคืนนี้
ประชาชนลือเป็นหมอกแอนไกร
นครบาลเห็นวิคคิสังเกท
แล้วชักใช้เทือกเถาและเหล้ากอ
เขาจับไควว่าเป็นทาสยังอาทนิ
จึงร้องจำทำหนังสือสอยยุล
ส่งตัวไปกรมโรมราชฐาน
ว่าหนีนายร้ายกาจากเงินมา
ศาลตัดสินให้ประหารเสลาญชีวาคม
แม่ผัวมือท้าวหาญการชิงชัย
เป็นธรรมนิยมร้ายกาปลาอกอยู่
ร้อยทั้งร้อยวายวอกไม่รอกทว

จอมสัตว์คักคักอยู่ใกล้ใกล้
แอนไกรหาผลไม้มาตามทาง
ทั้งสองรักร่วมใจไม่เหินห่าง
ยามนอนนอนข้างไม้ท้างไกล
อยากเห็นหน้าเพื่อนมนุษย์สัตว์สัตย์
ก็เหมือนไข่มุกเล่นไม้เย็นเลย
เวทนาสิ่งที่สหายเสียกายเอ๋ย
สกุระเซ่ออาลาโอ้อาลัย
ลุ่มวิริมทาสาคัย
ระตู่ไทนน้ำทระเหมือนเปรตไซ
ทวนกเความีมากมายคล้ายใจไค
ยังร้องไห้ข้างที่ว่าเป็นข้ายอ
จึงถามเหตุให้แน่ถึงแม่พ่อ
แอนไกร อ้อแอ้อยไม่ใช่ชอยกล
นายยังมีทิวอยู่รู้เหตุผล
จักผู้คนคุมตรงลงนาวา
แล้วพ้องศาลไทยยังมีข้อหา
สืบกว่าโทษทัณฑ์ถึงบรรลัย
คือให้ราชสัททักขัตกษัย
ฆ่าสิ่งที่ให้ม้วยมอกจึงรอกทว
ทวยการสู้สิ่งที่ลิมิไซ่ชั่ว
ถ้าตักทวอย่างไทยไม่ทำรณ

[๑๓๕๓]

๑๑. ถึงวันนั้นกิดอักษณันท์ใหญ่
 รอมกษัตริย์ทรงศักร์และนักบุญ
 อันทวยราชย์อรุณญาตใหญ่ไ้
 บ้างส่งเสียงเซซาท้าพนัน
 แขนโครกลิสจิดคใจเหมือนไฟเผา
 นึกถึงพระใจคล่องล่องสวคมนต์
 มีอัยยหอกออกมาหน้าทั้น
 พระเจ้าจึงช่วยทาสให้คลาดแคล้ว
 พนักงานให้สัญญาณณะยัศสังข์หอก
 บ้างเคื่อนักโทษว่าอย่าหวาดกลัว
 พญาสัตว์สี่ขีย่างมาข้างซ้าย
 ราชสีห์คึกคะนองหมอย้องก
 พอให้ทามันกระโดดโลดเต้น
 หอกสะบัดหักพยับยับมือ
 สิงห์กระโดดข้ามเคียวแล้วเวียนกลับ
 พญาสัตว์หมอยข้างทางแวงไกว
 แขนโครกลิสถึมนศรสังเกตสังข์
 ที่แท คือราชสีห์ที่ไพรวัน
 จึงกอดคอสหายรักด้วยรัก
 บ้างว่าเป็นบุญแท้มาแต่ไ
 รอมกษัตริย์ทอพระเนตรเหตูปลา
 แขนโคร กรวยทูลเล่าว่าเขารัก

เป็นที่ใช้ประหารทาสชาติสกุล
 ทั้งเหล่าขุนนางมาทัวหน้ากัน
 จึงพร้อมใจกันมาจ้ะหัว
 บ้างนักพรันกลัวสังข์หัวไ้คน
 ลงนั่งเจ้ากลัวตายอยู่หลายท
 ะผลาญกับสังข์ที่เสียจริงแล้ว
 ยกโล่หักทำไว้ให้ใจแกล้ว
 อารมณณ์แนวไว ไม่เกรงกลัว
 คนร้องบอกกันลั่นสนั่นทัว
 บ้างชนหัวพองชลาตไม่อา
 แขนโครยัยหอกตามทำงานอยู่
 แขนโครสู้ดาบข้างไม้ว่างมือ
 แขนโคร ยันด้วยหอกถึงออกหัว
 เลียงคนซื้อไ้ลั่นสนั่นไป
 แขนโครหลบในครนังไม่คิงไหว
 ไม่ทำไมศุเหมือนเป็นเพื่อนกัน
 คิใจจริงจำไ้ ไม่นักพรัน
 เพื่อนยกบันคามมาควยอลัย
 ฟุ้งชนมพักกันอยู่ทวันไหว
 บ้างว่าไ้มนต์คิสังข์จริง
 ตั้งอ้ามาคยัดามไ้ให้ประจักษ์
 สัตว์สี่ขีกระเป็นสหายที่ซายก

พ. ศ. ๒๕๓๑

โปรดสัตว์ได้บุญ

พระทรงฟังสั่งให้อภัยไทย
คือ เสือผาเงินทองของพระองค์
ทั้งสิ่งใดโตทวีใหญ่ให้ แอนโคโร
โปรดสัตว์ได้บุญคุณทวี

จะไปไหนตามหลังกังสุวณ
อันเรอรวาเป็นคตติการิก
คือ บิกรมารคามหากษัตริย์
ทั้งครุษาอารยบท่านผู้ใด
กตัญญูรู้พระคุณอย่าหันหัน
เป็นมงคลยกมณตติกันนา

แล้วทรงโปรดประทานของต้องประสงค์
หนุ่มน้อยจงเป็นสุขสวัสดิ์
ร่วมมะโนร่วมรักเป็นสักขี
เพราะสัตว์มีใจมันกตัญญู
สองสัราญเคียงข้างไม่ห่างคู่
นั้นถถึงผู้อื่นยังเป็นอย่างไร
พระคุณชักล่ายสยสมัย
มีคุณให้ราฟงคะนังการ
มนัสมันหมายช่วยอวยสุขศานต์
ระบือเลียงสาธุการกำจรเอย ๑

๑ สุนทรวร กุริยภร กุลอนคตลาภ
เผยความกึก ชักเขียน ไม่เมื่อนเม้น

แก่สามารถ ขนาดไหน ใครก็เห็น
ข้อจริงเด่น เช่นพระปรางค์ โอ้อ้างเอย ๑
พระศรี นิพนธ์

ความรักครั้งที่สอง

ของ
นนทกช

สาวรปงาม ยกสายตาขึ้นดู ขณะที่ยืน
หนุ่มผู้หนึ่งย่างเท้าเข้ามาภายในห้องรับประทานอาหารประจำโฮเทลอันหรูหราด้วยผนัง

ชายหนุ่มผู้นั้นชื่อ อยู่ตรงประตูเข้า เข็มือ
มองบรรดาคนหาเงินที่สนับสนุนกันแน่น
ก่อนที่จะหันกลับ เขาแลกรงไปยังโต๊ะขนาดใหญ่
นั่งสองคนซึ่งตั้งอยู่ทางมุมห้อง และเขยิบ
หญิงสาวนั่งอยู่แต่ปลายฝั่งเดียว ทันทีสายตา

ของเขาและของเจ้าหล่อนก็ประสานกัน อย่าง
ทันทันที.

เจ้าหล่อนยิ้มน้อย ๆ เมื่อเห็นเขาแสดง
กิริยาเก๋ไก๋ และมีความสนใจที่แปลกประหลาด
กระซิบ หล่อนสังเกตเห็นชายมีรอยสัก
ขมของหล่อนเช่นกัน

ต่อจากนั้นหัวหน้าคนใช้จึงทราบดีว่าแขกเข้า
มาใหม่ จึงรีบสาวเท้าตรงไปทำความเคารพ
และเชื้อเชิญทันที.

ความจริงที่ว่าง ออกจะหายากสักหน่อย
นอกจากเก้าอี้โต๊ะที่มุมห้องอันเหลือ อีก

หนึ่งแล้ว ก็ไม่มีที่ไหนอีก หัวหน้าคนใช้
นำชายหนุ่มไปอยู่ที่นี่ พร้อมทั้งก้มตัวลง
กล่าวอย่างนอบน้อมต่อสตรีที่ตนชอบก่อน เป็น
เชิงขอร้องและเล่านกให้อีกให้เขานั่ง
“ขอโทษ หวังว่าคงไม่รบกวน ที่ความ
จำเป็นขงคิยให้ฉันมาร่วมโต๊ะกับเธอ” เขา
พุกอกตัว ขณะที่ย่อนกายลงบนเก้าอี้ตรงข้าม
กับหล่อน.

“ไม่เป็นไรมิได้ค่ะ”

หล่อนตอบ ด้วยความงามละม้าย คุยกัน
ชดเชยพอ

ชายหนุ่มมีอาการกระตือรือร้น แต่ก็ไม่
ลดน้อยลง เหตุด้วยความมีมรรยาทอันดีของ
หล่อน ไม่ช้าทั้งคู่ต่างก็สนิทสนมปราศ
โดยสนิทสนม หล่อนชักให้ไล่เลียงจนได้
ความซื่อถึงความเป็นไปส่วนตัวเขามากขึ้น

เขาอาศัยอยู่กับครอบครัวของพี่ชายซึ่งเป็น
เจ้าของไร่ชาในอินเดีย. และกำลังเฝ้าทาง
กลียานเดิม จึงแวะเที่ยวเตร่ที่จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๔๗๑

ความรักครึ่งที่สอง

เสียก่อนตามคำแนะนำของพี่ชาย

“คุณ พ เชื้อ ว่า ฉัน คง ชอบ ภูมิ ประเทศ
ของจังหวัดคนมาก” ชายหนุ่ม เอ่ยขึ้นในที่สุด
“เพราะเขาเคย ชอบมาแล้ว ครึ่งหนึ่ง เมื่อสอง
สามปีที่ผ่านมา ขณะที่มาเรียนอยู่ยังไฮเคิลัน”

ฟังคำพูดของเขา หล่อนยังเกิดความ
คึกปรีะหลุกหลั่นอย่างหนึ่ง ทว่าได้เคยพบเห็น
เขามาแล้ว ณ ที่ใดที่หนึ่ง หรือมีฉนวนกั้นของ
มืออีกชั้น ที่หล่อนคุ้นเคย และมีรูปร่าง
ลักษณะคล้ายคลึงกับเขา

ชายหนุ่มหวลขยับไปพูด ถึงเรื่อง พี่ชายตน
อีก ดูเหมือนเขาเข้าใจได้มากเหลือเกิน
“เมื่อเสกฟเฟ่น แนะนำ ให้ฉัน มาเที่ยว
ซีเยอร์นัน...”

“เสกฟเฟ่น?” หล่อนย้อนถาม พยายาม
ระงับ ความกระวนกระวาย มิให้ประจักษ์แก่คู่
สนทนา

“ถูก แล้ว — พี่ชาย ของฉัน — เสกฟเฟ่น
เซปาร์ค และเพราะเหตุนี้” เขากล่าวต่อ
ไป “พึงระลึกไว้ว่า เธอและฉันยังมีได้
แลกเปลี่ยนนามกันและกัน โรแวน เซปาร์ค
คือนามของฉัน”

หล่อนยังไม่ปรียากอยู่หลายวินาที

“ก็ฉันหรือคะ? มอนิกา แฮมิลตัน!”

หล่อนตอบ พลัง ใช้สายตาทิศแควะที่โฉมหน้า
เขาโดยถนัด ขณะ ที่เขาพิมพ์นามของ
หล่อน

“ขอบคุณมาก มิส แฮมิลตัน” ฝ่ายบรรณ
พักเสียงแล้วเขา พร้อมทั้ง ชะโงกหน้า ขำมิไ้
แสดงให้หล่อนเห็นว่านามนั้น มิได้ คึก ออก คึกใจ
เขาเป็นพิเศษเลย .

ภายหลัง ที่การ รับประทาน อาหาร เสร็จลง
มอนิกา ถูกร่างกายลุกขึ้น เลื่อนเก้าอี้ไปข้าง
หนึ่ง

“กาแฟเขาคงไว้ทางเก้าอี้ยาว โน่นแล้ว
คะ” หล่อนกล่าวขอก ชีมือไปทางเก้าอี้
พนักอีกด้านหนึ่ง .

“ฉันจะมี โอกาสร่วมวง กับเธอ ทันที ค่ะ
ไหม?” เขาพูดเชิงขอร้องกลาย ๆ และ
ลุกขึ้นตาม

“ตามใจ ถ้าคุณสมัคร เชิญทางนี้คะ”
ทั้งสองใช้เวลาให้เปลืองไปอีกชั่วโมงหนึ่ง
เต็ม ๆ ในการสนทนา คัมภีร์และผ่ายหรี
“วันหลัง ฉันจะ หาเวลา มาเยี่ยมเธออีก”
เขาพูดขึ้น ขณะที่ ฝ่าย หญิง เติรมลลุกขึ้น ระยะเวลา
กลับ

“ไม่จำเป็นกะมังคะ เพราะคุณก็ทราบ
แล้วว่า เธออยู่ร่วมไฮเคิลัน”

นันทกษ

กมล

“ถูกแล้ว แต่เธอน่าจะไม่ทราบว่าฉัน
หมายความว่าอย่างไร” เขาพูดเรียบ ๆ
“ฉัน เธอช่วยให้ฉันเบิกบานใจมาก แต่—
ง่า—ฟังตามเสียง ดูเหมือน เธอพูดมันโดย
ลำพังมิใช่หรือ?”

“คะ”

“ฉันก็เช่นกัน” เขาบอก ความจริง
“เธอจะรีบไปเคียวนหรือ?”

“คะ” คิดถึงภารกิจ จะต้องพบกับบางคนทันที
ถึงกระนั้นก็ผ่านไปมากแล้ว ก็คืนนี้ คะ มีสเตอร์
เซปป์อาร์ค.”

ชายหนุ่มฉวยมือที่หล่อนยื่นมาถือนิ้ว

“ฉัน ต้อง มาพบเธอ ให้ได้ ในวันพรุ่งนี้”

เขากล่าว และขรรจง ปลดปล่อยมือหล่อน อย่างแช่ม
ช้า ไม่กล้าขยิบหรือขยับโดยแรง.

“นี่คือธนบัตรที่คุณเสนอ”

“แล้วเรา จะได้ รับประทานอาหาร กันตรง
โต๊ะมุมห้องอีก” เป็นคำปรารภของสเตอร์เฟ่น.

หล่อนยิ้มให้เขาอย่างหวาน

“ลาก่อนชั่วขณะ มีสเตอร์เซปป์อาร์ค.”

“ลาก่อน มีสเตอร์มิลตัน ลาก่อนจนกว่า
จะถึงวันรุ่งขึ้น”

◎

◎

◎

คืนนั้นทั้งคืน มอนิกา นอน ไม่หลับ เหมือน

เช่นเคย เผ้าพลิกหน้าพลิกหลัง กระสับกระส่าย
อยู่ยงคึก หล่อนใช้สมองทรวงอย่างคึกคักบ้าง
ตั้งร้อยพันประการ อันที่จริงเวลาวินาทีเหล่านั้น
ช่างเหมาะต่อการคิด การทรวงและการวางแผน
แผนอุบายยิ่งนัก

นับว่าเป็นโชคก็ อย่างสิ้นสงสัย

เทพเจ้าบรรดาลให้หล่อนได้พบกับชายหนุ่ม นิ่ง
ชายเสตฟเฟ่นเซปป์อาร์ค โดยมีไดนาส ภรรยา
หลังที่หัวใจ ดวงน้อย ของหล่อน ต้องระทมทุกข์
เพียงกลัดกลืนของเขี้ยวเวลาร่วมแปดปี.

ความหลัง ครั้งโน้น หล่อนยังจำ ได้แม่นยำ

เมื่อแปดปีก่อน ระหว่างคืนหนึ่งฤดู หล่อน
เริ่มคุ้นเคยกับเสตฟเฟ่นเป็นครั้งแรก ณ บ้านพัก

ชายทะเลแห่งหนึ่ง ช่างเป็นวันอัน ขมขื่น
อะไรเช่นนั้น ตลอดเวลาสามเดือนที่หล่อน

สกลเปลี่ยนแปลงขึ้นมาก ความว่าแรงบรรเทของใจ
ได้คล้อยลงความทรงจำของหล่อนเสียสิ้น แทบ

ไม่ทราบว่าตนเองทำและประพฤติอะไรลงไปบ้าง
หล่อนมีความรักในเสตฟเฟ่น และเสตฟเฟ่น

ก็รักตอบ เขาเป็นเสมือนของครุฑก็ประจำของ
หล่อน เป็นเงาตามตัว ไม่ว่าจะย่างก้าวไปที่

ไหน ครั้นแล้วจะไม่ให้หล่อนเป็นสุขอะไรได้
แต่ก่อนจากร! โลกย่อมเปลี่ยนแปลงไปมาก

สภาพเสมอ ความรักนั้นมิได้ยืนยงแท้

พ. ศ. ๒๔๙๑

ความรักครึ่งที่สอง

หล่อนตลอดไป กระทั่งวันหนึ่ง — เป็นวันศุกร์ เสียดาย เสียเสียว่าเป็นของเล่นในชีวิต
ท้ายที่สุดจะจากไป อย่างหนึ่งเท่านั้น ส่วนหล่อนซี หลงรักเขา

“ถึงกำหนดกลับของฉันแล้ว มอนิกา แทะลัมประกาศกาย
บอกหัวใจ” คำพูดของเขายังก้อง โสโครหล่อน
อยู่เป็นเนืองนิตย์ “สิ่งเดียว ที่ฉันปรารถนา
แม้ว่า ฉันมีฐานะ ก็กล่าวหาเขากันคำ กังทเย็นอยู่
แล้ว”

เสกฟเฟน เยือนหน้า จากหญิง ที่รัก ขณะที
กล่าวแล้ว มอนิกา มีดวงหน้าอันชุ่มไปด้วย
น้ำตา หล่อนกล่าวคอยโดยมีพิทักษ์ทราย

ความรักของเขาที่คนรักเพียงไรว่า ความ
รักและเงินทอง ไม่จำต้อง เกิดคลอกกันเสมอไป
เมื่อมีความรักหล่อนอาทอนกักกันเกลือกกันได้
โดยไม่ปรียาก ขอแค่ให้เขายอมประสານ
ความรักกับหล่อนเป็นแล้วกัน

เสกฟเฟน ไม่คอยในชั้น เขาคอยเยี่ยง
ย้ายไปว่า

“นั่นแหละ บอกรัก เธอไม่ควรคิดกันไป
ก่อนใช้” พลังหัวใจเขา ๆ เขายังมี
เวลาอีกมาก เธอจะไม่ให้ โอกาสแก่ฉันบ้าง
หรือ ถ้าว่าสนาเราทั้งสองยังไม่อภัย อย่าง
ไรเสีย เธออีกฉันก็ต้อง ได้ร่วมทุกข์ ร่วมสุขกัน
ลาก่อน จงมีโชคก็เถิด!”

โชคก็! อนาคตนัก, เขามีได้นำพาต่อความ
อยู่ช้านาน ไม่ได้นำพา เขามา ใน ระยะมือ เขอม

ความรักที่ไม่สมผล มีอำนาจ เจริญ
เพียงไร เขาผลาญหัวใจเพียงไหน หล่อน
เริ่มรู้สึกวาง ๆ มอนิกา, กลาย เป็นหญิง
เจ้าทุกข์ไปอย่างประหลาด มีกิริยาอาการซึม
เซื่องเหงาหงอยเป็นเจ้าเรือน เขื่อนท้ายต่อ
ความหม่นเวียนของโลก เวลาผ่านไป
หาได้นำหล่อนให้พบปะชายคนใด ซึ่งพอจะ
สวมตำแหน่งแทนเสกฟเฟนไม่ ชื่อนี้แหละ
ดวงใจของหล่อนจึงระอุด้วยพิชิตกัน—พิชิต
แก่นที่ของการความซบเซา หล่อนนึกเสมอ
จะหาโอกาสสนองการกระทำของเขา แม้
โอกาสนั้นยังห่างมาไม่

ณ บัดนี้แล้ว โอกาสซึ่งหล่อนแสวงหา
อยู่ช้านาน ไม่ได้นำพา เขามา ใน ระยะมือ เขอม

คอกหรือ ? แน่แล้ว หล่อนควรขอบคุณ
สวรรค์ให้มาก ที่ทรงชักนำรูปการให้ ต่าง
ว่า หล่อนสามารถ ผูก รัก หัวใจ โรนเวน ผู้น้อง
เสกฟเฟ่น เซปยาร์ต จน หลงรัก ใน ตัว หล่อน
ต่างว่า หล่อนซึ่ง มีอายุ แก่กว่า โรนเวน หลาย ปี
ชาลล์ดอง ให้เกิดหนุ่ม รุ่งกระนอง ตก เป็น ทาย
แห่งความรัก ขอมคนเพื่อหล่อน บุษยาหล่อน
และในที่สุดยอมแต่งงานกับหล่อนแล้ว จะไม่
เรียกว่า เป็นข้อคอกแทน ความโศกเศร้าของ
เสกฟเฟ่น ละหรือ ?

ในกาลก่อน เสกฟเฟ่น เคยปรารถนา ถึงน้อง
ชายคนให้หล่อนพึ่งเนื่อง ๆ เข้ามีความรัก
ต่อโรนเวนมาก ทั้งได้เตรียมหาอาชีพอย่าง
เหมาะไว้ให้น้องชายหนุ่มด้วย ถ้าหล่อนแค้น
งานกับโรนเวน อย่างไรเสีย ก็ต้อง โกลาเลชีวิตนี้
กับ เสกฟเฟ่น เขาจะรู้สึกเป็นเกียรติเป็นแคน
เพียงไร แม้ทราบดีว่า น้องชายที่รักตกหลุม
กลของหล่อนอันเนื่องมาจากตัวเขาเป็นมูลเหตุ

มีอันหาเกิดขึ้นว่า หล่อนจะดำเนินแผน
อุบาย นั้น ได้โดย คลอดปลอดภัยหรือไม่ ?
หล่อนเองมั่นใจในผลสำเร็จอยู่เสมอ ด้วย
เหตุผลหลายประการ ถึงโดยหล่อนจะมีอายุ
แก่กว่าโรนเวน สองสามปีก็จริง แต่ที่หล่อน
ก็ยังเป็นสาวสวยอยู่ จวบยอยตามวัยมียาก

ทำให้เป็นเครื่องหมาย แสดงความมีอายุ สูงไม่
หากเป็นเพราะความโทมนัสเศร้าหมอง อากา
ระปรีดิ์ระเปร่าคอกอกไม่เมื่อแรกขาน ซึ่งจาง
หายไ้จากหล่อนชั่วเวลานาน เนื่องจากมรสุม
แห่งชีวิตของหล่อนนั้น หล่อนเชื่อว่าด้วยควา
มปลอยประโลมอันดีจากโรนเวนหนุ่ม หล่อน
อาจกลับมีชีวิต อันรุ่งโรจน์ดังเดิมอีกครั้ง หนึ่ง
บางทีจะสกลไ้กว่า ครั้งแรกก็เป็นได้.

นอกจากนี้ หล่อนยังมีคุณ วุฒิ เป็น พิเศษ
หล่อนทราบถึงวิถีชีวิตผู้คน รู้ วิถีพลีตพล
ล่อหลอก, รู้ วิถีชักโยยชักให้ตัวหุ่นเต้นไปตาม
มุ้งหมาย เปรียบเหมือนนางละคร ที่สั่นทัก
ในเชิงนาฏศาสตร์ กระนั้น ยะจะมีสิ่งไรอีกซึ่ง
จะเห็น อยู่สรวท กางกัน มิ ให้หล่อน คำนึง ความ
ความคึกไ้สะทก

มอริกา หัวเราะ เบา ๆ แสดง ความพอใจ
ด้วยสำเนียงเยือกเย็น ครั้นแล้วก็มีอภัยไป.

๐ ๐ ๐

หล่อนเหยียดแขนให้เขา พริ้มทั้งกล่าว
คำ กู้ใน ทรวงเลื่อง โรนเวน ลอยซิ้มมอริกัน
ไว้มั่น พลาญวอนขอให้หล่อนยักเวลาสนทน
ออกไปอีก นั้นเป็นเหตุการณ์ในวาทกรรม
“อีก ๑๐ นาที เกะเรอซ่า” ชายหนุ่ม
ละล้าละลัก “คนข้าง ขยับยืนสายนกระไร

พ. ศ. ๒๔๗๑

ความรักครั้งที่สอง

หรือเกรงว่าจะเป็นไข้ ฉันจะกลับไปนำผ้าคลุม
มาให้ ต้องการไหม้ๆ?”

“ข้างเถละ ค่ะ ก็ฉันไม่ผิวยาง นักตอก
แต่ก็คิดว่านักคึก โขแล้ว” หล่อนปลดแขนจาก
เขาย่างสุภาพ “สมควรจะลาภัยเสียที”

“ขังไม่กักนัก ฟังจะ...” เขายก
นาฬิกาข้อมือขึ้นดูในท่ามกลาง แสงนวลจำ แห่ง
ดวงจันทร์ “จำ ๒๒.๕๐ นาฬิกา”

“แต่ก็ฉัน มีจากหมาย จะ ต้องคอย ให้ เสร็จ
ระเบียบขึ้น” หล่อนกล่าวแก่เขา มีสำเนียง
ซาลงเจือปนในถ้อยคำทักว้าย.

“ถ้าเช่นนั้นก็นั่นใจ แก่—อ้า—มอริกา
จำ โอ๊ย—ขอโทษ—มีส แหมมีตั้น—ฉันเผละ
ไป”

หล่อนหัวเราะ ในท่าทางซอซออย่างไม
เคียดสาของเธอ

“เรียกก็ฉันว่า มอริกาเถละค่ะ ถ้าคุณ
ประสงค์เช่นนั้น” หล่อนอนุญาต

“จริงหรือ? ขอขอบใจอย่างสูง และ
เธอก็ควรเรียกฉัน โรแวน เช่นเดียวกัน”

“ค่ะ”
“ก็เดี๋ยว พวกต่อไปเถละ”

หล่อนหัวเราะเบา ๆ
“โง่เล้าๆ!” ชายหนุ่มกล่าวเตือน

“ฉันต้องการฟังน้ำเสียงของเธอ”

“หนักรักละค่ะ โรแวน ลาก่อน”

“เดี๋ยวก่อน ขอถามสักข้อเถละ ฟรุ้ง
เธอจะปลุกเวลาสักเล็กน้อยเพื่อง่ายนทรเทียว
กับฉันได้ไหม้ๆ?”

“ได้ค่ะ ไม่ขัดข้อง”

ชายหนุ่มสำแดงความซอซอในลำคอของ
สามคำ

“โอ้ โอ! ทั้งฟ้า ข้างงามอะไรเช่นนั้น
และ—จำ—มอริกา”

“มายละค่ะ” หญิงสาวค้ำัน “ก็ฉันขอ
อ้าเป็นครั้งแรก กู๊ดในท์ ค่ะ”

“โรแวน” อีกฝ่ายหนึ่งช่วยเสริม

“ค่ะ โรแวน” หล่อนทำท่าซอซอ
ซอมาย “กู๊ดในท์ โรแวน”

มอริกาซอชานามเขาย่างสุภาพ

โรแวน บรรจงรวมือข้างหนึ่งของหล่อนยก
ขึ้นทำท่าซอซอพิศ แต่ครั้นแล้ว ก็ซอซอ

คล้ายจะรู้สึกซอซอซอหัวใจ อันเป็นนิสัย
ของชายหนุ่มที่ไม่ซอซอความรัก เป็น แค่
ลยคล้ายมีอยู่ไปมา ในที่สุดก็ซอซอไปปล่อย

“ฟรุ้งนี้หวังว่าคงพยเธออีกนะ มอริกา”

เขาพยเสียงแหบแห้ง

หล่อนก็มึนซอซอเป็นเชิงรับซอซอ พलग

นันทภา

กุ่ม

เขื่อนหน้าไปทางหน้าข้างแยบฝรั่งเศษ โรวน
เผ้ามองเรือนร่างของหล่อนล้นหายไปใเงมึก

มอณิกาลับคั่นหลังส่วนควักย อดม
เอมใจ ริมผปากเม้มเขากัน อย่างกะซิบ...
จริงอยู่ แม้วาหล่อนจะบังเกิดความปลื้มยกเป็น
ลนพน์ แก่กเป็นความปลื้มที่เห็นผลการสนอง
ความแค้นอยู่เบื้องหน้าไร ๆ หากได้พาพิง
ไปถึงเรือรักใคร่ฉันทหนุ่มสาวไม่

ข้อแก้ตัวหล่อน ยกขึ้นอ้าง กับโรวนว่ามี
จกหมาย จะต้องคอยให้เสร็จนั้น ย่อมส่งเสริม
การปลุกตัวของหล่อนได้โดยสนิทสนม หล่อน
ประสงค์จะอยู่ตามลำพัง เพื่อจะมีเวลาได้ใจ
นั่งถกอุบายซ่อนเรณลับ มีเวลาสนใจเมื่อนั่งถก
ผลของการกระทำนั้น

หล่อนหาได้แยกไฟฟ้าในห้องขึ้นไม่ เป็น
แค่สาวเก่าไปย้งหน้าข้างยานหนึ่ง แลยยาน
ออกกว้าง แลรุ่มมานั่งคาไปไว้ข้าง ๆ
แสงจันทร์ส่งลพวยพุ่งเป็นลำยาวเข้ามาภายใน
หล่อนหันกลับไปทู่โตะเครื่องแย่ง รุกขหรี
ขึ้นสูยแก้วกาญจนาตัวหนึ่ง แล้วลากเก้าอี้ไปนั่ง
ตรงหน้าข้าง

มอณิกานั่งทอดอารมณ์อยู่เช่นนั้นเป็นเวลา
นาน คุกคามงาม และสิ่งทีเจียวยแห่งราตรี
ภูมิภาพรอย ขริเวณอันฮายไปควย แสงจันทร์อัน

สภาวะตา พระพวยในทองคัก โยกสะยักยอก
พฤษา ให้ เอนโอนไปมาน้อย ๆ ทั้งฟ้า
ปราศจากหมู่เมฆ คายก้วย สิ้นาเงินออน คงเห็น
ใช้กำมะหยะเนอศุปลากไว้ คงการใหญ่่น้อย
ทองแสงยิบระยิบทั่วทิมมพรภาศ .

มอณิกาพ่นควนยหรี ออกทางช่อง หน้าข้าง
ที่เผยกว้างอย่างแจ่มจ้า พลาเงใช้ ส้มอง
ทรงเห่การอยู่อย่างสุขุม

ชายหนุ่มที่หล่อนพึงจากมาเมื่อสักครู่กำลัง
หลงวณเวียนฮอยในย่วงสิ้นที่ของหล่อน กำลัง
หลงรักหล่อนแทบถอนหัวไม่ขึ้น มอณิกานึก
พอใจในฮ้อน เพราะ เห็นทาง แส่ก ความ
สามารถของหล่อนควยในควย ฮั่วเวลาเพียง
สัปดาห์เดียว ใครเลยจะนึกฉ่นว่า หัวใจ
ชายทั้งหนุ่มและรูปร่าง จะเปลี่ยนสภาพไปได้ถึง
เพียงนั้น

ในคอนคั่น เขาและหล่อน เริ่มรู้จัก กันโดย
บังเอิญ ซึ่งต่อมาฝ่ายเขา ได้ประสานความ
สัมพันธ์ ให้แน่นแฟ้นขึ้นอย่างรวดเร็ว หล่อน
เองไม่กล่าวทักทาน เป็นการก่เสียดิกที่เขา
พาคนเข้าสู่หลอมอุบายฮั่นหล่อนก็กล่อไว้ ไม่
ยากแก่หล่อน จะคงใช้ได้ทีเหลยมอย่างอื่นให้
เปลื่องส้มองและเวลา

และชดวันเล่า โรวนมีสภาพเป็นอย่างไร

แทนขยันไควว เกิดทุกสิ่งในควเขามอบ
เป็นสิทธิ์ของหล่อนสิน ยังเกาะเผยความ
จริงใจออกเท่านั้น พว่งนี้แล้วเขาจะวัยหล่อน
ไปเที่ยวทางรถยนต์ และก็อาเป็นพว่งนี้ที่เขา
คงจะวิ่งวนให้หล่อนสมรสด้วย หล่อนคว
จะปฏิบัติอย่างไร? ไม่ยาก ภายหลังที่เขา
รวัน รานพอ สมคว หล่อนจะ แสร้ง ทก
ลงวัยคำอย่างจำใจ แล้วเขาก็หล่อนคงได้
สมรสกัน โอ! หล่อนช่างโชคคั่นักหนา
เพราะอันแท้จริง โรแวนก็เป็นชายหนุ่มที่รูปร่าง
หมดจดหาตัวพบได้ยากผู้หนึ่ง

๑ ๑ ๑

รุ่งขึ้น ขณะที่ มอนิกา นั่งเคียง ไกล ไซ กับ
โรแวนบนรถยนต์คันน้อยนั้น หล่อนรู้สึกว่
หัวใจตนเองเต้นถี่และแรงผิดปกติ

จึงทักคาค โรแวนได้ขอร้องให้หล่อนทำ
การสมรสเสียกับเขา ซ่อนหล่อนมีชัยสมท
นักไว้ แต่ถ้าวลพถถึงอายุปกริยาที่เขาแสดง
ความรักต่อหล่อน มอนิกากลับเป็นฝ่ายปราชัย
โดยรวายกาย

หล่อนมิได้เฉลียวใจและเตรียมหาทางคั่น
รับการเสียความมรดกอย่างอาพหาวุของเข เป็น
แต่คิดว่า เขา คง แสร้ง ขท ขาท อันเงง ห่งอย
เหมือนเช่นเคย เรียกหล่อนเข้าไปใกล้แล้ว

พกลึงกุกกัก ซึ่งหล่อนอาวางขทาทได้
สนิทสนม

เมื่อรถแล่น วกลง ไปตามถนน จน
กระทั่งถึงขมทเปลี่ยวแห่งหนึ่ง โรแวนเออม
แขนมากุมมือหล่อนไว้ ยังเกิดการนังเงย
กันอยู่ครู่ใหญ่ โรแวนจึงทำลายความสงคั่น
“วันแหละ มอนิกา ฉันจะแถลงความจริง

ให้เธอทราบ” โรแวน ทอดสายตากกหญิงสาว
“เธอเป็นสหายกตสคของฉัน บอกทวง ๆ ฉัน
รักเธอ เป็นความรักที่สงพันความรักไร ๆ
ในโลก หล่อนจะปลงใจเป็นของฉัน และมี
สิทธิ์ทุกอย่างในควฉันใดหรือไม่”

ท่าทางอันน่าชมเชยและอำนาจอย่างใน
ตัวเขา ทำให้ หัวใจหล่อนอ่อนลงได้โดยฉยพลัน
มอนิกาก็อึกไม่ปริปากอยู่ช้านาน

“คุณยังมีควมมู ในควคั่นน้อยนักโรแวน
ถ้าคุณทราบว่า...” หล่อนผันพทอย่างลำบาก

“จงมองคั่น มอนิกา” เขากล่าวทอยพลง
จับแขนของหล่อน ส้นพอให้ ประชันหน้า กับ ตน
“เธอไม่ใช่โน้น” เขาพกลยไป “เธอ

ฉลาดพอ ที่จะมองเห็น และหยั่งทราบหัวใจฉันได้
ทุกคำพทที่หล่อกออกมาแต่ละคำ ล้วน เป็นควม
จริงทงสน เธอผู้มีควงใจบริสุทธิ์ คดลง
ตามคำขอของฉฉฉฉ แล้วเธอก็ทราบทอไป

นั่นทุกขี

กุ่มภี

ว่า ฉันรักเธอเพียงไร อาตมางความ
สักและขอตรงต่อความรักไ้เพียงไหน โอ
มอณิกา โลหิตทุกหยกในควันจะพลเพื่อเธอ
ผู้เดียว”

หล่อนนั่งฟังถ้อยคำพรณาของเขา แต่
มิไ้รู้สึกตนเค้นย่นก็ด้วยแม้สั่นอโย หล่อน
เคยรู้รสความรักมาอย่างแล้ว ถ้าจะไป
เหมือนจะก่อนชายหนุ่มผู้เสียอก

“หล่อนยอมปลงใจหรือ มอณิกา?”
โรแวน ยืนถาม “ตัวฉันมีค่าสำหรับหล่อน
บ้างหรือไม่? โปรดคอยมาเถละ”

มอณิกา ยังคิดไ้ว่า มีขั้ควรที่หล่อน
จะรีบฉวยโอกาสที่เขายืนยื่นไ้เห็นแล้วเดินไป

“เราเพิ่งมีเวลาเห็นกันนอยนกันคะโรแวน”
หล่อนพูดเบี่ยงบ่าย
“นั่นหรือ คือ อุปสรรคที่เขื่อนนำมากกกัน
ความรักระหว่างเรา?”

“คุณ ควร จะทราบ ว่า คิฉัน มี อายุ มาก
กว่า...” หล่อนคคค่านอก มากกว่า
คุณหลายขั้”

โรแวน หัวเราะว่า
“ถ้าไป ฉันอยากฟังข้อแก้ตัวของเธอก็
เหมือนเธอขั้มีไ้บอกความเห็น ว่าอย่างไ้ใน
ตัวฉัน เช่นนั้นมิใช่หรือ?”

“ขั้ฉัน ก็ฉันพก้วยมิไ้” หล่อน

ตอบ พยายามหลยส่ายทวของเข

“แล้วเธอจะตกลงทำการสมรสกับฉันหรือ
ไม่ มอณิกา?” เขาดมอย่างร้อนรน “เอะ
ตัวเธอก้ส่ท้านเหมือนกัน”

หล่อนหคมือจากเขาโดยเร็ว

“โปรดพาคิดนกลัยเถละคะ โรแวน”

“แต่ มอณิกา...”

“อย่าคะ... โปรดทำตามคิฉันขอร้อง
เถค”

“สิ่งนี้มึง ที่เธอก้ใจ กล่าวต่อฉัน”

โรแวน พกน้าเสียงเฉื่อยชา “ก้วยทวงใจอัน
เร็วร้อน ฉันขอร้องให้เธอสมรสก้วย แต่
เธอไ้ไม่คอบว่ากระไร”

หล่อนโคลงคั้ระเนียบ ๆ

“ไม่ใช่ เถยวันคะ ก็ฉันจะคอบคำถาม
ภายหลังกันนเย็นอย่างขั้ มียางสิ่งก้...”

หล่อนชะงักลงท้วน ๆ แล้วกล่าวต่อไ้ว่า
“พาคิฉันกลัยเถคคะ โอ! โรแวน ที่รัก”

ซากลั้การเคิรทางเย็นไปอย่าง เงียบหงอย
พอดัง โยเ่ล่ทักทัก ต่างก็จากกันโดยมิไ้รู้ลา

มอณิกตรงไปยั้งห้องส่วนทัว บั้กระทุ

ลงกลอนแน่น หล่อนเคิรกระสั้กระส่ายไปมา
อย่างมิไ้เย็นสั้ช มือทั้งส่อง ประสานกันอยู่

พ. ศ. ๒๔๗๑

ความรักครั้งที่สอง

เขียงหนา

ของเขา

ชีวิตอัน สดชื่น กำลัง จะย่าง มาสู่หล่อนอีก แล้ว นักรบผลแห่งแผนอุบาย ที่หล่อน สว่างขึ้นเพื่อสนองความโหดร้ายของชายผู้หนึ่ง ยิ่งพจนพิเคราะห์ที่ หนักเข้าก็เหมือน ว่าหล่อนนั้นแหละ ที่ตกหลุมพราง ของตนเอง ซึ่งซุกซ่อนไว้

หล่อนรัก โรแวน นั่นคือ ความ จริงของ ความจริง ความรักครั้งแรกของหล่อนที่มี ต่อเสกฟเฟ่น เป็นเสมือนเงาขาว ๆ เมื่อเทียบกับความรักที่มีในโรแวน ยิ่งตอกหล่อนรัก เสกฟเฟ่นมาก แต่เป็นความรักของเทกหญิง รุน ๆ ซึ่งจะเทียบเคียงของหญิงสาวที่มีความ คึกคะนองครั้งไม่ได้ หล่อนรัก โรแวนด้วยน้ำใสใจจริง รักอย่างทุกทีมีลงซึ่ง ทั้งเป็น ความรักที่หลังเธอออกมาจากส่วนลึกแห่งหทัย ประเทศ

หล่อนผู้ ที่ครั้งหนึ่งเคยวางอุบายล่อโรแวน เพื่อให้เข้ามาในอ้อมแขนนั้น บัดนี้ได้เลิกมีความคิดอันแสนร้าย นั้นเสียแล้ว ด้วยว่า โรแวนกลายเป็นดวงใจของหล่อน หากควร ให้หมองมัวเพราะความโหดร้ายของหล่อนไม่ เขาเรียกหล่อน “เธอผู้มีดวงใจบริสุทธิ์” ซึ่งความจริงหล่อนมิได้เป็นเช่นนั้น แต่รัก อยู่ ที่หล่อนจะได้ออกมาสู่โลกภายนอก

ภายหลังรับประทานอาหารค่ำนั้น อย่างไรเสียหล่อนก็ ต้อง ปลีก เวลาเพื่อ พักกาย ใจไว้.

๐ ๐ ๐

โรแวนเคี้ยวกรงมาหาหล่อน ขณะที่มีมอริกา เชนกายเพลิน อยู่เหนือเก้าอี้บนถนนยาวในท้อง นิ่ง เล่นประจักษ์ใจเตล “เหตุไรเธอจึงหลยหน้าฉัน นึก มอริกา” เขาพูด พร้อมทั้งหย่อนกาย ลงนั่งเคียงข้าง “วันนี้อะไรได้ ไปรับประทาน อาหารที่โต๊ะมมห้องกับฉันเหมือนเช่นเคย”

หล่อน บิด หันหลัง ร่ายเคื่อน ที่ กำลัง อ่าน วารวายนโศกโกลีทวิ และเหลือบตาขึ้นจึง ดวงหน้าโรแวน

“ก็ฉันยังไม่ตกลง ว่าจะกล่าวขอบคุณ อย่างไร โรแวน” หล่อนออกนามเขาแล้ว เขา “แต่บัดนี้ฉันตรองตกแล้ว” มอริกา ทรงควขัน “ขอให้เราไป พัก ที่สัก คนสัก หน่อย”

“ก็ทีเดียวก่อน” หล่อน “ข้างนอกคะ ตรงไหนก็ได้” หล่อน ตอยเชิงตรอง

“ทางเชิงผาโนนเป็นอย่างไร?” โรแวน “ไม่สู้ โกล่นัก ถ้าออกจากประตู

นนทุกษ์

กมล

หลังโซเคิล คินนอากาศืออันน่าเกรงใจ

ใจลอย “เพราะเหตุไร?”

หล่อนพยักหน้ารับคำ

“คิดน้อยอายุมากกว่าคุณ”

“คิดนั้นจะขึ้นไปหาผาคณ สักคืน คอย
คิดค้นประพันธ์ก่อนนะ โรแนว ครู่เดียว
เท่านั้น”

“มอณิกา” เขาพูดโดยกระวนกระวาย
“นี่เธอคงเข้าใจว่าฉันจะยอม ปล่อยให้ สาเหตุที่น่า
หัวเราะ อันเล็กน้อย ที่ว่าไม่ให้ เกรง แทกร ไปใน

๑๐ นาทีให้หลัง มอณิกาก็โรแนวก็นั่ง
เคียง กัน อยู่ เหนือ คี ลากัน ใหญ่ บน ผา เศษ
อากาศอันข้างขึ้น ปักคณด้วยความเมื่อย
เหงา และลงไปเมืองล่างทางซ้ายมือจะเห็น
ระลอก ในท้องทะเล ว่าง ได้กันเป็นทิวแถวเข้าหา
ฝั่งควยแสงจันทร์ ส่องแสงผาดผานถึงวาน
มา คาม ลม กระทย โสทร ประสาท ซ้าย หลึง ทั้ง
สอง พง เสมือนหนึ่งคนรัก อันขจรแสง โดยขรรคม
ชาติ

ระหว่างความสุขและทิวทัศน์กะมัง? เรารักกัน
อยู่หรือมิใช่ แล้วเรื่องอายุอันน่าจะต้องชัก
กันทำไม!”

“ถูกละคะ เวลานั้นไม่ชดกัน แต่ต่อ
ไป—ต่อไปอีก ๑๐ ปี ข้างที่คุณจะ...”

“สยบหัว ชี มอณิกา” โรแนวกกล่าว
ขึ้นพร้อมทั้งยกขึ้นของให้

“โอ อย่าคิดให้มากเรื่องเลขทวีคูณ ปล่อยให้
ให้นาคคณกาลเกิดตามลำพังเถละ ใครเลย
จะพยากรณ์ได้แน่นอนว่าอีก ๑๐ ปีข้างหน้าเรา
ทั้งสอง จะดำรงชีพอยู่บนพื้นโลก มอณิกา”

“ขอไปเถอะ แต่คิดยังไม่ต้องการ”

เขายืนแนบหล่อนโดยแรง “อย่าผลลรักรของ
ฉันง่าย ๆ อายุฉันคงสิ้นลงถึง ๑๐ ปี ถึง
แม้จะคิดหญิงอื่นเป็นคู่ครอง ต่อให้หญิงนั้น

“ฉันก็เหมือนกัน” ชายหนุ่มพยักขย
ไล่ลงกระเยาแล้วพุกออกไปว่า “มอณิกา เมื่อไร
เธอจะปลงใจสมรสกับฉัน” สำเนียงที่ถามก
แหยแห่งต้นเควือ

สยบปานางฟ้า รูปทรงอันอ่อนแอสร้อย่าง
ไรก็ตาม วิจารณ์รักเธอ—เธอผู้เคย วิก
คงใจของเธอ แม้ยอกชีวิต เธอผู้เคย
ที่จะเป็นสหายร่วมทุกข์สุขของฉัน เป็น ผู้มี

“อย่าเลย โรแนว” หล่อนฉุนใจตอบ

อำนาจในความคิดทุกอย่าง และเป็นอะไรที่จะไร
อีกมาก ฉันจะไม่ยอมรับคำปฏิเสธของเธอ
อีกต่อไป ฉันนั้นแน่นอน—ฉันนั้นฉันจะจดหมาย

“เป็นไปได้หรือไม่?”

“เป็นไปได้ไหม?” ฝ่ายชายทวนคำอย่าง

พ. ศ. ๒๔๗๑

ความรักครั้งที่สอง

ไปให้ เสกฟเฟ่น ทราบ บอกเขาว่าฉันได้พบ
แม่ยกอทึงเข้าผู้หนึ่งแล้ว มอนิกา แสมิลตัน
คือนามของหล่อนซึ่งเรากำลังจะ.....”
ทันทีที่หล่อนแยมสรวลขึ้น ทำให้เขาขยับ
ถอยคำ

“คะ จกหมายให้คุณพ่อของคุณ เสกฟเฟ่น
ทราบ” หล่อนร้องเสียงแหลม “ขอ
ความเห็น จาก เขา ใน เรื่อง คุณ จะ สมรส กับ
มอนิกา แสมิลตัน แล้วฟังน้ำเสียงก็ เขา
จะตอบอย่างไร”

โรแวน มองคห่หล่อนอย่างสงสัย รู้สึก
ประหลาดก่อด้อยคำ และท่าทาง ที่แสดงครั้น ๆ

“บอกอายุคุณแก่เขาคับ” มอนิกา
รีบตอบ “คุณก็ทราบอยู่แล้ว คิณ
เชื่อเกียรติยศของคุณ โรแวน ว่าจะส่งจดหมาย
ไปถึง เสกฟเฟ่น บอกข่าว สมรสกับ มอนิกา
แสมิลตัน จริง เช่นนั้นไม่ใช่หรือ?”

“คงมีสิ่งไรอยู่หลังฉากเรอนั้น” เขา
พุกขึ้นลอย ๆ “ให้ฉันมีส่วนรู้เห็นด้วยได้
ไหม?”

หล่อนโคลงคิ้วระ ปฏิเสธไม่ยอมพุก
อะไรอีก รู้ ักว่าโรแวน รักพี่ชายอย่างบอก
แยม การ ขรยาย ความโศก ร้าย ของ
เสกฟเฟ่น ที่มีต่อหล่อน อาจทำให้หัวใจเขา

เป็นพิษปวดร้าวขึ้นได้

“เปล่าคะ — เปล่า” หล่อนพึมพำในลำ
คอ “ไม่มีอะไรนอกเหนือไปกว่านั้น คิณ
หวังว่า เมื่อคุณได้รับคำทอຍจาก เสกฟเฟ่น
หมายถึงคำแนะนำของเขา— คุณจะมีปฏิบัติ
ตามโดยกันคะ คิณก็เช่นเคยวัน”

โรแวน เป็นชายหนุ่ม ที่ไม่ประสงค์ มีข้อขัด
ข้องอยู่ในหัวใจมากนัก เมื่อมีขญเหตุเกิดขึ้น
เขามักรีบสะสางเสียโดยเร็ว แต่ถึงกระนั้น
ตนเอง ก็ไม่สามารถ จะบังคับให้ มอนิกา ทอຍ
ขญทานได้ ภายหลังที่สนทนากันถึงเรื่อง
อันถกเถียงน้อย ทั้งคู่ก็กลียทพก แล้วต่างก็

แยกไปห้องของตน

มอนิกา กระตือรือร้นในความรักรักรังที่สอง
นี้มาก สองจิตที่สองใจว่าภวแห่งความรักครั้งนี้
จะกะเนิรไปเพียงไร จะรวบรวมประคองหน้ากลอง
หรือ มีอุปสรรค กักขวาง ถึง นิยาย ขง เรื่องที่
หล่อนอ่านพบในหนังสือบรรเทอจกัก

คำ ทอຍ ของ เสกฟเฟ่น ยังเป็นขญหาอยู่
เบื้องหน้า จริงอยู่เสกฟเฟ่น มีคำทอຍอยู่หลาย
ทางแต่ทางที่หล่อนเชื่อแน่ว่าเสกฟเฟ่น คง
แสดงความจริง ให้น้องชายทราบ ว่า ขญ
ซึ่งครั้งหนึ่งตนได้สัดกเสียอย่างไม่มีกันนั้น บัด
นี้กำลังจะกระทำการแก้แค้น แก่ โรแวน อยู่แล้ว

นนทกวี

กมก

สเตฟเฟ่น คงต้องแสดงความจริงใจทั้งหมด
ให้น้องชายฟัง ก็เหมือนหล่อนจะมองเห็น
จกหมายฉะฉานก็จริง ๆ ซึ่งมิใช่ความ
ทำนองนี้

“เพื่อเห็นแก่สวรรค์ อย่าทำตัวของน้อง
คงหงสาใจก่อนหน้า มอนิกา แฮมิลตัน แท้จริง
ปฏิเสธหลายมาแล้ว เราพบกันที่ ๆ พักชาย
ทะเลแต่เพียงเล็กน้อย หล่อน ก็เริ่มทำจิต
มารยาทพบนท์ เกิดมาเป็นชาย น้องก็
รู้สึก ถึงไหนต้องถึงกัน ฉะนั้นคงไม่ขัด
ข้อง เมื่อผู้หญิงให้ทาเช่นนี้ ไม่ชำนาญ
เราก็นึกถึงคนเคยกันดี แต่พอสักเสย
เพราะเห็นเป็นของสนุกชั่วคราว เชื้อพละ
แผ่นดินไม่ว่า เถาใบ พุทรา ผู้หญิงจนถม ไป
น้องอาจเลือกได้มากกว่า” ข้อไปก็คงเป็น
คำแนะนำอย่างตักเตือนบ้าง เพื่อให้ โรแวน
สำนึก ถึง ความ มุ่งร้าย หมายชั่วร้าย ของ หล่อน
เช่นว่า “น้องแะใจละหรือว่า มอนิกา แฮมิลตัน
จะไม่ผูกพยาบาทพบนท์เลย เมื่อมีโอกาสทำแก่
น้องได้เช่นนั้น อย่างไรเสียนางก็คงไม่ยกเว้น”

เพราะเหตุว่าสเตฟเฟ่น มีหลักแหล่งอยู่ใน
ประเทศอินเดีย ฉะนั้นกว่าจกหมายของโรแวน
จะไปถึงและกว่าจะไต่รับตอบจากสเตฟเฟ่น ย่อม
กินเวลาหลายสัปดาห์ ระหว่างนี้ มอนิกา มิ

ไ้รู้ สักเป็นสุขแม้แต่น้อย หัวใจหล่อนเหี่ยว
แห้งทุกที เหมือนผู้ที่มิทุกข์ โศก เจ้าเบียดเบียน
อย่างแรงกล้า ต่อหน้าโรแวน หล่อนแสดง
ฉวยมเยินไปตามแผนเพื่อไม่ให้เขาจับผิดได้

หล่อนเฝ้าคิด อยู่หลายหน หลายครั้ง ว่าจะ
ไปเสียจากจังหวัด ซิเบอร์นี วันหนึ่ง หล่อน
เที่ยวถามหาโรแวน จะกล่าวคำอำลาต่อเขา พย
โรแวนในโรงรถของโฮเต็ล กำลังสาละวัน
แก่ไขเคลือบจนคร่ำครึอย่างสิ้นใจ

“ฮัลโล่ ทรีทรี!” เขาคอนรับเมื่อแล
เห็นหล่อน “เธอต้องไปเที่ยวรถยนต์กับฉัน
สักวัน ที่โคฟเบย์ อย่างไรเล่า โยกันว่า
สนุกสนานนัก เขาเครื่องแต่งกายอาภรณ์ของ
เธอไปด้วย อาภรณ์เสร็จ ก็พอครบประมาณ
อาหาร กลางวัน — ง่าย — เธอ จะเตรียมตัวเสร็จ
ไปเมื่อไร”

“๑๐ นาที เท่านั้นค่ะ” หล่อน ตอบ
ฉวยพลัน “ก็ฉันจะรีบไปเตรียมตัวละ”

ดวงใจของหล่อนพองโต ขณะท่วงข้าง
เดินมายังโฮเต็ล แม้หล่อน จะต้อง ออก
จากซิเบอร์นี ในวันรุ่งขึ้นซึ่งไม่ชำนาญ การ
เที่ยวกับเขาคงขึ้น ก็เป็นครั้งสุดท้าย ซึ่ง
หล่อนจะตั้งใจจำความจนอดสับสนแห่งชีพ

“ก็ใจไหมจะทรีทรี?” เขา กล่าว แก่

พ.ศ. ๒๔๗๑

ความรักครั้งที่สอง

หล่อนอีก ๑๕ นาทีต่อมา เมื่อนั่งไปในรถ
ด้วยกันตามทาง ขณะเมื่อมุ่งไปสู่โคฟเบย์
“ฉันมีจดหมายส่งไปยังเสกฟเฟ่น ๒ วัน มา
แล้ว”

เขาเหลียวมากหล่อน มองอย่างเหม่อ
หน้าของโรแวน ชักเชียววนหล่อนวิตก

“โรแวน เกิดเรื่องอะไรกัน?” หล่อน
ถามอย่างกระหนกตกใจ “คุณทำทาง...”

“โอ มอนิกา!”

“ทั้งนี้ มีเหตุอะไรหรือ?”

โรแวน ยืน กระคาย แผ่นหนัง ให้หล่อน
ด้วยมืออันสั่นเทา

“โทรเลขจากอินเดีย—เพิ่งมาถึง มอนิกา
จาก เสกฟเฟ่น....”

แผ่นกระดาษตกจากมือเขาลงสู่พื้น

“โรแวน นั่นคุณไม่ได้หมายความว่า—”

หล่อนกระซิบเสียงแหบแห้ง

“เขาคาย แล้ว” โรแวน สะอึกสะอื้น

“เย็นใจเสีย เสกฟเฟ่น ผู้นำสงสาร ฉัน
อาลัยรักเขามาก โอ! เพิ่งมีจดหมายไปถึงเมื่อ
วานขึ้นมือ แต่ก่อนจดหมายถึงเขาก็...”

หล่อนเคียวรถไปยังเขา ยกมือทั้งสอง
ขึ้นพาดไว้บนไหล่

“โรแวน” หล่อนพึมพำเสียงละห้อย “มี
สิ่งไรบ้าง ที่คิดฉันอาจกล่าวปลุกปลอบหัวใจคุณ
ได้”

๐ ๐ ๐
เขารุ่งขึ้น มอนิกา เทียวตามหาโรแวน
อีกครั้งหนึ่ง คืนนั้น ทั้งคนหล่อนใช้เวลา
รวบรวมเข้าของบรรดากระเป๋าคูทาง หล่อน
เชื่อว่าจะเป็นการลาครั้งสุดท้าย และหล่อน
จะต้องจากไปจริง ถึงหล่อน ไม่ไป ครั้งนี้
จดหมาย คอขของ เสกฟเฟ่น ก็ คง เสือกใส่ ให้
หล่อนไปเมื่อภายหลัง

โรแวน อยู่ที่ไหน? หล่อนเสาะหาจนทั่ว
ในห้องสุขุขุหรั มีหน้าต่างแบบฝรั่งเศสอยู่ตรง
ก้านสุดของห้องนั้น หล่อนรีบสาวเท้าไปทันที
หน้าต่างนั้นเปิดอยู่ หล่อนสอกล้ายสายคากุ
ภายใน

โรแวน ปรากฏตนอยู่ในห้องอันมืด ทึบ
ข้างตัวออกทางหน้าต่าง หล่อนเห็นเขานั่ง
ก้มหน้าพิจารณาของสิ่งหนึ่งในมือ

“โรแวน!” หล่อนรีบวิ่งเข้าหา และ
เข้าไปในห้อง

นนทกวี

กุ่มภี

“มอณิกา จำ เขาคายเสียแล้ว ไม่ใช่ ฉันต้องห่างเหินจากหล่อนด้วยอีกผู้หนึ่งเลย”
บุญตาของเขาจะไ้เห็นเธอ อย่างไรก็ตาม มอณิกา โถมกายเข้าหาโรเวนในทันที
เขาคงต้องพอใจในเธอ ฉันรู้ เขาคงต้องพอ “ชื่นใจของ มอณิกา” หล่อนแลสพทา
ใจในเธอแน่นอน” ชายหนุ่มด้วยความรัญจิตต์ น้ำตาไหล
“ขอให้เราเชื่อมั่น เช่นนั้นเถอะ โรเวน” นองสองแก้ว น้ำเสียงที่พูดก็สั่นสะท้าน
หล่อนผูกโคยรู้ลึกกันคน “บอกใจและบอกรัก ของโรเวน” เขา
“ทุกหมาย ของฉัน ที่ส่งไป จะไม่มี คำตอบ กล่าวด้วยความปลื้มระคนโศก พลังรวบ
และ....” ทันใดนั้นเสียงโรเวน ชัก หาย ว่าง ของมอณิกา เข้า ไว้ในวงแขน
ไปในลำคอ “โอ! สุกสวาทของฉนั้น อมาให้

๑ กษัตริย์ไทย สมัยศรี อยุธยา
กรุงเทพ พุท ขบอขว้า จำรวโรง

พระมหา ราชนเรศวร และเทษโก่ง
พระคุณโพลง ชิวโลส องค์ไหนเอะ ะ
พระศรี นิพนธ์

ราตรีอันน่าสยของ

แปล และ เรียบเรียง โดย

ท. พนมเสริม

ยามรัตติกาล นาฬิกาตีแล้ว ๑๑ ครั้ง ชาวฝรั่งเศส อีก ๒ คนเป็นนายร้อยเอกทหาร
เป็นเวลาที โรงมหรศพต่าง ๆ ในกรุงปารีส พัง
จะเลิกการแสดง ส่วนร้านกาแฟและร้านขาย
อาหาร ยังมี เวลาอีกยาว ค่อยไปได้อีก รวบรวม
ชั่วโมงเท่านั้น เพื่อคอยให้ชนในร้านออกไป
ข้างนอกถนนจนกว่าจะหมด

คณะของเรายืนลี้เลื่อยริมถนน ต่าง
คนต่างไม่ทราบว่าจะพากันไปทางไหน ประจวบ
กับเวลานั้นฝูงชนกำลังพากันออกมาจากสถาน
สุขสำราญรื่นเริงเที่ยวไปเที่ยวมาหลักกันอยู่อย่าง
สับสน แสงไฟก็มีกำลังยี่ดตามท้องถนนส่อง
แสงสลัว ๆ ไปในที่มืด มีหน้าเข้าอากาศเย็น
ท้องฟ้ามืดทึบแลไม่เห็นสิ่งไรทั้งหมด ความ
มืดทำให้แลเห็นหน้ากันไม่เด่น นาน ๆ มีแสง
ไฟฉายพุ่งเป็นลำขึ้นสู่ห้วงอากาศ ซึ่งอาจทำ
ให้แลเห็นเรือ เชื้อขี้ดิน รูปขลุ่ยฝรั่งได้ชัด

พวกเราไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร จึงจะ
ยี่เวลาของเราให้สิ้นกรณเร่งรีบต่อไปได้ เรา
ทั้งหมดมี ๔ คนด้วยกัน คนหนึ่งเป็นช่างเขียน

ซึ่งเข้กรียแซกตลอรูง พวกทหารเหล่าต่าง ๆ
ที่ประสงค์จะหาความสนุกเพลิดเพลินกันตลอด
คืน ก็พากันไปยี่กันทั้งหมก คล้ายกับว่า
สถานนั้นเป็นย่านช่องของเขาเอง อีกประการ
หนึ่งก็เป็นการแปลกไม่ใช่น้อย ที่ทหารต่าง ๆ
ชาติพากันมา รวม สนุกสนานเฮฮากันใน กรุง
ปารีสเมื่อเขาเหล่านั้นได้ โอกาสพักผ่อน เรา
ทั้งหมดพากันมายี่ ที่หมาย สถานทีนั้น
ตั้งอยู่ในถนนซึ่งมืดที่สุด ภายในสว่างไสวด้วย
แสงไฟฟ้า มีกระโจมใหญ่ ๆ และเครื่อง
ใช้สอย อย่างก็ ๆ งาม ๆ ทำให้ พวกเรานึกถึง
เมื่อครั้งสมัยที่แลแล้วมา มีพวกผู้หญิงประจำ
โยเต้ลรูปร่างงามละออตา มีเหล่าแซมเปญ

ท. พนมเลิริม

กมภ

มีเสียงอันไพเราะของ ซอไวโอดิน กำลังบรรเลง
ก็อยู่อย่างง่วงนอน มีการเดินรำทำเพลงกัน
อย่างน่าเพลิดเพลินใจ ภาพเหล่านั้นคล้ายกับ
ภาพแห่งความรื่นรมย์ ที่ได้เคยพบ เมื่อ ก่อน
สงคราม แต่ท่านทั้งหลาย พวกชายฉกรรจ์
ที่อยู่ในถิ่นที่ใดมีใครแต่งกายด้วยเครื่องราตรี
สีไหมสร้อยพลเรือนแม้แต่สักคนก็หาไม่ ทุก
ชาติ เช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน อังกฤษ รัสเซีย
เซอร์เบีย ต่างแต่งกายด้วยเครื่องแบบทหาร
ตามชาติตามภาษาของคน แต่ละคนล้วนมี
เสื้อผ้า อัน ขมุกขมอม คลุกเคล้า กับฝุ่นโคลน
ขาววุ่น ทหารอังกฤษบางคนเล่นซอไวโอดิน
มีเสียงทรมานให้เกียรติยศทั้งสนั่น พวกผู้หญิง
บางคน ซบซิบ กันซนไปยั้ง ทหาร พร้อมกัน
กล่าวว่า “พ่อคนนั้นเป็นอย่างนั้น พ่อคน
นั้นอย่างนั้น เป็นลูกคนนั้น หลานคนนั้น คนนั้น
นั่น คนนั้น มี เงิน มากมาย มี วิชา ชาญญาคี
ใหญ่โต” แต่ผู้หญิงบางคนก็ร้องว่า
“มา — มาสนักกันเถะ พ่ช่ายทั้งหลาย
พรุ่งนี้เราจะตายตามกันแล้ว”
ชายทั้งหลาย ทบยอมพลชีพ ของตน ให้แก่
ชาติ ศาสนา ต่างหาความรื่นรมย์บำรุงหัวใจ
บำรุงหัวใจเร้าร้องว่าทำเพลง ยังก็นึกถึง
ความรัก ทุก ๆ คนมีหัวใจไม่ผูกพันกับ

กระดาษที่แรกคนชนบท ไทยรู้สึกคนชกแล้วว่า
พรุ่งนี้จะต้องออกเรือฝ่าพายุร้าย
นายทหารเซอร์เบียทั้งสองยังหนุ่ม ออกไป
ศึกษาของเขาที่เมื่อนักกำลังพอ ออกพอใจ ที่คน
ได้ โอกาสมาอยู่ในกรุงปารีส กระนั้นก็เขา
ยังหวาดหวั่นถึงความลำบาก และ ทารุณ โหดร้าย
แห่งชีวิตเมื่อครั้งประจําการรบที่ขมในเมื่อง
ชายทั้งสองรู้ว่า จะบรรยายเรื่องราวอย่างไร
ถูก บรรยายอย่างเดียวกับ คำกลอนของ ลามา
โตม ที่ ได้ ยืนที่ก เหตุการณ์ ไว้ เมื่อ ครั้งผ่าน
เขตที่กรุงแห่งเซอร์เบียเมื่อ ๓๐ ปีมาแล้ว โน้น
เมื่อทั้งสองคนเหล่านี้ แสมแปญ เข้าไปแล้ว
เขานั่งลงภาพแห่งความคึกคักเมื่อคราวล้าทัพ
ใน ๒ เดือนก่อน เวลานั้นมีการต่อสู้กันอย่าง
กระหายนึก จะพูดถึงความหนาวแล้วหนาว
อย่าง เขียวเข็น เขาก็ถูกทำ รบกันในที่
๓ คนต่อ ๓ คน ทั้งคนทั้งสัตว์ต่างหาโอกาส
หนีเอาตัวรอด เสียงก็ก้อง โกลาหลจนวาย
แตกกันไปตามกัน เสียงปืนกลยิงเล็ดยว
ย่นใหญ่ดังอยู่สนั่นหวั่นไหว หมู่บ้านได้ถูก
ทำลายเผาผลาญเสียด้วยเพลิง ทหารที่เจ็บ
และไม่เจ็บต่างเข้า ประหัตประหารกันในระหว่าง
ที่เพลิงกำลังลุกกลามบ้านช่องอยู่นั้น ฝูงวิหค
นกกาพากันบินว่อนอยู่เหนือกองเพลิง

พ. ศ. ๒๔๗๑

ราตรีอันน่าสยของ

“กอดศีลของทหารเซอร์เยียนนั้น” ถ้อยคำ
เหล่านั้น ถึงขึ้นใน ระหว่าง หนึ่งชน เมื่อคราว นั้น
“เขามิรูปร่าง ลำสัน และ เก่ง กล้า ประเปรียว
ประจักษ์กันที่ชัย เขาไว้หนวดประปราย สรป
รวมความก็ก่อรูปร่างของเขารวมสมลักษณะที่
เป็นชายโดยแท้ และสวมเครื่องแบบทหารส
กาก็”

เขาเล่า ต่อไป ถึง เหตุการณ์ ที่ เกิดขึ้น
เมื่อ ๒ เดือนมาแล้ว ทุกฝ่าย ๆ ก็เรื่องความ
สามารถของ มากโตใคร่โลวิทซ์

สหายฝรั่งเศสของโลกไปเสียทางอื่น ทำ
ให้เพื่อนนายร้อยเอกที่กล่าวถึงเล่าต้องหยุดชะงัก
ลงชั่วครู่ เขาทอดส่ายตาไปยังโต๊ะอัน
แลเห็น เพื่อน ฝรั่งเศส ของเขาไป เสีย กับ เพื่อน
ของเขาผู้หนึ่ง ไม่ช้าก็เฝ้าหายไ้จากส่ายตา
ของเขา คราวนั้นเหลืออยู่แต่ข้าพเจ้ากับนาย
ทหารเซอร์เยียนทั้งสองนั้น คนหนึ่ง ไม่ค่อย
พูด ก็แต่แต่เดิมก็รักอยู่ตลอดเวลา ส่ายตาทั้งคู
่จับอยู่ที่นาฬิกาซึ่งแขวนติดอยู่กับฝาผนัง เขา
ถามแล้วถามอีกและมองดูข้าพเจ้าด้วยส่ายตาอัน
น่าสพึงกลัว ข้าพเจ้าคงใจฟังตามความ
ประสงค์ของเขาที่จะเล่าความให้กร้ายทอนหนึ่ง
ซึ่งฝังอยู่กับความทรงจำให้ฟัง เขามองก
นาฬิกาอีกคร้งหนึ่ง เวลาล่วงมา ๓ น. แล้ว

“เวลานั้นแหละเพื่อนเอ๋ย” เขาทำลาย
ความเงยขึ้นก่อน “ต้องเตือนกว่ามาแล้ว”
ขณะที่เขาเล่าเรื่องให้ ฟังนี้ ทำให้
ข้าพเจ้ามองเห็นภาพ หนึ่งบ้าน ซึ่งปกคลุมไป
ด้วยหิมะและที่ที่เขาแลหาชาวสโร่ง ก็ยังเต็มไปด้วย
ด้วยคนสนับยืนทั่วแถว เมื่อลมพัดกระพือก็ยังไม่
ก็แกว่งไกวไปตามลม ภาพแห่งหนึ่งนั้นได้ถูก
ทำลายลงพร้อมกันกับเวลาที่กองทหาร เซอร์เยียน
ต้องล่าถอย

เพื่อนของข้าพเจ้าเล่าว่าเขาคุมทหารกอง
หลังซึ่งมีฝูงชนติดตามกันอย่างวุ่นวาย กองทัพ
เพิ่ม จำนวน ขึ้นอีกมาก เพราะมีชาวสโร่ง
ชาวนา ชาวยานาคือทาส ผสมปนเปไป กับกอง
ทหาร เวลากองทัพเคลื่อนจากที่เดิมนั้นก็ไม่มีใคร
อะไรก็จับก้อนฟุ้งวูฟุ้งควาย เพราะผู้คนระส่ำ
ระสายไม่เรียบร้อย พวกผู้หญิงและเด็กเล็ก
เก้กันอยู่ต่างร้อง คร่ำครวญ ใหญ่ทอลอย่างน่า
เวทนายิ่งนัก หญิงบางคนก็เที่ยวเก็บกระสุน
จากทหารที่สิ้นชีวิตคนอื่นอยู่กระระกระอย่างน่า
อนาใจ

แสงไฟที่เสาหลอดย้านส่องถ้ำลึงลุกโชติ
ช่วง ทำให้ ความ มืดใน เวลานั้น เปลี่ยนเป็น ส
ต่าง ๆ เสียงขึ้นดังสนั่น มีแสงไฟแวววาวออก
มาตามปากกระบอกปืน คืนวันนั้นมีแสงเปลี่ย

ห. พนเสริม

กุมภ

ปลาย คั้งบั้งยังอยู่ตลอดเวลา กระสุนปลิวว่อน กังวอ ๗ ไม่ขาดสาย

รุ่งขึ้นความหายนะก็จะมาแล้ว การที่ โค้ดต่อสู้ประหัตประหารกัน ในคืนวันนั้น พวก ทหารเยอรมัน ทหารไทยไม่ได้ต่อสู้กับใคร ทั้งนั้น เนื่องจาก อากาศ มีมาก จึงไม่ทราบทาง ฝ่ายข้าศึก — ไม่ทราบเลยว่า พวกของตัวรบกับ ทหาร เยอรมัน ออสเตเรียน บุลกาเวียน หรือ ตุรกี

“เราต้องถอยกองทัพ” เป็นคำพูดของ พวกเชิร์ช “ใครตามทันก็ตามไป ถ้า ผู้ใดตามไม่ทันก็ทิ้งไว้ก่อน ฝ่ายเราประสงค์ ะยกทัพมันฉะเขวาลูก โน้นก่อนรุ่งสาง”

แล้วอันยาวัยกของพลเมือง ก็เป็นแนวกัน ุเลอย มีผู้หญิง เด็กเล็ก ๆ คนชรา และ สัตว์มีลาเลียกระประปนคละกันไปตลอดทาง

พวกทหารที่เหลือต่อต้านข้าศึกกันตึงเป็น ผู้ก้มกำลังวังชาแข็งแรงบริบูรณ์ ทำหน้าที่โคก ทุกลอย่าง นอกจากนั้นได้รบคำสั่งให้ล่าถอยไป ในเวลาเดียวกัน นมเสียงครวญคราง มากระทย โสทรนายร้อยเอก

“ก็พวกที่เหลือ — และเราย่อยด้วยอย่างนี้ ะทำอะไรเล่าครี?” พวกนั้นร้องถาม ภายหลังคนเจ็บมีจำนวนมากกว่า ๕๐ ได้

ถูกลากเข้าไปอาศัยอยู่ในขังเข้าทั้งหมด ทุก ๆ คนได้รับความยากแสบอย่างแสนสาหัส คน พวกคนถูกเจ็บมาตั้งแต่เมื่อวาน ซึ่งพยายาม เดือดโกล ทาที่ ชกช้อน เพื่อยังชีพของตนไว้ ดังนั้นจึงค่อนข้างเปลี่ยนไปตามกัน ส่วนพวกผู้หญิง ที่ถูกสะกดกระสุนก็ต้องมาทราบประปรายด้วย ในที่นั้น โลหิตไหลนองไปหมด ยังกั้นแห่งกรัง ดิกกับเนื้อ นายร้อยเอกเคิร์ชเข้ามาในที่ ๆ ใช้ พักชั่วคราว มีแสงไฟริบรี่ แต่เสียงร้อง

ครวญครางมิได้มลาย เสียง — เสียงเสียงคล้าย กับพวกคนเจ็บนั้นกลดังยิ่งไปกว่าความตาย ซึ่งใกล้กันอยู่แล้ว

คนเจ็บทั้งหมดต่างรู้สึกตัวว่า ถ้าหากต้อง ถูกทิ้งไว้เช่นนั้น พวกเขาคงไม่ได้รับความ เมตตาปราณีจากข้าศึกเป็นแน่แท้ทีเดียว จึงต่าง คนพยายามจะลุกขึ้น แต่ — นำส่งสาร — เขาหมด กำลัง ลุกขึ้นแล้วก็กลับล้มคว่ำข้างพียงข้าง ตามกัน อาการของเขาเหล่านั้นน่าเวทมนยิ่งนัก เสียง ช่ง นำมา แห่ง ความ เศร้าสลด ร้อง อยู่ เซ้งแซ่ — ร้องอยู่ร่อย ๆ ภายนายร้อยเอก ทำง วิ่งวนต่อเขาด้วยสำเนียงอันโหยทลที่สุด

“โฮเฮย์ — พ — พอย่าทิ้ง พวกเราเลย พ้า เพื่อเห็นแก่พระ — ช่วยด้วยเถระพ้า — พช่วย ด้วย”

ทุกคนทราบแน่นอนแล้วว่า จะต้องถูกเขา
ทอดทิ้งไว้กึ่งกลางการเช่นนี้ แค้นนายร้อยเอก
จะทำตามคำขอร้องและอยู่กับพวกคนเจ็บหรือ
เขาจะต้องจากจากหน้าท่าราชการ แต่เมื่อจะ
ทอดทิ้งคนเจ็บไว้แล้ว คนเจ็บจะต้องตกอยู่ใน
เงื้อมมือของข้าศึก ซึ่งเคยเป็นศัตรูเมื่อครั้งหนึ่ง
สตรวยรมาแล้ว คงตาของคนเจ็บหรือ
ไม่กล้ากล่าวสิ่งใดอีกต่อไป

พวกเขารู้ทั้งหลาย เมื่อผู้ใดตกเป็น
นักโทษของฝ่ายศัตรูแล้ว ผู้นั้นจะต้องถูกสาป
แช่งกึ่งกลางประการต่าง ๆ กึ่งกลางเหตุเองพวก
คนเจ็บจึงต้องหนีไปตามกัน เพราะรู้ตัวว่า
เขาจะต้องอยู่ที่ประเทศแห่งความตาย และจะ
ไม่ได้รับความอติสสงัดเพื่อนร่วมชาติบางคน

“พี่-พี่” พวกคนร้อง

นายร้อยเอกเขย่งหน้าหน้า “นี่เพื่อน ให้ฉัน
ทำวิ่ง ๆ หรือ?” เขาพูดขึ้นทุกคนผกศรัทธา
แทนคำตอบ ต่างวิ่งวอนต่าง ๆ ให้เขาทำ เมื่อ
เขาคำนความประสงค์ของพวกนั้นไม่ได้ ก็ควร
หลบเลี่ยงไปเสียทางอื่น ทั้งให้คนเจ็บมีชีวิต
ต่อไปดีกว่า แค่นั้นแหละ ถ้าแม้ว่าเขาต้อง
ตกอยู่ในฐานะ อันเดียวกับพวกทหารที่เจ็บหรือ
คว่ำกรวยอยู่นั้นแล้ว เขาจะไม่ขอร้องถึงพวก
คนเจ็บขออยู่เวลานอกหรือ? ใคร ๆ ย่อม

ทราบอยู่แล้วว่าการแค้นแค้นของกระสุนปืนใน
เวลาล่วงผ่านเป็นอย่างไร ทหารทุกคนจะต้อง
ระวังใช้กระสุนของตนอย่างมีชัยดี เพื่ออ้อม
กระสุนไว้ใช้ในเวลาจำเป็นข้างหน้า นาย
ร้อยเอกชักภาพของตนออก ทำให้พวกทหาร
ที่มาด้วยต้องทำตาม ปลดปล่อยภาพของตน
ข้างเหมือนกัน การกระทำของเขาทำกันอย่าง
ซ้ำ ๆ เล็ดลอดทำตามชอบใจตน วาระนั้นแม้

เสียงไทยหวลครวญครางและเลือกโกลนลงตัว
ไปหมด พวกคนเจ็บบางคนยังพวยพุ่งกายของ
ตนกระเด็นกระดอนไปไกล ยังกัดกัดกาย

เข้ามาข้างหน้านายร้อยเอก หวังจะให้เขาพบว่า
ชีวิตของคนเสีย เพราะการที่ยอมให้ผู้มียศ
ถึงนายร้อยเอก ฆ่าตนนั้น เป็นเกียรติยศสำหรับ

เขาอย่างหนึ่ง ประการหนึ่งนายร้อยเอกทำการ
คล่องแคล่วว่องไวไม่ธรรมดาแก่ผู้ที่ถูกกระทำ

“ฉันเถอะพี่—เอาฉันก่อนเถอะ” ต่างคน
ต่างร้องขอ

แสง ภาพ แลเปลี่ยนภายในเวลาที่ เขา กวัก
แกว่ง ลงฝ่าฟัน เห็นได้ว่าเขาคิดเส้นตลอด
คอหอยโดยพื้นลงไปก็เกือบเท่านั้น

“ฉะวะ—ฉะวะ” นายร้อยเอก ผู้เล่า
เรื่อง “ภาพอันน่าหวาดเสียวลอยอยู่ตรงหน้า
ข้าพเจ้า”

ท. พนเสริม

ภูมิภา

พวกนั้นคลานเข้ามาหาอีก ๔ คน เขา
ค่อย ๆ พะยงกายกระเสือกกระสนไม่ผิดกับตัวแก้ว
ที่กำลังไต่อยู่บนใบไม้ ต่างลืมหืมน้ำลืมหล่ง
อยู่แทบเท้า ทำเอานายร้อยเอกต้องเขย่นหน้า
หน้า ไม่อาจมองสภาพอันน่าทึ่งของพวกเขาเห็นว่า
จะทำอย่างไรกันบ้าง คงตาของนายร้อยเอก
ชุ่มโชกไปด้วยอัสสัสน เพราะความสงสาร
เนื่องจากความ เห็นอกเห็นใจ ทำให้ กำลัง
เขาอดขยลังเลทำการไต่ช้ากว่าเมื่อก่อน และ
บางทีต้องพันซ้ำถึงสองพัน ซึ่งทำให้ผู้ลากพัน
เขย่นคอบอย่างร้ายแรง เขาคงออกตั้งใจอย่าง
พยายามที่สุด

“ฉะ — ฉะ” เสียงทาทะทกกับร่าง
มนุษย์

“ทางนี้ พ — เอา ฉะนั้นก่อน — เอา ฉะนั้นก่อน
เถอะ”

ต่างคนต่างขยแย้งกันให้ เขาพันก่อนบ้าง
ถึงกับเถียงกันเอง เพราะกลัวว่าข้าศึกจะโจมตี
รุกราน เข้ามายัง ก่อนที่ นายร้อยเอก จะทำการ
สำเร็จ ต่างหาหนทางว่าจะทำอย่างไรจึงจะ
เป็นการสะดวก บ้างหันหัวออกไปทางหนึ่ง
พยายามยื่นคอของตนออกจากรั้ว เพื่อจะให้
สะดวกแก่การพัน ทุก ๆ คนแย่งกันตาย หวัง

จะได้พ้นจากความทรมานไปเสียก่อน

“พ — เอา ฉะนั้นก่อนเถอะ พจ — เอา ฉะนั้นก่อน
เถอะ”

นายร้อยเอก ทหาร เซอร์เบียน ฟาคองไป
อย่างฉุนใจที่สุด จำใจทำแต่ ๆ — เขาจำใจ
ฆ่าเพื่อเห็นแก่เพื่อนร่วมชาติ โลหิตไหลลง
ยังพื้น ซึ่งเวลานั้น ก็กลายเป็นทะเลเลือดไปแล้ว
ทราศัพ ผู้ถูกฆ่า ล้มทับ กันกอง ระกระระกระค
เป็นที่น่าสังเวชยิ่งนัก

เรื่องราวที่เขารวบรวมลงเพียงนี้ พอ
มี พวกผู้หญิง สดกแดน กับพวกทหารเคิร์ดคล้าย
หลังเราไป กลิ่นน้ำหอมลอยตามกระแสลม
มากระทยนาสีกหอมชวนชวน เสียงซอ ททท
อังกฤชบรรเลง ยิ่งถึง ถึงวานไพเราะอย่างตามเดิม

นายทหารเซอร์เบียนเหล่านี้นั่งคอบ ในมือเข
เล่มหนึ่ง เขาไม่ลืม — จะ ไม่ลืมเลยว่าชีวิตของ
เขาเมื่อ วรรตอันน่าสยของ นั้น เขาได้ทำ
อะไรไว้บ้าง ให้เป็นเครื่องจกจำฝังอยู่กับ
ดวงจิตต์ ไม่ลืม ลากยี่ปกริยาของเขาเคลือบ
ไหวอย่าง ไม่รู้สึกตน แล้วยอมยกทอย ในกำมือ
นั้น พันลงบน โต๊ะที่วางนั่งถึง ฉีก — ฉีก เป็น
การแสดงถึงหัวใจอันตนเด่นของเขาใน วรรต
อันน่าสยของ นั้น

ลวงกองเห่า

ทิดคุ้ย

ขุนราชบุรีข้าง กำนัน ค่ายล น้ำเปรี้ยว ไม่เคยเป็นคนใจคอทุรกันดารถึงกระทำการที่ขุนราชบุรีวางทำก็ก่นลูกสาวคนหัวขงแกระทำให้พวก หนุ่ม ๆ แลว นั้น เห็นไป ว่า แกเป็นคนๆและทำอะไรทำจริง ขุนราชบุรีเมื่อรู้คิดว่า แกเองถูกยกย่องให้เป็น ประการุญเห่าถึงหากว่าจะเป็นงเห่าอย่าง ชะนิทที่ เรียก ว่า เชื่องซึ้งจะไม่ทำอะไรใคร่กั ที่ระพลยให้เก็ก ๆ ล้วงคอเล่นไ้ นั้นอย่าหมาย!

แม่เอี่ยม ลูกสาวขุนราชบุรีเป็นคาราประจำ ค่ายลน้ำเปรี้ยว การผ่านพ้นการศึกษาของแม่เอี่ยม ถึงแม่ว่าไม่ใช้ ชั้น มัธยม ๗ หรือ ๘ เพียงแต่ ประถม ๓ ใน โรงเรียนประจำตำบลนั้น กลับส่งเสริมให้ บุรุษหนุ่มที่แต่งเพลงยาว หรือ กากพยกลอน ไม่เป็นก็พลอยเป็นไปด้วยหลายคน ฉะนั้นจะนับว่า แม่เอี่ยม เป็นผู้ส่งเสริม การ กวี ทางอันมีก่งไม่ไกลจากความจริงนัก

การที่ ผู้แต่งจะตอบคำถามว่า แม่เอี่ยมปลงใจสมัครรักใคร่กับใครนั้นก็คงยาก เท่า ๆ กับที่ แม่เอี่ยม จะตอบเองเหมือนกัน เพราะ

บุรุษหนุ่ม และลวงเล่ห์การเป็นหนุ่ม แต่ไม่ถึงกับปลุกชระา เหล่านี้ล้วนมีคุณวุฒิต่าง ๆ กัน เช่น นายชู เคยทำงานบนศาลเหยียบ ๆ ะไ้ รับตำแหน่งเสมียนตรี อยู่แล้ว ก็โดนไล่ออก ถูกหาว่าประพฤติตัวไม่ สม กับเป็น ข้าราชการ กล่าว คือ ไ้ รยมือแม่ค้า้อย เมื่อวันเฉลิม นายสอน เคยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ ของ โรงเรียนประจำจังหวัด แต่กลับออกเสียดลางกัน เพราะ คำตักเตือนของบิดา ว่า เรียนไป ๆ มันก็ไม่แคล้วกลับมาเลี้ยงควายตามเคย ทิดจัน เคยขอเป็นพระและสมัครเข้าสอยนักธรรมชั้นตรี แม้ว่าทิดจันสอยตกในวันเข้าสนาม ภูมิชนทวีของ ทิดจัน ก็ยังมีอยู่พอที่จะคุย สุวิซชา โนภวโทธิ หรือวิสาสาปรมัญญาทิ ทุกขโต ทุกฐาน อะไร ๆ เกือบกันได้ นายอ่ำ แอไทย เคยสมัครเข้าเรียนภาษาอังกฤษกับแขกอยู่พักหนึ่ง พอจะสมตัวอ่านได้ และพอจะ เยส ๆ ไน ๆ ยืมพระยักหน้าไปกับยักด้วยไ้ ถ้า นายอ่ำ เรียนต่อไป ก็คงได้ รับความรู้ ยิ่งกว่านี้ อย่างไม่ต้องสงสัย แต่เสียงนอกว่าเก็ก

ทิดคุ้ย

กุ่ม

เขยวรุ ทว่าคร่ำ เลยพาดท้อยเอาเลย
 เลย ๆ การเรียนจึงชะงักมาตั้งแต่เวลานั้น
 มีอีกคนหนึ่ง นายหน่วย เชิงประพันธ์ (นาม
 สกุน นายหน่วย ไท วังเดินไป ขอเปลี่ยนใหม่
 เพราะจะให้เหมาะ ตามสภาพ ทักว จะเลิกเขียน
 นกประพันธ์) เคยประพันธ์เรื่องต่าง ๆ ส่ง
 ไปยางกอกก็หลายเรื่อง แต่ก็ไม่ได้รับข่าวว่าแ้ว
 ะไรจนเคยวัน

ถ้าหากจะ สัมมุติ ขุนราชวร ว่า เป็น ึ่งเท่า
 กันจริง ๆ แล้ว ผู้ที่กล้ารับทางเท่าเล่นได้
 แต่ไม่ลงมือลงมือ เวลาที่มีอยู่คนหนึ่ง
 คือ ทิดจัน ทิดจัน มีพระมรรชรรวม ๆ ซึ่ง
 กละเม็กเหล่านมิกะชอบขยายปล่อยออกมาใน
 การประชุม เรียก ลูกบ้าน ของ ขุนราชวร ทุก ๆ
 คราวไป

นายหน่วย เชิงประพันธ์ เคยอ่านหนังสือ
 มามาก นับตั้งแต่ในวัยไทยเรื่อง จักร ๆ
 วงศ์ ๆ ตลอดจนมาถึงเรื่องแต่ง — เรื่องแปลที่
 ตกกันอยู่ในเวลานั้น เพราะฉะนั้นการที่เปลี่ยนแปลง
 คำพูดของนายหน่วยในจดหมาย ขอส่งความ
 รักไปยัง แม่เอี่ยม จึง เป็น ไปอย่าง โอศกธรณ
 ทำนองเรื่องอ่านเล่น แม้ว่าเป็นเรื่องอ่านเล่นที่
 ไม่น่าสนใจใครเขาไปลงพิมพ์ ตามที่ปรากฏ
 ว่าเคยส่งไปยางกอก ก็พอที่จะทำให้ แม่เอี่ยม

เห็นความสามารถของนายหน่วยได้ และได้
 เปรียบชายหนุ่มคนอื่น ๆ ใข้อยู่

หลังจากได้ ได้ตอบจดหมายนั้น ๒-๓ ฉะบับ
 แม่เอี่ยมผู้ซึ่งเปรียบว่าไม่เคยเล่นกับไฟ ซึ่ง
 ู๊ว่าอย่างไร เสียไฟ ก็คงร้อนและ จะต้องร้อนก็
 ขยาดเล่นจนมากทีเดียว คือได้คิดและ ให้นาย
 หน่วย ขึ้นไปหาในท้องนอนเวลากลางคืน ถ้า
 นายหน่วย เป็นคนโง่ ๆ อย่าง ที่ ความรัก เข้า

ทา สตรีสั่งให้ ทำอะไร แล้วทำโดยไม่ยั้ง
 คิด เพราะความรักมาขึ้นใจแล้ว นายหน่วย
 หรือ แม่เอี่ยม ก็จะไม่ได้ผลอันพึงใจ แต่
 นายหน่วย เป็นผู้ มีสติอารมณ์เยือกเย็น ไท
 คิดการรอยคอยใคร่ครองจนถ้วน สมจะเย็น
 หัวนักระพันธ์ กล่าวคือ เขาว่างโปรแกรม
 ให้ แม่เอี่ยม มีจดหมายไปนัดแนะกับ ทิดจัน ให้
 ขนหาในคืนนั้น ๆ มีเก็ก ๆ ข้างบ้านบอก
 ว่า หลังจาก ทิดจัน ได้รับจดหมาย ถึงกับ เดิน
 แร้งเดินกา ก็ไป กอดจูบ กระดามขาว ๆ
 (คือจดหมาย) คล้ายคนวิกลจริต และได้
 ตอบตกลงวันเวลาอันโดยแน่นอน

แม่เอี่ยม นำ จดหมาย นั้น วาง ไว้ ใน หิ้ง
 โดยยึดเลขตามคำแนะนำของ นายหน่วย เพื่อ
 ให้ขุนราชวรพบได้ง่าย และจะได้รู้เรื่อง
 จริงถึงจากพอดตกเย็น ขุนราชวร ถลัน จาก ชุระ

พ. ศ. ๒๔๘๑

ลี้วงศ์เพ็ญ

ก็พบกระต่ายขาว ๆ นัน วาง อยู่ ที่ โต๊ะ เครื่อง
แบ่ง ในห้องแม่เอี่ยม เนื้อความในจดหมาย
นั้นว่า

เธอผู้ชอบรัก

ขอบใจในความหวังดีมาก คำวัน
นี้เปิดหน้าต่างไว้ด้วย ห้าทุ่มตรง
จะขึ้นมาทางหน้าต่าง

จัน

ขุนรามรุ้ง อ่านจบ โยหน้าแดงโดยโทสะ
วิต คืหน้าคล้ายหนวยักษ์ ยกกำยันทบ
โต๊ะกึ่งยั้ง! (แต่เขามาก ผู้แต่งคิดว่าถ้า
ไม่เป็นเพราะกลัวเจ็บแล้ว ก็ไม่มีอะไร นอก)
แล้วปล่อยคำพุกหวน ๆ ออกมาว่า “อ้ายข้า
มึงอ้ายจัน มึงจะกล่าวลี้วงศ์เพ็ญเสียหรือ
ก็ละ เป็นต้องได้เห็นกัน”

◎ ◎ ◎

ที่แรก แม่เอี่ยม ทำเป็นตน ๆ และแสดง
ความประหลาดใจ เมื่อเห็นบิดาถือไม้ตะพค
เคียวเข้ามา จนขุนรามรุ้ง สั่งซ้ำว่า “เองไป
นอนในห้องข้า ๆ ซักยักหวั และอย่าจะ
นอนเยื้องหน้าต่างให้ลม โกรกได้”

แม่เอี่ยม เห็นว่าคำทำนาย ของ นายหนวย
ศักดิ์สิทธิ์พอการที่เคียว หล่อนได้ ลูกช
เคียวไปยังเตียงบิดาอย่างปลาบปลื้มใจ

ตามทันได้ไวเป็นเวลา ๒๓ น. ตรง
ที่จัน ขรมณ์เคียวที่ร้ายได้ มาถึง แค่ ๒๒ น.
การที่มาเร็วไปเช่นนี้ จะเป็น เพราะ เหตุไรค่อย
ยากมาก แม้ว่า ที่จัน จะไปเพื่อขึ้นรถไฟก็คง
ไม่เร็วปานนี้ เมื่อ ๒๒ น. ครึ่งเขากลับหน้าต่าง
ห้องนอน แม่เอี่ยมเหยียง ๆ อยู่แล้ว พอได้
หน้าเข้าไป ครึ่งตัว ก็มอง เห็น ภาพ บนเตียง ใ
ราง ๆ ภาพนั้นกำลังคลุมโปงอยู่ ซึ่งทำให้

ที่จันเข้าใจเชวไปว่า แม่เอี่ยม หลับ เขา
ค่อย ๆ ก้าวเท้าลงบนพื้นแล้วเกาะปากเขา ๆ

เขายืนจ้องอยู่ครู่หนึ่ง เห็นผู้ ทนอดยังไม่
ไหวกาย ถูกขรรค์กำเรียวเร้าที่จันให้ โถมเข้า
กอดเอาอย่างค่อ ๆ ซึ่งการกระทำทงนั้นเห็น
วิสัยความคิดของขุนรามรุ้ง ที่เคยคิดไว้เหมือน
กัน ขุนรามรุ้ง สะอึกหลกคลุกจนนิ่ง ที่จัน

ยังวิ่งวิ่งพยหน้าอยู่บนตักขุนรามรุ้ง พอเ
ยหน้าจันเห็นเป็นหน้าพ่อแทนที่จะเป็นลูกสาว ก็
ถอยหลังกรุก ๆ จะลงจากเตียง ขุนรามรุ้งเออ

มือเขาคือค่อ เสียงกอดปล้ำกันอึกอึก ๆ บน
เตียง แล้วเสียงโครม! ถ้าเตียงไม่หักก็คง
ตกลงจากเตียง หรือทั้งตกลงจากเตียงและทั้ง

เตียงหัก ต่อมาคงทราบได้ ว่า ขุนรามรุ้ง มี
ความคิดใหม่ เพราะเอี้ยวตัวไปหยิบไม้ตะพค
ข้าง ๆ เตียงได้ ที่จัน เห็นเช่นนั้นความ

ทิดคุย

กุมภ

คิดใหม่ก็เล่นมาถึงหัวเข่าด้วยกัน เผลอ
ที่เคียวขึ้นไปเหยียบขรณีหน้าต่าง พอดีทำ

ถูกเชิญไปทวย พ่อแก่ 'รัฐบาล' เข้าไปก็เห็น
ท้ายทอยออกจอกวักพอน

ระกะโคก ขุนราชบุรี ไวกว่า ฟากเผละสง
ตรงท้ายทอยเป็นการส่งลา ๑ ที่ จากนั้นได้
ยินเสียงกึ่งคืบ แล้วเสียงคราวเขา ๆ แล้วก็
หายไป! เสียงกึ่งคืบครั้งแรกนั้นจะเป็นเสียง
ที่ทิดจัน เต็มใจระกะโคกเองหรือเพราะไม้ตะพค
ทำให้ระกะโคก ขอนี้ ขุนราชบุรีอยากทราบมาก

“อะ! ดังกับค้องเย็บ ๒ เข็มเขี้ยวหรือ?”

นายสุถาม

“ไหนเขาว่าไม่กระไร?” นายสอน

เสริม

ทิดจัน “เขาว่านั้นไม่กระไรหรอก แต่
หัวกันขมิ้นกระไร?”

“อัยยะ! ออกไปทางที่มึงเข้ามาจะ
แหละ” ขุนราชบุรี คำสั่งท้าย

“โน—โน เท โทลต์ เอ ลาย” นาย
อ้าปาก

มีแสงสว่าง และเสียงหัวเราะเขา ๆ ใน
ท้องถึกไป ขุนราชบุรี เกิดกระเข้าไปโดยยัง
ไม่ทันจะหายหัวเสีย แต่กลับชะงัก เพราะ
นายหน่วยเด็กหนุ่มกำลังปลอมประโลมแม่เอี่ยม
ลูกสาวคนโต ใน วงแขน เป็นเชิง อวด เลียก้วย
ขุนราชบุรี แม้ว่าโกรธมาใหม่ ๆ แต่จะทำ
ขิงขิง โกรธเข้าเป็น ๒ ขั้ว ๓ ขั้ว เห็นว่าไม่มี
รายให้ทางไร มีแต่เสมอตัวกับชาวกุณ

ทิดจัน “ไม่โนละ ให้ลากลวดเออะ
แตกจนเห็นเลือดเขียว”

นายสุ เอามือไปสยายผมที่ท้ายทอย ทิดจัน
เพื่อให้เห็นจริง พลังกล่าวว่า “ขอโทษ
เออะ แม่เจ้าโวย ยาวเกือย ๒ กระเบียดนะพี่”

นายอ้ายแกว้เหล้า “พ่อ—พ่อ—อิ”

นายสุ ชัก “เพื่อ—เพื่อ ความ สุข แก่
แม่เอี่ยม และคุณหน่วยสหายเรา—เออ—อึก!
พร้อม—พร้อม”

หญิงสาวกับชายหนุ่ม ไก่แต่งงานอยู่กับ
กันราวสองสัปดาห์ต่อมา ในงานนี้ ทิดจัน ได้

ชะ—ชะ ไช โย!!! ฮู—ฮู รา!
เสียงหลังที่สุก คือ เสียงของนายอ้าย

ลูกจันทร์

© หอสมุดวชิรญาณ

เจ้าใจโหรงหลงมอญ

หวงต๋องน้องน้อยกลอยใจ

ทำนองใดของคันทกษณ

๒๒๑
สัทผลกชกขวนครวณคค

ชายกล่าว

๑ ครกพลางอ้างคำจำขอบ
 เรยมนั้โรคโคกคึก
 สมรแม่แม่คณณณณ
 ชกเรยมนั้เรยมนั้เรยมนั้

เห็นชอยชอยความตามจิตต์
 พยขนิมิจิตต์ทุกขุสขลั
 ไปรคเณอเผอหยาคลาอัย
 สุกกลับริบคัยช่วยนำ

ภาพ

หญิงตอบ

๑ สดัยคำร่ำแสดง
 คึก คึก บ่เตรงกรรม
 คุกมากหมัน
 นาคักงกฤชคม
 ใจชายนรายนก
 รกจริงเมอไวนัน
 ทัวเรยมิใช่เก็ก
 เราหงส์มีลงตาม
 ออย่าพพิไรวอน
 หญิงอนออกคนทา
 อันชายในสากล
 เดกผลมรนาไฟ
 ยากไรยระสังครพย
 สมจิตกแลวบิขเณ
 ทวนายค้อพหรานา
 พยสทิวเขายกกล
 ทัวเรยมิใช่ชาย
 ไก่สมชมแลวทง

แสนจะเคยครคายคำ
 ะพคพอให้สาสม
 ชะลาณณณณณ
 ช่างชอพคอกร่าพัน
 มาคอยชกให้เหหัน
 ออย่ากล่าวกันให้ยาวความ
 ลูกเล็ก ๆ ะไ้ช้าม
 ะถ่อมนามให้เป็นกา
 ไปรคพค่อนเล็คักว่า
 ไม่ควรรมาพพิไร
 สุกจะยลจะหย้งไ
 ะระหวานย่ห่อนเ็น
 ฤยอมอัยบ่คึกเหัน
 ะโศกเณทงนท
 เทยวคินควาทกแห่งท
 กัสังคินอนยง
 ย่อมมิอายเพราะเ็นหญิง
 ค้องครอมนังจวันคาย

ทายตอม

๑ ได้ฟังวาจาอัน

งามเลิศประเสริฐหลาย

โชนชโลนคิก

เวียมหรือจะให้ทราบ

เกื่อนท้าวแผ่นดินกล

เวียมอยู่แผ่นดินไชว

ผลมะนาวเจ้าพิกเกี้ยว

เวียมเห็นกงเช่นพร อิง

นั้นคือมะนาวย่า

น้องพิกพิสณล้วน

พิกอมมะนาวหวาน

ไก่อ้วมิแกล้วทั้ง

ควมแม่เหมือนมณ

ไก่อ้วพยอมคว

ยากไร้ห้วงไก่อ้วพ

ห่อนเกรงจะเห็นอยกาย

พิไชว ใช้นายพราน

พรานเทียวชานคณ

แม่นได้สมังจิต

จะเชิดจะชวนวล

หาเหยือกทุกคำเข้า

ท่อยุหรู โยพัร

แม่ช่างพร้องคำพิบาย

ช่างขรรยาศเป็นกลอนความ

ฉนนมสังาม

สวาสกพันหมองใจ

ยังหยังยลกลักไ

ไฉนชุมมิหยังลง

ว้าวสเปริ้วชวนสยของ

มิพิกคองข้าสำนวน

รสจึงข้าให้เสยส่วน

พิเห็นควรวักขณจริง

รสชาข่านอย่าเกรงกริ่ง

สมรมังเมื่อยักฉัฏฐ

ส้องแสงศรัสวางทั่ว

เป็นชานองจนวันตาย

พยอมรมมิหน่น่าย

ถึงเป็นตายจักสู้ทน

เทียวปองผลาญทุกแห่งทน

แก้ดวงทองละของนวล

พิพิคมิเหววล

ให้แม่สุขทุกเวลา

ให้แม่แจ่มทิวหา

สมสง่าพาวิไล

โอ้ โอ้สมรแม่
เรียมลอมทรอมฤทัย
สุคติกระหาษา
หากนุชชอมริรัก

ไปรักเหลียวแลอย่างทั้งให้
จงกัใจอย่าเชื่อนซึก
มาแก้โรคที่เรียมหนัก
เหมือนช่วยผลึกโรคจากเรียม

หญิงพ้อ

๑ คึกมากล่าวคำ
ขบ
สุกเปรี๊ยสุกเทียบเทียบ
ความรักเมื่อแรกไซ้
เจียนหลงงงจั้ง
นาคาของชายกล่าว
ใครเชื่อเห็นเหลืออื่น
แรกรักรักหวาน
สมรักคิดเมื่อไร
ครั้นไ้สุมใจจันท
โบราณท่านกล่าวพ้อง
อันชายแรกรักหญิง
กลบเกลื่อนทงเงา
ส่วนชวักขบเสย
ตั้งรักคิดล่อเลาะ
ชวนพกให้ชอยไว้
โบราณท่านชี้ชี้
พ้องกลบเสยเด็ก
อย่าคิดผินวินัย

อย่างเล็ดลามีอวยเห็นม
ว่ารักเปี่ยมเห็นสุกฟง
หวานจับใจสุกจะหยั่ง
ขมจะคลั่งเพราะอวรณ์
ช่างโน้มน้าวชวนสั้หรรณ
รักมวบมรดเมื่อข้อไป
เมื่อนำตาลบเทียบได้
ราวกับไ้วิมานทอง
มาข้ามินหน้จากห้อง
สอนให้น้องท่องจกจำ
ขอรักจริงทุกเช้าค่ำ
พุกน้ำแต่ส่วนเพราะ
ที่เฟ้เล่ยกลยเสยเหมาะ
คอยประเลาะให้หญิงรัก
หญิงท่ายใจก็เสยหลัก
น้องจะรักก็เกรงภัย
แหละประเสริฐอย่าสงสัย
ขอเสยที่เด็กพอย

ชาวยอน

๑ โยนุสสุกขัณ

ถ้าแมนพิชวกเซย
ชีวิตพจนมวีย
อูระเวียมเหล็อรัน
สมรแม่มีเห็นใจ
โคโนเลยจะเข็นทรวง
ไวค่อนพื่อนกล้ว
สู้จริงมิ่งไว้
ยามอนกันณณณ
เห็นเนครันณมถ
อานชางเห็นจิตก
เจียมทวกสุกเจียม
จะทำณโคก
ขอเทพยณวิมาน

ไม่ผ่นผ่นทรอขวัญเยอ
กิงเลลยพยอมมรณ
จะไม่ช่วยทรอสมร
กิงสิงขรเข้าทขทรวง
แม่มิไคสุกาควง
ทรมวอนกิงนอไฟ
ยอมเกลือกกล้วถึงไหนไหน
โรครกไชรสุกทานทน
จิตการะคัลยทุกขมชน
ว่าเจายลสพเนทรเวียม
เวียมกคิกสงขสงขม
แคร์กเยมพนประมาณ
สวาทพะจะสงสาร
ช่วยบรรคาลให้สมจินต์

หญิงกล้ว

๑ โฉมหญิงมิ่งสมร

สุกเบียงสุกเลียงลัน
เมื่อท่านว่าพนณณ
ว่าท่านอยากไคทรวงม
เรานักเห็นอก
อยากช่วยทวยจริงใจ

พึงขอทออันกคิกถวิล
สุกพะณิงกล่าวความ
เราอยากมีสุนทรถาม
สวาทแนจริงหรือไ
ว่าท่านคกในแถณชาไ
ครันทำไปไม่สมควร

เราเกรงซึ่งความทุกข์
อยู่เดียวเดียววิญจวน
ทวเรามาใช้รัก
รู้ยังอย่างไม่แคลง
อยู่เดียวเดียววิญจวน
อยู่สองท้องทุกข์จริง
เกลือกกลัวผัวร้าย
ผัวแคนแสนกรรมกรรม
ผัวยากลำบากด้วย
ผัวเที่ยวเที่ยวประโลม
เสียทองสักเท่าหัว
ฤทธิสิ่งสมเด็จตาย
เห็นช้างสักเท่าหมู
ยามโกรธใจสั้นเร็ว
ใจชายไหนระอก
กลัวเมียอนาคคัก
เมียเปลอสักกักเดียว
กลัวย่านพาลแซ่เซื่อน
ผัวอกเมื่อยอกด้วย
ผัวววยสลิขยลัน
อกชายไม่เท่าหญิง
อกหญิงสลิเกวียมรอัน

เพราะความสุขไม่ถึงส่วน
ยังพอควรมีรุนแรง
มีรักเพราะใจแข็ง
กระจำงเป็นความจริง
ไม่สนทนทุกข์ขึง
ทุกข์ทุกข์ต้องอดอม
ทำงานมากจะผ่ายผอม
เมียระงอมเพราะผัวโถม
ยามผัวววยกักขุโถม
ไฟฮ่อไหมเข้าเผากาย
เรื่องเสียผัวอย่าหนักหมาย
ยามตายไม่คิดกลัว
คิดคิดเหมือนหญิงชั่ว
เมื่อเห็นผัวทำเราชั่ว
ไม่มึงค้มแต่สู้
สิ่งอยู่แต่ในเรือน
ผัวก็เที่ยวไกลเลือน
ว่าถูกเพื่อนหาเชิญกิน
ยามผัวช่วยเมียแทบคัน
ให้หญิงปลิ้นกินเสียพลอน
เป็นความจริงใช้หลอกหลอน
หาทางผอนไม่ไ้เลย

จะอยู่คู่ทำไม

ถึงเปลี่ยนวงศ์แซย

ทุกขเคียวไม่ถึงสอง

มีสองกองหนักใจ

เพียงสองพอยังชั่ว

หาได้มีใครพอ

เพียงสามสี่ขง

ถ้าหาพอทำเนา

คิด คึก แสนใจหาย

เชือดคำที่เราเจอ

เราใช้จักห้ามหวง

เห็นเหตุข้างหนานอื่น

จกมีซึ่งคักรอง

อย่าหยิกสักแถม

เราควระพิสัจ

ผลร้ายให้ไกลตัว

อันควรควรวรป

อย่าหลงพระวงนิก

เราเกิดใช้ว่าง่าย

ไรคร้ายมีหลายทาง

รูปร่างพอสมควร

ถ้ายังสงสัยใจ

ทนอยู่ไปเลิกใจเย็น

แม่ชวตเซยก็ถมไป

ปากเคียวทองพอหาได้

หาเท่าไรไม่เพียงพอ

ถ้าเพิ่มทวเป็นสามหนอ

จะพนอครอยครวเรา

ถ้าเพิ่มสมแต่เศร้า

ก็ออกเล้าก็คอเวร

ถ้าคนหลายมากก็เห็น

หาไว้เห็นจะดีกว่า

ททกทวงเพราะจกมี

จะนำร้ายร้ายสัตว์

ควรทวคักรองให้ถึงที่

อันช่ายคัมน้อยตัว

เพราะเขาพคมักขักชั่ว

เพราะเขากลัวเราไม่รัก

ถ้าผสมชวชนลิกหลัก

อกจะหักถึงหม้ายร้าง

แต่การทวก็ให้หลายอย่าง

คอยกันทางเสมอไป

หรืออ้วนท้วนไม่มิด

อย่ารีบให้เขาเร่งร้อน

ลูกจันทร์

กุมภ

รอช้าพาประโยชน์
นานนาคอย่าคิดข้อน
คู่ใจให้เห็นใจ
อย่าเลือกรูปร่างก็
ยศเกียรติเป็นทั้ง
นั้นแหละจะพานง—

อยู่สันโทมรอไปก่อน
นั้นแหละก่อนจะไต่
จะรักใคร่ถึงไหน
จงเลือกที่น้ำใจตรง
จงแข็งฟังอย่าไหลหลง
เยาว์ให้เลิศประเสริฐเอย

โคลง

หญิง ไถงามไ้สู้
คัก นักหอนักมี
หา พลอยเพชรมี
ยาก ยัเทียบเปรียบไ้

หญิงศรี สกุดเขย
มากไ้
สูงค่า
เท่าคั่นหญิงก็

๑ ไคร่ดูใจ ไคร่ก็ ถักหัว
ไคร่ดูใจ ไคร่กระหน ถักเพ้อ

ไคร่ดูใจ ไคร่ขีรว ถักเพ้อ
ไคร่ดูใจ ไคร่ขีว ถักเพ้อ ๑

พระศรี นพน

เบนเฮอร์

แปลและเรียบเรียง จากต้นฉบับภาษาอังกฤษ

ของ ลิว วอลเลซ

โดย บุษยลักษณ์

[๑๓๘๕]

บทที่ ๑

เที่ยงวัน! ณ ท่าม กลาง แสงแดด ที่แผด
เผ่าพันทะเลทรายแลดลุ่มแม่น้ำโขงยอก
ชายพนมพรสูงอาย ผู้หนึ่ง นิ่ง มายน หลังอุย
ซึ่งไคยทูลถนอมกัน แล้วเล็ดผ้ายงตาช่น
สายหน้าควรวกภูมิประเทศรอบ ๆ ข้าง เมื่อ
เย็นก็พอใจแล้ว บรมแปลกหน้าผู้หนึ่ง จึงลงจาก
หลังสัตว์พาหนะ และจักแรงกางกระโจม
เตย ๆ เพื่อหลบ ความร้อนแห่งดวงรังสีมาใน
ยามเที่ยงวัน ไม่ช้าเข้าจึงหอบเครื่องบริโภ
ซึ่งเตรียมมาเป็นเสบียงกรัง แต่พอควรวก
อาหารกลางวันออกมารับประทาน.

ครั้นย้ายคล้อยลง ขณะที่เขาตั้งอยู่ภาย
ในกะโจมนั้น สายตาของเขาได้มองเห็น
ภาพ ๆ หนึ่งเป็นรูปคำเล็ก ๆ อยู่ใน ระยะ ห่าง
ไกล ชายพนมพรสูงอายด้วยความพิศวง แต่
เมื่อภาพนั้นได้ขยายขนาดออก เท่ากับ บรมเพศ
หนึ่งมาจนหลังอุย ความพิศวงจึงพลัน
สูญไป บรมทั้งสองตรงเข้ากอดและกักทลายกัน
โดยดิ่ววิสสาสะเป็นกันเอง แล้วความจึง
ปรากฏว่า บรมคนแรกเป็นชาวโอยคุปต์ และ
คนที่สองเป็นชาวฮินดู ซึ่งสังเกตได้จากใบ
หน้าและผิวพรรณว่าเป็นคนมี อายุสูง กว่าชาว

โอยคุปต์สักเล็กน้อย.

การสนทนาระหว่างบุคคลทั้งสองนั้นกินเวลา
ไม่นานนัก ก็มบรมขอยุบมาอีกคนหนึ่ง
ทางอุดรทิศ กำลังเคียวทางมุ่งตรงมายังบุคคล
ทั้งสอง ผู้ยืนคอยต้อนรับด้วยน้ำใจอันก
เมธ ๓ คน ได้พบปะกันแล้ว เท่าที่สนทนากัน
อยู่ปรากฏว่าบรมคนที่ ๓ มีสัญชาติเป็นกรีก
มาจากนครเอเธน ทำทางของอาจลงมายัง
สง่าง และมิอาจอยู่ในเขตต์ ๕๐ สัปดาห์
หนึ่ง ชาวโอยคุปต์ ผู้เป็นเจ้าของ สำนักไคย
บรมอีก ๒ คน เข้าไปพักกายภายใน กระโจม
และต้อนรับเลี้ยงดูเป็นอันดี.

หลังอาหารเย็นแล้วเป็นเวลาพลบค่ำ วาระ
นั้นตกในเกื่อนขันวาคมแห่งโรม ศักราช ๑๔๗
ซึ่ง همینตกถูกกำลังจะย่างมาถึง จึงทำให้
อากาศหนาวเย็นยะเยือก ชาวโอยคุปต์จึง
ขอให้ชาวกรีกเล่าเรื่องราวอันแปลก ประหลาด
สักระยะ ผู้ถกร้องขอไม่ปฏิเสธ เขาจึงเริ่ม
บรรยายดังต่อไปนี้:—

“ข้าแต่ท่านสหยาทั้งสอง ข้าขอ ศัสปาร์
อยู่ในนครเอเธน มานานแล้ว เมื่อข้ารุ่นหนุ่ม
ข้าได้ ศักยวิชาชาหนักไปในทางศาสนา จน

พ.ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

พยายามปลีกกายไปอยู่ในถ้ำแห่งหนึ่ง ซึ่ง นั้น”

ชาวเมืองพากันเชื่อว่า เป็นศาลเทพารักษ์

ที่พำนักของพระเทอสูร วันหนึ่งขณะที่ยากำลัง

ยืนอยู่ปากถ้ำ มีผู้คนหนึ่ง วัยน่าข้าม

มาชนบก และขอพักอาศัยอยู่กับข้า ซึ่ง

ได้รับการรับรองเป็นอย่างดี เขาเล่าให้ฟัง

ว่า พระผู้เป็นเจ้าข้าสวตมนครขอพรอยู่

เสมอ ๆ ด้วยความเคารพนับถือ นั้น มีเรื่อง

กับขอให้ข้าปฏิบัติต่อไปให้เป็นนิตย์ เติบโตเป็น

ผลดี ต่อมาอีกหลายสัปดาห์และยามนั้น

เป็นยามราตรี ข้านั่งอยู่ปากถ้ำแต่ผู้เดียว

กำลังจ้องมองดูท้องทะเลอันมืดดำ ลึกครึ้ม

หนึ่งจู่เห็นดาวดวงหนึ่ง มีรัศมีสว่างจ้าลอยผุด

ขึ้นจากพวนน้ำ และลอยมาหยุดนิ่งอยู่เหนือ

ปากถ้ำที่ข้าอาศัย ทันทีนั้นข้ารู้สึกตัวว่าได้

หลับลอยลงทันที แล้วเลยฝันว่า ได้ยินเสียง

กระซิบบอกให้รีบเดินทางไปเฝ้าคนชั้นข้า จน

กว่าจะได้พบเพื่อนอีก ๒ คน นั้นแหละจึงเฝ้า

ทางต่อไปด้วยกันเถาะ จะได้พบพระผู้เป็นเจ้า

ถึงนั้นพอรุ่งขึ้นเช้า ข้าจึงออกเดินทางทันที

ผ่านบ้านเล็กเมืองน้อยต่าง ๆ มามิได้หยุดหย่อน

และในที่สุดก็ได้มาพบท่านทั้งสองณที่นั้น ทั้ง

นั้นจึงเป็นอันมั่นใจว่า เราจะได้พร้อมใจกันเฝ้า

ทางต่อไปเพื่อพบพระผู้เป็นเจ้าตามคำทำนาย

เมื่อ ศสภาร เล่าเรื่องลง ชาวอินทรี

เริ่มเล่าเรื่องของคนบ้าง ซึ่งเป็นท่านองคเษว

กันว่า ในระหว่างที่เขากำลังจำศีลภาวนาอยู่

ในท่อนสังคยแห่งที่เอกเขทิมาลัย ได้เฝ้า

เห็นดาว ประหลาดดวงหนึ่งและ ข้าได้ยินเสียง

กระซิบว่า ให้รีบเดินทางไปพบเพื่อนอีก ๒ คน

แล้วให้ชวนกันเฝ้า ทางต่อไปเถิดจะได้พบองค์

พระผู้เป็นเจ้า ดังนั้นข้าจึงออกเฝ้าทางมานั้น

ได้พบชาวโอบคุปต์และศสภารท่านนั้น เขาบอก

นามของเขาให้ทราบว่า เขาชื่อ เมลโลธอร์

บิลทะสาร์ ผู้เป็นชาวโอบคุปต์ มีเรื่อง

ราวละม้ายคล้ายกันกับข้าเองทั้งสอง ซึ่งผลที่

สุดท้ายมีความมุ่งหมายจะได้พบองค์พระผู้เป็นเจ้า

ในท่านองคเษวท่านนั้น แต่เรื่องของข้าพิสดาร

กว่าอีกในข้อที่ข้าได้บรรยายตำแหน่งแห่งที่ที่

ของพระองค์ ท่านว่า อยู่ใน นครเรอสุระเดิม

เมื่อศาสนาของตนทั้งสามมีความจำเริญกันเช่น

นี้ จึงตกลงใจออกเฝ้าทางต่อไปในตอนนั้น

แห่งรัตติกาลนั้นเอง ยอมผ่านความเยือก

เย็นแห่ง เหมันตฤดูไปโดยมิได้คำนึง ถึง ผอง

ภยันตรายไร ๆ ทั้งสิ้น คงมุ่งแต่จะพบองค์

พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น.

ลำดับเกี่ยวกับนั้น เวลาใกล้ยามระ
สายณหิ มีชายชาติขีวผู้หนึ่งเฝ้ารองฟ้าออก
มาจากประตูหอปลา แห่ง มหานคร เจอรุสเฒ่า
ซึ่งสมมติไว้ว่า เป็นคาราทมรคัมรุ่งโรจน์
ทองหนึ่งแห่งบรรพประเทศในกาลนั้น ยน
หลังพาทเขาจะมา มีสัตว์สาวสวยนั่งมา
กัวยอการชมเชยในอิริยาบถ แต่ถ้าจะ
สังเกต แต่เพียง เณร ๆ แล้ว คง จะ เขาได้ ว่า
หล่อนเป็นบุตรหรือหลานสาวของชายผู้นั้น ต่อ
เมื่อ ได้ ยนเขา สนทนา กับเพื่อน อีกคน หนึ่งจึง
ทราบได้ว่า หล่อนเป็นภรรยาของเขาโดย
ชอบด้วยนิตยธรรมและธรรมเนียม และมีอายุ
เพียง ๑๕ ขวบเท่านั้น.

สองชั่วนาพิภาเศษ ๆ ให้หลังไป สาม
ภรรยาคนนี้ได้เฝ้าทาง มา ถึง ยอก เขา ลูก หนึ่ง
และมองเห็นนคร เขตลัษมี อยู่ถัดหยาเขาไปชั่ว
หล่นเดียว นคร เขตลัษมี เป็นถิ่นเกิดของนางผู้
เป็นภรรยาชายผู้นั้น เมื่อได้แต่งงานกันแล้ว
สามจึงได้ชวนไปอยู่ในจังหวัดนั้นชราเรศ แต่
ความมั่นคงในฐานะขบถแยบยลจึงยับยั้งความ
จำนงของสามภรรยาให้ต้องเฝ้าทางกลัษมายัง
นครเขตลัษมีอีก เวลานั้นดวงตะวันทองแสง
อ่อนลงจนจะดับโลกอยู่แล้ว โจเซฟ ชายผู้
สามจึงรีบสาวเท้าวิ่งสัตว์พาหนะบ่าหน้าตรง

ไปส่วนนคร เขตลัษมี โดยด่วน.

เมื่อใกล้ถึงบ้านพักปลายแดน โจเซฟ
จึงทำการวิ่งพา และรีบวิ่งไปหาผู้คนในบ้าน
พักนั้น การเจรจาขอพักอยู่ในบ้านพัก
ไม่เป็นไปตามความปรารถนาของโจเซฟ เนื่อง
แต่ได้ รับคำบอกเล่าจากผู้คนแล้ว มีผู้มาอยู่
กันเสียเต็มหมวกแล้ว แต่ผู้คนเหล่านั้น
รับอาสาพาไปพักอาศัยอยู่ใน ถ้ำร้าง แห่งหนึ่ง
อันมีประตูใหญ่เก่าแก่ขมเครือรายรอบ ขี้อยู่ แน่น
รูปพรรณสัณฐานแห่ง ด้านหากใครเห็นแต่กาย
นอกคงเขาคว่า น่ากลัวอันตรายอย่างยิ่ง แต่เมื่อ
โจเซฟได้ เฝ้าเข้า ไปตรวจดูภายในแล้ว ก็ทำ
ได้กลัษบอกมายอก มาริ ผู้เป็นภรรยาว่าเช่นนั้น

ไม่ เขาออกมาประคองร่างภรรยาจาก
หลังพา แล้วรีบวิ่งเข้าไปชมความวิจิตร
พิสดารแห่งที่พักอันรกร้างมานานแล้ว ใน
ไม่ช้าการจักแจง ตกแต่ง ด้าน ให้เป็นที่พัก อัน
สัชาวมงคลสำเร็จลง นับว่าสามและภรรยาไม่
ต้องทนความหนาวแห่ง น้ำค้างในเปลว ค่ำคืน
อยู่กลางแจ้ง.

กาลล่วงเลยมา แต่ไม่ปรากฏว่านาน
เท่าไร มีชายเลี้ยงแกะ ๗ คนชวนกันค้อนฝูง
แกะของตนไปเลี้ยงในถ้ำราย อันอุดมสมบูรณ์

เป็นเซอร์

พ. ศ. ๒๔๗๑

ไปด้วยน้ำและหญ้าแห้งหนึ่ง ท่างจากเขตลุ่ม
ประมาณไมล์ครึ่งหรือสองไมล์ ที่นั่นมีกระท่อม
น้อยอันเจ้าของเดิมทิ้งไว้ร้างไว้นานแล้ว
หลังหนึ่ง ซึ่งทิ้งไว้เกลี้ยงไว้ที่เขาเป็นที่
พักอาศัย ในเวลากลางคืน ค่างผดึกเปลี่ยน
กันนั่งยามตามไฟคนละคน เพื่อระวังเหตุการณ์
ที่อาจจะเกิดขึ้นอันตรัยขึ้นแก่ผู้ และของตน
พฤกษการณ นได้ดำเนินไปด้วยอาการเรียบร้อย
เป็นเวลาหลายวัน.

ต่อมาตราตรึงวันหนึ่งเป็นเวลาราว ทศ
ยาม ความมืดมิดแห่งอากาศทวีขึ้นเป็น
ลำดับ จนยามเฝ้าฝางและคอกก่อไฟและนั่ง
ผิงอยู่ไม่สู้ต่างนัก สักครู่หนึ่งเขาลุกขึ้นยืน
ยักกาย และจะเดินเข้าไปให้ ใกล้กองไฟ
อีก อ่า! เขาคงหยกย่นนั่งตัวแข็งยิ่งกว่า
ถูกความหนาว—เขายืนนิ่งในอาการตกตะลึง
พริ้งเพริศ เออ! เขาเห็นอะไรอย่างแปลก
ประหลาดหรืออย่างไรหนอ? แม้แต่เขี้ยว!
เขาพบสิ่งประหลาด — สิ่งซึ่งในชีวิตเขาคง
คงไม่เคยพบเห็นได้เห็น คือ เขาเห็นเปลวไฟ
บรรดาถูกรุ่งโรจน์ ขึ้นเป็น ประกาย อยู่รอบ ๆ
ข้างเขา มีสีนวลเย็นตาปานวิคมีแห่งดวง
จันทร์ มีสีแสงสว่างประหลาดนั้นก็แจ่ม
วรสีขึ้นเป็นลำดับ จนฉายสว่างจ้าไปทั่วทั้งนา

ทันใดนั้นเขาจึงมองเห็นไปบนท้องฟ้าและปรากฏ
ว่าดวงดาวใหญ่ขึ้นได้หายลับไปจาก สายตา
จนจนจะหมดสิ้นแสงอยู่แล้ว แม้แต่ดวงจันทร์
เอง ก็ดับเหลี่ยม ภูเขา ไปสิ้น อีกสักครู่ มี
แสงสว่างระยิบระยับขึ้นด้วยฉะฉาน โคมไฟ ดวง
ใหญ่กำลังร่วงลงมาจากท้องนภาอากาศ คนยาม
ตกใจยิ่ง จึงตะโกนขึ้นด้วยเสียงอันดังว่า

“พวกเรา! พวกเรา! ดินเถอะ!
เร็ว! เร็ว!”

พอสิ้นเสียงตะโกนอันดังนั้น สหาย
ร่วมชีพอีก ๖ คน จึงพลันทะลึ่งโลกขึ้นจาก
ที่นอน รีบคว้าอาวุธที่มีอดลั่นออกมาขึ้นล้อม
หน้าล้อมหลังผู้ตะโกนอยู่ ขณะนั้นประกาย
เพลิงที่ ล้อม รอบคน ยามเมื่อก่อนได้หายไปสิ้น
แล้ว ทั้ง ๖ คนจึงพร้อมกันถามเรื่องราวจาก

คนยาม คนยามจึงชี้ให้ดวงไฟประหลาด
ซึ่งกำลังลอยอยู่ในอากาศ ดวงดาวทั้ง ๗ คู่
จึงรวม กัน จับจ้อง อยู่ ที่ ดวงไฟ นั้น ด้วย ความ
ประหลาดใจ ดวงไฟประหลาดค่อย ๆ ลอย
ต่ำลงมากลางระยิบระยับ ชายเสียงและทั้ง ๖
ค่อย ๆ ย่อถอยลงนั่งคุกเข่าก้มหน้า และ
ในที่สุดก็หมดสติลง

“ผู้เจ้าทั้งหลายไม่ต้องกลัว” มีเสียง
คนพูดผ่านความเงิบดังกระหวั่นท่อนอ้างอ้าง

มนุษย์ลักษณะ

กุมภ

มากทยโสทรชายทั้ง ๗ เขาทั้งหลายนั่งฟัง
อย่างไม่ว่างเฝ้าหน้าขึ้น ตรวรูปร่างลักษณะ
เจ้าจอมเสียง

“สุเจ้าทั้งหลายเอ๋ย ไม่ต้องกลัวหรอก”
เสียงประหลาดกล่าวต่อ “เงยหน้าขึ้นเสีย
เถอะ ข้าจะนำข่าวดีมาบอกให้ ซึ่งจะเป็น
ทศนชมนันย์แก่ปวงชนอื่น ๆ ด้วย”

เสียงนั้นกังวานออกมากว้างไกลแผ่ซ่าน
และเยือกเย็นลึกกว่าเสียงมนุษย์ ในไม่ช้า
ทั้ง ๗ เกลธก็ ค่อย ๆ ยืนกาย ขึ้น จากอาคาร
หมอบเข่นนั่งคุกเข่า พอคืบได้ประสพภาพ
บุรุษแปลกหน้าผู้หนึ่ง อยู่ใน เครื่อง แต่งกาย สี
ขาว มีปีกใหญ่ในท่อนของสร้อยกั้นคอกัน
อยู่ข้างกาย กับมีแสงสว่างรุ่งโรจน์อยู่รอบ ๆ
ข้าง บนหน้าผากมีการสักใส่เป็นประกาย
แวววาวดวงหนึ่งประกายอยู่ สว่างไสวไปจากใบ
หน้าและออกป็นกิริยาว่า คงจะเป็นผู้นำคานติ
มาสู่ชายทั้ง ๗ นั้น เขาทั้งหลายเชยอกเขยว
ว่า บุรุษแปลกหน้าผู้นี้ คง จะเป็น เทพเจ้า
องค์หนึ่งแน่

ต่อมาสักครู่ เทพเจ้านั้นจึงมีเทวปักษี
ลี่ยไปว่า .

“สุเจ้าทั้งหลายเอ๋ย จงรู้ไว้เถิดว่า วัน
นี้พระศรีศคเจ้าจะเสด็จมาโปรดสาธุชนในเมือง

เขตลธัม และสุเจ้าจะได้พวยพารกัน นั้นใน ถ้า
ทางท้ายเมืองเขตลธัมและมีผ้าแดงห่อคิ้วอย่าง
แน่น นอนอยู่ในรางใส่หญ้า สำหรับสัตว์กิน”

สันสรเสียงแห่งเทวทูต ก็ พลันยังเกิดเป็น
แสงสว่างขึ้นออกแห่งหนึ่ง ในระยะห่าง ซึ่ง
เทวทูตได้ หันไป จ้องคอย เป็น ครู่ คล้าย ๆ กับ
เป็นสัญญาณ อันมีผู้ใดผู้หนึ่งได้ส่งมาเตือน
ให้กลับ ยักทั้งสองพลันขยับคล้อยออกไปกว้าง
ใหญ่ไพศาล ทันใดนั้นร่างแห่งเทวทูตผู้มี
มหิทธิฤทธิ์กลลือขยับ เหนือพื้น พลพพรอม ค่อย
มีรัศมีล้อมรอบกาย แล้วหายลับไปในความมืด
แห่งสนธยากลางด้วยความรวดเร็ว ปลดปล่อยให้
ความมืดมิด แห่ง ธรรมชาติ เข้า ครบรอบจำภูมิ
ประเทศนั้นตามเดิม.

ทั้ง ๗ สหาย ค่อย ๆ หันมา มอง คุตาคัน
ด้วยความประหลาดใจระคนด้วยความกลัว สัก
ครู่จึงมีเสียงคนหนึ่ง กล่าวขึ้น เมื่อ ได้ พยายาม
ข่มสติได้แล้วว่า

“เทพเจ้าเมื่อตะกี้อี ครู่เวยล ผู้เป็น
เทวทูตแห่งพระผู้เป็นเจ้า และผู้นำข่าวอัน
มาบอกแก่มนุษย์เรา”

ในไม่ช้าอีก ๖ คน จึง ลง มติ ตาม ความ
คิดของสหาย และชวนกันออกเฝ้าทางจาก
กระท่อมที่พักย้ายหน้าไปยังถ้ำร้างแต่ในคืนนี้

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

แห่งรศิกาลานนั้นเอง โยมิได้คำนึงถึง
อันตรายใด ๆ เลยแม้แต่น้อย.

สักครู่หนึ่ง สหายทั้ง ๗ ได้ผ่านเข้าไป
ในใจกลางนคร และได้ยินเสียงอาณา

ประชา ราชครู โย กัน อยู่ ะ เบ่ง เช้ง แซ่ว่า
ได้เห็นการประหลาดดวงหนึ่ง แต่เขา
ทั้งหลายมิได้ปรียากเล่าเรื่องราวอะไรให้ใคร
ฟังเลย ต่างชวนกันเฝ้าทางตรงไปยังถ้ำร้างแต่
เพียง ๗ คนด้วยกันเท่านั้น เมื่อถึงปากถ้ำ
แต่เห็นประตูกำลังเปิดอยู่ และมีแสงตะเกียง
สว่างพอควรอยู่ภายใน เขาทั้งหมดไม่รอ
ริบสวาท่ำท้าวเข้าไปข้างในทันที.

“ขอให้ท่านจงอยู่เป็นสุขเถิด” คนหนึ่ง
กล่าวแก่โยเสฟ “พวกข้าทั้งหลายกำลัง
เที่ยวหา เกิด เกิดใหม่ คนหนึ่ง ช่ง เกิดเมื่อ คน
หนึ่ง และมิได้เคยรื้อรอยตัวนอนหลับอยู่
ในรางหญ้า.”

โยเสฟรู้สึกประหลาดใจในคำพูดของ
ชายคนนั้น เขาจึงหันไปมองทิศทางส่วนหนึ่ง
ของถ้ำ แล้วหันกลับมาตอบอย่างเสียงอ่อน ๆ
ว่า

“โอ! เด็กที่เจ้าว่านั่นจะเป็นลูกของ
ข้าท่านเอง”

พูดแล้วเขาก็เฝ้าไปทางหญ้ารางหนึ่ง ซึ่ง

ชายเลี้ยงแกะทั้ง ๗ ได้รีบเฝ้าตามไปทันที ใน
รางหญ้ามีทารกในวัยอันไม่เคียงสา เพราะเพิ่ง
เกิดใหม่ ๆ กำลังนอนหลับอยู่ ทันใดนั้นได้
มีผู้เข้ามาให้ มาริ ผู้เป็นมารดา มาริรับเอา
ไปกระกองกอกไว้ ในวงแขนอย่างละมุนละม่อม
ทั้ง ๗ สหาย เฝ้าตาม ไปคุกเข่าอยู่ ข้างหน้าท
นอน มาริ และผู้หนึ่งได้กล่าวขึ้นว่า

“นั่นแหละคือพระคริสตเจ้า ผู้ซึ่งเกิดมา
จากสุรณคน”

เขาทั้งหลาย จึง พร้อม กัน ถ่ม ศีรษะ ลง
กระทำความเคารพ และอีกคนหนึ่งได้กล่าว
เสริมขึ้นว่า

“โอ! พระผู้เป็นเจ้าผู้มีศรัทธาและเกียรติคุณ
ยิ่งในสากลโลกตลอดจนแดนสวรรค์”

พจน พลาจ พร้อมใจกัน ถ่มลง ทบิยชาย
เครื่องแต่งกายมอง มาริ ขึ้นจบ แล้วชวน
กันอำลาออกไปจากถ้ำ มุ่งเฝ้าทางกลับไปสู่
กระท่อมถ้อยและฝูงแกะ ทุก ๆ แห่งที่ผ่านมา
ข่าวพระคริสตเจ้าจึงดังมาเกิดอยู่ ณ ถ้ำร้างนั้น
ได้กระจ่ายเข้าสู่โลศร์มวลชน เป็น จำนวนมาก
จึงพากัน คนเต็มและ รีบไป อำนวยพร ขุน ชาย
เลี้ยงแกะทั้ง ๗ นั้น แต่ก็มีประชาชนเป็น
จำนวนมากที่ไม่เลื่อมใสในข่าวนี้ และพา
กันขมเยาะ ถึงว่า ผู้ โย นั้น ได้ตกเป็น ทาส

บุษยลักษณ์

กมล

แห่งอาคารวิกลจริตเสียแล้ว วันต่อ ๆ มาผู้
ไปเยี่ยมเยียนทวารกันนั้นก็ยัง คงมีอยู่เนือง ๆ
ซึ่ง ทำให้ ยิคารามคามมีความปลาบปลื้มใจใน
บุญญาภิเษกแห่งขจรนัยของคณิงนิก

พระเจ้าเชอรอก มหาราชแห่งนครเจอรุสะเล็ม
ผู้ประทัยอยู่ บนพระราชบัลลังก์ ด้วยพระอาการ
สรวม.

“เจ้าเป็นผู้เกรทง มาแต่ เมืองไกลไม่ใช่
หรือ?” เป็นพระกระแสนัยสั่ง

สิบเอ็ดวัน ไ้ล่วง เลย ไป นัย แดวัน สมภพ
แห่งทวารกประหลาดในถ้ำร้าง ศาสนิกชน
ทั้งสามสหาย ไ้ คั่นกันเข้าไปจน ถึง นคร เจอรุ
สะเล็ม และ เทยวสยเสาะถามชาวบ้านว่า
ณที่ผ่านมามี มีเด็กเกิดใหม่บ้างหรือไม่
จะมาเป็นราชวแห่งชาติยิว อันไ้ รับผิดชอบ
ทอปปุเสธ เป็น ทำนอง เกียวก กัน เกือบ ทั่ว ทุก
แห่งหน ถึงกระนั้นก็ เขาทั้งสามยังคง
พยายามสืบถามต่อไปอีก ไม่ลดละ ใน ไม่
ช้าเขาไ้ มาพักกาย อยู่ ใน บ้านพัก แห่งหนึ่ง
เมื่อเวลาค่ำลง.

“จริงกัพระเจ้าข้า” บั้ตะ
สวร เป็นผู้กราบทูล

“เจ้าคือใคร! มาทันททำไม?” มีพระ
คำรัสถามต่อ

บั้ตะสวร จึง กรายทูล ถวายนาม ของเขา
และสหายอีกทั้งสองคน กั้ยเรื่องของตนไ้
แลเห็นทวารประหลาดพร้อมทั้งความ จำงนที่
ใครไ้ พบพระองค์พระผู้เป็นเจ้า ผู้ ซึ่ง
มาเป็นมหาราชแห่งชาติยิวในอนาคต พระ
เจ้าเชอรอก ประทมนั่งอยู่เป็นครู่ แล้วจึงมี
พระคำรัสว่า

พอปฐมยามแห่งคณินผ่านไปไม่นาน มี
ชายคนหนึ่งเข้าไปแจ้งว่า พระมหาราช
เชอรอก มี พระ กระแสนัยสั่ง ให้เชิญ ทั้งสาม
สหายเข้าไปเฝ้า ณ ที่ ระ ไรฐาน ใน เวลา นั้น
ศาสนิกชนทั้งสามมิอาจ วิตกแต่กายตาม
วิสัยเพศของตน แล้วเฝ้าตามชายคนนั้น
เข้าสู่เขตพระราชฐาน และ ใน ไม่นาน
นักก็นำร่างเข้าไปปรากฏอยู่ณะพระพักตร์

“เรื่องของเจ้าแปลกกัมาก ที่จริงข้า
มิมีลูกเกิดใหม่เลย ซึ่งจะได้ เป็นมหาราช
แห่งชาติยิว เมื่อตอนหัวค่ำคณินเอง ข้า
ไ้เรียกเสนาอำมาตย์ ทดงแก้เวียนมา ประชุม
เขาพากัน กล่าววว่า พระผู้เป็นเจ้าไ้ถึง
มาทันทในเมือง เบทลเฮม แล้ว แต่ข้ายังไม่
เชื่อ เขาเถะ! พวกเจ้าทั้งสามจง ไปเที่ยว
สืบก่อนเถิด เมื่อไ้ ข่าวอย่างไรจงกลับ

มาแล้วให้ข้าพเจ้าข้าง ข้าจะไ้ไปทำการ
สักการะบูชาด้วยสักคนหนึ่ง ไปเถะ! จง
ไปด้วยความสวัสดิ์กับชัยเด็ก"

ทันใดนั้น พระเจ้าเซอรอจึงมีพระดำรัสสั่ง
ให้มหาดเล็ก นำเสื่อคลุม สี่แฉก สดัย กับ สี่น้ำ
เงินพระ ราชทานเป็นรางวัล แก่ ศิวิศตทุกต่าง
ทั่วทั้ง ๓ คนคนละตัวกับเข็มขัดทองคำคนละสาย
ศาสนิกชน ทั้งสามจึง กรายถวาย ยังคม ลาเริ
ตามผู้นำทางออกมาจนบรรลุดังถนนใหญ่ และ
ได้รับคำแนะนำชี้ทางเพื่อให้ ไปสู่จังหวัด เบท
เฮมโคบ แจ่มแจ้ง

จวนยามสองแห่งรัตติกาล เขาทั้งสาม
ได้บรรลุดังหอยเขาของหน้าถ้ำร้างนั้น ความ
มืดมิด ไม่เอื้อ ให้มองเห็นสรรพวัตถุแห่งธรรม
ชาติได้อย่างไกล ๆ เลย เขาสำเภาตราวจ
คุณิประเทศอยู่สักครู่ จึงค่อย ๆ ขยับตัว
พาหนะต่อไป ไม่ทันใดแล้วไร่นัก เขา
ทั้งสามต้องหยุดชะงัก — ชะงัก เพราะแลเห็น
แสงสว่างประหลาดทางเบื้องหน้า ซึ่งรุ่งโรจน์
อยู่ชั่วประเดี๋ยวเดียวก็ค่อย ๆ หดลง ทั้งความ
แจ่มรัสอยู่ เพียงเท่ากวัง คาราเท่านั้น ฮา!
คงการาอันไร่นอจึงลงมาลอยต่ำอยู่ปาน
ฉนั้น คำงานแทบจะเรียกขานกัน เขาทั้งสาม
พลันตกตะลึง

"พระผู้เป็นเจ้าเสด็จลงมาหาเราแล้ว!
พระผู้เป็นเจ้าเสด็จลงมาหาเราแล้ว!" คน
หนึ่งเป็นผู้ ได้สักก่อนเกิดกล่าวขึ้นด้วยเสียงอันดัง
และชวนกันรยเร่งฝ่า สักวาพาหนะ ตรงไปยัง
แสงประหลาดนั้น ซึ่งค่อย ๆ ลอยสูงขึ้น ๆ
ทุกที จนถึงปากถ้ำร้างจึงได้ลอยบนอยู่

ครั้นคงอร โดทัยได้ ไต่ขึ้นจาก ขอบฟ้า
ศาสนิกชน ทั้งสามจึงเฝ้าทาง มาถึง บ้านพัก
ปลายแดนนครเบทเฮม ซึ่งปรากฏว่าปวงชน
นั้นกำลังพากันสนใจเฝ้าดูการประหลาดคง
นั้นอยู่เป็นตาเดียว เมื่อสืบถามหาเด็กเกิดใหม่
ได้ความว่า มีเกิดอยู่ในถ้ำร้างคนหนึ่ง เขา
ทั้งสามจึงรีบเฝ้าทางตรงไปยังถ้ำนั้นทันที และ
เมื่อได้พบถ้ำแล้ว จึงถาม มารีว่า

"นั่นเป็นบุตรของเจ้าหรือ?"

มารีรับรองว่าใช่ ทั้งสามสหายจึงคุกเข่า
ลงกระทำการเคารพอย่างแบบยวพทิศ สักครู่
จึงลุกขึ้นออกเฝ้าไปเอาของ ขวัญมาให้ ทารก
โดยความปลื้มกับดีและแน่ใจว่า ต้องเป็น
องค์พระผู้เป็นเจ้า ซึ่งจะมาโปรดสัตว์มนุษย์
ให้มีชีวิต รอดจาก ขาปเคราะห์ ทั้งมวล แห่ง
สากลโลกในภายหน้า ไม่ช้าศาสนิกชน
ทั้งสามก็ลากลับ

บทที่ ๒

ยลี่ยะผ่านพ้นไป มณฑล รุกีโย ไก่ ถิ่นมณฑล รุกีโย อย่างยิ่งยวด.
 เติบโตด้วยความยุ่งยากแห่งรัฐประศาสน์ขาย รวกลางเคื่อนกรกฎาคม วันหนึ่งเย็น
 ราษฎรมิไต่ ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขดุจเมธวิษช เวลาบ่าย มีหนุ่มน้อยชาติชีวคนหนึ่งเฝ้าคุม ๆ
 สมัยแห่งพระเจ้าชอรรคเลย พระองค์ได้เสด็จ ไปด้วยอาการ ทนทานควมฉวก แสง ความไม่
 สวรรคคตเลยแล้วแต่เมธาทารกประหลาดนั้นไต่ เมื่อเข้าสู่ห้องของตน
 มีชนมายเพียงขบเคี้ยว ซึ่งเคยเป็นชาวบรรลือ ในคฤหาสน์แห่งตระกูล เซอร์ แล้ว เขาทั้ง
 กันกระฉ่อนไปว่า พระองค์ทรมณญานินหาร และพลิกกลับ
 แห่งพระคริสตเจ้าไม่ได้ ชื่อนะเรวังเทจ มานอนอยู่ ในท่านองแขน ทงสองถ่าย หน้าผาก
 เพียงโรยปากที่ระกล่าวขียนยัน ถ้าขียน วางธารมณฑาทิกรัตนครอง ในไม้ข้าวทอง
 มณฑล รุกีโย ไก่ ถูกขบลง เป็นเมือง ชน เล็ก ๆ วิญญาณของเขาก็จ้างสู่นิทรามณ
 แห่งราชอาณาจักร โรมัน และมีผู้ปกครอง ล่วงถึงเวลาค่ำคืน มีสตรีชราผู้หนึ่ง
 ในตำแหน่งอุปราชซึ่งเป็นชาวโรมันด้วย ทั้ง เข้า ไปปลุก หนุ่ม น้อยผู้นั้น ให้ตื่น ชน วย
 นี้ประจำราษฎร ไต่ วย ความเดือดร้อน ในการ ประทานอาหารเย็น เขาซึ่งกตัญญู
 ไม่อยู่ในท่านองคกรของธรรมของ ชาวโรมัน เป็น สก ไป ไต่ สัก ครั้ง ด้วย และ เหล่า อะ หุ่น กับ
 อันมาก แต่ก็เป็นธรรมดาที่หัวอกแห่งชาติ อาหารเขายังเล็กน้อย แล้ววัยสาวเท้าก้าว
 ซึ่งเป็นเมืองออกของเขาร้องไต่ วยความซอก เกรียวไปสู่ห้องนั่งเล่น สำหรับ ฤกษ์ ร้อน บนหลัง
 ข้างระกำใจ มากน้อย สก แต่ ความ เข้ม โทก คาแห่งคฤหาสน์ ครันมองตรวจภพ
 ทารณของชาติผู้ปกครอง ยิ่งในโบราณ ในห้องนั้นจนเย็นที่พอใจแล้ว หนุ่มน้อยจึง
 สมัยด้วยแล้วขอมปรากฏว่า ชาวโรมันเป็น เกียอ้อย ๆ เขาก็ไปนั่งคุกเข่าอยู่ ตรงหน้าสตรียิ่ง
 ผู้ที่แสนจะเข้ม โทกทารณยิ่ง ถึงเมื่อ อายผู้เป็นเจ้าของห้องด้วยกิริยาแสดง ความไม่
 ชนชื่อว่า “ชาวโรมัน” แล้ว ต้องเป็น สงบจิต
 คำพูดที่ยากหูประจำราษฎร ผู้เป็น เจ้าของ ห้อง “ดูมีความเดือดร้อนอะไรหรือ?” สตรี

พ.ศ. ๒๔๗๑

เป็นเฮอริ

เจ้าของห้องผู้เป็นมารดาได้กล่าวถาม “แม่
คุณ้าตาเจ้าเศร้าโศกอยู่”

“วันนี้ลูกไปหาเจ้าเมสสะลาห์ หมายใจ
จะไปคุยเล่น” หนุมันยวีรพรตตอบ “เพราะ
เห็นเป็นเพื่อนเล่นกันมาแต่เมื่อเป็นเด็ก ๆ แต่
คำพูดของเขาถูกพวกอิสราเอลได้ เราเป็นอัน
มาก ลูกทนฟังคำยาจกเช่นนั้นไม่ได้เลย
ต้องรีบกลับ แม่จ๋า! ทำไมสิ่งที่ชาวโรมัน
ทำได้ ชาวอิสราเอลจะทำยังไม่ได้เงี้ยว
หรือ?”

“เรื่องวายเป็นยิ่งงั้นล่ะลูก เล่าไป
ให้แม่ฟังก็หรือ?”

หนุมันยวีรพรตบรรยายความ ตามที่ได้พบกัน
เมสสะลาห์ แห่งตระกูลโรมันผู้กล่าวคำทรมัน
ความสามารถ และ วิริยะภาพแห่งชาวอิสราเอล
ได้ท่อนหนุมันยวีรพรตมีอายุเพียง ๑๗ ปีก็ ฟัง
แล้วยังรู้สึกซึ่งนำคำที่หยาม น้ำ หน้า ทงหลาย
แห่ง จนเป็นที่เสียดแทง ดวงใจเขา อย่างสาหัส
หากถ้าไม่เห็นแก่ความคุ้นเคยกันมาตั้งแต่เยาว์
วัยแล้ว การสนทนาคงจินตนาการถึงซึ่ง
การวิวาทเป็นแน่

พอเขาเล่า จบ หน้าลง บนตัก มารดา
ด้วยอารมณ์น้อยใจและเสียใจในคำปรามาทอย่าง
ยิ่ง ฝ่ายมารดาได้พยายามกล่อมใจ ซึ่ง

บุษยลักษณ

กุมภ

แม่แกเองก็ว่าความคุมแค่น พวกโรมันไว้ใน
ทรงอกเช่นเดียวกัน การทำเช่นนั้นเพื่อ
ช่วยรำงับสติอันฟุ้งซ่านของบุตรไว้อีกอนเท่านั้น
ซึ่งดูเหมือนจะได้รับความประสงค โดย
สังเกตได้จากใบหน้าของ หนูน้อย ว่า ค่อย ๆ
แฉะชุ่มชื้นเย็นล้าคืบ แล้ว มารดาจึงบรรยาย
พงศาวดารเก่า ๆ และเปรียบเทียบ ข้อความให้
ฟังหลายข้อ ซึ่งผลที่สุดแก่ใจ อ่อนน้อมให้
พยายาม ปฏิบัติ คน ใน ทาง ที่พึงปรารถนาของ
พระผู้เป็นเจ้า ตลอดจนปลุกใจให้ หนูน้อย
มีความรักใคร่ในวิชาทหาร

“ถ้าเช่นนั้น ลูกก็ขึ้นทหารได้ระชั้แม่?”
เสียงบุตรถาม
“ทำไมจะไม่ให้เล่าลูกเอ๋ย ถึงแม้องค์
พระผู้เป็นเจ้าเองก็ยังมิผู้ เรียก พระนาม ท่านว่า
เป็นทหารเหมือนกัน”

การ สนทนา เจริญ ลง ภายใน ห้อง นั้น เล่น
สำหรับบุตรอื่นครุใหญ่ ๆ แล้วมารดาจึง
ทำลายความเงียบโดยกล่าวชวนว่า

“ถ้าหากเจ้าจะกู้เกียรติพระผู้เป็นเจ้าของ
ชาวเราแล้ว แม้จะไม่ห้ามในการที่เจ้าจะ
เป็นทหาร แต่ถ้าหากเจ้าจะช่วยรบทางฝ่าย

โรมันละก็ แม่ไม่เต็มใจด้วยเลย”
หนูน้อย จูดาห์ ย่อม ตก ลง ความ ความ
ประสงคของมารดาบังเกิดเกล้า และ ในไม่
ช้าก็สำรวมสติเข้าสู่ภวังค์ อยู่ แทน แทน ที่นั่ง
ของมารดาที่นั่ง ด้วยความรกรักอันใหญ่ยิ่ง
มารดาได้ค่อย ๆ ซ้อนคิ้วระ จูดาห์ ขึ้น แล้ว
สอกลมอนอันอ่อนละมุนเข้าของริมอย่าง ปรารถ
แก้มลงริมพิศครั้งหนึ่ง ก่อน ที่จะ นำ ร่างออก
จากห้องนั้นไปนอน

“อ้ายหน้าชะโมย! อ้ายพวกกษัตริย์
มนุยย์! อ้ายสุนัขโรมัน! เก็กอ้ายพระยา
อิมเมเธล ของมึงไปเสีย แล้วเอาพระ ชันสี
ของกูขึ้นเป็นเจ้าแห่งพระอย่างเดิม”

เสียงราษฎรได้กล่าวสรรเสริญอยู่ ๆ ตาม
ข้าง ๆ ถนนหลวง ในวันรุ่งขึ้น เสียงเกรียว
กราว ฟังนั้ เคื่อนให้ จูดาห์ ค่อย ออก มาขึ้น ฟัง
กำแพงเคย ๆ เหตุการณ์อยู่ตรงหน้าห้องพัก
นั่งเล่นสำหรับบุตรอื่น พร้อมกับด้วยศรัทธา
แน่นน้อยผู้หนึ่งยืนอยู่เคียงข้าง หล่อนคือ
เคอร์ซา ผู้เป็นน้องสาวร่วมมิตรและมารดา
กับเขา

ใหม่แห่งภาคใต้ เสียง
ขรม ไครมคึก อื่นเกิดแต่คำ
หยายคายคำทอของประชาชน
ข้าง ๆ ถนนนั้น ยังคงถึงนั้น
อยู่ตลอดเวลา เนื่องแต่ความ
เกลียดชังอย่างแสนสาหัส

พอกระตุก เกือบจะมาถึง
มุมกุหาสนแห่งตระกูล เซอร์
เป็น เวลา ขณะ ที่ จุฑาห์ กำลัง
ยืน เข้ามอง ยืน ท่อน้ำฝน ทน
ออกเฝ้ายู่ด้วยความพลุกพลัน
โดยหาได้สำนึกไม่ว่า ท่อนั้น
แตกร้าว จนจะหักอยู่รอมร่อ
แล้ว น้ำหนักกว้างของท่อน้ำน้อย
เกินกว่าความ ต้าน ทาน ของ
ท่อน้ำฝนเก่า ดังนั้นท่อน้ำหัก
และตกลงสู่เบื้องล่าง จุฑาห์

ตามถนนหลวงเบื้องล่างทางภาค อุตตริทิก
ของกุหาสนแห่งตระกูล เซอร์ มีทหารมา
และทหารรายเคียวมาเป็นกองใหญ่ในระยะไกล
จนเพียงแต่จะรู้ ได้ว่า เป็น ทหารโรมัน เท่านั้น
สักครู่หนึ่งกองทหารเข้ามาใกล้ จึงเห็นได้
ว่า นายทหารผู้ อยู่ท่ามกลางขมวรคือ
วเลอเวียส กระตุส ผู้จะเป็นอุปราชคน

ได้พยายามไขว่คว้าไว้เพื่อไม่ให้ตก แต่ไม่ทัน
เขาจึงร้องเฮ็ดร้องฮินเพื่อเตือนคนข้างล่างให้รีบ
หนีภัย พลก็กระตุส และเหล่าทหารแหงนหน้า
จับคู่ด้วยความประหลาดใจ ด้วย! เสียงท้อ
น้ำฝนที่ตกลงมา ย่นร่าง ท่านอุปราช คนใหม่
ก็พลันหมดสติ และร่วงผลอย ลงจากคานหาม
สู่พื้นถนนในอาการแน่นิ่ง ศพคนตาย

บุษยลักษณ์

กุ่มก

เหล่าทหาร ตกใจ จึง เกรี้ยวกรู กันลง จาก
 หลังม้าเข้า ห้อมล้อม ประคอง กาย ท่านอุปราช
 และต่างลงความเห็นพร้อมกันว่า มีผู้ชั่วช้า
 มาอย่างตั้งใจ โดยความ พยาบาท มาครุ หมายถึง
 ที่จะทำให้ร้ายกระตุส โดยสัญญา เจตนา ต่อมาอีกสัก
 ครู่หนึ่ง เหล่าประชาชนที่เฝ้าดูอยู่บนหลังคา
 บ้านเช่น จุกาห์ ไต่ช่วยกันหาสรรพสิ่งต่าง ๆ
 ขว้างลงมายังพวกทหารณเบื้องล่างเป็นโกสาล
 ความอลหม่านดำเนินไปไม่นาน เนื่องจาก
 ทหารโรมันมีกลยุทธีเข้มแข็งกว่า พวก รามร
 จึงอาจปราบการจลาจลย่อย ๆ เช่นนี้ได้ ในเวลา
 ไม่นานนัก

เมื่อสงบการจลาจล มีทหารโรมันหมวด
 หนึ่งเทียบคันหาคิวี่ ขว้างท่านอุปราช ด้วยก้อน
 น้าฝนอยู่เป็นจำละหวั่น ต่างพากันวิ่งเข้าจับ
 กุ่ม ผู้คน ภายใน คฤหาสน์ แห่ง กระจุก เซอร์
 เสียงหัวร้องของ สตรีด้วยความกลัว ประกอบ
 กับเสียงร้องไห้ของ ทารกกิ่ง ถึงวาน โอครวญ
 ขนทั่วคฤหาสน์ด้วยความโศกหวั่น

วาระนี้ จุกาห์ กำลังยืนประคอง เคอร์ซา ผู้
 มีอาการอ่อนสั่นขวัญหายอยู่หน้าห้องพิภพสำหรับ
 ฤดูร้อน เขาประหลาดใจ ในเสียงร้องต่าง ๆ
 ภายในคฤหาสน์ทางเบื้องล่างมาก จึงปลีก
 ภายจากน้องสาวเพื่อลงไปดูเหตุการณ์ แต่

น้องสาว ไม่ยอมยินยอมคนเดียว จึง คว้าบังทาม
 ลงไปด้วยอีกคนหนึ่ง

ณสถานใด ๆ จุกาห์ แลเห็นเหล่าทหาร
 ผู้ถือดาบอย่างครบครัน กำลังถือันสตรี ไป เป็น
 ฝูง ๆ ซึ่งต่างก็คุกเข่าลงร้องไห้ คร่ำครวญอยู่
 อย่างน่าเวทนา มีสตรีคนหนึ่งเครื่องแต่ง
 กายซาวกระรุงกระรุงเพราะถูกคุกคาม พร้อม
 ด้วยเส้นเกศาที่ยาวยาวลงมาร่วงจับโยนหน้า
 เสียแทบมิก เจ้าหล่อนกำลังพยายามดิ้นรนจะ
 ให้หลุดพ้นจากเงื้อมมือทหารคนหนึ่ง จุกาห์
 จึงทูลพอจำได้ว่า เป็นมารดาของคนที่เล่น โสน
 โจนทะยานตรงไปคว้ามือช่วยเหลือ แต่อา!
 ทหารหลายคนได้รวมกำลังห้อมล้อมกันเข้ามา
 จับกุมตัวเขาไว้ มียอมให้เข้าใกล้มารดาได้

“นั่นแหละ! อ้ายคนนั่นแหละ! มีเสียง ๆ
 หนึ่งร้องผ่านความเอือมแะงสถานนั้นมาจาก
 เหล่าทหาร จุกาห์ จึงหันหน้าไปดูเจ้าของ
 เสียง คงตกทางคู้ซึ่งเค็มแสงความสงสาร
 มารดาพลันกลีบกลายเป็น แสง ความ แค้นใจ
 อย่างยิ่ง—แค้นใจที่มีนกละเลย ว่า เมื่อสละลา
 ผู้พวกนั้น จะ สนิบ สนิบได้ ร้ายเขา ถึง เพียง นี้
 เพราะเสียแรง ได้เคยเป็นเพื่อนเล่นอันสนิทสนม
 กันมาแต่เด็กแต่น้อย.

เหล่าทหารมิพักที่จะฟังเสียง วิงวอน อันไร

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

อีกให้เนิ่นนาน วิษุมาทวิ รุกาห์ และสตรอื่น ๆ
ออกจากคฤหาสน์ ไปทันที ผู้หนึ่งซึ่งเป็น
ประมุขแห่งหมวกได้บังการให้นาสตรเหล่านั้น
ไปคุมขังไว้ ยิ่งหอส่งแห่งหนึ่งทางท้ายพระนคร
รุกาห์ ได้เฝ้าชะเง้อมอง ตาม มารคาไป จนลับ
ตาด้วยความสงสัยยิ่ง แต่หมกษุณฺณูชาติ
จะช่วยเหลือให้รอดพ้นจากลครได้ และ
เขาเองก็ตั้งถนัดนักไปคุมขังไว้ เพื่อกองสง
อาญา ต่อไป ตาม นิกิธรรม ของชาวโรมัน ด้วย
ส่วนท่านอุปราชนั้น ทาได้ เป็น อันตราย ถึง แก่
ชีวิตไม่ เหล่ายวิหฺวรได้ ช่วยกันห้ามไปส่ง
ยิ่งหอส่งที่พิภพเพอร์รักษายากแผลคือไป.

สองสามชั่วโมงผ่านไปจนถึงเวลาจวนเที่ยง
วัน ทหารได้ คุมตัว รุกาห์ ผู้ถูกมัดมือไขว่
หลังเคียวไป วนจะ เข้าสู่จังหวัดกะชาเรท อยู่
แล้ว ขณะนั้นผู้คุมอยู่นหลังม้า แต่
นักโทษต้องเคียวกันอย่างน่าสมเพช ชาวบ้าน
ตามย่าน ที่ผ่าน มาเมื่อ เห็น ว่านักโทษยัง เป็น
เด็ก ๆ อยู่เช่นนั้น ต่างมีความสงสัยสารเป็น
อันมาก สักครู่หนึ่งมาถึงบ่อน้ำใกล้ ๆ กับ
ประตูเมือง เหล่าทหารจึงหยุดพักและดื่มน้ำ
แจกจ่ายกันดื่มพร้อมด้วยเลี้ยงสัตว์พาหุของ
ตนอย่างเต็มที่ วาระนี้ รุกาห์หมกกำลังจึงซุก
กายลงนอนนิ่งกับพื้นดินฉะพริบนั้น แต่ห้าม

ทหารคนไร้ที่ระมัดเฝ้าเพื่อให้น้ำมาให้ดื่มแม่
แต่สักพักก็เลยไม่ ชาวบ้านที่แลเห็นต่างพา
กันแซ่งขัดหักกระดูกในความทารุณของเหล่า
ทหารไปตาม ๆ กัน แต่มีกล้าที่จะช่วยเหลือ
อย่างไรได้ เพราะเกรงว่าทหารเหล่านั้นจะ
ทำอันตรายตน.

ลำคยี้ นมี ชายชราวมหงอกขาวผู้หนึ่ง
กำลังเคียวทางตรงมาจะเข้าสู่ จังหวัดกะชาเรท
ทาง เมืองหลัง ของ แก มีเด็ก ชาย รุน่หนุ่ม คน
หนึ่งหน้าตาหมกคงกงมาเป็นส่งว่า วาเคียวแยก
ขวานตามมากับย ท่านไอน์เสียงชาวบ้าน
ที่รู้ จักได้ร้องทักขึ้นว่า

“อ้าว! ทาโจเล็ฟ ช่างไม่ กำลัง เคียว มา
โน่นแน่ะ”

โจเล็ฟ หอบเครื่องมือช่างไม้เคียวตรงมายัง
กลุ่มทหารด้วย อาการ แล่ยช้า เนื่องจากความ
ชะงะลาพและ ไนไม่ช้าก็มาถึงที่รูกาห์นอนซม
อยู่ เด็กหนุ่มที่เคียวตามมาข้างหลังวางขวานลง
ยังพื้นดิน แล้วหันไปทักคนโทโยหนึ่ง ใกล้ ๆ
บ่อน้ำ จึงน้ำได้แล้วก็เคียวถลึงมาที่ รุกาห์ เขา
ยื่นมือไปจับย่า รุกาห์ ให้โยยหน้าขึ้น แล้วยื่น
คนโทน้ำให้ดื่ม รุกาห์ ประคองคนโทกับเอา ๆ
ด้วยความกระหาย การกระทำทงนทาได้มี
ใครว่าชานประการไร้เลย แม้แต่ รุกาห์เอง

บุษยลักษณ์

กุ่มภี

บทที่ ๓

ก็หาได้กล่าวคำขอมออกขอมใจไม่ คงจะเป็น
ทวยรัฐ สักดินตัน เพราะ ความ ยืนถืออย่างดินพัน
เป็นแน่ เมื่อใด ก็มาจนอ้อมหน้าพอใจแล้ว

หนุ่มน้อยผู้ให้น้ำจึงเลื่อนมือจากย่า ขึ้นไปวาง
บนศีรษะของ รุกาห์ คล้าย ๆ กับ จะ อวยพรให้
แล้วจึงเบิกรถขึ้นนำคนโทไปวางไว้ณที่เดิม เขา
พลัดด้วยขวานขึ้นแบกบนย่าและชวนตาโจเล็ฟ

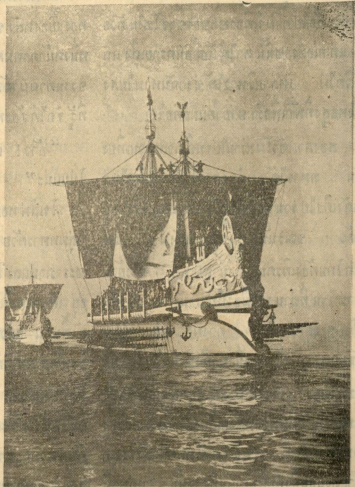
เคิรทางต่อไป ทั้งทหารและ
ชาวบ้านทั้งหลายให้มองตาม
ทวยความพิศวงอยู่จนทัน

เมื่อเหล้าทหารและสัตว์
พาหนะ คมมาเยินที่ชุ่มชื่นใจ
พอเพียงแล้ว การเคิรทางก็
เริ่มขึ้นต่อไปอีก แต่ครั้งนั้น

รุกาห์ มี คอ้ง เคิรไปอย่าง แค
ก่อนแล้ว คือ มี ทหารคนหนึ่ง
อุ้มขนนึ่งบนหลังม้าไปด้วยกัน
โดยไม่ปรากฏว่าจะไปแห่งไร

ครั้งนั้นขวายเป็นครั้งแรกที่
รุกาห์ ได้พบกษัตริย์ชายมา
และ คอ้ง จากไป เพราะ กรรม
ของเขาโดยมิไคสันทนาปราสัย
กันเลย แม้แต่คำเกี้ยว

กาลล่วงเลยมาประมาณ ๓ ปี โดยมีไคมิ
ว้าวในข่าวคราวของ รุกาห์ เลย เขาจะไป
คกระถ้าล่ายากหรือล้มหายตายจากไปอย่างไร
ก็หาไม่ใครรู้ ไม่ จนอยู่มาวันหนึ่งภายใน
เรืออัสเทรีย อันเป็นเรือค้าขายของชาวโรมัน
ซึ่งกำลังแล่นเรือมาด้วยกำลังผพาย หลายสิบ

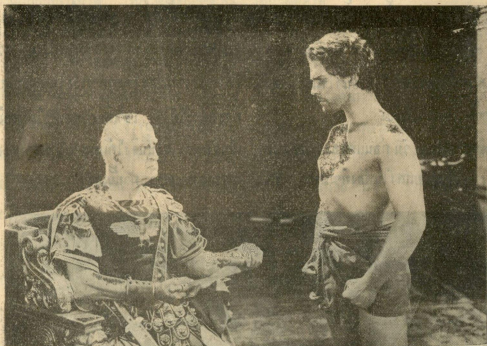
พ.ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

คนอยู่ในน่านน้ำแห่งทะเลไอเนียน อาร์เรย์ส
ผู้มีอำนาจสิทธิขาดในลำเรือนี้ไ้มองคนหนุ่มน้อย
ชาติยิวคนหนึ่ง ผู้เป็นผลพวงที่กล่าวถึงวงศา
ปาน ๆ ผู้ใหญ่ สักครู่จึงเรียกคนหนุ่มน้อยผู้นั้น
เข้ามาหา และเริ่ม กล่าวขึ้นว่า

“บิดาชายเป็นเจ้าชายองค์หนึ่งแห่ง เจอรุส
เล็ม และเป็นพ่อค้าใหญ่คนหนึ่งด้วย” เก็ก
หนุ่มบรรยาย
“บิดาเจ้าชื้ออะไร?”
“อิตะมาร์ แห่งตระกูล เซอร์”

“นั่นแน่! เจ้าหนุ่มน้อยชาติยิวเอ๋ย เจ้า
ทำงานในหนาทันทีมานานเท่าไรแล้ว?”

“ประมาณได้ราว ๓ ปีเศษ” เสียง
หนุ่มน้อยผู้นั้นตอบ

“เจ้าเป็นลูกเจ้าเหล่าใครกัน?” ผู้ถาม
ทำเนิกระแสเสียงต่อไป

“โอ! เจ้าหนุ่มน้อย เจ้าเป็นเทือกเหล่า
เหล่าตระกูลเซิร์ด้วยหรือ?” นั่นทำไมเจ้า
จึงตกมาเป็นทาสอยู่ในเรือลำนี้เล่า?”

บุคคัท ก็หันหน้าด้วยความสลดใจ อยู่เป็นครู่
จึงเล่าความหลังให้ฟังถึงการที่เขา ถูก ทหารว่า
พยายามทำร้าย วะเลเฮย์ส กระตุต ผู้จะมา

บุษยลักษณ

เป็นอุปราชนใหม่แห่งภาค รุคียเมื่อ ๓ ปีล่วง
มาแล้วนั้น และก็ได้ถูกคัดเลือกให้ส่งตัวมา
เป็นทาสขายเรือ อัสเตรียนี้ อารเรียสยังฟัง
อยู่จนจบถึงความคิดเห็นว่า ไม่เป็นการยุติธรรม
เขาจึงรีบร้องขอให้ ความช่วยเหลือเพื่อให้
รุคยาห์ ได้รีบความสับสนขึ้นกว่านั้น ตามแต่จะช่วยให้
ได้ ครั้นแล้ว รุคยาห์ ก็กลับมานั่งยังม้านั่งเลข
ที่ ๖๐ ทำการพายเรือต่อไปด้วยน้ำใจและโยหน้า
อันสับสนขึ้นจนกว่าแต่เดิม

ต่อมา ๒-๓ วัน ก่อนแสงอรุณ แห่งเวลา
เช้าระ โผล่ขึ้นฉายแสงในท้องที่ขมพร ขณะ

กมภ

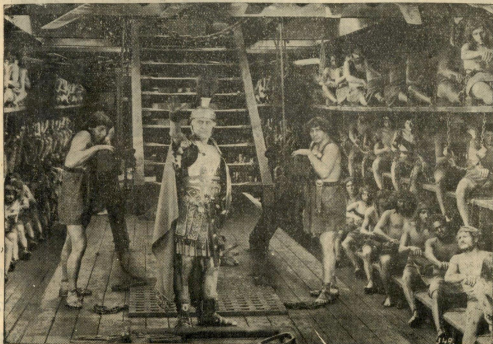
ที่ต่าง ๆ ยังอยู่ในความเงยยงตัว เว้นเสีย
แต่ยามรักษาการบนเรือ อัสเตรีย เท่านั้น ได้
มีเสียงคนร้องตะโกนขึ้นว่า

“พวกโจรสลัดมาใกล้แล้ว! จัดแจง
เตรียมตัวเร็ว! โจรสลัด! โจรสลัด!”

ทันใดนั้น ทุก ๆ คน บนเรือ ต่างวิ่ง วิ่ง รีบ

ฮาวุธเตรียมการต่อสู้อยู่อย่างอดทน ความ
รู้สึกของ เบ็นเชอร์ (รุคยาห์) เองในขณะนั้นยาก
ที่จะกล่าวได้ เขาเสียสยที่เขามิมีหน้าที่

เป็นนักรบ ฉะนั้นจึงได้แต่พายไปพลางชะเง้อ
ดูพวกทหารพลางเท่านั้นเอง

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเฮอริ

สัก ครั้งหนึ่ง เรือไทรล็ก และเรือ อัสเทรีย ได้มาชนกันเข้าและเทียบลำ การบรรพชา ฟันจึงเริ่มขึงเก็กขึ้นอย่างน่า ขนพองสยองเกล้า ในโอกาสหนึ่ง เหล่าผู้พายที่ เป็นทาส จึงชวน กันฉวยโอกาสกระ โศก ลงท้อง ทะเลเพื่อ หนีไป สู่ความเป็นอิสระภาพ เหล่าชายฉกรรจ์ ทั้ง สองฝ่ายต่างถูกบาดเจ็บ ต้มตายลงเกลื่อน กลาด ในท้องสมุทร ทั้งทราศศพและร่างผู้ที่ยังมีชีวิต ได้ลอยตามกระแสคลื่นอยู่โดยระคายน ครั้น แล้ว แสง เพลิง ได้ลุก รุ่ง โรจน์ ขึ้น บน ลำเรือ อัสเทรีย โอ! พวกไทรล็กทำเอาความมี ชัยไว้ ได้แล้ว เรืออัสเทรียคงต้องกลายเป็น พริกขี้ไต้ไปในไม่ช้าเ็น

วาระนั้นเป็นเฮอริกำลังว่ายน้ำเพื่อหาหนทาง จะขึ้นฝั่งอยู่ โดยมีใต้คานงกถถึงย่นตรวย ไร่ ๆ ในสาครวิฤทธิงสัน เขามุ่งอย่างเดียว เท่านั้น—มุ่งแต่จะขึ้นบก ในไม่ช้าเขาได้ ท่อนไม้ท่อนหนึ่งมาเกาะไว้ และพยายาม ไต่ ขึ้นไป นั่ง อยู่ ข้าง บน ใต้ อย่าง สะกดกกาย ปลอ่ย ใต้ ท่อนไม้ นั้น ลอย ตาม กระแส คลื่น ไป ตามยะถากรรมม อีก ๒-๓ ชั่วโมงก็ เป็นเฮอริ มองไปเห็นบุรุษผู้หนึ่งลอยน้ำกระพือม ๆ อยู่ใน ระยะไม่สู้ห่างนัก พอเข้าไปใกล้ เขาจึง เอามือฉวยผูก ร่างผู้นั้น ใต้ ขึ้นมา บนท่อนไม้

และปรากฏว่า บุรุษผู้นั้นเปลือยจนจะสิ้นใจ คือ อารเรย์ส นั้นเอง อารเรย์ส ขอบบญคุณ เป็นเฮอริเป็นอันมาก และรับรองว่าจะ ไม่ ล้มความมีกิจกรณเลยจนวันตาย ซึ่งเขา จะพยายามหาโอกาส สมณาคุณให้ ถึง ชนาก ในกาลต่อไป

เป็นเฮอริ กับ อารเรย์ส นั้นมาบน ท่อน ไม้ที่ ล่องลอยตาม กระแสคลื่นไป อีก ไม่ นาน เท่าไร ก็มีเรือลำหนึ่งแล่นมาทางนั้น สังเกตได้ว่าเป็น เรือของชาวโรมัน เพราะมีหมวกเหล็กมีศกรอย อยู่บนยอดเสากะโถง ผู้เคราะห์ร้ายทั้งสองมี ความยินดีเป็นอย่างยิ่ง จึงร้องตะโกน และ โยกมือขอความช่วยเหลือ ซึ่ง ใน ไม่ช้าเขา ทั้งสองก็ ได้ขึ้นพาทบนเรือลำนั้นโดยความผาสุก เมื่อเรือเข้าเทียบท่าแห่งนคร มิเลตุม ซึ่ง อยู่ ห่างจาก นคร เนเปิลส์ ไป ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไม่กี่ ไมล์นัก และเป็นนครที่มีความ สำคัญยิ่งแห่งราชย์ อิตาเลีย เมื่อ ครุสตุส ศาสต นกาลล่วงแล้วไป ๒๔ ปี พวกสหายและญาติ พี่น้องทั้งหลายได้มาคั่นรับอารเรย์สอยู่เป็นหมู่ ใหญ่ อารเรย์ส ได้ แนะนำให้บุคคลเหล่านั้นรู้จัก เป็นเฮอริ และเล่าความที่ เป็นเฮอริ ได้ช่วย ชีวิตเขาให้รอดจากการรมน้ำตาย อันลึฬ่ง ทั้งหลายได้ชวนกันแสดงความยินดีเป็นอันมาก

บษยลักษณ์

กุ่มภ

ทันทีนั้น อารเรย์จึงเอื้อมมือไปบีบขา เป็นเซอร์
ไว้ และกล่าวขึ้นในทำนองประกาศว่า

“ข้าแต่ญาติพี่น้อง และสหายทั้งหลาย

จงทราบไว้ ด้วยเถิดว่า ข้าโดยก เป็นเซอร์
ขึ้นเป็นบุตรบุญธรรม และจะเป็น ผู้รับมรดกทั้ง
หมกทั้งสามอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นขอให้ท่าน
ทั้งหลายจงรักใคร่เอ็นดู เป็นเซอร์ เช่นเดียว กับ

ที่ท่านทั้งหลายได้รักใคร่และนับถือกัน ขอ
พระผู้เป็นเจ้าจงได้โปรดพิทักษ์รักษาลูกหลาน
ให้ไว้ด้วยความสุขด้วยเถิด”

นับแต่กาลบัดนั้นมา อารเรย์ก็รับเอา
เป็นเซอร์ ไปอยู่ด้วยณคฤหาสน์ของเขาในนคร
มิสสัม นับว่าชีวิตของ เป็นเซอร์ ได้ค่อย
เจริญและมีความสุขขึ้นเป็นลำดับ

บทที่ ๕

ต่อมาราว ๕ ปี ให้หลัง วันหนึ่งในเดือน
กรกฎาคม แห่งปีคฤศตศักราช ๒๕ เป็นเซอร์
ได้เกิดทางไปกัยเรือสินค้าลำหนึ่งเพื่อไปยังนคร
อันติออก อันมีชื่อเสียงยิ่ง ในบรรพาทวีปและ
จักว่า เป็นที่ สอง แห่ง กรุงโรม ใน ครั้ง ที่นั้น
ความประสงค์แห่งการเกิดทางครั้งนี้ เป็นเซอร์
มิได้แสดงให้ปรากฏว่า จะไปเพื่อประกอบกิจการ
อันไร ในระหว่างทางที่มาได้ถึงนคร
อันติออก มีคนโดยสารผู้หนึ่งได้
บรรยายถึงความเย็นไปแห่ง ละคร กูลเซอร์นี้ยัง
แต่ อีทิมาร์ ผู้ต้น ละคร กูล ได้วายชนม์ ไปแล้ว
ตลอดงานการ เสื่อมทราวมแห่ง บ้านช่อง อันอยู่ที่
ขึ้นหลังจากวาระที่ เป็นเซอร์ ได้ถูกกล่าวว่ายายาม
ทำร้ายท่าน อุปราชคนใหม่ แห่งภาค รุเกียน

เป็นเซอร์ แอพบัง อยู่โดยมิได้แสดงตนกระโดด
กระดากให้ฝูงชนเหล่านั้นทราบเลยว่า เขาคือ
ใคร ? ตอนจวนจะจบคำบรรยายมีความว่า
อีทิมาร์ มียาว ที่ ไว้เนื้อเชื่อใจ คน หนึ่ง ชื่อ
ลีโมเนียส ซึ่งเคยเป็นทาสมานานแล้ว
และเมื่อต้นผู้เป็นต้นตระกูล เซอร์ ลีโมเนียสได้
ถึงตัว ชน เป็นพ่อค้า ร่ำรวยใหญ่โต ที่ สุดใน
อันติออกนี้ เป็นเซอร์ นึกประหลาดใจ และ
นึกไม่ออกเลยว่า ยี่สิบปีที่ผ่านมา แก่คนหนึ่งชื่อ
ลีโมเนียส ทั้งนี้เป็นเพราะครั้งก่อนนี้ เขา
ยังอยู่ในวัยอันอ่อนนัย ก็ถึงนั้นความคึกที่ระ
ใคร่ ไปเยี่ยม ลีโมเนียส จึง พลับ ปราย ฏ เป็น
ประกายวาวขึ้นภายในสมองเขาทันที
เมื่อแล่นคำมาอีก รวคำที่ บรรลุ ถึง ทำเรือ

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

แท่งนคร อันถือคือ เป็นเซอร์ จึงว่าเข้าบ้าน
พักแท่งหนงซึ่งอยู่ไม่สู้ ห่างจาก ท่าเรือ ท่าไผ่
นัก

เช้าแห่งวันรุ่งขึ้นหลังจากเวลาเรียบระทาน
อาหาร เข้าแล้ว เป็นเซอร์ จึงออกจากบ้าน
ที่พัก เทียวสยเสาะหาตำแหน่งเคสดานของ
สิโมนิสเต จนพบ มีผู้นำเขาไปขึ้นคอกอยู่หน้า
ห้อง ๆ หนึ่ง ซึ่งมีม้าหน้าเบ็ดแถมมอยู่เล็กน้อย

ผู้นำหยก และร้องตะโกนเข้าไปว่า

“ข้าแต่ท่านผู้เป็นนาย ข้าได้นำแขก
ผู้หนึ่งมาขึ้นคอกพวยท่านอยู่ที่นี่แล้ว”

“ให้เขาเข้ามาซิ” เป็นเสียงร้องคอย
ออกมากจากภายในห้อง

ดังนั้น เป็นเซอร์ จึงเดินเข้าไปในห้อง อันไม่
สู้จะสว่างด้วยแสงตะวันนัก เจ้าของห้อง

มี ๒ คนด้วยกัน คนหนึ่งเป็นชายสูงอายุ

กำลังนั่งอยู่บนเก้าอี้อย่างสุขสบาย และ

อีกคนหนึ่งเป็นสตรีพวง ๆ ผู้คนอมความงาม

แห่งความเป็นสาวไว้งั้น เป็นเซอร์ต้อง ตะลึง ใน

สรีระรูปของหล่อน ผิวพรรณแห่งเจ้าของห้อง

ทั้งสองแสงให้เห็นว่าเป็นชาติวิญอย่างถนุก

“ท่าน คือ สิโมนิสเต ไม่ใช่หรือ?”

เป็นเซอร์ ถามขึ้น

“ใช่” ชายสูงอายุตอบรับว่า “ท่าน

คือใครและมีฐานะอะไรหรือ?”

“ข้าคือ เป็นเซอร์”

“ข้าเป็น บุตร ชาย ของ อิทธิมาร แห่ง ตะกูล

เซอร์ และเป็นเจ้าชายแห่ง เจอรุสเล็ม”

สิ้นคำตอบของ เป็นเซอร์ สังเกตได้ว่า

มือขวาของ สิโมนิสเต ค่อย ๆ กำแน่น แต่

เขาหาได้ ชัก ไซ่ โล่เลียงอะไรต่อไปอีกไม่ แต่

ใช้คำพูดต่อไปอย่างปกติว่า

“มีความยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติยศยิ่งที่

มิโอกาส ได้ต้อนรับ เจ้าชาย แห่ง เจอรุสเล็ม

เชิญ เชิญประทับ” พวกพลงานหันหน้าไป

ทางสตรีสาวผู้เป็นบุตร “จักงาทาที่ประทับ

ถวายที่เถอะ เอ็ดเตอร์”

ขณะที่เอ็ดเตอร์เงยหน้าขึ้นจากการจักงา

ที่ประทับ ให้แล้ว สายตาทั้งสองของหล่อน

ก็พ้องกับระสพกับสายตาของ เป็นเซอร์ ซึ่งกำลัง

จ้องเข็งอยู่ แล้วหล่อนจึงกล่าวว่า

“เชิญเสด็จ ประทับ พักผ่อน พระองค์ให้

ทรงสำราญเถิกเพคะ”

เป็นเซอร์ ยังมีใจนิ่งงัน ซึ่งพุกขึ้นเสีย

ก่อนว่า

“หวังใจว่าท่าน สิโมนิสเต คงจะไม่

ถือว่าเป็นการละลาบละลึงแก่ ท่าน จน เกินไป

ในการที่เข้ามาหาในวันนี้ การที่มาก็เพราะไท

บุษยลักษณ์

กุ่มภัก

ทรายขาวเมื่อตอนอยู่ในเรือเมื่อวานนี้ว่า ท่านรู้จักกับข้าพเจ้า”

“โอ! สุกแต่แค่จะไปรถเกล้าๆ เด็กข้าเคยรู้จักเหมือนกัน เพราะเคยร่วมการค้าขายมาด้วยกันในครั้งก่อน” สิริโมนิเกสคอยเอียง ๆ และหันไปทางบุตรอีก “เฮ้สเตอร์เจ้าจงไปหาเหล่าอะหังนั๊ก ๆ มาถวายข้าลูก”

เฮ้สเตอร์กระทำตามคำสั่งของบิดา และได้ส่งพวกทาสของเขามาอีกเป็นครึ่ง ทาสเหล่านั้นรู้สึกว่าการร้องขอของเขามาด้วยความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งแฝงอยู่.

เข้สเตอร์จึงเล่าถึงเรื่องที่บิดาคนไข้เก่าแก่คนหนึ่งชื่อว่า สิริโมนิเกส แต่ไม่แน่ใจว่าจะใช้มันหรือไม่ สิริโมนิเกส ได้พยายามหาคำคอยเลี้ยง ๆ หลีก ๆ เป็นทำนองปฏิเสธเสียสิ้น จนปรากฏว่า เข้สเตอร์ ห่มกษัตริย์ญาจึงเลยลากลับ.

ครั้นแซกไปแล้ว เฮ้สเตอร์ ก็ค่อย ๆ เติบโตเข้ามามีภาพพร้อมกับพวกทาสทั้งสองออกไปด้วยอัสซุล หล่อนอ้วนกลมมามีกำลังความแข็งแรง แข็งแรงอย่างอื่น เกือบซัดกับตระกูลเชอร์ น ก็ได้รับคำคอยบริจาทรองจากบิดาว่าเป็นความจริง แต่ที่เขาไม่ยอมรับในบัดนี้ ก็เพราะต้องการจะหาโอกาสสืบสวน

ให้แน่นอนเสียก่อนว่า ชายหนุ่มผู้ที่ยังคงความเป็นเข้สเตอร์นั้น จะ เป็น โอรส ของ เจ้าชายอิทมารี แห่งนครเจอรูสเด็ม จริงหรือไม่เท่านั้นหาได้ คึกททุจริตรหรือคนอย่างไรไม่เลย เพราะความจริงสมัยที่พิสดารต่าง ๆ ที่เข้มาอยู่ในบ้านก็ได้ออกว่างสว่าง ตัวตน จากทวีปสันของ อิทมารี ทั้ง สัน ซึ่ง จะเลอเรียส

กระตุส ได้พยายามมาช่วยเข้มาเรียสไปเสีย โดยหาว่าเป็นของตระกูลเชอร์ หลายหนแต่ มีเป็นผลสำเร็จ เมื่อบุตรได้ฟังเรื่องราวอันพิสดารเช่นนั้นแล้ว ความปรารถนาไปทอดก้อย ๆ ฉายรัศมีขึ้นที่ละน้อย ๆ บนงอนหน้า ประกอบด้วยหยาดอัสซุลที่คอยเหือดแห้งไปด้วย อีกสักครู่บิดาจึงค่อยมีเรือคนไข้ เข้มาคนหนึ่งและสั่งว่า.

“นั่นแน่! มัลดู! แกลงสกลครอยตามชายหนุ่มเมื่อนไปอย่าได้ลืมนะ ถึงเขาจะขึ้นของน้ำอย่างใดก็ตามไปให้ถึงที่สุด แล้วล่อให้เขาเล่าประวัติการแห่งเทือกเขาเหล่า กอ ของเขาให้ฟังจนสิ้น และถึงคราวเขาเข้าคัมขันธ์จำเป็นต้องช่วยเหลืออย่างไรแล้ว ก็จงช่วยเขาเถิด เมื่อใดมีความประการไร จงรีบกลับมาบอกข้าโดยเร็ว.”

มัลดู คำนับรับคำด้วยความเคารพ แล้ว

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

้วยออกจากห้องเพื่อสะดวกตาม เป็นเซอร์ ต่อ
ไปทันที.

ลำดับนี้ ภายในห้องพลันเงียบสงัดปาน
ประหนึ่งว่าปราศจากผู้คน เอสเทอร์ มิไบน้า
แสดงความรู้สึกและสงสัยพร้อมด้วย อากา
รวักทอง สีโมนิเกส นั่งนิ่ง นัยน์ตาห้อง
ตรงแทบไม่กะพริบอยู่ใน อากาเวลลถึงความ
หลัง.

“พ่อจ๋า” เสียง เอสเทอร์ อ่อนหวานบิดา
“พ่อมิได้เป็นทาสของตระกูล เซอร์ทรอกหรือ
พ่อ?”

สีโมนิเกส สะอึกเฮือก และหันมาจ้อง
ศุภันท์ศรี ไบบน้าปรากฏว่าเปลี่ยนเป็นสี
เขียวลงไป แต่แล้วเขาแสวงสนมรับคำถาม
และเล่าความให้ ฟังว่า เมื่อเขายังเป็นเด็กอยู่
นั้นเจ้าชาย อีทมาร ได้ซื้อเขามาเป็นทาส รั
โซ้อยู่หลายปีจึงปล่อยตัวไปให้เอสเทอร์ ต่อ
มาได้ไปอยู่กับพระเจ้า เซอร์อดเป็นเวลา ๗ ปี
แล้วจึง กลับไป อยู่กับ เจ้าชาย อีทมาร อีกจน
ได้ กับมารดาของ เอสเทอร์ ซึ่ง เป็น ทาส อยู่
ที่นั่น เจ้าชาย อีทมาร ทรงรักใคร่มาก
จนถึงเขาให้เป็นคนค้นค่าหนัก สำหรับเป็น
หูเป็นตาในการค้าขาย ทั้ง ทางบก และ ทาง น้ำ
การค้าขายได้เจริญขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งเป็น

ผลทำให้มีถนายนำรายขึ้น ครั้นเมื่อเจ้าชาย
อีทมาร ได้ สิ้นชีพิตักษัยลงใน กลาง ทะเล
โดยเรืออับปางแล้ว เขาเองได้เป็น ผู้ดูแล
การค้าขายแทนต่อมา และถูก กระตุส จัย
ไปทรมานอยู่ เชิญ ะวิบ ทรัพย์สมบัติของตระกูล
เซอร์ แต่เขาได้ปฏิเสธว่า ไม่มีอยู่แก่เขาเลย
ยอมอยู่นั้นเป็นของเขาเองทั้งสิน คงแต่นั้นมา ก็
เริ่ม ประกอบ การ อาชีพตาม วิถี เคมี ของ เจ้า
อีทมาร โดยมีได้ทรวามชั่วครวของผู้ที่
จะใคร่รับมฤตกอีทมาร เลย.

“ถ้าเช่นนั้นพ่อก็ยังเป็นทาสของ เป็นเซอร์
อยู่อีกนะซีพ่อจ๋า?” เอสเทอร์ ถามเมื่อ
บิดาเล่าเรื่องจบลง อีสต์ซูลคลอหน่วยคำทั้ง
คู่ของหล่อน.

“ถูกแล้ว เอสเทอร์ ลูกรักของพ่อ”
บิดาตอบ “สมบัติพิสดารเหล่านี้เป็นของ
เป็นเซอร์ แทบทั้งสิน แต่พ่อจะต้อง ให้ มลล
สัณฐาน ให้ ได้ความแน่นอนเสียก่อน จึงจะ
คืนมฤตกกองนี้ให้ อา! น่าสังสารที่เจ้า
จะต้องจนลงปานขอทานที่เกียจคร้านเลย”

“เปล่าพ่อ” เอสเทอร์ ตอบทั้งน้ำตา
“ลูกก็ต้องตกเป็นทาสด้วยไม่ใช่หรือ? ถึง
กระนั้นก็ ลูก มิรู้ สัก กลัวความลำบากยาก
จนในภายหน้าเลยทีเดียว คราวนี้เท่าที่ลูกมีกำลัง

บุษยลักษณะ

กุ่มภี

กายและเกียรติยศก็อยู่เช่นนี้”

คำตอบ ของบุตร ฤๅใจ สีโมนิสเตส เป็นอันมาก ทำให้เขาหัวเราะได้และอันวอนพระผู้เป็นเจ้าให้ช่วยคุ้มครองชีวิตบุตร แล้วต่างก็แยกกันไปห้องขึ้นในเพื่อพักผ่อนอิริยาบถ.

ตอนค่ำ อาภาศกษัตริย์อ้าวเพราะอยู่ในฤๅอุณ สีโมนิสเตส กับ เฮสเทอรัส จึงออกไปนั่งยังชานชาลาตามหลังคาเพื่อตากลมในยามราตรี สักครู่หนึ่งมเสยงผู้เฝ้าคนเฝ้ามาทางเบื้องหลัง เฮสเทอรัส จึงเหลียวไปและรีบบอกกันว่า.

“แน่ ! มัลลิก กลับมาแล้วพ่อ”

มัลลิก เสด็จตรงมาหาสีโมนิสเตส ค่อย ๆ ก็มศีระลงแสดงความเคารพแล้วก็นั่งอยู่.

“เป็นยังไง !” เจ้ามัลลิก ก็มีความจากชายหนุ่มคนนั้นประการไรบ้าง ?” สีโมนิสเตส เริ่มซักไซ้.

“ข้าแต่ท่านผู้เป็นนาย ข้าไปกักขฬเขาทาง ชายป่า ใกล้ ๆ กับสนาม ซ้อม แข่ง รดแล้วชวนกันไปคุซ้อม แข่งรถเมื่อ ตอนกลางวันซึ่ง เมสส์ลาห์ เสนอผู้ชนะ จากการสนทนาปราศรัยต่าง ๆ ข้าได้ ฟังเขาว่าพรณถึง ความแค้นเคืองชาวโรมันเป็นอันมาก เขาว่า เขาเป็นบุตรบุญธรรมของ อารเรบัส เมื่อได้

วัยมฤตจาก อารเรบัส แล้ว ก็ไปเที่ยวศึกษาวิชาต่าง ๆ อยู่ใน กรุง โรมราว ๕ ปี แล้วจึงเที่ยว ซักเซพเนจร เรือมาจนถึง เมืองอันคือคณนี้ เมื่อการแข่งรถแล้ว ย่างของท่าน อิลเทอริม ราชาแห่งทะเลทราย ได้ประกาศขึ้นว่า ถ้าใครสามารถเอาม้าของท่านทั้ง ๔ ตัวเข้าแข่ง ชะนะได้จะ ให้รางวัล อย่างงาม เป็นเชอร์ อากะระมีอาสา แต่ข้าได้ชวนไป เทวใน ค่ายล คัสทะเลย์ น้ำไฟ เลียที่นั่นเขาได้ ช่วยรบมาที่ ขับริด ของ เมสส์ลาห์ กำลังทรงมาจะชนสัตว์สาวชาวโอบคปต์ผู้หนึ่งชื่ออิริส ผู้กำลังเฝ้าทางมากับตาเฒ่าผู้ลึกลับแต่จะไปหาท่าน อิลเทอริม ณสวนอินทะผาลัมของท่าน การพบบั เมสส์ลาห์ ในกรุงนี้ รู้ สักว่า เป็นเชอร์ ยิง โกรธแค้นชาว โรมัน ขึ้นอีกเป็นอันมาก ถึงกับปฏิญญาว่า จะต้องปราบปราม เมสส์ลาห์ เสียให้จงได้ แต่ตอนที่พบบันั้นดูเหมือน เมสส์ลาห์จะจำหน้าเป็นเชอร์ ไม่ได้ โดยที่เขาไม่ได้ใส่กางอาการฝึกยกคิหรือสองสัใน เป็นเชอร์ อย่างไรเลย ตอนที่ เป็นเชอร์ ให้ ข้าพาตัวไปหาท่านอิลเทอริม เพื่อบริอาสาเป็นผู้นำมาของท่านเข้าแข่งเอาชะนะ เมสส์ลาห์ ให้จงได้ และนึกว่าพวกรุ่นข้าจะเอาม้าออกซ้อมเพื่อแสดง

พ. ศ. ๒๔๘๑

เป็นเฮอริ

ให้เห็นว่าเขามีความสามารถในทางนี้เพียงไร
เวลานี้ เขากำลังพักอยู่ในกะโหลกของ ท่าน
อิลเคอรัม”

“ขอบใจเจ้ามาก เจ้ามัลล” สิริโมนิเกส
กล่าวเมื่อมัลลเล่าเรื่องถึง “เจ้าสี่ยั่วไค้
คัมภีร์ แต่เขายังไม่ได้บอกข้าว่า เขามี
สัญชาติเป็นชาวอะไร?”

“โอ! นายผู้ประเสริฐ” มัลล รีบตอบ
“เขาเป็น ชาติ อีสราเอลิต์ และเกิดใน
ยุคนี้”

“เจ้ารู้ไหมว่า ที่เขาเกี่ยวข้องกับเชพเนร
มาเช่นนี้มีความประสงค์อะไร?” สิริโมนิเกส
ถามต่อ.

“เห็นเขารู้ เขาเกี่ยวข้องกับ มารดาและ
น้องสาวเป็นข้อใหญ่” มัลล ตอบ “นอก
นั้นเขารู้ว่าเขาจะพยายามแก้ข้อเมื่อถึงเวลา
ให้จงได้ ด้วย ซึ่งคิดว่า ในการแข่งรถใหญ่
คราวนี้ อันจะถึงกำหนดในอีก ๒-๓ วัน ข้าง
หน้า จะเป็นโอกาสอันดีของเขาที่เกี่ยวข้อง อีก
ประการหนึ่งเขาได้เคยบารว่า จะพยายาม
กู้ชาติให้พ้นจากเงื้อมมือชาวโรมันอยู่ เหมือน
กัน แต่เกรงว่า ความหวังจะไม่เป็นผลสำเร็จ
เพราะเขาไม่มีพรรคพวกอย่างไร ที่จะต่อสู้ได้
ตลอดเวลาที่เขาคิดนั้น ข้าพยายามคอยจับ

อริยาบถเขา ปรากฏว่าเขาพักตัวน้ำได้ใจจริง
ทุกอย่าง คือเมื่อถึงตอนที่เขาแสดงความโกรธ
แค้นพวก โรมัน ในกองตาสของเขาชักขึ้นและ
หันหน้าคว่ำลงนอนอยู่ตลอดเวลา และเมื่อถึง
ตอนว่าพระนางมารดาและ น้องสาว ที่ถูกพวก
ทหาร โรมันจับไปขัง ในโบสถ์ของเขา
พลันเปลี่ยน เป็นชีวิตปกติ ด้วย ความโศกเศร้า
ลงทันที หากว่าเขาจะได้แก้ถึงกล่าวเช่น โดย
ไม่เป็นการจริงแล้ว ก็ริยาบถการเช่นนั้น
คงจะไม่เป็นแน่แท้ก็เลย”

สิริโมนิเกส นั่งฟังอยู่ ด้วยความ พอใจ เป็น
ครู่ จึงกล่าวสลับไปว่า.

“ก็แต่จะไปกินอาหารเสียเถิด เจ้ามัลล
เวลาว่างเจ้าเมื่อเจ้าจะกลับไปหาเป็นเฮอริ จง
มาหาข้าก่อน ข้าจะฝากหนังสือไปให้ท่าน
อิลเคอรัม สักฉบับหนึ่ง”

มัลล รีบคำนับแล้วหันศีรษะลงคำนับ อย่าง
สุภาพ พลาถถอยหลังออกไปจากห้องนั้น
สิริโมนิเกส ปลอมให้ความคิดฟุ้งซ่านอยู่ สักครู่
หนึ่ง เมื่อระงับได้แล้ว จึงเล่าความที่ขัดข้อง
ให้เห็นท้าวพระผู้เป็นเจ้าจึงมาถึงมาในเมือง เบทล
เฮม เมื่อ ๒๖ ปีมาแล้ว และท้าวนาซายาก
จะให้เขียนพระเจ้าแผ่นดินแห่งชาติ อีสราเอลิต์
ซึ่งจะได้รับความร่มเย็นเป็นสุขอย่างยิ่ง เมื่อเห็น

บุษยลักษณะ

กุ่ม

ว่า อารมณ เอ็ดเธอร์ อยู่ใน อาคาร ตรีศตรอง
อย่างซ่ง จึงถามว่า

“เจ้าคิดถึงเรื่องอะไร เอ็ดเธอร์ ลูกรัก ?
บอกพ่อมากที่หรือ พ่อจะช่วยเหลือแนะนำ
นำเจ้าไ้บ้าง”

“ลูกกำลังคิดถึงชีวิตของเจ้าชาย เป็นเซอร์
อยู่” เอ็ดเธอร์ ทอมเออีย “พ่อให้ใคร
ไปคามตัวมาเสียในคืนวันและ ห้ามอย่า
ให้เข้าแข่งรถเลย”

“เฮ้! ลูกจะห้ามเขาทำไมกันเล่า?”
สิโมนิสต์ รู้สึกประหลาดใจ “เจ้ารู้ไหม
ว่า เขาจะต้องชนะและจะได้ โชคลาภอัน
ใหญ่หลวงทีเดียว เชื่อกันว่าเอ็ดเธอร์”

เอ็ดเธอร์ จึง กระโดด ภายเข้าไป ใกล้ บิคา
และออกจูงด้วยความรัก.

“ลูกรู้สึกว่าเขาอยู่ใน ระหว่าง อันตราย
ตั้งแต่ ลูก ได้ ยิน เขามา กล่าวถึง ความ อียจน
แห่งตระกูลในครั้งกระโน้นแล้ว ลูกนึก
สงสัยอยู่ไม่หาย โอ! พ่อจำ ถ้าหากเรา
ควรจะกล้าอย่างนั้นบ้าง เราะรู้สึก
กลัวใจไม่น้อยไปกว่าเขาที่เคียวนะพ่อ”

“โอ! ลูกผู้มีน้ำใจอันดี ของพ่อเออีย”
สิโมนิสต์ กล่าวชมเชย “เจ้ามีน้ำใจอัน
งามมาก พ่อหวังว่าเจ้าจะได้ รับพรจาก

พระผู้เป็นเจ้าเป็นแน่แท้ ที่เคียว เอ็ดเธอร์

ลูกรักของพ่อ และเจ้าก็จะ ไม่ตก วรรณา
ลำบากออก เมื่อเจ้ามีน้ำใจ ไส บิสิททิ
เช่นนั้น ขอให้พระผู้เป็นเจ้าจงทรง ค้ำครอง
รักษาลูกรักของชานักวัยเด็ก”

เมื่อทั้งสองเสร็จการสนทนากันแล้ว คน
ไซ จึงเข้ามาเช่นเกวียนอนของ สิโมนิสต์ เข้า
ไปในห้องนอน และต่อจากกลาดนั้น ไม่ช้านัก
ทั้งบิดาและบุตรก็นำคนเข้าสู่นิทราวมัยด้วย น้ำ
ใจระลึกลง พระผู้เป็นเจ้าทราบจนทลัไป.

คินนทงคน เป็นเซอร์ ได้ รับความ
อนุเคราะห์ทั้งอาหารตลอดจนที่พัก อย่าง แสน
สุขจากท่าน อิดเคอวิม ผู้เต็มใจไปด้วยความ
ยินดี ในการที่เขาจะเป็นผู้รับอาสาให้นำเข้า
แข่งรถในครั้งใหญ่นี้ การสนทนาก็ได้เริ่ม
ขึ้นขึ้นด้วยเรื่องพงศาวดารเป็นปฐมฤกษ์ แล้ว
จึงค่อยต่อมาถึงเรื่อง ความตั้งใจของ เป็นเซอร์
ที่คิดจะแก้แค้นเมสสะลาห์ ตลอดจน ชาวโรมัน
ทั้งหลาย เขาตั้งใจแสดงความมั่นใจที่จะ
นำ ความ อิสสระภาพของชาติ อิสราเอลได้ ให้
กลับคืนมาให้ได้ แต่ยิ่งหากลัวรับของ
อย่างเด็ดขาดลงไปว่า ความหวังนั้น จะ
เป็นผลสำเร็จหรือไม่ ใจความสุดท้ายแห่ง

พ.ศ. ๒๔๗๑

เป็นเฮอริ

การสนทนาระหว่างนางเบง ตรง จะตีมา ทั้ง ๔ ของ
ท่าน อิลเคอริม ใน วัน รุ่ง ชน เพศเตรียมเข้า
แข่งขัน.

ทันใดนั้น บัลลัสาร์ ผู้เป็นแขกถูกเชิญ
มาพักอยู่ที่ท่าน อิลเคอริม ได้เข้ามา ท่าน
ก็ทักทายปราศรัยแล้วเล่าให้ ฟังว่า เป็นเฮอริ

ได้ ช่วยจับรถม้าที่กำลังวิ่ง ตรงมา จะชน ท่าน
และ อีริส เมื่อตอนบ่ายวันนั้นเอง อันเป็นเรื่องที่
ทำให้ท่าน อิลเคอริม ยังเกิดความขมขื่นถึงกับ
ต้องขมเซย เป็นเฮอริ เป็นอันมาก การสนทนา
ต้องชะงักลง เพราะ ถึง เวลาบ่าย ประทานอาหาร

เย็น ในระหว่างรับประทานอาหาร บัลลัสาร์ ได้
เล่าเรื่องที่ คนเคย นึ่ง รับประทานอาหารกับเพื่อนอีก ๒
คนในกลางทะเลทราย ก่อน ที่จะ เจริญทาง มายัง
เจอรุสเล็ม ให้ ฟัง ตลอดจนการได้เห็น
การประหลาด และเที่ยวค้น หา ตัวทารกนั้น จน

พบใน รางหญ้า อด้า แห่งหนึ่งจังหวัดเคยทล
เซ็ม ครั้นภายหลังพระเจ้าเฮอริออก เกรง
ว่า เก็นนั้น จะเป็นผู้มีบุญญาธิการอาจจะ
ทำลายอำนาจ ของ ชาว โรมัน ให้เสื่อมลงได้
จึงให้ ทหาร เกียว ภัยแก่ แวง ๆ ฆ่าเสีย สัน
อนิจา! น่าสงสารทารกในรางหญ้างดถูก
ภัยฆ่าเสียแล้วจะมีหนอ?

เรื่องนั้นแม้จะเป็นเรื่องที่ท่าน อิลเคอริม ได้

ฟังแล้วก็ แต่หา รู้สึกทักในเนื้อเรื่องไม่ ส่วน
เป็นเฮอริ ผู้ใดฟังแค่ครั้งเดียวนั้น ย่อมเป็นการ
ปลุกความพอใจของเขาย่างยิ่งยวด สักครู่
หนึ่ง เขาจึงถามขึ้นว่า.

“ท่านทราบหรือไม่ว่า เก็นคนนั้นจะอยู่
ที่ไหนในเวลานี้?”

“โอ! พ่อหนุ่มน้อยผู้ดีอาจ คำถาม
เช่นนี้เขาเคยนึกถามตัวเองอยู่เหมือนกัน และนึก
เถา ๆ เหาว่า นอกจากใน จูเดีย แล้วท่านจะไป
อยู่ที่ไหน? นอกจาก เจอรุสเล็ม แล้ว ท่าน
จะไปร่วมส่อนการบุญที่ไหนเล่า? ที่นั่นอกจาก
พวกท่านมีดี พระอิมร่าฮัม โอแลค และ รากอบ
แล้ว ท่านจะไปร่วมส่อนพวกไหนก่อนหนอ? ถ้า
ข้าต้องเที่ยวสืบหาตัวท่านแล้ว ข้าจะค้นให้ทั่ว
ทุกบ้านทุกเมืองที่เคียว และหวังใจไว้ว่าคง
จะได้พบ.”

ต่อจากเรื่องนั้นไป บัลลัสาร์ จึงอธิบายถึง
ชีวิต มนุษย์ ทั้ง หลาย ตลอดจน การ ฆ่าบุญ
ต่าง ๆ ซึ่งแม้ ผู้ฟังจะมีความเคลือบแคลง
ประการใดก็ตาม ผู้เล่าได้พยายามหาคำพูดที่
น่าเข้าใจและแสดงให้เห็นได้ง่าย ๆ มาบรรยายชี้แจง
ออกไปเป็นตอน ๆ จน เห็นที่ปลุกไปร่วม ตลอดจน
เมื่อจบเรื่องลง ผู้ฟังทั้งสองนั่งนิ่งตรงอย่าง
ใช้สยคือเป็นผู้เป็นครู แล้ว บัลลัสาร์ จึงกล่าว

บุษยลักษณะ
สืบไปว่า.

ภูมิ

“พรุ่งนี้ข้าจะเข้าไปในเมืองสักหน่อย เพราะลูกเขาอยากจะไปการ กระจ่ยม การ แข่งรถครั้งใหญ่นี้ เขาไว้วันหลังเถอะ จึง ค่อยคุยกันใหม่อีก วันนั้นก็มากแล้ว ต้อง ขอตัวเสียที ขอท่านทั้งสองจงอยู่เป็นสุข ๆ เถิด.”

ครั้นสิ้นเสียง ยัลทะสาร์ จึงค่อย ๆ น้อม กายลงคำนับอำลาตามประเพณี มียาวสาว อาหรีบนำทาง พาท่านเกิรกลับ ะโหมทัก เป็นเฮอร จึงหันหน้ามาทางท่าน อิลเคอวิม และ กล่าววว่า.

“การ! ท่านผู้เป็นราชาแห่งทะเลทราย คินวัน นี้ ข้าได้ ยิน เรื่อง แปลก ๆ จาก ท่าน ยัลทะสาร์ มาก นึกอยากจะได้ไปเที่ยวทาง ทะเลสาบนั้น สักครู่หนึ่ง” พุกพลางยิ้มไป ทางทะเลสาบตรงเบื้องหน้าที่พักออกไป “เพื่อ ทั่วครอง ขอความ เหล่านั้นให้กระจำ ชนอีก สักหน่อย.”

“ไปเถิด เจ้าผู้รักใคร่ ซาคิ อีสวานโลท และประเดยวข้าจะตามไปข้าง” ท่าน อิลเคอวิม คอยขอมตามความเห็น.

ดังนั้น เป็นเฮอร จึง ะโหมทัก ะโหมทัก กลุ่ม ๆ ทรงไปยังที่มุ่งหมายแต่ผู้เดียว ใน

ไม่ช้าจึงมาถึงโคนคันอินทะลัมคันหนึ่ง ภูมิ ประเทศทรงนั้นจึงยบสังกและก่อนข้าง เย็นสบาย เพราะเป็นเวลาคอนย่ำสนทนา สมองที่ใช้ ทั่วครองใน เวลานั้น ล้วนแต่ นึกถึง ปัญหา อัน เกยวแก่ชีวิตของตนทั้งสิ้น บางครั้งเขาว้าลี้ก ถึงคำพ้ออันหม่นประมาทของ เมัสสะลาห์ ฮา! ความเกิดแค้นในสมองนำความทรมนทรมายมา สู่เย็นเฮอรอย่างเอนก ใบหน้าพลันเปลี่ยน เป็น งดงามอย่างน่ากลัวอย่างความประสงคร้าย.

ในขณะที่กำลังเพลินอยู่ในความคิดต่าง ๆ นา ๆ นั้น เป็นเฮอร รู้สึกว่ามีมือ ๆ หนึ่งเอื้อม มาจับที่ข่าเขา พร้อมกับกล่าวว่า.

“โอ! เจ้าผู้เป็นบุตรบุญธรรมของอาร์เวียส ข้าอยากขอขมกอะไรแก่ เจ้าสักหน่อย แล้วก็ ะโหมทักไป เพราะก็มากอยู่แล้ว.”

“เชิญเถิด ท่านผู้มิไอร่า” เป็นเฮอร คอยเมื่อเหลียวหลังไป และปรากฏว่าผู้พ้อ คือท่าน อิลเคอวิม “เชิญเถิด ข้ายินดีจะใคร่ ฟังยิ่งนัก”

“อย่าเล่า แต่ คิก ถึง ข้อ ความ ของ ท่าน ยัลทะสาร์ ให้มากเกินไปนักเลย” อิลเคอวิม พุก “เพราะฟัง ๆ ะโหมทัก ข้อความที่ส่งเกินกว่า ความคิดเรานัก เขาไว้ เมื่อข้าได้พาเจ้าไปรู้จัก กับ สิโลโมเนส ที่ เป็น พ้อ คำ สำคัญ ใน เมือง

พ.ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

อันคือชก เสียก่อนเลิก แล้วการอะไรที่เจ้า
คึกไวย่างที่จะเป็นผลสำเร็จอย่าง เท่านั้นแหละ
ข้าขอให้พรเจ้าให้มีความสุขเถิด."

พูดแล้ว ท่าน อิลเคอริม รีบสาวเท้าก้าวเดิน
กลับ ปลอบให้เย็นเซอร์ นิ่งนึกในใจว่า เขา

ควรจะไปพบคนมัก ไต่ไกรดี เช่น สโมนิเกส
ก็หรือ เพราะรู้สึกเซตผื่น ผื่นเสียแล้วเมื่อคราว
ไปหาตอนเช้าวันนั้น ดังนั้น อารมณ์เขาจึงต้อง
ลอยไป ตาม กระแสแห่งความคึกคักอันปลุกอีก
ทุกที.

บทที่ ๕

รุ่งเช้าหลังจาก เวลา รีบ ประทาน อาหาร
เย็นเซอร์ จึงรีบแต่งกายด้วยเครื่องแบบ ซาติย
เพื่อผัดข้อมม้าทั้งสี่ของท่าน อิลเคอริม ตาม
สัญญา การซ้อมครั้ง นี้ ก็ใช้เทียมรถ เป็น
แต่เขาขอย่นหลัง สี่สิบห้า อาชาติที่ ๕ และ
ให้ทงส์ตัวที่จะเขาแข่งควมเย็นชวรไป ทงส์
ความมุ่งหมายอยู่ว่า จะขยซ้อมให้ผัดเข้ามา
ทั้ง ๔ ซึ่งไม่เท่ากันนั้นให้ ได้ มีความเร็วเสมอ
กัน จะได้ ไม่เป็นการชุกชุลลัดเวลาวิ่งแข่ง หา
ไม่แล้วเวลาเข้าแข่งขัน ทวโชนเป็นทวที่วิ่ง
ช้าที่สุดก็จะคอยถ่วง ผัดเข้าอีก ๓ ทวให้ค่อยไป
ตามกัน

ประมาณชั่วโมงเศษ เป็นเซอร์ จึงหยุดพัก
และเข้ามาหาท่าน อิลเคอริม ซึ่งเขาได้
รีบกล่าวคำชมเชย ความคึก อันคึกก่อน อะไร
ทั้งหมด เมื่อเสร็จการให้น้ำมาทั้ง ๕ ตัวด้วย

มือของเขาเองแล้ว เป็นเซอร์ จึงเริ่มการผัดข้อม
รอบที่สองต่อไป ซึ่งท่าน อิลเคอริม จึงจับตา
มองคอยมีวามเอน ในหน้าท่านปรากฏว่า
เย็นเยิ้มแจ่มใสแสดงความปรึษาปราโมทย์อยู่
ทุกขณะจิต สักครู่หนึ่ง มัดลย เข้ามาน้อม
คำนับ แล้วกล่าวว่า.

"โอ! ท่านผู้ประเสริฐ สโมนิเกส ผู้
เป็นนายทรถและนักรบของข้า ได้ฝากของ
สิ่งนี้มาให้ท่านเป็นการทวงที่เดิยว."

ท่านอิลเคอริมเหลียวไป รีบ ม้วนกระดาษ
ม้วนหนึ่งมาจากมัดลย พร้อมกับกล่าวทวน
คำว่า.

"จาก ท่าน สโมนิเกส หรือ? อา! ก็
ที่เดิยว."

"ท่านว่า พอได้ รียกให้ รียอ่านกันที่
ด้วย" มัดลย กล่าวต่อ.

ท่าน อิลเคอริม จึงเสวยอาหารจากการซ่อม
วังมา มา ร้องรับ อยู่บน ตัว อิลเคอริม แห่ง จักรพรรดิ
ของ สโมโนเกส นั้น อันมีใจความแต่เพียงสั้น ๆ
ว่า อยากจะให้พบ ท่าน อิลเคอริม ใน วันนั้น
หรือวันรุ่งขึ้นสักแต่จะสะดวก เพื่อปรึกษาหารือ
กิจการ ส่วนตัว ของเขา กับชายหนุ่ม ผู้เป็นบุตร
บุญธรรมของ อารเรย์ส ซึ่งเวลานี้พักอยู่ที่
กะโหลกของท่าน อิลเคอริม ในเรื่องที่จะสำหรับ
การแข่งรถ สโมโนเกส ได้ว่าเขาค้น
หาหน้าไว้หลายที่แล้ว ซึ่ง อิลเคอริม จะ
ชวนใคร ๆ ไปด้วยเป็นต้นว่า ชาวโอยคุปต์
และบุตรคนนั้นด้วยก็ได้ อีกประการหนึ่ง วันนั้น
กงสุลกษัตริย์เซียส จะมาถึง ซึ่งน่าจะคิดว่า
เกกเรอจะมีคนมาต้อนรับ พลพรรคสวนอนทะผาลัม
นั้น ถ้าจะให้คิดความงามก็ถือว่าดีตาม
เพื่อคอยสับสวาทและการดูแลตรวจคนผู้สงสัย
ว่าจะเป็นผู้นำหนังสือหรือส่งข่าวคราวอย่าง
ไรบ้างที่จะถึง ที่นั่นเมื่ออ่านจบแล้ว ของจริงเล่า
หนังสืออันเสียทีนี้

เมื่ออ่านจบลง อิลเคอริม มั่นใจทศมาสน์
เลียบซ้อนไว้ ที่เขมซึก ซึ่ง คาต อยู่ภายในเสื้อ
และในเวลาพอคก็ขึ้นเฮอว์ เสรีการ ซ้อม
ซึ่งกินเวลานานถึง ๒ ชั่วโมง ท่าน อิลเคอริม
จึงเข้าไปชมเชยอีกเป็นคำรบสอง และแสดง

ความมั่นใจว่าคงชนะอย่างแน่นอน แล้วก็
ไปส่ง เป็นเฮอว์ จนถึงค่ายที่พักของเขา

เวลาผ่านไป และเวลาเย็นก็หมด
เวียนมาแทนที่.

“อิริส ผู้เป็นบุตรท่าน ยัลเทสาร์ ได้สั่ง
ให้ข้ามาช่วยอย่างหนึ่งมาแจ้งแก่ท่านโดยความ
เคารพ” เสียงคนใช้ชาวอาหรับถึงชนบทหน้า
กะโหลกที่พักของ เป็นเฮอว์.

“ข้าอะไรก็ว่าไปซี!” เป็นเฮอว์กล่าว.

“ข้าแก่ท่าน! ท่านจะยินดียินร้ายอย่างไร
ของข้าไปเที่ยวชมทะเลสาบหรือไม่?”

“เจ้าจงกลับไปบอก นาย ของเจ้า เลอะว่า
ข้าจะไปคอยคำถามด้วยตนเอง” เป็นเฮอว์
บอก.

ครั้นแล้วคนใช้ก็คำนับลาวิ่งกลับไป ต่อ
มาอีก สักครู่ ปรากฏว่า เป็นเฮอว์ เทียว เจริมของ
นางสาว ชาวโอยคุปต์ ผู้นั้น อยู่ตาม ชายฝั่ง
ทะเลสาบ ซึ่งภายหลังเขาก็พบหล่อนกำลัง
ลอยเรือ อยู่ใน ทะเลสาบ พร้อมกับชาย ผิวดำ
กำลังจุ่มพายเที่ยวชมการอยู่ รูปโฉมแห่งนาง
สาวชาวโอยคุปต์เป็น ที่ชวนชวนสวาทอย่างยิ่ง
หล่อนมีผิวพรรณขาวเป็นนวล—ขาวจนพอจะ
เทียบได้ กับชาวอียิปต์ที่เกี่ยว นอกจากรูป
สมบัติ ของหล่อน ซึ่งธรรมชาติได้สร้าง สมมา

พ. ศ. ๒๔๘๓

เป็นเซอร์

ให้แล้ว เครื่องนุ่งห่มอันโอ้อวดสรรพางค์กาย
ยังเชิดชูความงามแห่งความเป็นสาวของหล่อน
ให้เด่นชัดขึ้นอีก โอ! ถ้าแผ่นดินไทยไถ่
สรีรย์หล่อนแล้ว ชายนั้นจะต้องชม—ชมว่า
หล่อนสวย — สวย จน เป็น ที่ น่ารัก ใคร ว่าย
อย่างยัง.

เป็นเซอร์ รับวังทรงไปย้งท่า อิริส จึง
เชื่อเชิญให้เขาลงเรือไปกับหล่อน ซึ่งเขาเอง
มิได้ปฏิเสธ ทรวงนึ่งเป็นพรหมของชาวตะวันตก
อันอ่อนนุ่มพร้อมกบิเฆาะ อิริส พลันให้สัญญา
แก่ผพายให้เริ่มเข่นย้าย หัวเรือ ออกสู่น่านน้ำ
แห่งทะเลสาบนั้นโดยทันที และหล่อนเองเป็นผู้
ถือหางเสือเพื่อให้เรือลลยไป ตาม วิถีอันพึง
พอใจ.

ในระหว่างทางที่มา การสนทนาได้ดำเนิน
ไปมิได้ขาดเสียง บางครั้งก็ขบขันก็ยั่วกวน
เสียงหัวเราะขึ้น ซึ่งแล้วค่อย ๆ เงียบหายไป
ในลำคอ และคงมีแค่เพียงสำเนียงพลอด
ฉอเลาะกัน อย่ำเรื่อยไป เรื่องราวที่ อิริส กล่าว
โดยมาก เป็นเซอร์พอฟังได้ แต่พอถึงตอน
กล่าวขวัญถึง เมัสสะลาที่รู้ดีว่าเป็นเซอร์แสดง
ความไม่พอใจ ย่าง เด็กน้อย ซึ่งเขาเองไม่
พยายามแสดงให้หล่อนเห็นชัดนัก.

เป็นเวลานาน นาวาน้อยจึงได้ลงลอย

กลั้มาสที่เดิม ขณะนั้น เป็นเซอร์ ได้เลือนไปจน
มิ อิริส ไว้ด้วยความประสงค์อันลึกลับอย่างหนึ่ง
โอ! เมื่อเป็นโอกาส อย่งนั้น เป็นเซอร์ หรือจะ
ทนทาน อำนาจ แห่งการ ยั่วชวน ของ หล่อนได้
ในที่สุดหนุ่มสาวทั้งสอง จึงพากันเคียว คลอเคลีย
กันยกไป อย่งนั้น.

“พรงันพอจะพาข้าเข้าไปในเมือง” เสียง
อิริส กล่าว.

“แต่ข้าหวังว่า นางคงจะไปอยู่แห่งใด
ไม่ใช่หรือ?” เป็นเซอร์ถาม.

“โอ! ไม่ไปใดหรือท่าน” เป็นเสียง
ตอบของ อิริส พร้อมกบิเฆาะการชายทางตาชวน
เล่น.

“ถ้าเช่นนั้นข้าจะบอกสี่เสือ ของข้าไปให้
ทราบภายหลัง” เป็นเซอร์ ตอบ.

เมื่อสิ่งเสียกันแล้ว หนุ่มสาวก็ลาจากกันไป
แม้ทั้งสองฝ่ายจะใคร่อยู่ต่อไปอีกก็มิได้ แต่สิ่ง
จำเป็นบางอย่างบังคับให้ต้องกลับ จึงเป็นอันว่า
ความขรเฑาะแห่งดวงจิต ของบุคคล ทั้งสอง
ต้องสิ้นสุดลงแต่เพียงนั้น.

ครั้นเวลาบ่าย แห่งวันรุ่งขึ้น หลังจากการ
ซ้อมวิ่งม้า อันปรากฏว่าผู้เข้ามาทั้ง ๔ ตัว
ก็เทียบกันแล้ว เป็นเซอร์ได้ไปพบบัณฑิต
อิลเคอรัม ที่หน้ากระโจมที่พัก ท่านควักเอาม้วน

กระต่ายออกมาให้ เป็นเซอร์ ม้วนหนึ่ง เขา
ทั้งสองปลางชวนกันเก็บมายังหนึ่ง แล้วท่าน
อิลเกอริม ก็เอ่ยขึ้นว่า

“พ่อบุตรบุญธรรมของ ฮาร์เรย์ส เอ๊ย จง
อ่านบทหรือว่า ภาษาละตินในหนังสืออัน
ข้อความว่ากระไรบ้าง?”

“ข้าแต่ท่านผู้เป็นอุปราชแห่งภาคบูเคีย”
เสียง เป็นเซอร์ อ่านบรรทัดขึ้นของจดหมายด้วย
เสียงอันกึ่ง “ข้า ผู้มีนามว่า เมิสต์ลาคี ขอ
แจ้งความ มายัง ท่านอุปราช กระตูลให้ ทราบ
ว่า” ตอนนี้เสียงเป็นเซอร์อ้อย และเจียลงกัวย
สีหน้าแสดงความไม่พอใจ นัยนาคาทังค จ้อง
จิบ อยุ่ที่จดหมายอย่าง ถมึงทั้งพร้อมด้วยหัวใจ
เกินแรงฝึกกว่าธรรมดา

“อ้าว! ยังไงละ ไม่เห็นอ่านต่อไปอีก
เลย ข้าคอยฟังอยู่เป็นนานแล้ว” เสียงท่าน
อิลเกอริมเตือน เป็นเซอร์ จงได้รู้สึกตัว แล้ว
เริ่มอ่านต่อไปอีก

ใจความสั้น ๆ แห่ง จดหมายเมิสต์ลาคี
มีว่า เจ้าชาย เป็นเซอร์ แห่ง เจอรุสเด็ม ซึ่ง
ถูกจับส่งไปเป็นทาสแจวเรือ ของชาวโรมัน เมื่อ
นานมาแล้วนั้น บั๊กนได้กลับมาปรากฏขึ้นอีก
เขาหาได้ทำตามที่เขาได้กินทั่วไปไม่ ใน
การเลียบเมื่อคืนก่อนในเมือง อันคิออคไคความ

ว่า เมื่อ ควินทูล ฮาร์เรย์ส กลับจากการปราบ
ปรามโจรสลัดได้ ประกาศยกเจ้าชาย เป็นเซอร์
ขึ้นเป็นบุตรบุญธรรม และให้ไคริยมฤคก
มากมายอยู่ เมื่อตอนบ่ายวานนี้ ได้พบกันที่
ย่อน้ำพุ ณจังหวัด คัสติเลีย และคาดว่าเวลานี้
คงไปพักอยู่กันท่าน อิลเกอริม ที่คึก กษฏ์ จึงจัก
ส่งจดหมายมา ๒ ฉบับ โดยมิข้อความต้อง
กัน ส่งมาทางขกฉะบับหนึ่งและทางน้ำอีก
ฉบับหนึ่ง เมื่อได้ทราบความแล้ว จะคิดการ
อย่างไรต่อไปให้ ้วยชอกโดยเร็วด้วย จะ
จักคนให้คอยสอดกรอขายตามที่อยู่ของ เป็นเซอร์
ไวเสมอไม่ให้พ้นสายตาไปได้ เข้าใจว่า เขา
คงจะพยายามก่อความยุ่งยากขึ้นอีกเป็นมั่นคง
สำเนียงอ่าน ของ เป็นเซอร์ ไม่สม่ำเสมอ

กัน ตลอด จน ท่าน อิลเกอริม ต้อง ปล่อยให้
ให้เขาอ่านแต่ผู้เดียวเสียก่อน จึงหันมาถาม
ข้อความภายหลัง เมื่อตอนกล่าวถึงมารคา
และน้องสาว ซึ่งเป็นเซอร์ ไม่แน่ใจว่าสิ้นชีวิต
เสียแล้วหรือยังนั้น รู้สึกว่า เป็นเซอร์ สนใจใน
ข้อความมรรคนั้นอันมาก ทำให้เขามี
ความหวังว่า มารคา ก็ยังน้องสาว คงจะหนีออก
พ้นไปได้ โดยไม่ขึ้นอันทราย เพราะถ้าหากว่า
ตายเสียแล้ว โดย อำนาจ ของ คน พาลเหล่านั้น
เมิสต์ลาคี คงลวงรู้และคงไม่ถามซ้ำอีก

พ. ศ. ๒๔๙๑

เป็นเซอร์

เมื่อท่าน อิลเกอริม กลับเข้ามาขอให้เขาอ่าน
ให้ฟังใหม่ เป็นเซอร์ จึงส่งสติการมณ
อ่านให้ฟังอย่างละเอียดด้วยคำเป็นอันดี มีคอน
หนังสือตกใจท่าน อิลเกอริม มาก ท่านจึงลุก
ขึ้นยืนเขมเขยวเคียวฟันคำรามออกไปว่า,

“จะจับข้าหรือส่งไปกรุงโรม! อย่า
หัวเลี้ยวที่จะได้ตัวข้าไปเป็นทาสอย่างคนอื่น จะ
เป็นทาสอย่างไรก็ให้มันรู้กัน ข้ามีทหาร
คงทน ข้าจะไปอยู่ที่ไหน ข้าเสียกายอยู่
อย่างเดียว ก็แต่ ข้า ค่อยข้าง แก่ เกินไปเสีย
หน่อยเท่านั้น ถ้าข้ายังหนุ่มแน่นอยู่เหมือนเจ้า
อย่างนี้ละก็คงจะได้รู้ ที่กันว่า ใครจะ
จับใคร! เฮ! ก็ละน่า! ก็ละ! โอ! พระผู้
เป็นเจ้าแห่ง ชาวอาหรับ ของงูไค โปรทอวพร
ให้แก่เหล่าข้าเพื่อความอิสระด้วยเถิด.”

เป็นเซอร์ จึงซักถามว่า ได้จดหมายฉบับนี้
มาอย่างไร? ซึ่งได้รับคำตอบว่าพวก ท่าน อิล
เกอริม ไปดักจับผู้ ถูกรักหมายของ เมัสเตรา
ไท่ จึงได้จดหมายฉบับนี้มา

“โง! เจ้าผู้บุญธรรม ของ อารเรียส”
ท่าน อิลเกอริม เริ่มกล่าวต่อ “ถ้าเจ้าเป็นอย่าง
ข้าข้างแล้ว เจ้าจะคิดการอย่างไร?”

“ข้าแต่ท่านผู้มีใจว้า” เป็นเซอร์กล่าว
“ข้ามีความแค้นใจผูกพยาบาท ชาวโรมันมา

นานแล้ว และก็อยู่เสมอที่จะหาช่องแก้แค้น
ให้ได้ ข้าเป็นทหารของชาวโรมันก็จริง แต่
จะเรียกว่าเป็นแค่ตัวก็ได้ ความตั้งใจเสมอนั้น
เพื่อจะไปหาความรู้ จากค่ายชาวโรมันเท่านั้น
และเพื่อ ความชำนาญ ข้าเคยได้ไปรบกับชาว
ปาร์เทียนครั้งหนึ่ง แต่ทั้งนี้หาได้กลับใจที่จะ
ไปเป็นพวกข้าชาวโรมันไม่เลย” เป็นเซอร์
หยกและยิ้ม ทงสอง กำแน่น ขึ้นเหนือ ศีรษะ
แล้วกล่าวอย่างนั้นด้วยเน้นคำต่อไปว่า “อา!
พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงมหิทธิเดช ถ้าข้ายังมิ
ชีวิตอยู่พร้อมด้วยกำลังกายอันดีแล้ว คงจะ
ได้เห็นข้าจะกลายเป็นสัตว์ ของ ชาวโรมัน
ซึ่งได้รบ การ คักยามา จาก ชาวโรมัน หลาย
ประการ เพื่อเห็นแก่ความเย็นไทยของพวก
ข้าอันนี้ และขอให้พระองค์จงบรรเทาความ
สำเร็จ ให้ด้วยเถิด.”

พอสิ้นคำพูด เป็นเซอร์ ท่าน อิลเกอริม
ค่อยยิ้มพรายขึ้นได้ พลังอารมณ์ไปยิ้มย้า
เขาไว้.

“นั่นละ เจ้าหนุ่มน้อยแห่ง ทรูกลเซอร์”
เสียงท่านกล่าว “ถ้าหากพระผู้เป็นเจ้าจะช่วย
เจ้าไม่ทันทั่วทั้งที่แล้ว ข้าเองจะขอขึ้นมือเข้ารับ
ช่วยเหลือเจ้า จะเอาอะไรมาง้อ? ทหาร
หรือ? ม้าหรือ? ญูญหรือ? หรือทะเลทราย

บุษยลักษณะ

กมุภ

สำหรับการระดมพลได้ ข้าขอปฏิญาณว่า ข้าจะรีบช่วยเหลือเจ้าจนสุดความสามารถที่เกี่ยวข้อง เอาเถอะ เรืองนเอาไว้มุกกันภายหลัง ตอนค่ำวันนี้ เพราะจะต้องรีบเข้าไปในเมืองเสียก่อน."

พูดแล้ว ท่านอิลเทอรัมรีบผลจากเย็นเซอร์ มาจนมาถึง และควมผ่านทะเลทรายหมายมุ่งไปยังนคร อันติออก โดยเร็ว.

ค่ำวันนั้น มัลลิกได้พาเย็นเซอร์ ออกจากค่ายณสวนอินทผลามเข้าไปยังคฤหาสน์ของ สิริโมนิเกส โดยอ้างว่า ท่านอิลเทอรัมสั่งให้ มารับ เย็นเซอร์ ไม่ใคร่จะเต็มใจเข้าไปพบ เจ้าของบ้านนัก แต่หากเกรงใจ ท่านอิลเทอรัม จึงยอมนำร่างเข้าไปปรากฏอยู่ภายในห้อง รับแขก ซึ่งขณะนั้นมีท่านอิลเทอรัม สิริโมนิเกส และ เอสเตอร์ กำลังนั่งคอยอยู่อย่างเรียบร้อย คงคาดไม่ถึง ของ เขามีได้ จึงต้องอยู่ที่ใคร นอก จาก ใบ หน้า อัน งาม ลม พรหม ของ เอสเตอร์.

"โอ! อิลเทอรัม ท่านผู้มีไกรณาอันทิพย์ ท่านสั่งให้ข้ามา เพราะมีธุระอย่างไรหรือ?" เย็นเซอร์ เริ่มถาม.

"เจ้าผู้เป็นบุตรบุญธรรมของ อาร์เรย์ส เจ้าผู้มั่งคั่งแห่งชาติชีว" สิริโมนิเกสกล่าว "จงฟังข้าหน่อย" พวกเขาส่งมือไปบอก เอสเตอร์ ให้จับที่นั่งให้.

เย็นเซอร์ หันไปมองทหน้า สิริโมนิเกส ด้วยอาการตั้งใจระมัดระวัง เมื่อเห็นเงาแวบรี่แล้ว สิริโมนิเกส จึงสั่งบุตรให้ไปนำกระชายสำคัญ ม้วนหนึ่งจากช่องลับที่กำแพง ซึ่งเมื่อคล้อยออกอ่านให้ฟังแล้วปรากฏว่า เอกสารฉบับนั้นได้กล่าวถึงการค้าขายตั้งแต่ครั้ง ยี่สิบ เย็นเซอร์ ประกอบการค้าขายกับรายงานต่างๆ ที่สืบเนื่องกันมาจนบัดนี้.

"ทรัพย์สินต่างๆ ที่ข้าอ่านให้ฟังแล้วนั้น" สิริโมนิเกส เป็นผู้กล่าวต่อ "ข้าจะต้องคืนให้เจ้าตั้งแต่ชั่วโมงนี้เป็นต้นไป ข้าจะเก็บเอาไว้อีกไม่ได้ พระผู้เป็นเจ้าย่อมเป็นทิพย์พระยานอย่างชัดเจนว่า สมบัติเหล่านั้นไม่ใช่ของข้า เพราะฉะนั้นข้าจะถือกรรมสิทธิ์เอาไว้ไม่ได้เลย โอ! เจ้าผู้สืบตระกูลเซอร์ ของจริงมอทรพิสัย สมบัติที่มีจำนวน ๖๗๓ ทะเล้นต์^๑ นี้ไม่ใช่เสียเถิด อา! เจ้าจะเป็นมหาเศรษฐีที่ใหญ่โตในโลก คนหนึ่งในกาลต่อไป"

^๑ (๑ ทะเล้นต์เป็นเงินอังกฤษราว ๔๐๐ ปอนด์)

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเฮอริ

คำพูดของ สโมนิเกส ค่อย ๆ เปลี่ยนความรู้สึกในใจของ เบ็นเซอร์ ที่คิด ซึ่งซึ้งอยู่นั้นให้พลันสูญหายไป เขารับรองว่าเขาเข้าใจผิด เขาไม่เคย นั่น ว่า สโมนิเกส จะ มี ใจ ที่ เช่นนี้ ดังนั้นเขาจึงพลันยื่นของขวัญม้วนกระดาษมาจาก สโมนิเกส แล้วแหวนหน้าขลุ่ยของเขามารวมกับถั่วว่าว.

“โอ! พระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรง มหัศจรรย์ภาพ พระองค์ ไก่เสกมาโปรดข้าฉันแล้ว.”

สิ้นคำพูด เขาหันหน้ากลับมามองทรงหน้า สโมนิเกส อีก และยื่นม้วนกระดาษนั้นคืนให้

“ขอใจท่านมาก สโมนิเกส” เขากล่าวต่อไป “ขอท่านทั้งหลายที่อยู่นั้นในทันทีจงเป็นสักขีพยานเถิด ทวีป สมบัติต่าง ๆ ที่ สโมนิเกส มอบให้ฉัน ข้าขอคืนให้เขาทั้งหมด เว้นเสียแต่เงิน ๑๒๐ ตะเลินต์ ซึ่งเดิมเป็นของพ่อข้า ข้าจะขอเอาไป แต่ส่วนที่เหลือจะขึ้นเพราะเงินจำนวนนี้ ข้าขอคืนให้เขานะ สโมนิเกส ทั้งหมด นอกนั้นข้าจะขอชิงวอนให้ท่าน สโมนิเกส ช่วยข้าสืบหาบรรดาและน้องสาวของข้าจนสุดความสามารถท่าน”

“อา! ข้าเห็นน้ำใจอันดีของเจ้าแล้ว เจ้าผู้สืบตระกูล เซอร์” สโมนิเกส ลูกเขยรับม้วนกระดาษ พลาญตอบ “ข้ารับจะระลึกรับบุญคุณ

อันนี้ ของเจ้า ทรายเท่าลมหายใจ ครั่งสุดท้ายที่เกี่ยวข้อง โอ! พระผู้เป็นเจ้า ข้าขอขอบพระคุณพระคุณเป็นล้นเกล้า ๆ ที่บรรดาให้ข้าฉันได้พบคนใจดีเช่นนั้น ขอจงได้ช่วยคุ้มครองและกล่าให้อยู่สรวทต่าง ๆ ที่ซึก ต่อความ ปรารถนาของ เบ็นเซอร์ จง ระบาย ภูเขาทาง ที่เคยโล่งนั้นด้วยเถิด.”

ตลอดเวลาสนทนา เบ็นเซอร์ ได้พยายามขายตาไปสฟโหมหน้าอันงาม ของ เอ็ดเทอร์ เป็นระยะ หนึ่งถึงกว่า ยิ่งพิศก็ยิ่งชวนให้น่ารัก ยิ่งขึ้น ทุกขณะ อา! หล่อนได้รัับพร จาก พระผู้เป็นเจ้าให้ทรงไว้ ซึ่ง ความ สวยงาม ถึงปานฉะนี้เถียวหนอ?

ในตอนใกล้ มี ชนิมยาม ได้ มี การ เลี้ยงของว่าง ซึ่ง เอ็ดเทอร์ เป็นผู้ปฏิบัติ สายตาหนุ่มสาว ได้ ประสพ กัน อีก โดย ความ คังใจ หล่อนหลบ สายตา ของเขาด้วย อากาณ ถม หัน เพราะความอาย แล้ววิ่งเก็บไปยืนอยู่ข้างมิก้า.

การที่ สโมนิเกส ได้ ทราย ความ คน ลัก หนา ยาง แห่ง ความ คิด ของ เบ็นเซอร์ นั้น ชวนให้ เป็นที่น่าสงสัยว่า ท่าน อิลเคอริม เป็นผู้มาเล่าให้ฟัง แต่ สโมนิเกส กลับบอก ว่า เขา ได้ จักส่ง มัด ให ไปสืบสวน ซึ่ง เมื่อ ได้ ทราย ความจริงต่าง ๆ แล้ว รู้ สึก ยิน ใจ เป็น อย่าง ยิ่ง

การสนทนาค่อย ๆ เปลี่ยนหัวข้อเป็นเรื่อง
ประหลาดของ บัณฑิตสาว ค่อย ๆ อันแม่จะ ได้
เล่าซ้ำ ๆ ซาก ๆ หลายหนแล้วก็ ผู้ฟังยัง
คงแสดงความขะมักคะเมื่อนั้นเอง ข้อ
สุดท้ายแห่งการสนทนาปรากฏว่า ทนกลไป
ทางขงทอนการ เพื่อให้หลุดพ้นจากการเป็น
ทาสของพวกโรมัน ฉะนั้นครั้งหนึ่งจึงได้ยิน
สีโมนิสต์ กล่าวขึ้นแก่เป็นเซอร์ ว่า

“ท่าน อิลเคอริม ก็ท่านผู้เป็นนายของข้า
และครอบครัว ต้องเป็นหัวหน้าจัดการกันคน
ละฝ่าย ส่วนข้าจะเป็นหัวแรงทางการเงินต่าง ๆ
และรับ ธุระแลกิจการ ทั้งหลายภายในเมืองนี้
ขอให้ท่าน เข้าไปใน เฮอร์สเสม และ คำยลที่
ใกล้เคียงอีก จักการซื้อส่งทหารขึ้นให้ ได้
มากที่สุดที่จะสามารถ หวังว่าเมื่อกล่าวถึง
การกระทำเพื่อความเย็นไทยและความเลื่อมใส
ในพระผู้เป็นเจ้าของเราแล้ว คงจะมีผู้ยลเส
น้อยทวี เมื่อได้จำนวนมากขึ้นเท่าไรแล้ว จง
จัดการฝากซื้อในที่สุดที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งข้าจะ
ส่งเสบียงอาหารและการใช้รายต่าง ๆ ตลอดจน
เครื่องคัสตราอาวุธ เมื่อใด โอกาสก็เมื่อไร
เราจึงจะไปเริ่มดำเนินการทันที ทั้งข้าได้
ปรึกษากับ ท่านอิลเคอริม เรียบร้อยแล้ว ส่วน
ท่านจะมีความเห็นเป็นประการไฉนบ้าง?”

ลำดับนั้น สีโมนิสต์ อิลเคอริม และ
เฮสเตอร์ ต่างจึงตรงมายังโถงหน้าของเป็นเซอร์
พร้อมด้วยการเตรียมฟังความเห็น ของเขาด้วย
ความกระหาย.

“สีโมนิสต์ และ ท่าน อิลเคอริมผู้มีใจ
ฮารี ข้ามมองเห็นแล้วว่า ถ้าหากข้าก่อกอง
เช่นนั้น ภัยต่าง ๆ ย่อมเป็นเงาตามตัวข้า
อยู่ทุก ๆ ขณะจิต.”

เสียงสะท้อนของ เฮสเตอร์พลันรยเร้าให้ผู้
ฟังอื่น ๆ หัน ไปมอง หล่อนเป็น คาใจด้วยกัน
สีโมนิสต์จึงปล่อยโยนบุตรให้ คลายโศกและ
เมื่อเห็นที่เรียบร้อยแล้ว เป็นเซอร์ จึงกล่าวสย
ไปว่า

“แต่เป็นของ ชวรมตา ที่ผู้ชาย ทุกคน จะ
ต้องผ่านความลำบากต่าง ๆ ฉะนั้นสำหรับ
ข้า จะไม่ขอเลือกทำอะไร เมื่อมีความ
มุ่งหมายว่าจะทำอย่างไรแล้ว ก็ะรับทำสิ่งนั้น
เสมอไป”

ทั้งนี้ เป็นที่ ถูกใจผู้ ฟัง ทั้งหลายอย่างยิ่ง
สีโมนิสต์ จึงลุก ขึ้นกล่าว ขอพระผู้เป็นเจ้า
ให้ช่วยสนับสนุน ความประสงค์ ทั้งนี้ ให้บรรลุ
ผลสำเร็จ และต่อมาไม่ช้า เป็นเซอร์ ก็รับ
อำลากลับยังคำาณสวนอินทผลัมพร้อมด้วย
มัลลดา ซึ่งมาถึงได้ ในเวลาว่างสว่างพอดี

พ. ศ. ๒๔๘๑

เป็นเซอร์

ต่อมาเวลาบ่าย ก่อนหน้าวันแข่งขัน ครั้งใหญ่ ท่าน อิลเคอริมได้ ส่งให้ ย่าวโพร หรือ กระโหม่ ทักขันธ์บรรพตหลังสัตว์พาหนะเพื่อนำ กลับไปยังที่ ฟานักเค็ม ของ ท่านฉะเลทราย ท่านเองได้ขี่ม้าเข้าสู่สนามคือคอสองคนด้วย กันกับ เป็นเซอร์

ในระหว่าง ทางที่ม้ามีลตุได้ ขยับ คอยม้า ส่วนทางมา และรีบรายงานแก่ เป็นเซอร์ ทันที ว่า

“ข้าแต่ท่าน ผู้เป็นบุตรบุญธรรม ของ อาร์ทเรย์ส ข้าสืบทอดสิ่งสำคัญไว้ในวัน แข่งขันได้ แล้ว คือสัตว์ขาวล้วน ส่วนของ เมิสต์สลาห์นั้น ข้าได้ทราบบอกว่า สัตว์แดงเข้ม กับ เหลือง วันพรุ่งนี้ท่านจะได้เห็นจนชาวอาหรับ และชนชาติยิว ฟากันสวมเครื่อง แต่งกายขาว ล้วนเพื่อแสดงว่า เขาใจช่วยให้ท่านชนะ อย่างเต็มที่ โอ ! ท่านผู้สืบทอดตระกูลเซอร์ ข้าเสียใจอย่างยิ่งที่จะช่วยจัดการให้ท่านได้ อยู่ ถัดจาก เมิสต์สลาห์ ไม่ได้ ตาม ความ ต้องการ ของท่าน”

“เขาเอะ เมื่อไม่ได้ก็แล้วไปช่างเอะ” เป็นเซอร์ กล่าวด้วย สำเนียงอ่อนหวานเพื่อย่อม น้ำใจ มีลตุ “ข้าจะพยายามขยับรถแข่งเข้า ไปให้ใกล้เมิสต์สลาห์ให้จงได้” แต่อย่าการ

ขอให้เจ้าช่วยทำอะไรอีกสักอย่างหนึ่ง คือ ไป ทาทั้งทางประตูชัยใกล้ ๆ กับขานระเบียงทาง หัวลิยวของสนาม และคอยดูเวลาข้าลิยว ให้ก็ ๆ เท่านั้น”

ทันใดนั้น ท่าน อิลเคอริมได้ ส่ง ประกาศ ระเบียบหนึ่งให้ เป็นเซอร์ คุ เป็นประกาศของ สนามกร้านั้น ซึ่งบอกข้อผู้เข้าแข่งขัน วึ่งเร็ว กระโดดไกล ชกมวย มวยปล้ำ และ แข่งรถ แต่ข้ออื่น ๆ ไม่เข้าใจให้ เป็นเซอร์ คุ สักสนใจเท่าไรนัก เว้นแต่ว่ายานม ผู้เข้าแข่งรถนั้น อันเรียงไว้เป็นลำดับตาม เลขหมายดังต่อไปนี้.

๑. รถเทียมม้า ๔ ของโลลิปยุส ชาว คอวินเทียน เป็นม้าสีเทา ๒ ตัว สีดำ ๑ ตัว ๑ กับสีน้ำตาลแก่ตัว ๑ โลลิปยุส เป็นผู้ ขี่เอง เสือสีเหลือง

๒. รถเทียมม้า ๔ ของเมิสต์สลาห์แห่ง กรง โรม เป็นม้าสีเทา ๒ ตัว สีขาว ๒ ตัว เมิสต์สลาห์ เป็นผู้ขี่เอง เสือสีแดงเข้มกับ เหลือง

๓. รถเทียมม้า ๔ ของเคลดินเทส ชาว อะเทเนียน เป็นม้าสีเทา ๓ ตัว อีกตัวหนึ่ง สีน้ำตาลแก่ เคลดินเทส เป็นผู้ขี่เอง เสือ สีเขียว

បុរេបតិកមណ្ឌ

កុំភា

๔. รวบรวมผ้า ๔ ของ ทิเคอัส ชาว
ไบซันไทน์ เป็นผ้าสีดำ ๒ ตัว สีเทา
ตัว ๑ กับสีน้ำตาลแกือกตัว ๑ ทิเคอัส
เป็นผู้ซื้อเอง เสียค่า

๕. รดเทียมม้า ๔ ของ อักเมทิส ชาว
ลีโกเนียน เป็นม้าสีเทาทั้ง ๔ ตัว อักเมทิส
เป็นผู้ ขี่เอง เลือกลำเงิน

๖. รถเทียบม้า ๔ ของ อิลเคอวิม เจ้า
แห่งทะเลทราย เป็นม้าสีน้ำตาลแก่ง
๔ ตัว เป็นเซอร์ ชนชาคิวยเป็นคู่ชบ เสื้อ
สีขาว

A
เมื่ออ่านจบแล้ว ท่านอธิษฐานกับ
พระเยซูเจ้าว่า...
เป็นขอรับ...
พระเจ้าข้า...
พระองค์เจ้าข้า...
ข้าพเจ้า...
ขอ...
โปรด...
ประทาน...
แก่...
ฉัน...
ด้วย...
ในนาม...
ของ...
พระบิดา...
และ...
พระบุตร...
และ...
พระจิตเจ้า...
อามีน

ลำดับเกียวกิน^๕ ทางทำหนักเก่าแก่^๕
 หลง^๕หนึ่ง ซึ่งอยู่เกียวกว^๕กั้นข้ามกับกฤดาสน^๕
 ของ สี่ โหมเณส^๕ อัน เมสสะลาห์ ได้ยึด^๕
 ไว้เป็นสถานที่พักประ^๕ชุมเพื่อนฝูง ได้มีการ^๕
 รณรงค์^๕เล็ง^๕กันอยู่อย่างเิกเกริก^๕ด้วยความยินดี^๕
 ทท้วงว่า เมสสะลาห์ คงจะเป็นผู้ชนะที่หนึ่ง ใน^๕
 วันรุ่งขึ้น เสียงผู้คนหัวเราะ^๕คำอะซิกและ โย^๕
 ก็นั่ง^๕เฝ้า^๕การแข่งรถ^๕วิ่ง^๕น้อย^๕เอ็ด^๕ดอง ทาง^๕
 ออก^๕ด้านหนึ่งของห้อง เมสสะลาห์ ผู้ลุด^๕ชม^๕เชย^๕
 โปน^๕อน^๕ฟง^๕อยู่ด้วยอาการยม^๕พราย เพราะอัม^๕เอ^๕

ในคำชมเชยนั้น ๆ
ต่อมาสักครู่ มีผู้หนึ่งชื่อ สันยัตติ
เป็นพ่อค้าขายของต่าง ๆ ประจำในกองทัพบก
แห่งกรุงโรม ได้เข้ามาในห้องนี้ แล้วเที่ยวทำ
พระนิพนธ์ในเรื่องการแข่งรถ เสียงคน
เขารับต่อรอง ก็แก้อย่างระเบ็ง เซ็งแซ่
เมื่สละลาห์ รู้สึกแปลกใจในความอึกตะกน
จนต้องรีบออกไป เมื่อปรากฏว่า มีผู้ต้อง
การพระนิพนธ์ฝ่ายเป็นเฮอว์ เมื่สละลาห์ ings
กรากเข้าไปขอเอาตัวเขาต่อเป็นเฮอว์ ถึง ๕
ต่อ ๑ แต่ สันยัตติ ได้พูดเกลยงอนเป็น
เชิงขอให้ต่อให้สูงขึ้นไปอีกว่านอีก โดยใช้
คำยกยออะไรต่าง ๆ ขึ้นเป็นการประหน้า ผล
ที่สุด เมื่สละลาห์ ยอมต่อให้ ๖ ต่อ ๑ ครั้ง
นั้น สันยัตติ จึงตกลงรับรอง เขาทวงจำนวน
กันว่าจะรองสัก ๒๐ ตะเถินต์ และจัดการ
วางสัญญา การพระนิพนธ์นั้น ครั้นนั้น เขาอ่านให้
เมื่สละลาห์ ฟังจน เห็นที เขาใจ ก็ จำนวน
เงินที่ สันยัตติ รอง นั้น ทำให้เมื่สละลาห์ รู้สึก
ว่ามากเกินไป เพราะถ้าหากเขาแพ้เขาจะ
ไม่มีเงินใช้ ให้อย่างแน่นอน เมื่สละลาห์ จึงขอ
ให้ลดลงมารองเพียง ๕ ตะเถินต์เท่านั้น สันยัตติ
ของ สันยัตติ ปรากฏว่ามีอาการขมเยาะใน
คำพูดของ เมื่สละลาห์ ในที่สุดเขายอม

พ. ศ. ๒๔๓๑

เป็นเซอร์

ตกลง และวัยเขียน ข้อสัญญาเปลี่ยนให้ โดยด่วน.

ใหม่ทันที สักครูหนึ่ง จิงลุก ขึ้นยืนร้อง

ประกาศว่า

“สุเจ้าผู้เป็นชาวโรมันทั้งหลาย ใคร
ระต้องการพะนันกับข้าอีกยังก็เชิญ มา
พะนันกันอีกสัก ๕ ตะเล็นต์เถิด ข้าเ
ข้ายังฝ่ายชาวเป็นผู้นะละ”

ชาวโรมัน ทั้งหลาย ต่างมองหน้า กันอยู่
หามิใครกล้าเข้าวัยพะนันขึ้นต่ออีกไม่ สักครู
หนึ่ง ครุสส ทนฟังคำเยยเยาะอยู่ไม่ได้ จิงร้อง
ขึ้นว่า.

“โอ ! เป็นได้ ก็น จงเขียนข้อสัญญา
ทั้งไว้ ทนช ถ้าข้าสยได้ความว่าเจ้ามีเงิน
ทองมากมายเช่นนั้นแล้ว ข้าจะยอมวัยพะนัน
ด้วย.

“โอ ! ครุสส” สันยัลลิต ทอบ “เ
เถาะข้าจะเขียน ข้อสัญญาทั้งไว้ เมื่อเจ้า
ตกลงจะกล้าพะนันกับข้าแล้ว จงลงชื่อและ
ส่ง ข้อสัญญาไปให้ ข้าใน วันพรุ่งนี้ ก่อนเวลา
แข่งรถ เจ้าจะพวยข้ามันอยู่ในสนามใกล้ ๆ
กับท่ารถ สงสุท ทางด้าน ปอร์ตา ยอมเป (ประ
ตูชัย) ขอเจ้าจงอยู่เป็นสุขเถิด”

พูดแล้ว เขาทยอยลงคำนับลา และ
วัยนำร่างออกจากสถานที่ของชาวโรมันนั้นไป

วันรุ่งขึ้น อันเป็นวันกำหนดการแข่งขันรถ

ณ สนาม กริชา ใน นคร อันคืออค์ ได้ คยแต่ง
ประกัย ประกาศทั่ว ชงทิว สี่ สรรต่าง ๆ อย่าง
งดงามตระการตา สำหรับที่นั้นนั้นได้ จัก
ตั้งเรียงราย ไว้ตาม ลำคัยเกียรติกั กัของผู้นาม
เพื่อให้ เป็นการเพิ่ม ความครึกครื้นของสนาม
ยังขึ้น ผู้ จักการสนามได้ จักให้ มีเครื่อง
ดนตรี แบบ โยราณ มายบรรเลง เป็น ระเบียบ ๆ อีก
ด้วย พอใกล้เวลางาน มหาชนได้พากัน

เกิรณ้องนองเข้าไปสู่สนามเพื่อเป็น พะยานใน
การแข่งขันต่าง ๆ แห่งวันนั้น

เมื่อได้เวลาเริ่มการกริชา เสียงโห่ร้อง
แสดงความยินดีร่วมด้วยฝ่ายผู้นะ ได้ดังสนั่น
ทวนไหวไป ทั่ววัยบริเวณ สนาม เป็นครั้งคราวใน
เมื่อจบประเภทหนึ่ง ๆ ลง ตอนท้ายแห่งสัฎยักร
เป็นการแข่งรถ เสียงแตรพณัณกะทั้งขึ้นเป็น
อาวตัสสัญญา เรียกผู้ แข่งขัน อย่ด้วย สำเนียง
อันน่าฟังวังเวง สักครู่ผู้แข่งขันจึงชัษควย
อาชาของตนนำรถออกสู่สังเวียน ผู้กำกับ
การ สนามได้ ขึ้นกำแพง นำลูก กลม ๆ ช่งทำ
ด้วยไม้ ๗ ลูกขึ้นไปวางไว้บนหัง แล้วนำไม้
ทแคะคลัษยุปปลอก ๗ ชักขึ้นไปไว้บนหังอีก

มนุษย์ลักษณะ

ทั้งหนึ่งใกล้ ๆ กัน.

ลำคัมนี้ บัณฑิตสาร กาลัง นั่ง อยู่ ข้าง ๆ ท่านอิลเคอวิม สิริโมนิส อีริส และ เอ็สเทอร์.

“โอ ! ท่านผู้ทรง ไร ซึ่ง อำนาจ แห่ง ทะเลทราย” เสียง บัณฑิตสาร กล่าว “ท่านทราบไหม ว่าลูก กลม ๆ ๗ ลูกก็ย ปลาไม้ทั้ง ๗ ซีกนั้น เขาเอาขึ้นไปวางไว้บนหิ้งเพื่ออะไร ?”

“อ้าว ! สำหรับยกจำนวนรอยพระต้อง แ่งกันยังไรเล่าท่าน” อิลเคอวิม ทอบ “ประเดี๋ยวคอยดูซิ พอครบรอยหนึ่ง ๆ ท่านจะ เห็นเขา ปลา ลูกกลมและ ปลาไม้ นั้นลงเสีย อย่างละหนึ่งทุก ๆ รอยจนหมด.”

บัณฑิตสาร นั้น แสวง ความ เข้าใจ ในคำอธิบาย เสียงสนทนากึ่งเป็นอันเงียบลงเพื่อ กังใจกับการแข่งขันต่อไป.

เสียงแตรสัญญาณ ดังถึงวาน ชันอีก เป็น คำรบสองและสาม แต่ครั้งสุดท้ายเป็นครั้ง ที่นำรด และผู้ แข่งไป เรียง ให้ ได้ระกบกัน ใน สนาม ในไม้ฉากกรรมการก็หย่อนเชือกลงเป็น สัญญาณเริ่มวิ่ง เม็สสะลาห์ จึงวิ่งชักไม้ทั้ง ๔ ออกวิ่ง และพยายาม ซึ่งเขาอยู่ วงในที่สุด แห่ง สนาม ขณะนั้นเอง คุม ปล่ายเพลาลัดรดได้ วิชา หน้า ทั้งสองของ ม้าตัว ข้างขวา รด ของ

กุมภ

เกลียนเท็ส จนเป็นเหตุให้การวิ่งรวนเร ไปไม่ ตรงทาง อีกครั้งเดียว คันที่ม้าข้างหลังหลัก ไม่ทันเลยชนเข้ากับรถของ เกลียนเท็ส จนผู้ขับ กระเด็นตกจากรถไป เสียงคนก็ทั้งหลายนึก เขาใจใส่ ช่วย เม็สสะลาห์ ได้ทะ โจนหนุน อยู่ อังมี คงเหลือคู่ แข่งซึ่งกำลังขึ้นหน้าอยู่ ๒ คน คือ เม็สสะลาห์ กับ เย็นเซอร์.

ลูก กลมไม้ และ คิวปลาไม้ ค่อย ๆ หาย ไปจากหิ้งทั้งสองนั้นพร้อมกันอย่างละหนึ่ง จนกระทั่งถึงรอยที่ ๖ ปรากฏว่า เย็นเซอร์กำลัง ขึ้นหน้าไล่เรียวอยู่กับ เม็สสะลาห์ ต่างคนต่าง พยายาม จะเอา ชะนะ ด้วยความ ชะมัดชะเม้น พอถึงหัวเลี้ยวทางบ้านประคูชัย ซึ่งเข้าทาง ตรงไป สู่หลัก แพ้ ชะนะ และ เย็น รวย สุดท้าย ปรากฏว่า ลำคัมนี้ เม็สสะลาห์ กำลังขึ้นหน้า อยู่เล็กน้อย พวกคนดู ผู้เอาใจช่วย ข้างฝ่าย ไทน์ ก็ทะ โจน หนุนฝ่ายของตน อยู่อย่าง เสียง ชรม ท่าน อิลเคอวิม เต้นแรงเค้นกาทะ โจน เรียกชื่อม้าของท่านอยู่เอ็ดครั้ง เอ็สเทอร์ และ อีริส ต่างตกเป็นทาสแห่งความ ตื่นเต้น ไม่น้อย ไปกว่าผู้ที่เอาใจช่วยอื่น ๆ ฝ่าย สิริโมนิส และ มัดลุจ ก็มีความ รู้สึก ใน อาการ เช่นเดียวกัน.

โครม ! เสียงทัง ก้องกัมปนาทจนได้ยิน

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

กันทั่วทั้งสนาม คนที่กำลังลุกขึ้นยืนชะโงกดู
เหตุการณ์ ตรง ที่ เสียง อัน น่ากลัว ได้ กัง ซน
อย่างสิ้นหน่วนไหว อา! รถ ของ เมสส์ละลาห์
ถูกชนจนหักสะบั้นยับย่นมก และร่างของ
เมสส์ละลาห์ เองลง มาอน แห้วคล้าย ทราบศพ
อยู่กลางสนาม เหตุการณ์ทั้งนี้ไม่มีใครจะเห็น
ถนัดเท่า เป็นเซอร์ ไม่ เพราะ ขณะนั้นรถ
เป็นเซอร์ และรถเมสส์ละลาห์กำลังขับเลี้ยวแข่ง
กันอยู่ คุณมรด เป็นเซอร์ พยายามจะออกไป
ไต่ สอดซึกซ์ ของลอร์ด เมสส์ละลาห์ จึงบรรดา
ให้ เกิด อากาศ วิบัติขึ้น แก้วรถ ของเมสส์ละลาห์
และในขณะนั้นเมื่อ เป็นเซอร์ ได้ ขับเลยไปแล้ว
รถ ของ อีกคนหนึ่ง ซึ่ง ตาม มาติด ๆ กัน ด้วย
กำลังเร็ว ขับหลัดไม่ทันทั่วทั้ง จึงเลยแล่น
ฝ่าเข้ามาดะจรด ของ เมสส์ละลาห์ เป็นการ
เพิ่มความหวาดเสียวให้แก่ คนดูรอบ ๆ สนาม
ยิ่งซนอีก.

ผลของการแข่งรถปรากฏว่า เป็นเซอร์
เป็นผู้ชนะที่หนึ่ง เสียงคนดูทั้งหลายให้
ร้องแสดงความ ยศ ยืนกั ด้วย อย่าง เอิกเกริก
เป็นเซอร์ เหลือบดูพวกพ้องของตน อยู่ เป็นครู่
จึง แล เห็น สี่ โมเคส กำลังโยกผ้า อยู่แต่ไกล
เฮ็ดเทอร์ คง นั่ง ยม อยู่ ด้วย ความ ปราโมทย์
อัมเมียวใจ แต่ อิริต ถึงกับลุกขึ้นยืนย่มย่อง

และ โยกพัด อยู่ ไหว ๆ อย่าง แสงระ ยศ ยืนกั
ต่อมาอีกในไม่ช้าก็มิชวอนแท้งกับแถวหนึ่ง
และ ค่อย ๆ เคลื่อน ชวอนผ่านเสียง ให้อ้อง
เกรียวกราว ของมหาชน เกรือกอกประทุษย์ออก
ไป นับว่าเป็นอัน สิ้นงานกรีฑา ลงแต่เพียง
เท่านั้น.

ณ วรวิภาดาวันหนึ่ง ขณะ ที่ เป็นเซอร์กับ
ท่าน อิลเคอริม กำลัง นั่งสนทนา กันอยู่ มัลลุ
ก็เพื่อนได้เข้ามาหา แสดงความยินดีแก่
เป็นเซอร์ ด้วยอากาศ น่าชื่นชวยาน และเล่า ถึง
การที่พวกโรมันทั้งหลายหาความว่า เป็นเซอร์
กำลังชนรถ เมสส์ละลาห์ แต่ผู้ใดก็สันมิได้
ลงความเห็นด้วย ทันใดนั้น ท่าน อิลเคอริม
จึงถามขึ้นว่า.

“เมสส์ละลาห์ เป็นอย่างไรบ้าง ? เป็น
อันตรายถึงแก่ชีวิตไหม ?”

“โอ ! ข้าแต่ผู้ทรงเดชแห่งทะเลทราย”
มัลลุ กล่าว “เมสส์ละลาห์ ไม่ถึงแก่ชีวิต
แต่ข้าได้ยินข่าวมาว่า หมอได้ตรวจดู และ
พยากรณ์ว่า เขา จะเกิดไม่ได้ จนตลอด
ชีวิต”

ความรู้ สึก ของ เป็นเซอร์ เมื่อ สิ้น คำพูด
มัลลุ ลงปรากฏว่า ยังไม่สมกับความแน่นอน

บุษยลักษณะ

กุมภ

ใบหน้าของเขา ยังอยู่ใน อากาโร ยัง— ยัง อย่าง
สนิทกับความเกลียดชังยังไม่คลายลงเลย

“ท่าน ลีโมนิสเตส ได้สั่งให้ข้าออกต่อไปอีก
ว่า” มัลลุส กล่าวต่อ “เรื่องการพเนน
ของ สันบัลลิก นั้น พวกโรมันได้รวมเรไม่ยอม
ใช้เงินให้ โดยมาก และแม้ เมิสตลาคีเอง
ก็ไม่ยอมใช้ ให้เช่นเดียวกัน จนท้องส่งเรื่อง
พิพาทมายังที่กรุงสุลประจันนครอันคือนิโคเนีย
ซึ่งเห็นผล แห่ง ความ ยุติธรรม ยัง รวม อยู่ใน
พระวิจารณ์ญาณของ พระราชาธิราช แห่งโรมัน
ฉมทานครโรม”

คำพูดเหล่านั้น ล้วนแต่เป็นวาทะไม่ว่าท่าน
อิลเคอริม อย่างยิ่ง สักครู่ท่านจึงชวน เป็นเซอร์
ให้รีบออกเดินทางไปด้วยกัน

“ข้า แต่ท่านผู้มี อำนาจ ทวี ทะเลทราย”
มัลลุส กล่าว “โปรดคอยประเทียวก่อน ข้ามี
ผู้ส่งข่าวมาด้วยคนหนึ่ง ซึ่งจะนำเรื่องราวมา
บอกท่าน”

ท่าน อิลเคอริม จึงให้ ไปนำ ผู้นั้น เข้า มาหา
เขาก็มี ศีรษะ ลงคานับ แสดงความ เคารพ แล้ว
กล่าวว่า.

“อริส อิกา บัลทาสาร์” ซึ่งเคยชอบพ
กับท่าน สั่งให้ข้ามาบอกแก่ท่านให้ช่วยบอก
เป็นเซอร์ อีกคนหนึ่งว่า ท่าน บัลทาสาร์ จะไปพัก

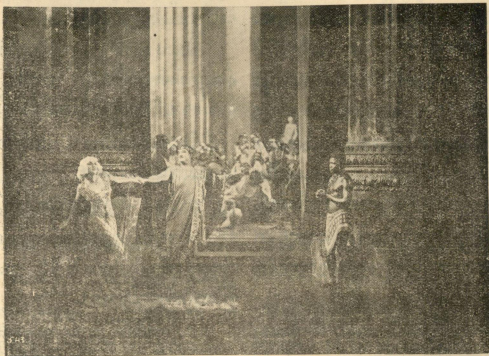
อยู่ ณท่าหนัก อิลเคอริม และ อริส มีความยินดี
ที่จะต้อนรับ เป็นเซอร์ ณเวลาภายหลังชั่วโมงที่สี่
แห่งวันพรุ่งนี้ หากไม่มีกิจธุระอย่างไร หวัง
ไว้ว่าคงจะไพบ.

อิลเคอริม ซายตามองดู เป็นเซอร์ ผู้ยิ้ม
เว่ย ๆ แสดงว่า มีผู้ ได้ลวงรู้ ความนัย ของตน
เสียแล้ว

“ไปเถอะ เจ้าผู้ เป็น คนส่ง ข่าว”
เป็นเซอร์ กล่าว “ไปบอกผู้ ที่ส่งเจ้ามาเถิด
ว่า ข้า เป็นเซอร์ จะไปพบที่ ท่าหนัก อิลเคอริม
พรุ่งนี้เวลาเที่ยงวัน.”

เมื่อเป็นอันเข้าใจคำสั่งแล้ว ผู้ส่งข่าว จึง
คำนับลา เจ้าสำนัก กลับออกไป พร้อมกับ มัลลุส
ครั้นล่วงเลยเวลาเที่ยงคืน ท่าน อิลเคอริม จึง
เริ่มออกเดินทางจะไปสู่ที่หมายของท่าน ปล่อย
ข่าวคนหนึ่งให้อยู่ กับ เป็นเซอร์ เพื่อนำทางไปที่
สำนักในกลางทะเลทรายได้ถูกต้อง พร้อมกับ
ม้า อิลเคอริม ซึ่งมีผลเป็นเอกในจำพวก
ม้าแข่งทั้งสนับด้วยตัวหนึ่ง.

วันรุ่งขึ้นก่อนเวลากำหนด เป็นเซอร์ ได้
ไปที่ ท่าหนัก อิลเคอริม เพื่อพบ อริสตามนัด
แผนผัง แห่ง ท่าหนัก แสดงว่า ชาวโรมัน เป็นผู้
ประคิษฐ์ ขึ้นตลอดจน ลวดลาย ต่าง ๆ ทั่วทุก

หนทุกแห่ง ขณะนั้นความ^๑เจียย^๒สังก^๓โดยไว
ผู้^๔ซำคัย^๕เข้า^๖ครอ^๗บจำ^๘รเว^๙ดณ^{๑๐}แจ^{๑๑}บ^{๑๒}จะ^{๑๓}ชว^{๑๔}นให้^{๑๕}ผู้^{๑๖}
เข้า^{๑๗}ไปสู่^{๑๘}ภาย^{๑๙}ใน^{๒๐}คิ^{๒๑}คว^{๒๒}ว่า^{๒๓} เป็น^{๒๔}คำ^{๒๕}หั้น^{๒๖}กร^{๒๗}าง^{๒๘}มาก^{๒๙}
กว่า^{๓๐}อัน^{๓๑} เป็น^{๓๒}เซอร์^{๓๓} เท^{๓๔}ยว^{๓๕}เค^{๓๖}ิม^{๓๗}อง^{๓๘}กุ^{๓๙}ที่^{๔๐}ทาง^{๔๑}เร^{๔๒}อย^{๔๓}
ไป^{๔๔}ลัก^{๔๕}คร^{๔๖} จึง^{๔๗}ไป^{๔๘}หุ^{๔๙}ย^{๕๐}ก^{๕๑}ัน^{๕๒}อยู่^{๕๓}หน้า^{๕๔}ประ^{๕๕}ทุ^{๕๖}ของ^{๕๗}
ห้อย^{๕๘}ๆ^{๕๙}หั้น^{๖๐} ใน^{๖๑}ท^{๖๒}ัน^{๖๓}โค^{๖๔}น^{๖๕}ัน^{๖๖}ข^{๖๗}าน^{๖๘}ประ^{๖๙}ค^{๗๐}อ^{๗๑}ย^{๗๒}ๆ^{๗๓}เผ^{๗๔}
ย^{๗๕}ออก^{๗๖}อย่าง^{๗๗}เจ^{๗๘}ีย^{๗๙}ๆ^{๘๐}ซึ่ง^{๘๑}ไม่^{๘๒}ปร^{๘๓}าก^{๘๔}ฏ^{๘๕}ว่า^{๘๖} มี^{๘๗}ใคร^{๘๘}เบ^{๘๙}ก^{๙๐}
เลย^{๙๑} แต่^{๙๒}ภ^{๙๓}าย^{๙๔}ใน^{๙๕}ห้อย^{๙๖}ระ^{๙๗}หามี^{๙๘}คน^{๙๙}น^{๑๐๐}ง^{๑๐๑}ห^{๑๐๒}ร^{๑๐๓}อย^{๑๐๔}น^{๑๐๕}อยู่^{๑๐๖}
แม้^{๑๐๗}แต่^{๑๐๘}ลัก^{๑๐๙}ก^{๑๑๐}น^{๑๑๑}ก็^{๑๑๒}ห^{๑๑๓}ามี^{๑๑๔}ไ^{๑๑๕} เป็น^{๑๑๖}เซอร์^{๑๑๗} ไม่^{๑๑๘}วัง^{๑๑๙}ร^{๑๒๐}อ^{๑๒๑}
ริ^{๑๒๒}ย^{๑๒๓}ส^{๑๒๔}าว^{๑๒๕}เท^{๑๒๖}่า^{๑๒๗}ก^{๑๒๘}ว^{๑๒๙}ล^{๑๓๐}่ง^{๑๓๑}ล^{๑๓๒}้า^{๑๓๓}เขา^{๑๓๔}ไป^{๑๓๕}ภ^{๑๓๖}าย^{๑๓๗}ใน^{๑๓๘} และ^{๑๓๙}เท^{๑๔๐}ย^{๑๔๑}
เก^{๑๔๒}ร^{๑๔๓}ช^{๑๔๔}ม^{๑๔๕}คว^{๑๔๖}าม^{๑๔๗}วิ^{๑๔๘}ริ^{๑๔๙}คร^{๑๕๐}พิ^{๑๕๑}ส^{๑๕๒}ค^{๑๕๓}าร^{๑๕๔}ของ^{๑๕๕}ห้อย^{๑๕๖}ร^{๑๕๗}อบ^{๑๕๘}ๆ^{๑๕๙}
๒-๓ ครั้ง^{๑๖๐} โดย^{๑๖๑}มัน^{๑๖๒}ไ^{๑๖๓}ว^{๑๖๔}ว่า^{๑๖๕}ใน^{๑๖๖}ไม่^{๑๖๗}ช้า^{๑๖๘}ค^{๑๖๙}ง^{๑๗๐}จะ^{๑๗๑}ไ^{๑๗๒}ด้^{๑๗๓}พ^{๑๗๔}ย

ก^{๑๗๕}ย^{๑๗๖} ช^{๑๗๗}ร^{๑๗๘}ส^{๑๗๙} นาง^{๑๘๐}ส^{๑๘๑}าว^{๑๘๒}ช^{๑๘๓}าว^{๑๘๔}ไ^{๑๘๕}อย^{๑๘๖}ค^{๑๘๗}ุ^{๑๘๘}ป^{๑๘๙}ต์^{๑๙๐}ผู้^{๑๙๑}มี^{๑๙๒}เส^{๑๙๓}น^{๑๙๔}ห^{๑๙๕}ึง^{๑๙๖}
เป็น^{๑๙๗}แน่^{๑๙๘} ถึง^{๑๙๙}แม้^{๒๐๐}จะ^{๒๐๑}ต^{๒๐๒}อง^{๒๐๓}ค^{๒๐๔}อย^{๒๐๕}ข^{๒๐๖}าง^{๒๐๗}ลัก^{๒๐๘}เล^{๒๐๙}ก^{๒๑๐}น^{๒๑๑}อ^{๒๑๒}ย^{๒๑๓}ก็^{๒๑๔}
ไม่^{๒๑๕}น^{๒๑๖}กร^{๒๑๗}ัง^{๒๑๘}เก^{๒๑๙}ีย^{๒๒๐}จ^{๒๒๑}ปร^{๒๒๒}ะ^{๒๒๓}ก^{๒๒๔}าร^{๒๒๕}ไร^{๒๒๖}เลย^{๒๒๗} .

การ^{๒๒๘}ค^{๒๒๙}อย^{๒๓๐}—ค^{๒๓๑}อย^{๒๓๒}พ^{๒๓๓}ย^{๒๓๔}นาง^{๒๓๕}ส^{๒๓๖}าว^{๒๓๗}าง^{๒๓๘}าม^{๒๓๙}แห่ง^{๒๔๐}ไ^{๒๔๑}อย^{๒๔๒}ค^{๒๔๓}ุ^{๒๔๔}ป^{๒๔๕}ต์^{๒๔๖}
ก^{๒๔๗}ิน^{๒๔๘}เว^{๒๔๙}ลา^{๒๕๐}น^{๒๕๑}าน^{๒๕๒}น^{๒๕๓}น^{๒๕๔}น^{๒๕๕}น^{๒๕๖}น^{๒๕๗}น^{๒๕๘}น^{๒๕๙}น^{๒๖๐}น^{๒๖๑}น^{๒๖๒}น^{๒๖๓}น^{๒๖๔}น^{๒๖๕}น^{๒๖๖}น^{๒๖๗}น^{๒๖๘}น^{๒๖๙}น^{๒๗๐}น^{๒๗๑}น^{๒๗๒}น^{๒๗๓}น^{๒๗๔}น^{๒๗๕}น^{๒๗๖}น^{๒๗๗}น^{๒๗๘}น^{๒๗๙}น^{๒๘๐}น^{๒๘๑}น^{๒๘๒}น^{๒๘๓}น^{๒๘๔}น^{๒๘๕}น^{๒๘๖}น^{๒๘๗}น^{๒๘๘}น^{๒๘๙}น^{๒๙๐}น^{๒๙๑}น^{๒๙๒}น^{๒๙๓}น^{๒๙๔}น^{๒๙๕}น^{๒๙๖}น^{๒๙๗}น^{๒๙๘}น^{๒๙๙}น^{๓๐๐}น^{๓๐๑}น^{๓๐๒}น^{๓๐๓}น^{๓๐๔}น^{๓๐๕}น^{๓๐๖}น^{๓๐๗}น^{๓๐๘}น^{๓๐๙}น^{๓๑๐}น^{๓๑๑}น^{๓๑๒}น^{๓๑๓}น^{๓๑๔}น^{๓๑๕}น^{๓๑๖}น^{๓๑๗}น^{๓๑๘}น^{๓๑๙}น^{๓๒๐}น^{๓๒๑}น^{๓๒๒}น^{๓๒๓}น^{๓๒๔}น^{๓๒๕}น^{๓๒๖}น^{๓๒๗}น^{๓๒๘}น^{๓๒๙}น^{๓๓๐}น^{๓๓๑}น^{๓๓๒}น^{๓๓๓}น^{๓๓๔}น^{๓๓๕}น^{๓๓๖}น^{๓๓๗}น^{๓๓๘}น^{๓๓๙}น^{๓๔๐}น^{๓๔๑}น^{๓๔๒}น^{๓๔๓}น^{๓๔๔}น^{๓๔๕}น^{๓๔๖}น^{๓๔๗}น^{๓๔๘}น^{๓๔๙}น^{๓๕๐}น^{๓๕๑}น^{๓๕๒}น^{๓๕๓}น^{๓๕๔}น^{๓๕๕}น^{๓๕๖}น^{๓๕๗}น^{๓๕๘}น^{๓๕๙}น^{๓๖๐}น^{๓๖๑}น^{๓๖๒}น^{๓๖๓}น^{๓๖๔}น^{๓๖๕}น^{๓๖๖}น^{๓๖๗}น^{๓๖๘}น^{๓๖๙}น^{๓๗๐}น^{๓๗๑}น^{๓๗๒}น^{๓๗๓}น^{๓๗๔}น^{๓๗๕}น^{๓๗๖}น^{๓๗๗}น^{๓๗๘}น^{๓๗๙}น^{๓๘๐}น^{๓๘๑}น^{๓๘๒}น^{๓๘๓}น^{๓๘๔}น^{๓๘๕}น^{๓๘๖}น^{๓๘๗}น^{๓๘๘}น^{๓๘๙}น^{๓๙๐}น^{๓๙๑}น^{๓๙๒}น^{๓๙๓}น^{๓๙๔}น^{๓๙๕}น^{๓๙๖}น^{๓๙๗}น^{๓๙๘}น^{๓๙๙}น^{๔๐๐}น^{๔๐๑}น^{๔๐๒}น^{๔๐๓}น^{๔๐๔}น^{๔๐๕}น^{๔๐๖}น^{๔๐๗}น^{๔๐๘}น^{๔๐๙}น^{๔๑๐}น^{๔๑๑}น^{๔๑๒}น^{๔๑๓}น^{๔๑๔}น^{๔๑๕}น^{๔๑๖}น^{๔๑๗}น^{๔๑๘}น^{๔๑๙}น^{๔๒๐}น^{๔๒๑}น^{๔๒๒}น^{๔๒๓}น^{๔๒๔}น^{๔๒๕}น^{๔๒๖}น^{๔๒๗}น^{๔๒๘}น^{๔๒๙}น^{๔๓๐}น^{๔๓๑}น^{๔๓๒}น^{๔๓๓}น^{๔๓๔}น^{๔๓๕}น^{๔๓๖}น^{๔๓๗}น^{๔๓๘}น^{๔๓๙}น^{๔๔๐}น^{๔๔๑}น^{๔๔๒}น^{๔๔๓}น^{๔๔๔}น^{๔๔๕}น^{๔๔๖}น^{๔๔๗}น^{๔๔๘}น^{๔๔๙}น^{๔๕๐}น^{๔๕๑}น^{๔๕๒}น^{๔๕๓}น^{๔๕๔}น^{๔๕๕}น^{๔๕๖}น^{๔๕๗}น^{๔๕๘}น^{๔๕๙}น^{๔๖๐}น^{๔๖๑}น^{๔๖๒}น^{๔๖๓}น^{๔๖๔}น^{๔๖๕}น^{๔๖๖}น^{๔๖๗}น^{๔๖๘}น^{๔๖๙}น^{๔๗๐}น^{๔๗๑}น^{๔๗๒}น^{๔๗๓}น^{๔๗๔}น^{๔๗๕}น^{๔๗๖}น^{๔๗๗}น^{๔๗๘}น^{๔๗๙}น^{๔๘๐}น^{๔๘๑}น^{๔๘๒}น^{๔๘๓}น^{๔๘๔}น^{๔๘๕}น^{๔๘๖}น^{๔๘๗}น^{๔๘๘}น^{๔๘๙}น^{๔๙๐}น^{๔๙๑}น^{๔๙๒}น^{๔๙๓}น^{๔๙๔}น^{๔๙๕}น^{๔๙๖}น^{๔๙๗}น^{๔๙๘}น^{๔๙๙}น^{๕๐๐}น^{๕๐๑}น^{๕๐๒}น^{๕๐๓}น^{๕๐๔}น^{๕๐๕}น^{๕๐๖}น^{๕๐๗}น^{๕๐๘}น^{๕๐๙}น^{๕๑๐}น^{๕๑๑}น^{๕๑๒}น^{๕๑๓}น^{๕๑๔}น^{๕๑๕}น^{๕๑๖}น^{๕๑๗}น^{๕๑๘}น^{๕๑๙}น^{๕๒๐}น^{๕๒๑}น^{๕๒๒}น^{๕๒๓}น^{๕๒๔}น^{๕๒๕}น^{๕๒๖}น^{๕๒๗}น^{๕๒๘}น^{๕๒๙}น^{๕๓๐}น^{๕๓๑}น^{๕๓๒}น^{๕๓๓}น^{๕๓๔}น^{๕๓๕}น^{๕๓๖}น^{๕๓๗}น^{๕๓๘}น^{๕๓๙}น^{๕๔๐}น^{๕๔๑}น^{๕๔๒}น^{๕๔๓}น^{๕๔๔}น^{๕๔๕}น^{๕๔๖}น^{๕๔๗}น^{๕๔๘}น^{๕๔๙}น^{๕๕๐}น^{๕๕๑}น^{๕๕๒}น^{๕๕๓}น^{๕๕๔}น^{๕๕๕}น^{๕๕๖}น^{๕๕๗}น^{๕๕๘}น^{๕๕๙}น^{๕๖๐}น^{๕๖๑}น^{๕๖๒}น^{๕๖๓}น^{๕๖๔}น^{๕๖๕}น^{๕๖๖}น^{๕๖๗}น^{๕๖๘}น^{๕๖๙}น^{๕๗๐}น^{๕๗๑}น^{๕๗๒}น^{๕๗๓}น^{๕๗๔}น^{๕๗๕}น^{๕๗๖}น^{๕๗๗}น^{๕๗๘}น^{๕๗๙}น^{๕๘๐}น^{๕๘๑}น^{๕๘๒}น^{๕๘๓}น^{๕๘๔}น^{๕๘๕}น^{๕๘๖}น^{๕๘๗}น^{๕๘๘}น^{๕๘๙}น^{๕๙๐}น^{๕๙๑}น^{๕๙๒}น^{๕๙๓}น^{๕๙๔}น^{๕๙๕}น^{๕๙๖}น^{๕๙๗}น^{๕๙๘}น^{๕๙๙}น^{๖๐๐}น^{๖๐๑}น^{๖๐๒}น^{๖๐๓}น^{๖๐๔}น^{๖๐๕}น^{๖๐๖}น^{๖๐๗}น^{๖๐๘}น^{๖๐๙}น^{๖๑๐}น^{๖๑๑}น^{๖๑๒}น^{๖๑๓}น^{๖๑๔}น^{๖๑๕}น^{๖๑๖}น^{๖๑๗}น^{๖๑๘}น^{๖๑๙}น^{๖๒๐}น^{๖๒๑}น^{๖๒๒}น^{๖๒๓}น^{๖๒๔}น^{๖๒๕}น^{๖๒๖}น^{๖๒๗}น^{๖๒๘}น^{๖๒๙}น^{๖๓๐}น^{๖๓๑}น^{๖๓๒}น^{๖๓๓}น^{๖๓๔}น^{๖๓๕}น^{๖๓๖}น^{๖๓๗}น^{๖๓๘}น^{๖๓๙}น^{๖๔๐}น^{๖๔๑}น^{๖๔๒}น^{๖๔๓}น^{๖๔๔}น^{๖๔๕}น^{๖๔๖}น^{๖๔๗}น^{๖๔๘}น^{๖๔๙}น^{๖๕๐}น^{๖๕๑}น^{๖๕๒}น^{๖๕๓}น^{๖๕๔}น^{๖๕๕}น^{๖๕๖}น^{๖๕๗}น^{๖๕๘}น^{๖๕๙}น^{๖๖๐}น^{๖๖๑}น^{๖๖๒}น^{๖๖๓}น^{๖๖๔}น^{๖๖๕}น^{๖๖๖}น^{๖๖๗}น^{๖๖๘}น^{๖๖๙}น^{๖๗๐}น^{๖๗๑}น^{๖๗๒}น^{๖๗๓}น^{๖๗๔}น^{๖๗๕}น^{๖๗๖}น^{๖๗๗}น^{๖๗๘}น^{๖๗๙}น^{๖๘๐}น^{๖๘๑}น^{๖๘๒}น^{๖๘๓}น^{๖๘๔}น^{๖๘๕}น^{๖๘๖}น^{๖๘๗}น^{๖๘๘}น^{๖๘๙}น^{๖๙๐}น^{๖๙๑}น^{๖๙๒}น^{๖๙๓}น^{๖๙๔}น^{๖๙๕}น^{๖๙๖}น^{๖๙๗}น^{๖๙๘}น^{๖๙๙}น^{๗๐๐}น^{๗๐๑}น^{๗๐๒}น^{๗๐๓}น^{๗๐๔}น^{๗๐๕}น^{๗๐๖}น^{๗๐๗}น^{๗๐๘}น^{๗๐๙}น^{๗๑๐}น^{๗๑๑}น^{๗๑๒}น^{๗๑๓}น^{๗๑๔}น^{๗๑๕}น^{๗๑๖}น^{๗๑๗}น^{๗๑๘}น^{๗๑๙}น^{๗๒๐}น^{๗๒๑}น^{๗๒๒}น^{๗๒๓}น^{๗๒๔}น^{๗๒๕}น^{๗๒๖}น^{๗๒๗}น^{๗๒๘}น^{๗๒๙}น^{๗๓๐}น^{๗๓๑}น^{๗๓๒}น^{๗๓๓}น^{๗๓๔}น^{๗๓๕}น^{๗๓๖}น^{๗๓๗}น^{๗๓๘}น^{๗๓๙}น^{๗๔๐}น^{๗๔๑}น^{๗๔๒}น^{๗๔๓}น^{๗๔๔}น^{๗๔๕}น^{๗๔๖}น^{๗๔๗}น^{๗๔๘}น^{๗๔๙}น^{๗๕๐}น^{๗๕๑}น^{๗๕๒}น^{๗๕๓}น^{๗๕๔}น^{๗๕๕}น^{๗๕๖}น^{๗๕๗}น^{๗๕๘}น^{๗๕๙}น^{๗๖๐}น^{๗๖๑}น^{๗๖๒}น^{๗๖๓}น^{๗๖๔}น^{๗๖๕}น^{๗๖๖}น^{๗๖๗}น^{๗๖๘}น^{๗๖๙}น^{๗๗๐}น^{๗๗๑}น^{๗๗๒}น^{๗๗๓}น^{๗๗๔}น^{๗๗๕}น^{๗๗๖}น^{๗๗๗}น^{๗๗๘}น^{๗๗๙}น^{๗๘๐}น^{๗๘๑}น^{๗๘๒}น^{๗๘๓}น^{๗๘๔}น^{๗๘๕}น^{๗๘๖}น^{๗๘๗}น^{๗๘๘}น^{๗๘๙}น^{๗๙๐}น^{๗๙๑}น^{๗๙๒}น^{๗๙๓}น^{๗๙๔}น^{๗๙๕}น^{๗๙๖}น^{๗๙๗}น^{๗๙๘}น^{๗๙๙}น^{๘๐๐}น^{๘๐๑}น^{๘๐๒}น^{๘๐๓}น^{๘๐๔}น^{๘๐๕}น^{๘๐๖}น^{๘๐๗}น^{๘๐๘}น^{๘๐๙}น^{๘๑๐}น^{๘๑๑}น^{๘๑๒}น^{๘๑๓}น^{๘๑๔}น^{๘๑๕}น^{๘๑๖}น^{๘๑๗}น^{๘๑๘}น^{๘๑๙}น^{๘๒๐}น^{๘๒๑}น^{๘๒๒}น^{๘๒๓}น^{๘๒๔}น^{๘๒๕}น^{๘๒๖}น^{๘๒๗}น^{๘๒๘}น^{๘๒๙}น^{๘๓๐}น^{๘๓๑}น^{๘๓๒}น^{๘๓๓}น^{๘๓๔}น^{๘๓๕}น^{๘๓๖}น^{๘๓๗}น^{๘๓๘}น^{๘๓๙}น^{๘๔๐}น^{๘๔๑}น^{๘๔๒}น^{๘๔๓}น^{๘๔๔}น^{๘๔๕}น^{๘๔๖}น^{๘๔๗}น^{๘๔๘}น^{๘๔๙}น^{๘๕๐}น^{๘๕๑}น^{๘๕๒}น^{๘๕๓}น^{๘๕๔}น^{๘๕๕}น^{๘๕๖}น^{๘๕๗}น^{๘๕๘}น^{๘๕๙}น^{๘๖๐}น^{๘๖๑}น^{๘๖๒}น^{๘๖๓}น^{๘๖๔}น^{๘๖๕}น^{๘๖๖}น^{๘๖๗}น^{๘๖๘}น^{๘๖๙}น^{๘๗๐}น^{๘๗๑}น^{๘๗๒}น^{๘๗๓}น^{๘๗๔}น^{๘๗๕}น^{๘๗๖}น^{๘๗๗}น^{๘๗๘}น^{๘๗๙}น^{๘๘๐}น^{๘๘๑}น^{๘๘๒}น^{๘๘๓}น^{๘๘๔}น^{๘๘๕}น^{๘๘๖}น^{๘๘๗}น^{๘๘๘}น^{๘๘๙}น^{๘๙๐}น^{๘๙๑}น^{๘๙๒}น^{๘๙๓}น^{๘๙๔}น^{๘๙๕}น^{๘๙๖}น^{๘๙๗}น^{๘๙๘}น^{๘๙๙}น^{๙๐๐}น^{๙๐๑}น^{๙๐๒}น^{๙๐๓}น^{๙๐๔}น^{๙๐๕}น^{๙๐๖}น^{๙๐๗}น^{๙๐๘}น^{๙๐๙}น^{๙๑๐}น^{๙๑๑}น^{๙๑๒}น^{๙๑๓}น^{๙๑๔}น^{๙๑๕}น^{๙๑๖}น^{๙๑๗}น^{๙๑๘}น^{๙๑๙}น^{๙๒๐}น^{๙๒๑}น^{๙๒๒}น^{๙๒๓}น^{๙๒๔}น^{๙๒๕}น^{๙๒๖}น^{๙๒๗}น^{๙๒๘}น^{๙๒๙}น^{๙๓๐}น^{๙๓๑}น^{๙๓๒}น^{๙๓๓}น^{๙๓๔}น^{๙๓๕}น^{๙๓๖}น^{๙๓๗}น^{๙๓๘}น

ความรู้อยู่สักว่าจะมี อันตรายเกิด แก่คน ด้วยหลัง
กลของสัตว์พลนเคื่อนใจให้เรวร้อนแต่หาถึงกับ
ทำให้เขาหวนหวาดจนเกินไปไม่ เป็นเซอร์
เที่ยวเตร่มองหาทางออกอยู่รอบ ๆ เขาพบประตู
เขาชักประตูหนึ่งกลองพยายามกันจะให้เปิด แต่
ไม่เป็นผลสักครั้งเดียว จึงลงเคาะเรียก
คนข้าง โขยหวังให้ผู้อยู่ข้างนอกช่วยเปิดแล้ว
แต่ไม่เป็นผลอีกเช่นเดียวกัน ในผลที่สุด เขา
เลยต้องลงนอน ครกครอง อยู่บนต้นขนทางคาน
หนึ่งของห้องนั้น.

ครึ่งชั่วโมงผ่านไป บานประตูห้องที่เขาเข้า
ไปค่อย ๆ เปิดออกแล้วมีคนเสียบข้างเขยโคยไม่
ไคยินเสียงกึ่งเลย ค่อยมาผเฝ้าคนเฝ้าค่อย ๆ กง
ฉนคชุนทุก ๆ เป็นเซอร์ วิสัฏกใจในเมื่อเห็นว่า
อิริส ออกมา แต่เปล่า ไม่ใช่ อิริส เพราะเสียง
พัก ของ ผู้นั้น เป็นภาษาที่เขาไม่เคยไคยินเลย
และไม่เข้าใจ คำแปล ของภาษา นั้นจน คำเดียว
เป็นเซอร์ จึงร้องขานขึ้น พอสักครู่จึงแลเห็นว่า
ผู้ที่เขามานั้นเป็นชายทั้งสองคน รูปร่างสูงใหญ่
กำยำล่ำสันทั้งคู่ แต่คนหนึ่งเป็นชนชาวเหนือ
เช่นที่เขาเคยเห็น มาแล้วใน กรุงโรม มีรูปร่าง
อ้วนท้วนกว่าเพื่อนอีกคนหนึ่ง ทั้งสองคนล้วน
มีหนวดคาวร้าย เป็นที่น่ากลัวยิ่งนัก เป็นเซอร์
รีบเตรียมตัวเพื่อการต่อสู้ ไวรพร อัมสรวรพแล้วยืน

คอยที่ชาย แปลกหน้า ทั้งสองนั้นอยู่
“แน่นอนทั้งสอง เจ้าเข้ามาในห้องนี้
เพื่อจะมาฆ่าข้าจริงหรือไม่ ?” เป็นเซอร์ ร้อง
ถามเมื่อชายทั้งสองเดินเข้ามาใกล้.

“โอ ! แน่แน่นอนทีเดียว” ชาวสัคซอน ผู้
มีร่างอ้วนใหญ่กว่าเป็นผู้ตอบ.

“ข้าก่อน ! ข้าก่อน !” เป็นเซอร์ ร้อง
ห้าม “ขอให้ข้าลองทดสอบใจคนนั้นดูก่อน
เพื่อแสดงว่าข้าจะมีฝีมือหรือไม่ ?” พดแล้ว
ผู้มีอหรงไปยิงเจ้าอีกคนหนึ่ง.

การ ทำท่ายไรรบ ผล สัมมากร์ ของ ผู้ที่
เป็นเซอร์ กับเพื่อน ของ ชาวสัคซอน จึง ฉาโถม
เข้า กอด ปลักกัน เพื่อ เอาชัย ใน ทาง กำลังกาย
กินเวลาไม่นานนัก เป็นเซอร์ ไคปรายเสียล้ม
ลงนอนแน่นิ่ง บนพนักห้องในอาคาร ปราศจากสติ
สัมปชัญญะ ชาย ชาวเหนือ ผู้ เป็นมิตร ของ ผู้
เคาะระเหวี่ยง นักชมความเก่งกล้าของ เป็นเซอร์
อยู่ในใจ เมื่อ เห็น เพื่อนไม่มีบุญญาฤคชั้น
มายืนต่อสู้ อีกไคแล้ว จึงร้องถามไปว่า.

“เจ้าไม่ใช่พวกยิวไม่ใช่หรือ ? ข้าเห็น
เจ้าใช้ วิชาต่อสู้เหมือนอย่างวิชาของชาติใด ที่หมา
แล้วในกรุงโรมถึง ๑๐ ปี”

“เจ้ารู้จัก ชาวเรย์ส ไคใหม่ละ ?” เป็นเซอร์
ยืนถาม.

พ. ศ. ๒๔๗๑

เบ็นเซอร์

“ควินตัส ฮาร์เวียสไชใหม่?” ชาวเพนส์
ผู้^๑มีนามว่า ทอรัค ชักดาม.

“ใช่ใช่เขา” เบ็นเซอร์ คอยรับ “และ
เขามียศ^๒ชายคนหนึ่งยังงี้ละ.”

“ถูกแล้ว” ทอรัค รับผิดชอบ “และข้า
เองเป็นผู้สอน^๓วิธีให้เขา แค่ว่า คน^๔ซื่อไม่
แข็งแรงแล้วทำให้ไม่ได้เลย ข้าเคยเข้าต่อสู้
เฮารางวัลมงกุฎมาเสียหลายแห่งแล้ว.”

“อ้าว!” เบ็นเซอร์ ออกอุทาน พร้อม
ด้วยอาการขมขื่น “บุตรชาย ฮาร์เวียส
คนนั้นคือข้าเองนั่นแหละ เจ้าจำไม่ได้หรือ?”

ทอรัค เบิกตาโพลงขึ้นจ้อง และค่อย ๆ
เคี้ยวเข้ามานกใกล้ สักครู่เขาจึงหัวเราะขึ้นทั้ง
สนั่นท่วงทึงของความยินดี แล้ววนมือไป
ซอจับตามประเพณีนิยม.

เมื่อ สักครู่ กลาย มา เป็น มิตร^๕ เช่น^๖นี้ แล้ว
เบ็นเซอร์ จึง ชักใช้^๗โล่เลี้ยง^๘ ถึง^๙ตัวผู้^{๑๐}ใช้^{๑๑}ให้^{๑๒}มา
ทำร้ายเขา ซึ่งโครัคคำตอบว่า เมัสสะลาห์
เป็นผู้^{๑๓}จ้าง^{๑๔}โดยให้^{๑๕}รางวัล^{๑๖}เป็นเงิน ๑,๐๐๐ เสต
เคอร์ติ^{๑๗} ทนไคนเอง ความ^{๑๘}คิด^{๑๙}ออกอย่าง^{๒๐}หนึ่ง
ได้ปรากฏขึ้น แก่ เบ็นเซอร์ เขาจึงกล่าวว่า

“เฮาเถอะ ข้าจะให้^{๒๑}เจ้าอีก ๕,๐๐๐ เบ็น
รางวัล และเจ้าจงกลับไปบอก^{๒๒} เมัสสะลาห์ว่า^{๒๓}ได้^{๒๔}
ฆ่า^{๒๕}ข้าตายเสียแล้ว ซึ่งจะได้^{๒๖}รางวัล^{๒๗}ทาง^{๒๘}โน้นอีก
๑,๐๐๐ รวมทั้งสองรายเป็น ๕,๐๐๐ ด้วยกัน
ข้าจะเปลี่ยน^{๒๙}เฮาเครื่อง^{๓๐}แต่งตัว^{๓๑}ของ^{๓๒}ข้าให้^{๓๓}เจ้า
คน^{๓๔}นี้เสีย และเฮาเครื่อง^{๓๕}แต่งตัว^{๓๖}ของ^{๓๗}มัน^{๓๘}ปลด^{๓๙}ม
หนีไป.”

ทอรัค หัวเราะว่าด้วย ความปราโมทย์และ
ริษยาจะกระทำตามคำบอกเล่าทุกประการ โดย
ตกลงว่า เวลา^{๔๐}ค่า เบ็นเซอร์ จะให้^{๔๑}คนนำ^{๔๒}เงินไป
ให้^{๔๓}ที่^{๔๔}บ้าน^{๔๕} ทอรัค ที่^{๔๖}เคย^{๔๗}แล้ว ทอรัค จึงกล่าว
ขึ้นก่อนที่^{๔๘}จะออกจาก^{๔๙}ห้องนั้น^{๕๐}ไปว่า.

“อา! ฮา! เงิน ๕,๐๐๐ เสตเคอร์ติ
หาได้^{๕๑}ง่าย ๆ เมื่อ^{๕๒}ไหน เวลา^{๕๓}สุ^{๕๔}เจ้าได้^{๕๕}เข้าไป
ใน^{๕๖}กรุงโรม^{๕๗}เมื่อ^{๕๘}ไร สุ^{๕๙}เจ้า^{๖๐}จะไป^{๖๑}เพราะ^{๖๒}ข้า^{๖๓}หา^{๖๔}ร้าน
ขาย^{๖๕}เหล้า^{๖๖}อยู่^{๖๗}ข้าง^{๖๘}โรง^{๖๙}ละคร^{๗๐}สัก^{๗๑}ใหญ่^{๗๒}นั้น^{๗๓}ให้^{๗๔}
ได้^{๗๕}เทียว^{๗๖}นะ ไป^{๗๗}ให้^{๗๘}ได้^{๗๙}ที่^{๘๐}เคย^{๘๑} ข้า^{๘๒}หา^{๘๓}เหล้า
อยู่^{๘๔}นัก ๆ ไว้^{๘๕}ให้^{๘๖}เจ้า^{๘๗}ดื่ม^{๘๘}ซุ่ม ๆ คอ^{๘๙}ขึ้น^{๙๐}.”

พูด^{๙๑}แล้ว^{๙๒}เขา^{๙๓}วน^{๙๔}มือ^{๙๕}ไป^{๙๖}ซอจับ^{๙๗} และ^{๙๘}พา^{๙๙}ออก^{๑๐๐}ไป
ส่ง^{๑๐๑}ยัง^{๑๐๒}นอก^{๑๐๓}ห้อง ใน^{๑๐๔}ไม่^{๑๐๕}ช้า เบ็นเซอร์ กับ^{๑๐๖} ทอรัค
ก็^{๑๐๗}แยก^{๑๐๘}ทาง^{๑๐๙}กัน^{๑๑๐}ไป.

^๑ (๑ เสตเคอร์เชียส มีราคาเท่ากับ ๒ ๑/๒ เพนส์)

บุษยลักษณ์

กุ่มก

คืนนั้นในระหว่างการสนทนาณคฤหาสน์ของ
 สีมอนิเกส เป็นเซอร์ไคเลาเรอที่เกกซันด
 กำหนดอีกเคอร์น ให้ฟังโดยละเอียด และว่าใน
 อีก ๒-๓ วันข้างหน้าพวก เมสสลาห์คงเที่ยว
 สืบเสาะว่า เป็นเซอร์ จะตายแล้วจริงหรือจะหนี
 ไปซุกซ่อนอยู่ที่ไหนบ้าง ถ้าหากค้นหาตัวไม่พบ
 ทั้ง กระตุส และ เมสสลาห์ คงจะพากันนอนคา
 หลับไถ้อย่างหมดห่วง.

ตกยามก็มากลาง เป็นเซอร์ จึงอาลา
 สีมอนิเกส เพื่อ วิวไปหา ท่าน อิลเคอวิม
 เอ็ดเทอร์ ไคเคิรมาสั่งจนถึงบรรโก.
 “เมื่อข้าเทวสยหา มารคาและน้องสาวของ

ข้าใน เมือง เจอรุสเล็ม ได้พบแล้ว” เสียง
 เป็นเซอร์เริ่มกล่าวขึ้น “เจ้า...ผู้เป็นการอัน
 สุกใสแห่งเมือง อันทือค—คงจะยินดีไปอยู่ กับ
 มารคาของข้า และขึ้นฟัสโกของ เคอร์ ข้า ค้วย
 นนมสาวน้อยผู้กลอยใจ ?”

เอ็ดเทอร์ นั่งไม่ตอบ . . . เป็น แต่ยอมให้
 เป็นเซอร์ อ่านความหมายจากแววตาทั้งสองเ
 เอง เขารวบรวมสาวน้อย มาไว้ใน วงแขน
 แนบ กับ ทรวง แล้ว ปลอบ ประ โถม ค้วย ความ
 สนิหา สักครู่จึงรับผลจากสาวคนรักมุง
 ครองไปหาผู้นำทางของท่านอิลเคอวิม ที่คอย อยู่
 ณที่แห่งหนึ่งทันที.

๑ การสอพลอ กับขอ ไทหนธร่าย
 ยอกคล้าย รุน หมุนแก้ว ให้เงงง

สอพลอคล้าย หลอกกลวง หน่วงให้หลง
 ชั่งเท็จคง สอพลอ เป็นค้อเคย

พระศรี นิพนธ์

แถลงการ สาธารณสุขมิได้

เรื่อง

“ท่านเป็นแต่เพียงหัวเต้านั้นจริงหรือ?”

บางท่านจะพูดแต่เพียงว่า ท่านเป็น หัว
เต้าน้อยเท่านั้น ในข้อนี้บางท่านอาจ
แต่อย่างก็ผิด อากาทำทำให้ท่านรู้สึก
คล้ายจะเป็นหัวเต้านั้นอาจคล้าย เป็น อากา ของ
ใช้หัวที่ใหญ่ก็ ใช้หัว ใช้คำแกง และ
โรคโง่กรน อาจเริ่มขึ้นได้ด้วยอาการเจ็บคอ
และเป็นหัวอย่างธรรมดา หัวก็มักจะมิโรค
ขอกอกเสยหรือโรคสำคัญอย่าง ตาม หลัง
น้อย ๆ หัวก็บางก็แข็งโอกาส ให้ วัฒนธรรม
แทรกได้ ความทุกข์แหว่นหลายอย่างหลาย
ประการอาจเกิดขึ้นได้เพราะเหตุว่าท่านไม่ระวัง
รักษาหัวของท่านได้เพียงพอตามระเบียบ
หัวก็ตามธรรมดาตามสองชนิด ชนิด
หนึ่งหัวที่ท่านเกิดมาจากคนอื่น อีกชนิด

หนึ่งท่านเป็นขึ้นเอง

เชื้อโรคทำให้ท่านเป็นหัว มักจะ
เข้าทางรูจมูกและช่องคอ ตามอากาศเมื่อมี
คนที่เห็นหัวกำลังพูด ไอ หรือจาม ท่าน
อาจ เป็น หัวก็ได้ โดยใช้ ด้วยแก้ว ที่ ยังไม่
ล้าง ช้อนหรือช้อนที่คนเป็นหัว ใช้ไว้ก่อน
เชื้ออาจอยู่ ตาม มือของท่าน เพราะ ท่านไปจับ
ต้องอะไรบางอย่าง ซึ่งมีคนเป็นหัวจับต้อง
ไว้ก่อน

คนที่เห็นหัวโดยไม่ได้ติดโรคนี้มาจาก
คนอื่น โดยมากเป็นเพราะการวนเวียน ของ
โลหิตในร่างกายนี้ ไม่บริสุทธิ์ หรือช่อง
รูจมูกและคอไม่บริสุทธิ์ หรือผู้หนึ่งไม่ได้ดำเนิน
ชีวิตให้สะอาดได้ลักษณะสุขวิทยา

กรมสาธารณสุข

กุมภ

เมื่อท่านรู้สึกกำเริบ หลังและขาปวด
การรู้สึกร้อน หรือมีอาการคันและเจ็บที่คอ
หรือจากและมัน้ำมกน้อย ๆ ท่านควรรีบแก้ไข
ทันที น้อยครั้งนักที่หวัดจะทำให้ป่วยเป็นโรค
ที่ร้ายแรงอื่น ๆ ได้ ถ้าท่านฉลาดพอที่จะคิด
หาทางป้องกันและตนเองเสียในระหว่างเป็นชน
วันสองวัน

ถ้าสามารถทำได้ท่านควรนอนพัก หรือ
อย่างน้อยก็อยู่ในบ้านเมื่อท่านรู้สึกอ่อนเพลีย
เพราะความอ่อนเพลียอาจเป็นเครื่องหมายของ
ไข้หวัดใหญ่ได้ จึงกินยาระบาย คั้น
น้ำเย็นให้มาก กินอาหารอย่างอ่อนและย่อย
ได้ง่าย

กลางคืนก่อนเข้านอน ควรอาบน้ำอุ่น
มาก หรือใช้น้ำอุ่นแช่เท้า เมื่อเช็ดตัวแห้งก็
แล้วจึงเข้านอนห่มผ้าให้ อุ่น วิธีนี้อาจทำให้
โรคหวัดก่อนตรวนไปในเมื่อเหงื่อออกได้ง่ายๆ
ทางที่ที่ท่านควรหมั่นของร้อน ๆ เช่นน้ำมะนาว
อุ่น ๆ เพื่อช่วยให้ไม่แห้ง

ยาเม็ดต่าง ๆ ที่โฆษณาสำหรับรักษาหวัด
นั้นโดยมากเป็นยาเสพติดให้โทษแก่หัวใจ
และโลหิต ท่านไม่ควรใช้ยาเหล่านี้ นอก

จากจะได้รับคำสั่งจากนายแพทย์
สำหรับยาดังกล่าว หมกไม่ควรใช้เหมือน
กันนอกจากจะได้รับคำสั่งจากแพทย์ เพราะ
อาจทำให้เชื้อหวัดกระจายไปทั่วศีรษะ และ
เลยเข้าไปตามช่องคิกที่ต่อกับหูได้
เมื่อท่าน เป็นหวัด และ ทราบ อยู่แล้ว ว่า
โรคหวัดเป็นย้อม เกิด ของ โรคร้าย หลาย ชนิด

และติดกันได้ง่าย ท่านควรระมัดระวัง
ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยระวังรักษาตนเอง
ให้ถูกต้อง ควรจะไอหรือจามลงในผ้าเช็ดหน้า
ของท่านทุกครั้งไป เมื่อกินอะไรแล้วก็ควร
จะจัดการล้างจานและถ้วย และสิ่งอื่น ๆ ด้วย
น้ำร้อน และเช็ดให้สะอาดเพื่อยังกันไม่
ให้คนอื่นเป็นหวัดไปกับท่านด้วย

ไข้ ชักข้อ วัดโรค โรคหัวใจ ไท
พิการ เจ็บคอหรือคิกกำเริบ ที่เป็นอยู่เรื่อย ๆ
อาจเกิดขึ้นได้ โดยที่ท่าน เป็น หวัดมา แต่เดิม
แล้วปล่อยไว้ตามเรื่อง คนหูหนวกหลายคน
อาจสับสนส่ายปลายเหตุมาได้ว่า ที่เป็นเช่น
นั้น เพราะเป็นหวัดอย่างร้ายแรงมาก่อน เมื่อ
ท่านรู้สึกปวดหรือเป็นไข้ในหู ควรปรึกษา
กับแพทย์ ทันที

วิธีป้องกันหวัด ไข้หวัดใหญ่

และโรคปอดอักเสบ

หวัด ไข้หวัดใหญ่ และโรคปอดอักเสบ แม้จะมีอาการต่างกันก็เกิดขึ้นได้ เนื่องจากกัน และกัน วิธีที่จะป้องกันดังนี้

๑. ถ้าสามารถทำได้ งดอย่าอยู่ใกล้หรือ อยู่กับคนที่เย็นหวัดในท้องที่ที่ไม่มีอากาศเข้า เพียงพอ

๒. งดทำให้ร่างกายของท่าน แข็งแรง โดยออกกำลังกายพอควร และกินอาหาร ที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย นอนอย่างน้อย วันละแปดชั่วโมง ดื่มน้ำให้มาก

๓. ในฤดูหนาว ควรสวมเสื้อให้เพียงพอ อย่าให้เกิดความหนาวสะท้านขึ้นได้

๔. งดหายใจทางจมูกเสมอ การหายใจ ทางปากทำให้เชื้อโรคตรงเข้าไปในคอ

๕. ถ้ามีโรคเกี่ยวกับต่อมทอนซิล แอด เอนอยด์ และพื้นที่เสียจักต้องย้ายที่เสียทันที

๖. งดล้างมือเสมอก่อนกินอาหาร

๗. งดอยู่และทำงานในที่ที่มีอากาศ ปรดก ไปรงอย่าให้อุณหภูมิ

๘. งดนอนเยื้องหน้าต่างให้อากาศบริสุทธิ์ เข้าได้ ทั้งฤดูร้อนฤดูหนาว

๙. งดทำให้เท้าแห้งอยู่เสมอ และเมื่อ มีเหงื่อก็คอยทำให้แห้งไป อย่าใช้พัดลม ชั่งอาจทำให้ท่านเป็นหวัดได้

๑๐. งดหาแพทย์ ถ้าท่านเป็นหวัดอยู่เสมอ และทำอย่างไรก็ไม่หายได้ขาด

วิธีว่านถั้ว

ผ้าเช็ดหน้า^๕ที่เขยอนสกปรก ถ้าเอาลงแช่
ในน้ำ^๕เกลือที่เค็ม^๕จืดเสียก่อนซัก จะทำให้ซัก
ออกได้^๕ง่ายมาก สิ่ง^๕ที่เขยอนเปรอะ^๕นั้นจะออก
หมด

ถ้าเป็นผ้าเช็ดหน้า^๕แพร ถ้า^๕เปรอะเขยอน
มาก^๕จงแช่ในน้ำ^๕อุ่น ๆ สัก^๕ครู่ แล้ว^๕จึงซักใน
ฟอง^๕น้ำ^๕สระ^๕ย่อน ๆ แต่อย่า^๕ยัง^๕ควร^๕ต้มหรือ
ซัก^๕ใน น้ำ^๕ที่^๕ร้อน^๕จืด

วิธี^๕ว่าน^๕ถั้ว^๕ไม้^๕ จง^๕คว่ำหน้า^๕ลง^๕บน^๕ผ้า
แดง^๕เกิด เอา^๕กระดาม^๕เยื่อ^๕ไม้^๕ ทับ^๕ลง^๕ชน^๕ท่อน^๕
แล้ว^๕จึง^๕ซัก

ผ้า^๕แพร^๕ควร^๕ซัก^๕เมื่อ^๕เวลา^๕แห้ง ๆ และ^๕ต้อง
ซัก^๕ที่^๕กลางแจ้ง เพราะ^๕ถ้า^๕ซัก^๕เมื่อ^๕แพร^๕กำลัง^๕ชื้น^๕อยู่

จะทำให้^๕กระด้าง^๕ไม่^๕นุ่ม^๕นวล

วิธี^๕ที่จะ^๕ทำความสะอาด^๕แก่^๕พรหม^๕อย่าง^๕ใด^๕คือ
ใช้^๕กระดาม^๕หนึ่ง^๕สัด^๕พิมพ์^๕ ฉีก^๕ให้เป็น^๕ชิ้น^๕เล็ก ๆ
ช้อน^๕น้ำ^๕ให้^๕เยือก และ^๕โรย^๕ลง^๕บน^๕ผืน^๕พรหม^๕ให้^๕ทั่ว
แล้ว^๕จึง^๕กวาด ผืน^๕ตะ^๕ของ^๕จะ^๕ตึก^๕กระดาม^๕ ออก^๕
ดีกว่า^๕วิธี^๕อื่น ๆ อย่าง^๕ที่^๕เคย^๕ใช้^๕กัน^๕ข้าง^๕แล้ว

ถ้า^๕ประ^๕สงค์^๕จะ^๕ล้าง^๕หลอด^๕ตะเกียง^๕ให้^๕สะอาด
จง^๕เอา^๕ปลาย^๕หลอด^๕ข้าง^๕หนึ่ง^๕วาง^๕ลง^๕ที่^๕ปาก^๕พวย^๕กา
ต้ม^๕น้ำ^๕ที่^๕กำลัง^๕เดือด เมื่อ^๕นาน^๕พอ^๕ควร^๕แล้ว^๕จึง
เช็ด^๕ถู^๕ให้^๕สะอาด จะ^๕ทำให้^๕หลอด^๕ตะเกียง^๕นั้น
ทน^๕ไฟ^๕ได้^๕ดี ข้อ^๕สำคัญ^๕อย่า^๕ใช้น้ำ^๕เย็น^๕ล้าง
เลย^๕เป็น^๕อัน^๕ขาด

รอย^๕งู^๕และ^๕ตำ^๕หนิ^๕ต่าง ๆ บน^๕กระดก ถ้า

พ.ศ. ๒๔๗๑

วิชานารี

จะใช้ ไม่ก็อกแห้ง ๆ ทุบแรง ๆ ก็อาจะหายได้

การทำความสะอาดแก่ หลอด ตะเกียง อีก

วิธีหนึ่ง คือใช้ผ้าชุบน้ำส้มเช็ด แล้วจึงล้าง

ด้วยน้ำอุ่น ๆ จะทำให้แก้วสะอาดก็เหมือนกัน

ถ้าจะ ต้องการ เครื่องใช้ ของท่าน ซึ่งเย็น

กระดุกสัตว์ต่าง ๆ งามขึ้นจริง ชักด้วย กระดาษ

ทรายอย่างละเอียด หรือจะใช้ โยช้อยชักก็ไ้

จะทำให้เย็นงามัก

เกลือแอมโมเนีย (Ammonic salt) ๓ ส่วน

กรดของแองของกรคน้ำส้ม (Acetic of

copper) ๓ ส่วน

ชั้นหรือสีที่แข็งกระ้าง ถ้าใช้ผสมกับ

น้ำมันระล่ายาก ถ้าใส่แอลกอฮอล์เล็กน้อย

จะทำให้ อ่อนนุ่มอย่างเดิม อนึ่งชั้นผสม

ควรใช้ยาแต่สิ่งทีต้องแช่อยู่ในน้ำเท่านั้น เช่น

ยาหรือใช้ยาถึงน้ำต่าง ๆ เป็นต้น ไม่ควร

ใช้ยาสิ่งของซึ่งถูกความร้อน เพราะจะทำให้

แตกกระเทาะ และไม่ควรใช้ยาพิษร้อนเลย

น้ำกลั่น (Aqua destillata) ๓๐ ส่วน

เขม่าไฟครึ่งส่วน

สิ่งเหล่านี้ ผสมให้เข้า กัน ใส่ขวดทั้งไว้

สัก ๖-๗ วัน แล้วจึงใช้เขียนลงในเนื้อโลหะ

ขาว แล้วปล่อยให้แห้งก็ แม้วายังไม่ตกก็

จงเขียนซ้ำอีก ๓-๔ ครั้งก็กว่า จะใช้ น้ำหมึก

ชนิดอื่นเขียน

แตกกระเทาะ และไม่ควรใช้ยาพิษร้อนเลย

มันฝรั่งที่ค่อนข้างแก่ เวลาต้มเค็มน้ำ

ตาลลงไปด้วยเล็กน้อย จะทำให้ มีรสขมขื่น

Copper sulphate

Ammonia

Potassium nitrate

Sodium chloride

Cabalt arsenate

Potash alum

Ammonium chloride

Blue-vitrol

ผลิตภัณฑ์เขียนน้ำชาหรือกาแฟ จงใช้น้ำ

พรมลงที่รอยเขียนให้ชุ่ม แล้วใช้ควันกำมถัน

รมสักครู่ จึงรียชัก ในน้ำที่มเกลือแอมโมเนียหรือ

โซดาปนอยู่ด้วยพอสมควร นับว่าสะอาดก็

น้ำประสาธาณูป

ชนิดนี้

แฝง พหุรัด

กุมภ

ยายอย่างไคอย่างหนึ่งนละสมให้ กใช้เียน ส่วนเท่ากัน
 น้ำหมักลับ Secret ink เขียนในแผ่นกระดาษ Potash alum ๑ กรัม กับน้ำ ๓ ช้อนโต๊ะ
 เมื่อจะอ่านจงให้หน้ากระดาษนั้นถูก ความร้อน Ammonium chloride ๑ กรัมกับ Blue vitrol
 ทัวอักษระปรากฏขึ้น ๓ ช้อนโต๊ะ ทั้งไฟอ่อน ๆ พอละลายเข้ากัน
 ส่วนละสมยาเหล่านมคิงน นอกนั้นใช้อย่างเกียจจำเพาะยาซึ่ง ระบุนามไว้
 Copper sulphate กับ Ammonia ละสม แล้วข้างต้น

แฝง พหุรัด

๑ พุกขักคอก เป็นข้อ ไม่พอห
 พุกเล้าโลม ไน้มน้อม ย้อมไหมค
 คล้ายพุกขู เป็นข้อ ไม่พอจิต
 ให้เห็นลึก ซอมเอง ชักเกรงเอย ฯ
 พระศรี นิพนธ์

ทุกสิ่งทุกอย่างเตรียมพร้อมหมด เช่นว่า
กล้องถ่ายภาพยนตร์ ตั้งรับแสงสว่างพอเหมาะ
พวกผู้ร้าย ๕ คน ล้วนแก้หน้าเข็ม ๗ กำลัง
ตั้งท่าคุมเชิงอยู่ตรงมุมห้อง ส่วนพระเอกยืน
จ้องตาเบ็ง คุ้ยรั้วก็อยู่อีกทางหนึ่ง

พอขาดเสียง 'ดังมือ' จากปากผู้กำกับ
การแสดง พระเอกก็โดดเข้าไปในหมู่พวกผู้ร้าย
ชกต่อยกันสลบมโนอยู่พักหนึ่ง พระเอกจึงล้ม
ฟุบลงตามที่กำหนดสั่งเสียกันไว้

ผู้กำกับการแสดงมีความพอใจมาก ร้อง
สั่งเพิ่มเติมไปอีกว่า

“หัวหน้าผู้ร้าย เลิกเตะพระเอกเหมา ๗
สักทีหนึ่ง เร็วเข้า”

ชาย หนวดตก สีบเท้าเข้าไป กระทำตาม
พระเอกคอนันต์กำลังนอนหายใจรวย ๆ อยู่ พอ

ถูกเตะก็สะดุ้งโหยงทั้งตัว

ผู้กำกับการแสดง “แล้วกันอย่าสะดุ้งขึ้น ใน
ยทเขาว่าแก้กำลังสลบ”

พระเอกลุกขึ้นแก้หน้าเหย ๗ “ไม่สะดุ้งทนไหว
หรือ ก็หัวเกือกผู้ร้ายนั่นมี
กระป๋องไล่ออกมา”

ชายหนุ่ม “แหมเขจจำ ฉันนึกว่าจะไม่ได้
พยหน้าเขจอีกแล้ว เนื่องจาก
เรื่อเคียวทะเล่าน้อยย่าง”

หญิงสาว “แหมน่ากลัวว่ะ ค่ะ นี่เขจรอด
มาได้ยังไง?”

ชายหนุ่ม “ด้วย การไปไม่ทันกำหนด เรื่อ
ออกจ๊ะ”

นนทุกขี

กุ่มภี

ภรรยา “คุณคะ—คุณ! ลูกชนทนอยเถละ
ก็ฉันคิดว่ามันหัวหนึ่งวิ่งพลุกพล่าน
อยู่ในห้องของเรา...”

สามี (ตอบทั้ง ๆ ที่ไม่ลืมตา) “ใช่หล่อน
เท่านั้นที่ต้องปลุกด้วย คิคเสียดอีกที่
ว่าแม่แมวอยู่หัวหนึ่ง มันก็เสียวเรื่อง
เท่านั้นเอง”

๐ ๐ ๐

เขา ค่อย ๆ ทอกลายคาถาวิเศษสิ่งหนึ่ง ซึ่ง
วางอยู่เบื้องหน้าด้วยความสะดวก ระทระทวย พลัง
ถอนใจใหญ่อย่าง หมกหวั้ง ครั้นแล้วจึง
เหลียวไปรอบ ๆ ห้อง เฝ้ามองหนึ่งจะสั่งลา
เป็นครั้งสุดท้าย อาการใจลอยของเขาสื่อ

ให้เห็นความกลัดกลุ้มภายใน โทษชั้เจเน
เลียบ กวีย — ทุกสิ่ง อยู่ในสภาพ อัน สัก
เขายก วัตถุขึ้นขึ้น แล้วก็ กลั้ววางลงอีก คล้าย
ไม่ตกลงใจ อนิจจา ชายผู้ นั้น วัตถุซึ่งทำ
ด้วยโลหะเป็นมันปลาย วางอยู่เฉพาะหน้าเขา
ครู่หนึ่งต่อมา เขายังคงลูบคลำวัตถุนั้นอยู่
อีก ดูราวกับเป็นของต้องสังวน และหาได้ ไกย
ยาก พร้อมทั้งเสียงพึมพำกับตนเองว่า “ถ้า
รู้อย่างนี้เสียแต่แรกแล้ว — ฮัม — ไม่....”

โอ — ภาพนี้ — ภาพนี้.....

“นี่เราจะทำอะไร” เขาย่นแก้มตนเอง
สลับไป “ไม่มีบุญเจเขียปลากระป๋อง ชี ๆ
ลืมขอเจ้าคนขายเสียดสนิทเทียว”

นนทุกขี

อินทวาทิ

เนื่อง จาก โข ปลิว ประกาศ เปลี่ยน แปลง
ระเบียบการ ส่ง หนังสือ ไทยเชมม รวมข่าว แก่
สมาชิก ซึ่งได้สัปดาห์แรกในหนังสือไทยเชมม
รายเดือน ความแรงแล้วนั้น ปรากฏว่า ข้อ
ความที่แข็งแรงไว้คราวก่อน ยังไม่ละเอียดพอ
จึงขอแสดงเพิ่มเติมให้เข้าใจ แจ่มแจ้ง ขึ้นอีก
วาระหนึ่ง ดังนี้ :—

ในเรื่องเงินค่าบำรุงสมาชิก ขอชี้แจงว่า ถ้า
ท่านที่ ยอรับเป็นสมาชิก ทั้งสองประเภทโดย
เสียเงินค่าบำรุง ปีละ ๓๒ บาท แต่มีความ
ประสงค์ จะให้ ส่ง หนังสือ ไปยัง ต่าง ประเทศ
หรืออยู่ต่างจังหวัด ต้องการให้ส่งทางอากาศ
ไปรษณีย์ ทางคณะขอคิดเงินค่าบำรุงรวมทั้ง
ค่าส่งปีละ ๓๕ บาท

ท่านสมาชิกผู้กรุณาส่งเงินค่าบำรุงหนังสือ
ไทยเชมม ปีละ ๓๒ บาท จักได้รับ หนังสือ
ไทยเชมมรายเดือน ทุก ๆ เดือน และหนังสือ
ไทยเชมม รวมข่าว ทุก ๆ อาทิตย์ ที่ หนังสือ
นั้น ๆ ออก

มีสมาชิกบางท่าน ที่มีความจำเป็น จะก
รับหนังสือไทยเชมมรวมข่าว แต่มีได้แจ้งไป
ทางสำนักงานให้ทราบ หรือแจ้งไปแล้วแต่
หากไปรษณีย์ขัดขวางเสียตามทาง ทาง
สำนักงาน ก็ไม่ทราบความจำเป็น ฉะนั้นถ้า
ท่านสมาชิก ผู้ ไม่ประสงค์จะรับไทยเชมม

ไทยเชนม

กุ่ม

รวมข่าว โดยการเพิ่มอัตราเช่นว่านั้น และ เกื่อนเป็นต้นไป เป็นรายสัปดาห์ ทุกอาทิตย์
ทางคณะยังส่งหนังสือให้ท่านอยู่ ขอไว้ ท่ออก

โปรด กรุณาแจ้งความ ประสงค์ ให้ทาง คณะ
ทราบไว้ อีกสักคราว เพื่อจักได้ปฏิบัติตาม
ได้เรียบร้อย

○ ○ ○
อนึ่ง ท่านสมาชิก ที่ มีความ จำนง จะรับ
หนังสือไทยเชนม ทั้งสองประเภท โดย เสียเงิน
ค่าบำรุงยี่ละ ๑๒ บาท ซึ่งคืออากรคุ้มครองภาพ
เป็นเครื่องทอขาย แต่ทางคณะยังมีได้ส่งหนังสือ
รวมข่าวเป็นรายอาทิตย์ ไปให้ทุกอาทิตย์ที่ออก
นั้น เป็นเพราะทางคณะเกรงจะเกิดการขัด
ฉกในเรื่องการออกกัน เพราะเป็นหนทาง
ไกล จึงรอรเวลาในระหว่างได้ทอขายไว้ ๑ เดือน
หวังว่า ท่านผู้ที่ยังไม่ได้ รับหนังสือ คงให้อภัย
ทางคณะได้เริ่มส่งให้ แก่ ท่านสมาชิก ผู้ ไม่
ทอขายไปวันชัยบัตร ที่ส่งมาแล้วนั้น แต่

○ ○ ○
ท่านสมาชิกที่เปลี่ยนยศบรรดาศักดิ์ หรือ
ย้ายตำแหน่ง ที่อยู่ โปรด กรุณาแจ้งให้ ทาง สำนัก
งานทราบด้วย เพื่อจักได้จัดส่งหนังสือให้ถึง
ได้ โดยเรียบร้อย

○ ○ ○
คุณหญิง จำเริญ พิจาณาปฤชามาตย์
ได้ส่งหนังสือประชุมพงศาวดารภาคที่ ๔๘ เรื่อง
จดหมายเหตุของ มงซิเออร์ เซเบเรต์ ราชทูต
ฝรั่งเศส ซึ่งเข้ามาเจริญทางพระราชไมตรีใน
กรุงสยาม ครั้ง แผ่นดิน สมเด็จพระนารายณ์
มหาราช ซึ่งพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
ม.อ.ท. พระยาพิชาณาปฤชามาตย์ (สุพรรณ
วัชรราชย์) แก่คณะหนังสือรายเดือนไทยเชนม
๑ ฉบับ ได้รับไว้แล้วด้วยความขอบคุณ

